

Borger-Tidningen

for 1859.

Udgivet af

Understøttelses-Selskabet.

71de Aargang.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

05, 6
Bo 66

1859
Aug 71

17555

Indhold.

Borgervennens 71de Aargang har, med velvillig Assistance af Dhr. Literatus J. H. Halvorsen og en Unavngiven, været redigeret af Skriftcomiteen, der for Tiden bestaaer af Inspecteur J. Em. Larsen, Adjunct Severin Sørensen og Overlærer Krebs.

I. Meddelelser af Skriftcomiteen.

	Side.
Den femtende November (Novelle af L. Tiedt ved Sørensen)	1—24, 29—97.
Johannes og Røveren (Eusebius's Kirkehistorie ved Sørensen).....	97—100.
En Nat i et californisk Spillehuus (Skizze af F. Gerstäcker ved Halvorsen)	101—124, 128—152.
Ahris'en (Skizze af F. Gerstäcker ved Halvorsen)..	153—184.
Om Tobakken og Brugen af samme (ved Larsen) .	185—192.
Batavia og Europæerne paa Java (ved Larsen) ..	193—222.
Perlefissteriet i Californien (ved Larsen)	222—233.
Jonathan Wild (ved Larsen).....	233—259.
Selstabelige Fornøielser, Folkeseste og offentlige Forlystelser hos Romerne i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede (ved Larsen).....	259—294.
Skizzer fra Paris (ved E. W.)	259—309.
Åsjesfor v. Zahn (En Criminalhistorie fra 1830 ved E. W.).....	303—309, 311—325, 343—349, 351—357, 359—364, 375—381, 384—390, 392—398, 400—402.
En ny Cuurmethode (ved E. W.)	367.
Det første Indtryk (ved E. W.)	402.
Blandinger (ved E. W.):	
Beviis ved Tal S. 309; Ulykken S. 310; Med Lidet holder man Huus S. 318; Stedfortræderen S. 325; Over-	

rastelsen S. 326; „Nu ville vi Alle spare“ S. 349; Den ubestemte Betalingstermin S. 350; Forberedelsen til Kampen S. 357; Bønnen hver Dag S. 358; Jordens Befolkning S. 364; Megen Lat S. 366; Bevist S. 372; Samme Grund S. 372; Et Underværk S. 373; En Graemsscene S. 374; Trøsten S. 374; Barnligt S. 381.

II. Bekjendtgjørelser fra Administrationen.

	Side.
Generalforsamlingen den 28de December 1858	25.
Extract af fjerde Qvartals Regnskab for 1858	43.
Tilføjelse til Generalforsamling	53, 61, 69, 78, 85.
Forhandlingerne ved Repræsentantmødet den 21de Marts 1859	125.
Extract af første Qvartals Regnskab for 1859	143.
Extract af andet Qvartals Regnskab for 1859	227.
Bekjendtgjørelse angaaende Ansøgningerne ..	255, 263, 271, 279.
Extract af tredje Qvartals Regnskab for 1859	233.
Tilføjelse til Generalforsamling	383, 391, 399.

III. Meddelelser fra Medlemmer.

Forflag til det forenede Understøttelses-Selskabs Bestyrelse af L. F. Krarup, Repræsentant i 4de Classe	327.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 1.

Løverdagen den 1te Januar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Den femtende November.

Novelle af Ludwig Tieck.

Nogle Mil fra Amsterdam levede den rige Hr. van der Winden paa sit Gods i en meget hyggelig Bolig. Haven og Huset vare idag særdeles festlig pyntede, fordi han ventede sin Ungdomsven Thomas, som nylig var kommen hjem fra Ostindien, og som han ikke havde seet i mere end tolv Aar. Han sad med sin Kone, Fru Susanne, i den lyse Stue; de store Glasdøre stode aabne ud til den pyntelige og smagfuldt anlagte Have, hvor Tulipanfloret glimrede og Hyacintherne straalede i andre Bede, medens en Rattergal af og til lod sine

fulde Toner høre, og en mild Foraarsvind viftede Blomsterduften ind i Salen.

Fru Susanne saae med Velbehag ud paa det Grønne og hen i det Fjerne, hvor fra Tid til anden Skibe, der neppe vare til at skjelne, seilede forbi paa Kanalen. Ved Siden af hende sad hendes Niece, beskæftiget med et qvindeligt Arbejde; saavidt man kunde skjonne, var hun ikke saa rolig som sine Pleiesforældre.

„Du skulde dog have pyntet Dig noget mere, kjære Elsbeth“, begyndte Tanten; „Du veed, hvormeget den rige Thomas holder af det Smykke, og paa din Hals, i dit Dre vilde det navnlig være ham kjært, at gjenfinde Din salig Moders smukke Perler“.

„Straaler da Pigebarnet ikke som en fyldig, hvid Hyacinth?“ sagde den Gamle smilende. „Hvad skal hun med Perler? Dagsaa uden Guld og Edelstene er hun jo saa straalende, stor og fyldig som en Dronning“.

Elsbeth blev pludselig bedækket med en Purpurrødme og bøjede sig forover, indtil Undseelsen igjen havde forladt hende, og hun fik Mod til at slaae Dinene op. „J forkjæler mig altid“, sagde hun derpaa; „er vi unge Piger ikke af os selv allerede forsængelige nok? Og dog taler Fader altid med mig som en Beiler; det skulde J ikke taale af ham, Moder Susanne“.

„Ja, vent Du, til Skibscapitainen, Thomas, kommer“, svarede Moderen; „han vil paa sin plumpe Sømandsmaneer snakke ganske anderledes op med Dig. — Naa, har Du nu vel overveiet hans sidste Brev?“

Elisbeth blev endnu mere forlegen; maaskee syntes hendes Ansigt dog at antyde næsten endnu mere Uergrelse.

„Ja, ja!“ raabte Faderen fornøiet og gned sine Hænder, „Brud! Brud! ja saa bliver Du dog vel nødt til at bære det Smykke, han bringer med til Dig“.

Den store blomstrende Pige rejste sig op i hele sin Skjønhed og stillede sig foran den leende Fader. Hun tog hans Haand, brøede sig og kysfede den, hvorpaa hun sagde i en smertelig Tone, medens en lille Taare fordunklede hendes blaa Die: „De skal ikke endnu saa snart blive af med mig, kjære Fader; hvad enten Hr. Thomas bliver i Land eller gaaer til Søes igjen, fra dette kjære Huus, fra Deres Side skal man ikke saa let faae mig bort“.

Den gamle Kjøbmand blev underlig tilmode, fordi han næsten aldrig nogensinde havde seet den unge Pige, som altid pleiede at være munter, saa alvorlig. Han rystede paa Hovedet, trykkede hendes Haand og sagde efter et Dieblis Tausshed: „Saa skal da Jüngenting i Verden gaae efter mit Hoved; han kunde jo kjøbe Huset her, eller vi kunde boe sammen her og i Byen, min bedste Ven paa Jorden var gift med min kjære Elisabeth, og jeg kunde da døe rolig! Na!“ tilsvøiede han ærgerlig, „det bliver overhoved ikke saa let for mig at døe rolig; det var nu engang bestemt, at jeg ikke skulde være en lykkelig Mand“.

Moderen begyndte nu at græde, og den unge Pige søgte at trøste hende med alvorlige og venlige Ord. Fra Haven lød Nattergalens Sang nu stærkere og nærmere, og mellem de melodiske Toner sfingrede en pibende Sang, som syntes at skjære i haardt og modstræbende Træ, hvorpaa Hug af en Dre endnu tydeligere lode sig høre. Faderen saae betydningsfuldt hen til Moderen, Elisabeth stod op og gik med lette Trin en stor Mand imøde, der i dette Dieblif kom op ad Gangen.

„Der har vi jo det brune, fjære, naragtige Ansigt!“ raabte Faderen pludselig gjenoplivet, foer op af Lænestolen, rendte hurtig forbi Pigen og sprang den Fremmede om Halsen, idet han hilfede paa ham jublende og stammende af Glæde.

„Ja vel har vi ham“, sagde denne, idet han med sin kraftige, solbrændte Haand skubbede den Gamle lidt tilbage, stod stille og betragtede ham fra Top til Taa. „Du er bleven ældre, Jahn, og tyffere“, begyndte han derpaa med rolig Stemme; „men dog endnu bestandig en Springsfyr; har den gamle Laps ikke ved saadan at springe mig om Halsen revet mig min Halsklud løs og bragt min Baryk af Lave?“ sagde han ligesom i en gnaven Tone, idet han med stor Sindighed bragte begge Stykker igjen i den behørig Ordren.

Moderen var imidlertid ogsaa kommen til, og efterat ogsaa hun havde hilfet paa den Nysankomne, gik de fire Menneffer i den Spænding, som Synet af

en elsket Ven efter lang Tids Fraværelse altid fremkalder, tause og forlegne tilbage til Havestuen, satte sig ned og gave sig igjen til at see paa hinanden. Elsbeth gik ud af Stuen for at sørge for en Frokost, hvilken hun derefter, ledsaget af en pyntelig Pige, bragte ind paa Tallerkener af japanst Porcellain og satte paa Bordet. Imidlertid havde Bennerne igjen faaet Samtalen igang, og Sømanden sagde, idet han selv skjænkede sig et Glas Rhinskviin: „Else, Du er bleven meget smuk, fyldigere og deiligere, saadan som Sirenen i Forstavnen paa mit Skib. Drik her af denne Viin; saa sætter jeg min Mund til det samme Sted, og saa vil denne Drik bekomme mig godt og hos mig gjælde for det bedste Velkommen“.

Elsbeth gjorde, hvad han forlangte; han tog Glasset næsten med en Slags Andagt, drak og satte det derpaa djærvt paa Bordet.

„Naa Gamle“, raabte Kjøbmanden til ham, „seer Du da ikke, Du blinde Bertel, at det er den samme Krystalpokal, som Elselil forærede Dig for tolv Aar siden paa din Fødselsdag, og hvori hun har ladet stikke dit Navn og dit Vaaben? Fjærend Du stak i Søen, drak Du ogsaa her paa det selvsamme Sted af det selvsamme Glas dit sidste Levvel med os“.

Sømanden tog Bægret, betragtede det fra alle Sider og sagde efter et Dieblis Tausshed: „Hm! ja det samme; havde jeg ikke reent glemt det og havde saavist heller ikke kjendt det igjen, omendstjøndt det ikke

har forandret sig. Og Else, som er voret sig saa stor og svær og bred, og fra en rødlig *Wibleblomst* nu er bleven et fuldvorent *Wble*, er mig dog strax saa bekendt og fortrolig. Jeg er tilmode som en gammel *Høne*; som om jeg i diæse tolv lange Aar havde udflækket *Rosenbarnet* saa skjont i mit varme Hjerter. Se engang paa hende! Seer hun ikke ud, som den hvide, straalende *Rosenblomst*, som Engländerne kalder *maiden-blush*? Naa for Pokker, erobrer jeg den Skat, saa er jeg rigere end *Mogulen*! Ikke sandt *Brudelil*? *Min Skat*?" raabte han henrykt, idet han voldsomt omfavnede den skjælvende *Pige*.

"Ja, ja", sagde van der Winden smilende, "hun bliver dog nok nødt til, haaber jeg, at overgive sig til Dig paa Naade og Unaade, og det kan jeg sige Dig, at i de sexten Aar, hun har været i mit Huus, har jeg forøget hendes store *Formue* med en *Trediedeel*".

"Jode!" raabte *Thomas* til ham, idet han slap *Pigen*, "gamle *Wagerkarl*! Jeg vilde ønske, hun ikke eiede en *Skilling*, det runde, hvide *Barn*, at jeg kunde gjøre hende en *Glæde* med mit *Guld* og *Skibe* og *Krydderier* og *kostbare Sager*. Da jeg var nærved at drukne ved *Cap*, var det min eneste *Tanke*, og da jeg var frelst, ærgrede jeg mig kun for hendes *Skyld* over, at vi havde maattet smide saamange *Kister* i *Soen*. Naar *Sqvæget* bernede faaer sig iført alle de *kostbare Stoffer*, saa har de en prægtig *Hofgalla* at fremvise ved et *Hvalfistebryllup*. Men Du gamle *Toøsehoved*,

hvor er dog din Søn, den lange Lømmel Frits Wilhelm, som altid gav mig saamange Lusfinger, naar han sprang op paa Skjodet af mig?"

Den Gamle foer op med et bistert Blik, stampede først med den høire og dernæst med den venstre Fod, saa voldsomt, at Porcellainet raslede mellem hinanden, og idet han skar Tænder, rendte han derpaa ned i den solbelyste Have uden engang at tage Hatten med sig, som hang paa Bæggen. Thomas saae forundret efter ham, rystede med Hovedet og betragtede Moderen med Forbauselse. „Er den Gamle bleven vred paa mig“, spurgte han nu i en bekymret Tone, „fordi jeg har kaldt ham Nagerkarl, Jøde og Tossehoved? Han er jo dog alle tre Ting; hvorfor begynder han strax med Benge, medens jeg endnu ikke engang har smagt en Bid Brød i Eders Huus? Og er han ikke tosset i Hovedet, at han med sine Bjørnelabber tumler omkring der i Aspargesbedene og nær havde rendt Drivhuset overende? Fru Svigerinde, I maa gjøre den gamle Sjæl god igjen, jeg mener det, det veed Gud, ikke slemt; dersom jeg ikke holder af ham, vil jeg lige paa Stedet blive til en Sælhund, og mere kan jeg ikke gjøre for ham“.

„Sæt De Dem fun“, sagde Fruen beroligende, „det er ikke det Hr. Svoger, som De tænker, han er og bliver Deres Ven; men han har tunge Sorger og svære Bekymringer“.

„Sorger“, sagde Sømanden; „skal han derfor fare løs som en Rhinoceros? og netop mod mig? og lige i det Dieblif, jeg er ankommen? Han har jo ellers Tid nok til at sørge og skulde forresten lære at gjøre det maneerligere. Fordum var Mennefsket saa rolig og lad og skjældte altid mig ud for min Hestighed. Sørger man desuden med Benene? Naar jeg bander og brøler „Død og Pine“, saa stamper jeg saadan omfring, som han nu gjør — og det, skjøndt han allerede har havt Podagra — og flaaer det Alltsammen hen i Vind og Veir. Men De græder jo selv, gamle Beninde? Og Elsbeth er ogsaa gaaet ud af Stuen? Saa stig mig dog, hvad der er i Veien; ellers giver jeg mig ogsaa til at gjøre Rabalder med Benene“.

„Det er for vor Søn“, sagde Moderen, da Sømanden endelig taug; „og det er en Sag, hvorover den Gamle hvergang gaaer ud af sig selv“.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 2.

Løverdagen den 8de Januar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. H. Schulz.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

„Er han da bleven en Dagdriver?“ udbød Thomas.
„Seer De, De skulde, som jeg altid sagde, have givet mig ham med til Ostindien“.

„Nei, det er ikke det“, svarede Fruen med et dybt bekymret Udtryk, „endnu meget værre; maaskee vilde vi i det Tilfælde dog endnu takke Gud, saafremt vi kunde have dette Valg“.

„Aa Gud! Aa Gud!“ raabte Sømanden, ganske ude af sig selv og dansede omkring i Stuen for at skjule sine Taarer; „saa er den ranke Fritsemand med de brune Dine død? død? Ja, vi gamle Stympere

blive tilbage, og Englene marschere os forud for deroppe at berede os Qvarteer. Ak, Gamle! Gamle! hvad Du er en stakkels Moder! Derfor er det, at Taaremusklerne saaledes træde frem under dine Dine, saa bedrøveligt og vemodigt, af den megen Græden. Ja, ja, naar selv jeg maa slæbe saadan for den prægtige Slyngel, saa maa jo Skroget af en gammel Moder blive heelt til Taarevand".

"Han er ikke død", sagde Susanne, idet hun græd endnu heftigere.

"Snurrige Folk I!" raabte Thomas som i glad Uergrelse; "er I da reent forstyrrede i Concepterne, at I saadan holder mig for Nar? Hvad Nød har det saa?"

"Han har det maaskee værre, end om han var død", sagde Susanne, "og det er vel det Skrækkeligste, en Moder kan sige om sin elskede, eneste Søn".

"I et Galehuus skulde man sætte Eder, gamle Taareperse!" raabte Sømanden igjen; "og den gamle Jahn med! I har jo sat baade Tanker og Tale og Fornuft overstyr. Værre end død? Saa maa han jo ovenikjøbet hænge i en Galge, ellers er der jo ikke Mennekkforstand i eders Tale".

Trods Taarerne maatte Moderen smile over Sø-kaptainens komiske Utaalmodighed. "De lader mig jo ikke tale ud", vedblev hun mere fattet; "Wilhelm er hverken død eller et slet Mennekk eller en Dagdriver; derfor har Herren bevaret ham, hvor tungt han end

har besøgt os. Jeg maa i Korthed meddele Dem Ulykken, forat De kan vide Alt, førend min Mand kommer tilbage; thi han kan ikke taale, at der bliver talt derom i hans Nærværelse. Derfor har han heller ikke skrevet Dem Noget til derom i de tolv Aar, og hverken jeg eller nogen Anden har maattet melde Dem Noget derom. Vi har derfor ogsaa truffet os næsten ganske ud af Verden og boer selv om Vinteren meest paa dette Gods, fordi den Gamle virkelig til en vis Grad er bleven en Menneffeffjende derover.

De veed, at vor Frits Wilhelm var en fintbygget, slank Dreng, livlig og virksom, og tilmed forstandig og udviflet langt over sin Alder. Bøger udgjorde al hans Glæde, i Skole kunde han ikke komme tidlig nok; siden havde vi en forstandig Mand til Hovmester, som altid blev træt, førend vor kjære Dreng. Historie, Latin, Græsk, nyere Sprog, ogsaa Arithmetik og Geometri havde han allerede begyndt paa, da De sidste Gang besøgte os.

„Jeg veed det“, henkastede Kaptainen. „Den Krabbe, han udsurgte mig jo saa næsviist om Kompass og Skibsbygning og vidste allerede mange Ting ligesaa godt som jeg selv, og om Admiral Tromp og Ruyter mere end jeg“.

„Kun for Handelen“, fortsatte Moderen, „viste han bestandig den største Modbydelighed og Uffky; og det ærgrede min Gamle i den Grad, at de ofte havde haarde Sammenstød desangaaende. Men da Alverden

roste Drengen saameget, alle Lærere vare forbausede over ham, og selv lærde Mænd i Amsterdam og fremmede Professore fra Leyden, som kom til os, forudsagde, at vort Barn engang i Tiden vilde blive en af de største Lærde i Europa, saa gjemte min Mand den Slags taabelige Snak i sit Hjerte og blev forfængelig af sin Søn. Barnet var allerede besjælet af en overordentlig Uegjerrighed, og vor Fahn ansporede hans Ambition bestandig endnu mere, og det var dog overflødigt at give en hidtig Hest Sporerne; thi Barnet sad allerede dengang og arbejdede til langt ud paa Natten. Boldspil og andre Børnelege eller Tumlen om med Jevnaldrende var for ham en Gru; alt Sligt, som naar de løb omkap, sloges med Torklæder eller Grene, sprang og fangede hinanden, kaldte han taabeligt, simpelt og pøbelagtigt. Forresten var han sund og frisk og altid fornøiet, og over en ny, smuk Bog kunde han glæde sig meget. Han var imidlertid bleven ti Aar gammel. I Anledning af hans Fødselsdag havde vi et lille, muntert Selskab i Byen. Han havde faaet Foræringer, havde været meget fornøiet og havde i nogle Dage anstrengt sig mindre, fordi han havde gjort en Reise med os paa Landet; paa selve Fødselsdagen havde han ikke nydt meget, saa at det vistnok ikke kan tilskrives nogen Skjedesløshed fra vor Side — —“.

„Naa?“ udbød Thomas, yderst spændt.

„Genimod Midnat“, vedblev Moderen, atter afbrudt af Taarer, „høre vi fra vor Søns Kammer et

sælsomt Skrig — ja hvordan skal jeg beskrive det? — Vi havde aldrig hørt noget Lignende fra Barnet, og dog kjendte vi strax hans Stemme igjen; — det var næsten som af et vildi Dyr; det lød næsten som den hæft svingrende Røst af en Hyæne, som jeg nogle Aar senere hørte med Forsærdelse, fordi den igjen mindede mig om denne Nat. En Moder er endnu ængsteligere end en Fader: jeg var strax derovre, Hovmesteren var ogsaa allerede kommen op, van der Winden kom kort efter. Barnet laa vaagent i sin Seng, men kunde ikke røre et Lem, var uden Mæle og stirrede paa os med stive Dine. Læger bleve hentede, Lægemidler brugte; de erklærede det for et Nerveslag, og al Hjælp var forgjæves. Ikkun Bevægelsen kom igjen; allerede om Morgenen kunde han staae op, gaae, spise og drikke; men Hjernen var beskadiget, Slaget maa have truffet den voldsomt; han talte Lidet eller Intet, kunde Intet fatte, havde forglemt Alt, hvad der indtil det Dieblif var bibragt ham, og os, sine Forældre, syntes han først at kjende igjen efter nogle Dages Forløb. Han var altsaa bleven fjollet, sindssvag og har været det siden. Der laa nu vor Glæde og den Gamles Hovmod; det var altsaa den største Lærde i Europa, ham, der nu tosfede omkring som et umælende Dyr, slet ikke kunde beskæftige sig med Noget, ikke engang bruges til det ubetydeligste Hverv, hverken til Skriver paa Kontoret eller til Haandlanger eller Karl paa Landet“.

Kaptainen udstødte et saa dybt, langtrukket og lydeligt Suk, at man næsten kunde have kaldt det et Brøl. „Dg han er fremdeles saadan, det stakkels Ufrud?“ spurgte han derpaa.

„Saa omtrent“, svarede Moderen; „kun med hans Legemsbygning er der foregaaet den allerstørste Forandring. Thi medens han før var slank og fiin, næsten altsor luftig og fiin, og høist pirrelig og ømfindtlig, er han nu overordentlig svært bygget og tæt, og har næsten overmenneskelige Kræfter; desuden er der næsten Intet, som kan gjøre Indtryk paa ham; hans Bært er ogsaa over det Almindelige“.

„Dg hvad giver han sig af med, det stakkels Ræmpedyr?“ spurgte Sømanden videre.

„Han har ikke nogen alvorlig Bestjæftigelse, han hverken forstaaer eller bryder sig om nogen. Men det synes at gjøre ham godt, ja at være ham en sand Fornødenhed, at anstrenge sig dygtig legemligt og arbejde mere, end ellers to være istand til. Hører De ikke denne Saugen og Huggen med en Dre? Det er ham, Staklen. Hans Fader har overladt ham en Deel af Haven, og nu har han i næsten to Aar været ifærd med at bygge en stor, meget stor Baad. Han gjør Altting til den selv, det Mindste som det Største, fælder Træet, lader det tørre, sauger og hugger det til og er ofte Dag og Nat utrættelig med denne frugtesløse Anstregelse“.

„Menneſker!“ udbrød Thomas ſom i Angſt, „ſe, jeg er ſelv ikke med de Renefte; men mig tykkes, I har altid været noget for forſtandige og indeſluttede; har I nu ogſaa bedt oprigtigt? I Stormen dengang, hvis Mage jeg aldrig har oplevet, da Vandet allerede gif mig lige til Halsen, da lærte jeg det og det tilgavns, og det har altid faaet et rigtig godt Udfald for mig. — Beſøger nu det ſtaffel, dumme Uhyre ogſaa Guds Huus?“

„Kjære Svoger“, ſvarede Moderen noget nølende, og idet hun kun tog Hensyn til det ſidſte Punkt, „den Ulykkelige har en ſæregen Uvillie mod vor Paſtor og lader ſig kun ſjælden overtale til at følge os“.

„Hvad Paſtor!“ raabte Thomas; „for den rette, ſande Paſtor ſkal han og I Alle træde frem og ikke gjøre Ophævelſer. Den, ſom har taget Forſtanden, kan ogſaa give den igjen. Han har Overflødighed deraf og behøver ikke at knibe; han kan forſyne eder Alle og mig med paa det Rigeligſte og vil dog ikke ſpore nogen Aftagen. Naar Intet hjælper, ſaa gif mig ham med og lad ham paſſere Linien. I Oſtindien holder de mange Steder den Slags ſjollede Staller for Hellige; Fruentimmerne og andre endnu dummere ville derovre tilbede ham ſom en Guddom. Saa vanartede ere Menneſkene paa mange Steder“.

Samtalen blev her afbrudt; thi Faderen kom tilbage fra Haven, fulgt af en ſtor, fort Budel. Strax efter traadte et ungt Menneſkes høie Skikkelse ind i

Salen; i det forunderlige Ansigt, der antydede lige-
meget Forstand og Sindssvaghed, Følelse og Sløvhed,
gjenkjendte den Fremmede strax sin kjære Frits Wilhelm.
Den smukke, unge Mand bar i Armen en stor, hvid
Kat, der saae temmelig forstyrret ud, idet dens Haar
strittede til alle Sider, og dens grønne Dine løb urolig
frem og tilbage. Sønnen satte sig, klappede Dyret,
som han syntes at holde meget af, og søgte at berolige
det. Den Gamle var endnu rød i Hovedet af Brede
og sagde lidt efter med en barsk Stemme: „De faa
Nattergale, som hvert Aar besøger os, skal ikke opædes
og bortskræmmes af den fordømte Kat! Og medens jeg
denne gang kun har pudset Pudelen paa den for at
ruske Bæstet lidt, vil jeg næstegang med mine egne
Hænder skyde den hvide Satan død paa Stedet med
min Kuglebøsse“.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 3.

Løverdagen den 15de Januar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. G. Schulz.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

Den unge Mand havde sat sig ligeoverfor Faderen og stirrede paa ham med sine lysebrune Dine vidtopspilede. „Død!“ raabte han i en Tone, der snarere røbede en velvillig, end en bitter Stemning; „gaa Mus“ — idet han lod Katten løbe — „Forsølgelse — Alverden — Utak“, sagde han stødviiis i en eensformig Tone, saa at man ikke rigtig kunde vide, hvad han vilde udtrykke med disse Ord. Budelen var imidlertid krøben sammen under Bordet; men Wilhelm krøb efter den og hentede den Gjenstridige frem. Han gik med sin sorte Modstander hen til Vinduet, tog ham nøie i Diesyn

og ruskede ham derpaa nogle hvide Haar ud af Munden og af Hovedet. Han tog disse, der viensynlig tilhørte hans Kat, og som Pudelen just ikke paa den venstfabeligste Maade havde tilkæmpet sig, viktede dem ind i et Papir og stak dem i sin Vestelomme. Herpaa gif han hen til Faderen og sagde meget alvorligt: „Sorte har meer Skind, fleer Haar end Mus, kan bedre undvære nogen“.

„Men æder ikke Rattergale“, sagde Faderen ligesaa kort.

„Ikke æde“, indlod Sønnen sig paa en Drostelse, „Mus ogsaa høre — lægge Mærke — nedenfor Træet — Sorte ganske dum, hører ikke — uden Musik“.

„Ja det er godt nok“, afbrød Faderen ham, idet han først nu i den Forudsætning, at hans Kone imidlertid havde givet fornøden Underretning, vovede at kaste Dinene paa sin Ungdomsven. Denne traf paa Skuldrene og sukkede igjen saa høit, at Frits Wilhelm blev opmærksom, fik Die paa den Fremmede i Stuen og begyndte at mynstre ham fra Siden med et sky Blik. Hans Die begyndte at blive mørkt, han mumlede Noget for sig selv og slog derpaa heftigt med Haanden i Bordet. Elisabeth gif bekymret hen til ham, rakte ham venlig Haanden og sagde derpaa, idet hun strøg ham en bruun Lof bort fra Panden: „Ikke blive ærgerlig, fjære Wilhelm!“

„Maa!“ raabte denne meget forbittret, „Fremmede her — for Fremmede — ikke af Familien — skjældt min Muus ud, bagtalt den“.

„Mus vil nok ved given Leilighed forsvare sig“, sagde Elsbeth med det livligste Udtryk; „den forte Mustapha har heller ikke det bedste Rygte, kjære Ben; den har forrige Uge fanget en Muus, som om den havde været en Kat“.

Den Syge saae den unge Pige, som hun stod der foran ham, ind i hendes hulde Ansyn og gav sig derpaa til at lee paa den hjerteligste Maade, ganske i samme Tone, som man kan høre hos smaa Børn. Faderen blev derover endnu alvorligere, og Thomas betragtede sin fordums Kjæledægge med endnu større Deeltagelse.

„Den Herre der“, bemærkede Elsbeth, „er heller ikke en Fremmed, det er Dufel, Kaptain Thomas, der har kjendt Dig fra Barnsbeen af“.

Bilhelm stod op, stillede sig hen foran Kaptainen, hilsende høflig paa ham og rystede derpaa med Hovedet. „Ingen Dufel“, sagde han derpaa, „— Mustapha knurrer ogsaa — kjender ham ikke“.

„Kjære Ben“, sagde Thomas, „Du er min hjertenskjære, dyrebare Frits Bilhelm, om Du end ikke kjender mig eller har forglemt mig“.

Den Syge traadte sky og ængstelig tilbage og tog ikke mod den fremrakte Haand. Thomas satte sig ned igjen, og Bilhelm gik tankesfuld frem og tilbage i Bærelset. Han gik hen til Bordet og tog alt det i Diefsyn, som Elsbeth der havde anrettet, og ved denne Mynstring faldt ogsaa det slebne Krystalglas ham i

Dinene; han tog det op, holdt det op mod Lyset og betragtede Baabnet og Navnetrækket meget omhyggeligt. Derpaa gik han hen til Elisabeth med Glasfset og sagde: „Du foræret — længe siden — ham der! Thomas, Sømanden!“ Han stillede Glasfset varsomt hen og gik med aabne Arme henimod Kaptainen, der med Hjertelighed trykkede ham til sit Bryst. „Stakkels Fætter!“ sagde Thomas, „Du er bleven dygtig stor og stærk“.

„Ja vel“, sukkede Faderen, „som en fordreven Agurk, der er uden Saft“.

Bilhelm syntes ikke ganske at fatte Samtalen; desuagtet blev hans Ansigt noget formørket, hvorpaa Thomas, som bemærkede det, for igjen at opmuntre ham, tog tilorde: „Lad Du det være godt, gamle Ven; min unge Kammerat her vil være Sømand, som jeg hører. Du bygger jo et Skib, lille Frits, ikke sandt? Vi kan vel sætte Ruller under det og føre omkring med det i Haven? Eller oppebie Vintren og bruge det i Sneen som Slæde? Thi Sø og Vand er dog for langt borte herfra“.

„Slæde — Ruller!“ skreg Bilhelm op, og hans Øie lignede paa en voldsom Maade. „Komme! strax! see!“ raabte han, idet han med sine stærke Arme tog et et saa vældigt Tag i Sømanden, at han snarere bar end skjød ham ud af Døren. Skibskaptainen, der kjendte sin egen Styrke og Vægt og saa pludselig saae sig behandlet af det unge Menneske næsten som et Barn, betragtede ham med et forundret Blik, uden at sætte

sig til Modværge. Hvor bedrøvet og nedstemt Faderen end var, funde han dog ikke undertrykke en vis, velbehagelig Smilen over Sønnens Kæmpekræfter; men Elsbeth saae efter de to Bortilende med en betænkelig Mine, som om hun frygtede en eller anden Ulykke. Men baade hendes og Moderens Bekymringer bleve snart efter hævede, da begge de stridende Parter efter kort Tids Forløb kom tilbage Haand i Haand og fuldkommen forsonede. „Gre og Berømmelse“, raabte Kaptainen, „og den bedste Fyldestgjørelse ovenikjøbet maa jeg give min Gudson, den kjære, dygtige Frits! Hvad nu, I gamle Menneſker! Den Knægt er ikke dum, det maa jeg vide bedre; men I forstaaer jer ikke paa Skibe. Ingen Skibsbygger funde gjøre det bedre. Og Altsammen selv! For Pokker, det har Noget at betyde! For mig er den nu for stor som Baad, den prægtige Tingest, ellers kjøbte jeg den unge Goliath den af. I mine Levedage har jeg ikke seet smukkere og reelere Arbeide“.

Han gned sine Hænder af Glæde og flappede det unge Menneſke med Omhed paa Skuldrene. Faderen syntes ogsaa at høre denne Lovtale med Glæde, og Alle vare blevne muntre, da den gamle Tjener kaldte dem til Middagsbordet, idet han med det Samme meldte Pastoren og en anden Fremmed som Gjæster.

Den Gjæst, som var kommen med Præsten, var en ung Tydſker, hvem Husets forrige Hovmester, der

var vendt tilbage til Tydskland, havde anbefalet til van der Winden. Dette unge Menneſke, der havde beſtemt ſig for Handelen, ſkulde ſøge Anſættelſe paa et ſtort Kontor i Amſterdam eller Haag, for derpaa efter nogle Aars Forløb at gaae til London og maaskee nedſætte ſig der. Da den unge Sommer var velhavende, haſtede han ikke med at tiltræde den for ham beſtemte Stilling, men foretrak endnu i dette Aar at reiſe omkring i Holland og Nederlandene for, ſom han indbildte ſig, at lære Nationen, dens Sæder og Skikke at kjende. Han havde ſaaledes været i Brüffel, Rotterdam, Antwerpen og Amſterdam og kom nu fra ſidſt-nævnte ſtore Stad tilbage til dette Landſted for at fortsætte Bekjendtkabet med Familien, i hvilken Elſbeth iſær havde fængſlet ham ved ſin Skjønhed og ſit venlige Væſen. Førſt for kort Tid ſiden var Goethe i Tydskland fremtraadt med ſin Götz og Werther, og den unge Reiſende hørte til de Beundrere, ſom priſte det ſidſt-nævnte Værk fremfor alle, kunde det udenad, vilde anbefale det til Alle og i deres Begeiſtring omvende Hvermand til diſſe Anſkuelfer og Følelſer, uden vel ſelv at have fattet den fortræffelige Bogſ hele Værd.

I en lyſeblaa Frakke og gule Beenklæder ſtat denne unge Mand meget af fra det hollandske Selſkab, i hvilket han var indført. Præſten, der havde bragt ham med i ſin Bogn fra Præſtegaardene, betragtede og behandlede ham iſær ganſke ſom En, der er betagen af et uſkadeligt Vanvid, og fandt det derfor ogsaa ganſke

naturligt, at han ved Bordet fatte sig ved Siden af den Sindsfvage, med hvem han rigtignok ikke talte, men hvem han nøie iagttog, fordi det ogsaa var ham derom at gjøre, at samle Menneskefundskab paa sine Keiser. Faderen var venlig mod sin Gjæst, og Moderen endnu mere; ifkun Kaptainen, der strax havde bemærket, at den Fremmede var meget forekommende mod Elisabeth, søgte at skjule sin Uergrelse over den Paatrængende ved ikke at lægge Mærke til ham.

Efter Bordet spadserede man omkring i Haven og gik derpaa ind i et Lysthuus for at drikke Kaffe. Wilhelm, der stedsse kun nød Lidet, havde allerede taget fat paa sit Arbeide igjen, og skjøndt hans Tømrer og Saugen undertiden forstyrrede de Hvilendes Samtale, vilde Faderen dog ikke nægte sin ulykkelige Søn denne Adspredelse for ikke derved at opirre denne, der let blev vred over deslige Forbud.

Den unge Tydsker havde Intet, som han hellere og snarere vilde, end kundgjøre sin nye Begeistring, hvortil han daglig benyttede enhver Leilighed. „Vi og de øvrige Folkslag“, sagde han i Talens Løb, „have hidindtil, om de endogsaa i en vis Forstand have ydet Meget, dog ikke besiddet Noget, der paa nogen Maade kan stilles i Sammenligning med dette nyeste Opsving. Thi selve Sjælen, Gemyttet er hidtil endnu ikke bleven skildret, og i den dybeste Smerte, Fortvivlelsen over sig selv og hele Livet, er hiint underfulde Punkt ikke fundet, der forklarer alt baade i Fortid og Fremtid og i Døden

og Tilintetgjørelsen igjen antænder et Lys, der sender os Glandsen af en høiere Tilværelse imøde“.

„Jeg forstaaer ikke den unge Mand“, sagde Pastoren. „Hvad han lader sig forlyde med, kunde da, saafremt jeg forresten har forstaaet Noget deraf, ikkun finde Anvendelse paa Aabenbaringen og den hellige Skrift“.

„Jeg har læst deres Indlingsbog“, sagde Elisabeth dernæst, „og den har rystet mig dybt. Bedømme den kan jeg ikke, netop fordi Indtrykket var for mægtigt og gribende; thi mit Sind vil endnu lang Tid have nødig at tænke derover for at ordne alle de mægtige Følelser, som fra forskjellige Sider stormede ind over mig. Bogen er eneste i sit Slags; men De kan dog ikke ønske eller troe det muligt, at fra nu af alle poetiske Bøger skulde have samme Skikkelse“.

„Na jo“, sagde den unge Sommer, „meer eller mindre. Thi om Kjærlighed er der da idetmindste hidindtil ikke bleven talt med Følelse og Udtryk“.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 4.

Løverdagen den 22de Januar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Lørdagen den 28de December 1858 afholdtes i Selskabet en Generalforsamling, ved hvilken 37 Repræsentanter vare tilstede og hvori afhandlede og beslattedes Følgende:

1. Hr. Pastor Rothe, hvis Administrationstid udløb med Aaret 1858, gjenvalgte eenstemmig for de følgende 3 Aar, og har modtaget Valget.

2. Til i Forening med den, ifølge Lovens § 37 vedblivende Revisor, Hr. Raadmand B. Petersen, at gennemgaae Regnskabet for 1858, gjenvalgte med fleest Stemmer den afgaaende Revisor, Hr. Krigs-assessor Nørregaard, der modtog Valget.

3. Til at foretage det i Lovenes § 48 bestemte aarlige Estersyn samt Overlevering af Selskabets Kasse- og Penge-Effecter m. v. gjenvalgtes ved Stemmeslcerhed Dhr. Repræsentanter Statsraad Salicath, Oberst v. Glahn og Commandeur Garde, der samtlige ligeledes have modtaget Balgene.

4. Revisionens Skrivelse af 11te November 1858 fremlagdes og da den „Intet havde befundet at bemærke“ ved Regnskabet for 1857, meddeelttes Decharge og Dvitztering for bemeldte Regnskab.

5. Efter Forslag fra Ekstcomiteens Formand, Hr. Overlærer Krebs, overdrog Forsamlingen til ham at forestaae Redactionen af Bladet i Forbindelse med de Herrer, som efter hans Opfordring i Ugebladet havde erklæret sig villige til at indtræde i Ekstcomiteen.

6. Forsamlingen vedtog, at de uerholdelige Restancer:

- a) for Contingenter hos 18 Medlemmer, af hvilke de 10 vare døde, til et Beløb af .. 68 Rd. 12 §.
- b) Resten af det afdøde Værts-
huusholder Olsen i sin Tid til-
staaede Laan, hvis Cautionist er
død og Boet sluttet, til Rest..... 22 — 81 —

maatte udgaae af Regnskabet med i Alt 90 Rd. 93 §., hvorefter de 8 Paagjældende bleve excluderede af Selskabet.

7. Sluttelig optoges følgende 54 nye Medlemmer i Selskabet, nemlig:

Malermester F. J. S. Hahn.

Skrædermester C. L. Tønder.

Afd. Toldkasserer Claudi's Datter M. C. W.

Tapetserer og Decorateur L. Larsen.

Damestræderinde Fr. H. Rasch.

Skrædermester F. Schmidt.

Rugbrødsbager og Meelhandler D. J. Schmidt.

Skrædermester N. Olsen.

Styrmand H. P. S. Rasmussen.

Universitetsbogbinder D. L. Clement.

Blikkenslagermester L. T. Andersen.

Skrædermester J. Simonsen.

— F. C. Lindberg.

Gjortlermester J. H. Hansen.

Bakhuusformand A. Reisenstein.

Sadelmagermester J. P. Holm.

Dreiermester W. G. Mørck.

Snedkersvend J. H. Hester.

Handelsfuldmægtig G. A. P. Kruuse.

Slagtermester C. Klein.

Snedkermester C. Jørgensen.

Urtekræmmer, Premierlieutenant C. Verdelin.

Afd. Fyrværker Amundsens Datter C. T.

Bødtermester J. G. Augsburg.

Opvarter A. Hansen.

Brændeviinsbrænder J. Henrichsen.
 Modehandlerinde Jfr. J. A. Bay.
 Skomagemester F. J. P. Jversen.
 Jernstøber, Lieutenant J. C. Bock.
 Bagersvend G. Hansen.

Gjordemoder Md. A. M. Gad.
 Kgl. Chorsanger H. C. Hansen.
 Slagtersvend G. F. Holm.

Litteratus J. H. Halvorsen.

Bartshuusholder G. Olsen.

Instrumentmager G. H. Hansen.

Lærer G. F. W. L. Marr.

Froken G. C. Krebs.

Huusbestyrerinde Jfr. A. M. Larsen.

Snedkermester J. M. F. Stremme.

Bognmand G. Wello.

Jsenkræmmer J. Schiøtz.

Skomagemester T. W. Christiansen.

— A. T. Schmidt.

Kleinsmedesvend D. P. Andersen.

Brændeviinsbrænder H. Henrichsen.

Meelhandler L. Hansen.

Particulier G. Berg.

Meelhandler N. C. Petersen.

Høker og Victualiehandler en gros J. H. Lassen.

— H. Olsen.

Froken A. G. Schiøtz.

Enkefrue A. Juel.

Smedesvend L. Larsen.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 11te Januar 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Laurrup. C. Nothe.

Mannestad.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

„Hoho“, raabte nu Sømanden, der blev opmærksom og mindedes sin Ungdomstid og saamange Biser, som dengang havde henrykt ham; „naa, vi skulde altsaa først lære Kjærlighed af jer Tydskere?“

„Og Bondel!“ sagde Faderen, „og saamange af vore Digtere! Ja, min unge Herre, jeg gider nu ikke opramse de Navne, der klinge herligt ogsaa i vor Litteratur“.

„Hø og Hakkelse! Følesløst Løi!“ raabte Sommer med Haan og Anmasselse, hvorover Pastoren blev saa harmfuld, at han dreiede sin store trefantede Hat rundt paa sin Paryk og tilsidst lod den sidde paafræa. „Jeg er ikke Digter“, raabte han med Hestighed, „og vil heller ikke være det og vil heller ikke give mig ud for

en Forelsket eller en hedensk, vild, regellos Sværmer; men allermindst vil jeg lade mig omvende til en ugudeligg Selvmorder, navnlig af en ung, reisende Handelsbetjent med rundt klippet Haar; men saa gammel og trofsket som jeg sidder her, optager jeg dog Kampen i alleslags Versemaal mod en hvøitsflyvende Nebukadnezar, der fører sliig vrkesløs Tale. Hid med Pen, Blæk og Papir!"

Alle loe høit over den buldrende Geistlige; men den Fremmede folte sig fornærmet og vedblev i en saaret Tone: „Hvorledes kan et Folk besidde en Litteratur, naar det, strengt taget, kun burde være en Provinds af Tydskland, saafremt det gif retfærdigt til? Sproget er en fordærvet, tydsk Dialect, deres Attraa Penge og Handel, deres Skikke oldfrankiske og forældede; medens det store Tydskland, uddannet og dannende sig paa mangfoldige Maader, udfolder sin Kraft og Herlighed i uendelige Bestræbelser, i Historie, Videnskab og Kunst, i en rig Litteratur, dør hertillands Historien, der jo rigtignok aldrig har været storartet og eiendommelig, aldeles hen, og snart vil Alt, hvad der forduum endnu kunde findes af Aand, staae spredt hist og her i stive Former, i hentørrede Karricaturer som sælsomme Numier“.

Lokket af Latteren og Striden var den unge Wilhelm ogsaa kommen til, og Pastoren, der nu havde tabt al sin Fatning, reiste sig i ophøiet Brede og udraable: „Jord og Himmel! Paa hollandsk Grund at

høre Holland saaledes haanet af en Fremmed! Na I Tydskere, I Svage, I Stafler! Da I laae i Svøne, i dvæst Udlevethed, af hvilken senere ikke engang en trediveaarig Borgerkrig kunde rive eder ud, da England endnu skjælvede for en mild Dronning, da Boldsdaad dyngede sig paa Boldsdaad i Frankrig, og Udselthed afløste Jammer og Glendighed, da reiste vi os, en lille Flok, et aabent, fladt Land med svage Kræfter, ifkun støttede paa vor Tro, aabenbart og trodsende mod det almægtige Despoti, for hvilket Europa bøjede sig med Grefrygt; og disse stakkels Smaalande, disse arme, uvidende Borgermænd var det, paa hvem Tyrannens Kraft udtømtes og hans Verdensherredømme endelig forblødte sig. Og hvad har I Tydskere udrettet i hine for os saa minderværdige Lustrer, da vor store Wilhelm af Oranien og hans ædle Landsmænd sønderbød den Rænke, der syntes smedet for Evigheden? Og hvor er indtil Dato den Bog i Tydskland, som turde maale sig med vor store Hoofst, der som en Mand har skildret denne glørværdige Tid?"

„Hoofst!" sukede Wilhelm og sænkede Hovedet, som om han ledte efter en Tanke: „Tacitus!" —

Faderen blev opmærksom og Moderen næsten for-
skrækket; thi deøslige Navne havde deres Søn nu i
mange Aar ikke udtalt.

„Og vore Svølte!" raabte Kaptainen, „og Afrika,
Ostindien, Amerika! Hvorsomhelst paa Jorden er ikke
vort Navn kjendt? Gaa engang ved givne Leilighed ud,

unge Mand, og se en Smule paa det uendelige Verdenshav, som har tjent os et Aarhundrede, indtil Englænderne, der kappedes med os og lærte af os, har taget Luven fra os. Og som vi skabte og herskede over Handel og Rigdom, saaledes har den frie Tanke, den usuorede og uhæmmede Videnskab ogsaa hos os fundet Tilflugt og Ly, og hvad Godt vi have modtaget af det øvrige Europa, have vi forlængst tilbagebetalt med Aagerrenter. Gid det forlorne Italien, det menneketomme Spanien, ja selv det dvaske Tydskland blot kunde og vilde have benyttet de Aandens og Frihedens Gaver, som ere udgangne fra os"!

(Fortjættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 5.

Løverdagen den 29de Januar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogstrykker J. S. Schultze.

Den femtende November.

(Fortjættelse).

„Har Kunsten“, tog Faderen nu Ordet, „ikke ogsaa blomstret hos os, da den alt var gaaet tilgrunde i det øvrige Europa? Bor store Rubens maatte forherlige Spanien og sætte Italienerne i Forbauselse, van Dyk og den Skole, dernæst Rembrand, ligeledes vore Landskabsmalere, hvem fjender og beundrer ikke dem? Her hos os var Frihedsaanden vaft og med den Geniet og den skabende Kraft. Dem, min unge Mand, der er en studeret Person, behøver jeg da ikke engang at minde om, hvad vore berømte Mænd har virket for Philologien og Oldtidskundskaben. Er vi end nu ikke længer

ganste det, som vi var, saa erfare vi kun det Omsving, der griber alt Mennekeligt. Siden den preussiske Fredriks Tid ere Tydsterne først igjen blevne nogenledes levende, og det kan gjerne være, at der ogsaa opgaaer et nyt Lys i deres Litteratur, det kan jeg ikke domme om, da jeg ikke forstaaer mig paa det“.

„Rubens!“ sagde Kaptainen, „ja det er en Kraftkarl, og naar man seer paa vor Elselil, saa mærker man nok, hvad han har meent; men enten har det dog störtet ham paa Die, eller ogsaa har Naturen dengang endnu ikke ladet saadan en deilig Skude løbe af Stabelen; thi Alt, hvad jeg har seet af den store Farvekunstner, bærer ikke Vand mod dette Pragtværk, vor Elselil. Endogsaa i hans skjønneste Arbejder svømmer der, navnlig i hans Kvindeskikkelser, endnu stedse noget Simpelt ovenpaa, saa at man ikke kan føle sig andægtig ved de store, massive Former. Men dette Guds-barn her, hun er saa straalende og viis som en af de høie Engle og dertil saa from og blid som et Lam og fornem og anseelig som Marie Theresia i hendes Ungdom og saa fortryllende uillige og indtagende som Venus og Sirenerne i de hedenste Fabler. Om Sirenen paa mit Skib vil jeg nu slet ikke tale, hvormeget jeg end forresten sætter Priis paa hende“.

„Na, I er en gammel saltet Sonar!“ brød Pastoren løs. „Skal I nu gjøre det hoffærdige Barn endnu mere forsængeligt og verdsligt, som allerede sjældent nok med sine forresten hæderlige Forældre be-

søger min Kirke? Uden Ydmyghed ingen Skjønhed, uden Tro og Liv ingen Glands; og Ynde! et dumt Ord! der skulde slet ikke gives Ynde, og det er en heidensst, verdselig, utilladelig Følelse“.

„Dg dog roste J selv for“, raabte Thomas, „eders Digtere, gamle Sjæleplager istedetfor Sjælesørger! J er jo værre end de engelske Methodister, Dvæfere, tydske Hernhutere og vore Gjendøbere. Saa kom vi jo tilsidst tilbage til nogle af Talmuds forrykte Lærdomme, naar den legemlige og sjælelige Ynde var noget reentud Forkasteligt. J har overhovedet, min gode Pastor — ja J tager mig det vel ikke ilde op — Noget af en gammel Jøde ved Jer. Kun en forstøffet Jøde kunde saaledes dadle det smukke Barn“.

„Dg J er en gammel, forelsket Nar!“ udbrod den heftige Pastor.

„Forelsket?“ raabte Wilhelm og saae skifteviis paa Kaptainen og Pastoren med store Dine.

„Forelsket?“ raabte den unge Sommer; „hvad maa jeg høre? Er det sandt, min dyrebare, herlige, elskværdige Veninde? Skal den gamle, brune Sødage forestille min Albert? O Bee! Hvorfor er jeg Ulyksalige kommen hertil!“

„Hvad for Noget?“ raabte Thomas endnu ivrigere: „den fremmede Fyr siger her saadan noget galt Tvi og det til mit Barn, som om han havde Krav paa hende? Sødage kalder J, Kryb, mig? J opløbne Gaaseurt! Hvordan tør J blot vove at see den Mand i Dinene,

der har besøgt flere Lande og Have, end I har gennemrodet Abcbøger og Digtersmorerier?"

„Mine Herrer“, sagde Elisabeth, idet hun smilende reiste sig; „da de alle til Slutning drak saa flittigt af den ædle Capsviin, har jeg næsten formodet, hvad der vilde skee. Jeg er under alle Omstændigheder ikke saa vigtig, at man for min Skyld skulde komme saaledes i Mande. Min gode Fader har saamegen Ro og Fatning, at han nok vil vide at gjøre alt det, som her dog kun er yttret for Spøg, til en Spøg, og naar de alle ere blevne noget stilsfærdigere, vil jeg igjen komme ned til dem“. Med disse Ord forlod hun Selskabet. Wilhelm gif bagefter hende, og efterat hun var gaaet ind i Huset, atter til sit Arbeide.

„Hun har Ret“, sagde Kaptainen, der længe havde seet efter hende; „vi maae skamme os allesammen. Men jeg lægger ingen Skjul paa, at jeg er forelsket i hende, eftersom Følelsen dog alligevel engang skal have et Navn. Jeg kjendte engang en Mand, som hed Kunst-Peter, saadan havde en eenfoldig Præst døbt ham, en Mand, der efter sit Væsen skulde have hedt Immanuel eller Abraham, Izaak og Jacob tilsammen, med den kjære Joseph ovenikjøbet, saa dydig var det herlige Menneffe. Og saadan kan det kjære Barn maastee ogsaa være bleven døbt forkeert af mig; hvor veed jeg det? Lad det hedde forelsket!“

„Vi ville ikke igjen forivre os“, sagde Sommer med kjælen Stemme; „men, som sagt, De, min kjære

Mand, vilde for dette ædle, høifindede Bæsen være endnu værre end Albert“.

„Jeg bryder mig feil om deres Albertus“, sagde Sømanden; „hvad kommer det Menneſke med hans Fif og Kneb mig ved, naar han var en Kryſter og Springsyr?“

„Albert en Kryſter!“ afbrød Sommer ham ſkogerleende; „tvertimod, han var for ſat og fornuſtig, for ſolid ſom Forretningsmand til at kunne elſke eller til at fatte ſin Lotte eller ſelv den ſværmeriſke Werther“.

„Naa“, ſvarede Thomas, „ſaa maa De da ialtſald ſammenligne mig med den ſolide Mand. Selv vil De kanſkee foreſtille Hr. Werther?“

„Ja viſt“, ſagde hiin; „vi unge Folk i Tydſkland, alle gode Hoveder og følende Hjerter ſtræbe derefter, og de øvrige, ſom ikke kunne eller ville det, ere Philiftere“.

„Apropoſ Philifter!“ ſagde Paſtoren ganſke tørt; „der ſkal jo i Nederitalien have været et Jordſkjælv“.

Tydſkeren blev reent bragt ud af det ved denne kunſtige Overgang; men Kaptainen gif ganſke troſkyldig ind paa Samtalen om Jordſkjælv, og kun Faderen ſmilede, fordi han tilfulde havde fattet Præſtens Ondſkabsfuldhed.

„Det er forfærdeligt“, fortalte Kaptainen, „hvordan det dengang ſaae ud i Liſſabon, da det ſkrækkelige Jordſkjælv havde ſprængt den og kaſtet Alt mellem hinanden. Kirker, Huſe, Gader ſammenſtyrtede, Ligg og lemkaſtede, endnu levende Menneſker begravne i

Hundredevis, andre oppe fra de halvt ødelagte Bygninger jamrende om Redning, og ingen Hjælp eller dog kun utilstræffelig; Menneffene i vildsom Flugt hen over Markerne, eller i Byen betagne af Skræk og belavede paa, at Rædselen fornyedes; mange indeflemte mellem Murene i Helvedkvaler; Suk, Skrig, Brand, Fortvivelse, Hunger og Afkræftelse, hvorsomhelst Diet vender sig — aa, det var et Syn, saa at man skulde troe, Almagten selv ikke kunde forslaae til her at bringe Hjælp og Lindring. Og naar man nu selv løb omkring i Glendigheden efter en tabt Ven, naar man traf paa Børn, der søgte Forældrene, naar de ligblege Mødre rendte gennem Røg og nedstyrtende Mure for at finde deres Smaa, da Ingen kjendte sig selv og sit eget Huus igjen eller det Sted, hvor det havde staaet, da de, som havde fundet hinanden, endnu stedse raabte paa hinanden eller i Bedøvelsen atter kom fra hinanden — da var alt det et Skue, som kunde faae En til at troe, at han havde oplevet den yderste Dag“.

„Aa Gudskelov“, sagde Moderen, „at vi ere saa lykkelige ikke at kjende til den Slags Rædsler i vort Land“.

„Men i det Sted til Oversvømmelser“, sagde Faderen, „som allerede saa ofte have gjentaget sig. Dette mægtige Hav, vor Hjælper og bedste Ven, er tillige vor farligste Fiende. Vi veed heller ikke, hvormegen Skade og Ødelæggelse det endnu kan forvoide os. Hvormegen Glendighed er ikke allerede gennem de brudte

Dæmninger strømmede ud over mit stakkels Fødeland. Og fremdeles staae vi i Guds naadige Haand, hvor mildt eller strengt han saa vil besøge os“.

„Der gives ingen anden Trost mod den Slags Tanker og Angstelser“, sagde Pastoren, „end at vi holde fast ved den Overbeviisning, at der ikke skeer Andet end det, som skal skee og som alt fra Ewigbed af er besluttet. Derfor skulde egentlig ogsaa al stor saavel som ringe Frygt fuldkommen forsvinde; thi jeg kan ikke undgaae den Ulykke, som er besluttet over mig“.

„Gns egen selvstændige Kraft“, svarede Tydskeren, „maa være mægtigere end al Skjæbne. Til Syvende og Sidst er dog enhver Frygt ikkun Feighed, og naar jeg foragter Døden, hvad er saa istand til at ængste eller true mig?“

„Gaaſte godt ſagt“, bemærkede Faderen, „men svært at udføre“.

„Og ugudeligt ovenikjøbet“, tilføiede Moderen; „thi naar jeg ikke bestandig føler min Afhængighed af Gud, er jeg ikke vel faren. Saadan en streng Frihed tilkommer vel heller ikke os Menneſker“.

Da Samtalen atter var bleven rolig, havde Elisabeth ogsaa begivet sig tilbage til Selfabet, og den syge Yngling var fulgt med hende. Han satte sig udenfor Lysthuset under et Træ og syntes ikke at høre efter de Andres Tale.

„Desuden“, sagde Pastoren for at fuldstændiggjøre Fruens Bemærkning, „bør man vel antage, at ifølge

den evige Retfærdighed og Blisdom saavel som efter hine uforanderlige Love tilfalder der Enhver saamegen Lykke eller Ulykke, Betsignelse eller Lidelse, som han ved sin Vandel og sit Hjertes Tilstand fortjener eller forskylder. Jeg er ingen udmærket ædel eller dydig Mand, mange have vistnok ogsaa været frommere; men jeg er dog saa lidt ond, saa skikkelig, saa hengiven i min Herres Villie, hvem jeg vitterlig aldrig har gjort imod, en omhyggelig Bært, Ægtefælle og Fader, var ogsaa i min Ungdom en temmelig lydige Søn, at jeg med Rette tør fortroste mig til, om end ikke fordre, at det stedse gaaer mig godt, og at ikke nogen stor Lidelse, nogen Livsfare, nogen Nød kommer over mig, indtil jeg samles til mine Fædre“.

„Skal man nu falde det Fromhed eller Ugudelighed?“ spurgte Semanden. „Hr. Pastor, I staaer altsaa næsten paa samme Fod med Vorherre, som første Bogholder med sin Principal?“

„Naar jeg læser i Guds Ord“, sagde Præsten, „og forstaaer det og troer det, saa har jeg nok deri, og den øvrige Verden med alle dens Begivenheder er slet ikke mere til for mig“.

„Skal man da ikke see Gud overalt?“ spurgte Thomas atter.

„Naaskee“, svarede Præsten, „for over den altfor ivrige Søgen at miste ham“.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 6.

Løverdagen den 5te Februar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

Idetsamme traf endnu nogle Storke forbi; det ene var dalede ned og tog igjen ind i den gamle Rede paa Løden.

„Pastor!“ raabte Wilhelm, „se — reise bort — komme igjen — finde — hvad er det?“

„Det kalder man Instinkt, min kjære Søn“, sagde den Geistlige belærende.

„Det er Gud!“ raabte Wilhelm, og Alle saae forundrede paa ham.

„Det er og bliver Instinkt!“ raabte Præsten.

Wilhelm greb Præsten ved Armen og pegede paa et Bindue tætvæd paa Hovedet. Der fløi den gamle Svale ietvæk fra og atter tilbage til Reden og bragte sine Smaa Orme i Ræbet, loffede, saa de umyndige Smaafugle strakte Hovederne ud, luffede Munden høit op, og Moderen gav da enhver af dem, medens Alle, baade de Store og de Smaa, under Fodringen quiddrede og hvistede en listigt lydende Samtale. „Hvad er det?“ spurgte Wilhelm atter, idet hans Dine tindrede.

„Min kjære, uvidende, men dog lærvillige Søn“, sagde Pastoren noget forstemt, „det er jo atter det forhen omtalte Instinkt“.

„Det er Gud!“ raabte den Syge endnu heftigere, og da alle de Omstaaende studsede og to store Taarer langsomt strømmede ud af Dinene paa Elisabeth, der var greben af en vidunderlig Rørelse, traadte Wilhelm nærmere, pegede paa de overstrømmende Dine og sagde ganske stille: „Atter Gud!“ hvorpaa han andægtig foldede Hænderne.

„Middelbart“, sagde Pastoren, som blev noget forvirret, „middelbart maaskee, som da alt Andet“.

Wilhelm rystede paa Hovedet. Derpaa tog han Præstens Hat af, dernæst Barykken og bankede med Fingeren sagte paa hans Hoved, idet han med Anstrengelse sagde: „Derinde Du — dernæst Haar udenpaa — dernæst Hat — og hvor Du? der under Benet? Tale ikke Du — Ande ikke Du — Been ikke Du — men er Du mig kjær — Baryk Du — gam-

mel Hat Du!" hvorpaa han atter satte begge Dele paa ham og taus gif til sin Baad forat arbeide. Præsten rystede betænkelig paa Hovedet, Sømanden sagde rørt: „Giv mig ham med, han vil gjøre sin Lykke derude i Indien; vi er alle floge, i vore egne Tanker, og hvad den Dumme nu har sagt, det kan jeg idetmindste have at tænke paa i lang Tid“.

Elisabeth saae paa den gamle, rørte Mand ligesom med Taknemmelighed og gjorde sig ingen Umage for at skjule sin stærkt vakte Følelse; thi hun græd heftigt. Faderen omfavnede hende med Jnderlighed, fordi hun deelte hans dybe Kummer, hans bittre Lidelse. Moderen var ogsaa i Taarer, og Alle gif nu, da det var blevet kjølgt, en Tour i Marken forat adsprede sig og lade sig oplive ved Synet af andre Gjenstande.

Præsten var om Aftenen vendt hjem til sin Bræstegaard; men Sommer blev boende i Huset, og hans Dmgang med Kaptainen var temmelig fredelig, om end ikke synderlig underholdende, eftersom Sømanden ikke vilde vise nogen Opmærksomhed mod den unge Tydsker, der nylig saa aabenlyst havde viist sig som hans Medbeiler. Elisabeth kom med hver Dag til at holde mere af den gamle Thomas, og desuagtet følte hun sig ofte angstet ved hans Nærværelse. Derfor var det hende meget velkomment, at hendes Fader paa Grund af Forretninger maatte reise nogle Dage til Byen, fordi hans

iaagttagende Blik især var hende piinligt; thi hun havde allerede i flere Aar vidst, hvor inderligt han ønskede denne Forbindelse, og at han egentlig allerede havde anseet den som sluttet.

Da Elisabeth en Morgen sad og læste i Lysthuset, kom Sommer ind og satte sig hos hende, og hun mærkede, at han med velberaad Hu strax førte Talen hen paa sin Lidenkskab og Kjærlighed. Den unge Pige tog det Altsammen som Spøg; jo alvorligere han forsikrede, desto høiere lo hun, og da han endelig paa Knæ vilde gjentage sine hellige Forsikringer, sagde hun: „Min unge Ven, vil De da absolut forvandle vor Gaard og Have til et Theater og tvinge mig til at spille en Rolle med Dem? De tager jo slet ikke i Betragtning, at De har indstuderet Deres Rolle, og er ubillig nok til at forlange, at jeg saaledes paa staaende Fod skal spille med. Jeg kjender jo ikke Stifordene, men bliver staaende midt i det og gjentager en og den samme Sætning. Jeg antager, De øver Dem hos mig i det, De andelsteds har i Sinde at opføre; derfor kan jeg ligesaa lidt troe paa deres Kjærlighed, som besvare den“.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Extract

af

fjerde Quartals Regnskab 1858,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

	Rd.	§.
Beholdning fra forrige Dvartal	2569	65
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 70de Aargang Nr. 40 à 52 incl.	1130	32
B. Renter af Rd. 100000 i 4 pCt. fgl. Obligationer for 6 Maanedet til 11te December 1858 er 2000 Rd. ditto af Lstl. 6,500 i 3 pCt. Obligationer pr. 1ste Decbr. 863 — 27 §.		
ditto af Rd. 400 i Prioritets-Obligationer pr. 11te Decbr. 8 —		
ditto af Giebschüg Legat pr. 11te Decbr. 50 —	2921	27
C. Restancer for Laans Udbrag fra 3die Dvartal 1858 387 Rd.		
anviske Laans Udbrag for 4de Dvartal 1858 1662 —		
2049 Rd.		
deraf er i 4de Dvartal indbetalt 1611 Rd. 15 §. og affkrevne paa Laan 22 — 81 -		
1634 —	1634	"
saaledes Restancer paa Laan den 31te Decbr. 1858 415 Rd.		
D. Contingents-Restancer fra 3die Dvartal 1858 295 Rd. 60 §.		
anviske Contingenter og Gave i 4de Dvartal 2244 — 54 -		
2540 Rd. 18 §.		
deraf er i 4de Dvartal 1858 indbetalt 1947 — 94 -	1947	94
592 Rd. 20 §.		
Affkrevne Contingenter 68 — 12 -	68	12
saaledes Contingents-Restancer den 31te Decbr. 1858 524 Rd. 8 §.		
E. Tvende anviske Pensioner, som ikke ere udbetalte, tages til Indtægt imod at føres til Udgift	18	72
Rd. . .	10290	14

Udgift.

	Rd.	§.
1. Uaffordrede Pensioner fra 1ste, 2det og 3die Dvartal 1858 37 Rd. 48 §.		
anviske Pensioner for 4de Dvart. 1858 1246 — 48 -		
1284 Rd.		
deraf er i 4de Dvartal 1858 udbetalt 1265 Rd. 24 §.		
og taget til Indtægt 2de Pensioner under Litr. E. 18 — 72 -	1284	"
1284 —	1284	"
2. Betalt en anvisk Livrente	50	"
3. Ditto Lønninger for 4de Dvartal 1858	475	"
4. Ditto for Ugebladets Trykning med Papir	189	84
5. a) Affkrevne Contingenter	68	12
b) Ditto for Laan	22	81
6. Generelle Omkostninger	135	57
2225	42	
Saldo, Beholdning:		
a) i Sparerkassen 6300 Rd.		
b) i Contant 1764 — 68 §.	8064	68
Rd. . .	10290	14

Kjøbenhavn, den 31te December 1858.

Dvereenstfemmende med Controllen.

J. C. Bondrop.

C. N. Laurrup.

C. Rothe.

G. Primon,
Kasjerer.

Tannestad.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 7.

Løverdagen den 12te Februar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Den femtende November.

(Fortættelse).

„De tager Livet af mig!“ raabte Sommer; „hvad bryder jeg mig ogsaa om mit usle Liv? De forlanger Offeret, det skal bringes. Na, gid jeg blot havde mine Pistoler eller min Bøsse her! Da skulde De faae at see! Hvor skal jeg dog faae en Pistol fra! Jeg vilde kysse den, der strax bragte mig en. Men først skal den utaaelige, modbydelige Somand føle min Hævn. Ham vil jeg udfordre“.

I dette Dieblif stak den gamle Kaptain sit brune Ansigt ind gjennem en Abning i Lysthuset og saae paa Scenen, og da han kun havde hørt det Aller-

sidste, spurgte han ganske trofskyldig: „Hvad vil De fordre?“

„Jngenting“, svarede Elisabeth leende. „Gr. Sommer vilde blot fordre, at Daniel strax skulde skaffe ham et Glas Viin; men da jeg har Kjældernøglen, har han foreløbig henvendt sig til mig“.

„Det var Ret!“ sagde Thomas, „jeg drikker med; thi det er et raakoldt Beir idag“.

Elisabeth gif spøgende for at besørge det Forlangte, og imidlertid underholdt de to Medbeilere hinanden om ligegyldige Gjenstande. Dog var Sommer saa flau og ærgerlig, at han snart tog Afsted for at gaae en Tour med en ung Mand, hvis Bekjendtskab han tilfældigviis havde gjort.

„Hvor letsindig vor Ben dog er i sin Dmgang“, sagde Elisabeth, da han var borte; „han gaaer vist igjen med den unge Barnabas, en Søn af Gartnerenken derovre, der allerede et Par Gange har ført ham ind i det berygtede Spillehuus“.

„Kjedsomheden piner jo viensynligt Mennesket“, sagde Thomas. „Hvorfor nu den Slags Selvplagere ikke hellere blive i Byen? Han vil blive en elendig Kjøbmand. Barnabas, er det ikke den rødhaarede Slyn- gel, der har gjort saamegen Fortræd i Nabolaget? Det lille Skarn, som Ondskaben lyser ud af Dinene?“

„Jo netop“, svarede Elisabeth. „Han er ogsaa mig forhadet, fordi han finder en skammelig Glæde i at drille Frits Wilhelm, hver Gang han seer ham. Den

syge Staffel har ogsaa en saadan Affky for denne Knegt, at man ikke engang tør nævne hans Navn, naar han er tilstede“.

Lydsferen var imidlertid virkelig gaaet hen over Marken med denne berygtede Barnabas, et Menneske af en nedrig Tænkemaade. Det syntes næsten, som om den fiintfølende Sommer fra Tid til anden trængte til en saadan Forfriskning for at samle Kræfter ovenpaa de anstrengende, høie og ømme Samtaler, som han gav til Bedste i sin Gjæstevens Familie. De gik hen til et nærliggende Bærtshuus, hvor der ellers ofte samledes et larmende og temmelig simpelt Selskab. Men idag traf de kun to velklædte Fremmede af fiint Udseende, hvorfor Barnabas ogsaa strax vilde gaae videre. Men Sommer indledte en Samtale med de Ubekjendte, der saae ud til at være bereiste Folk, hvilken saaledes fængslede ham, at han fulgte med dem, da de forlode Kroen. De tog Veien til en nærliggende Skov, og den Største af de Fremmede gjorde sig især megen Umage for ved Spøg og lystige Indfald at opmuntre den unge Sommer, der ikke i lang Tid havde følt sig saa vel tilmode. Man talte om Folks forffjellige Kjøpheste, og Enhver, endogsaa den rødhaarede Barnabas, roste sin. Berelviis blev megen Berømmelse tildeelt Vine, Kobberstik, Malerier, indtil endelig den anseelige Fremmede tilstod, at hans Glæde udelukkende bestod i at samle Medailler af enhver Art, hvilke han ogsaa gjerne tilbyttede sig for andre Sjældenheder, naar Leilighed ga-

ves. „Ja“, sluttede han, „naar jeg faaer Die paa saadanne eller paa Skuepenge af sjældent Præg med Figurer og Symboler, vaagner min Lidenfkap, der undertiden kan blive faa stærk, at jeg selv har gjort mig Bebreidelfer derfor; men desuagtet føler jeg mig stedse for fvaag til at tæmme min eensidige Lidenfkap for den Slags Sager og blive Herre over den“.

„Derfom jeg fkulde anlægge en Samling af Sjældenheder“, fvarrede Sommer, „faa vilde jeg fortrinnsviis lægge mig efter ffjønne og udenlandffe Baaben, Buer, Bile, ualmindelige Sværd, fiint indlagte Skydevaaben, ogfaa Ruffninger, fom vare blevne baarne af berømte Mænd. Jeg har altid med Begeiftring feet Ruffkamrene, Musæerne for Oldfager og Arfenalerne i de forffjellige Byer“.

„Holder De ogfaa af Piftoler?“ fpurgte den Fremmede.

„Det er mit Sværmeri!“ udbrød Sommer, „og det gjør mig ondt, at jeg har ladet mine egne, der er meget fmuiffe, blive hjemme“.

„Synes De godt om diiffe?“ vedblev hiin, idet han traf et Par frem.

Sommer tog dem i Haanden. „Udmærket!“ fagde han.

„Tag Dem i Agt!“ raabte den anden Fremmede, „de er ffkarpt ladte“.

„Vil De fælge dem?“ fpurgte Sommer, idet han

løftede paa dem gjentagne Gange; „de falder saa godt i Haanden“.

Jeg sælger Intet“, svarede den Fremmede; „thi jeg er ikke Kræmmer“. Han tog derpaa Vaabnene fra Tydskeren og gav sin Ledfager den ene Pistol at opbevare. „Men skulde De slet ikke have nogen Sjældenhed hos Dem, saa at vi paa en eller anden Maade kunde gjøre et Bytte, der var fordeelagtigt for os begge?“

„Det gjør mig ondt“, sagde Sommer; „men jeg har virkelig ikke det Ringeste hos mig, som kunde være Dem til nogen Nytte“.

„Seer De“, sagde den Fremmede, „hvor let og sikkert Hanen spændes?“ idet han gif Tydskeren tættre ind paa Livet. „Jeg under hellere Dem end nogen Anden dette Vaaben; se De kun efter, De finder vist nok Noget“.

„Jeg giver Dem mit Ord“, udbrod Sommer noget forlegen, „jeg har ikke Noget; men tag den Pistol væk, De siger jo selv, den er skarpt ladt“.

„Men jeg har seet“, svarede den Fremmede ganske koldblodig, „at De i Kroen, da De skulde betale, ledte længe i en velspækket Bung; skulde der ikke i den ogsaa være Noget, som jeg — —“.

„Lutter nye, almindelige Mynter!“ raabte Tydskeren leende, „lutter franske Louisdorer, som jeg tog i Kommen, fordi jeg agter at tage til Amsterdam og der vil omsætte dem i hollandske Dukater“.

„Gjør dog endelig ikke det!“ raabte den Ubekjendte meget livlig. „Hvor det træffer sig heldigt! Disse franske Louisdorer har jeg netop en ganske overordentlig Mangel paa i min Samling; viis mig dem engang“.

„Ja, men De vilde jo ikke sælge“, sagde Tydskeren noget betuttet, „og disse tresindstyve Stykker — —“.

„Giv mig dem, ingen Nølen!“ sagde den Fremmede, medens den ladte Pistol hvilede paa Brystet af den Forsærdede. „Jo flere, jo bedre“.

„Ja, giv De bare min Ven dem saa raff som muligt“, sagde den anden Ubekjendte, der sigtede med sit Vaaben i samme Retning og traadte ganske tæt til. „Hvor det er heldigt for din Samling, min Broder, at den bliver forøget med et saa betydeligt Antal Medailler“.

Sommer havde trukket Pungen op og saa sig usikker og ængstelig omkring. Den rødhaarede Barnabas gjorde Mine til at løbe derfra. „Hvorfor“, raabte den Største af de Fremmede med høi og bydende Stemme, „hvorfor vil De gaae bort, høistarede unge Mand? Evertimod, kom De kun nærmere og vær Bidne til, at vort Bytte skeer frivilligt og efter begge Parters Ønske“. Han havde allerede taget Pungen med Guldpengene. „Ikke sandt, min fremmede Herre“, blev han ved, „De bytter saa gjerne og efter Deres eget Forlangende denne lille Medaillesamling mod disse tvende, smukt forarbejdede Skydevaaben?“

Sommer, der nu befandt sig saa nær ved de to Pistoler, at de næsten begge vare satte mod hans Bryst, og ikke i Nærheden kunde opdage et eneste Menneske undtagen Barnabas, hvis Feighed var indlysende, sagde med beflemt Røst: „Ja, jeg bytter min Samling af Louisdorere mod disse Pistoler“.

„De er Vidne, rødhaarede unge Mand“, raabte den Fremmede; „men hvorfor taler De ikke rigtig høit og tydeligt, da jeg blot fyldestgjør Deres eget Dnske, hvorved ogsaa mit eget bliver opfyldt?“

„Jeg er Vidne“, raabte Barnabas. „Og jeg ligeledes“, raabte den anden Ubekjendte, medens den Første ganske rolig stak Pungen i Lommen og med et høfligt Blik overrakte den endnu stedse forvirrede Sommer de to Pistoler.

„Mine Herrer“, sagde Sommer, da hine vilde gaae bort, „jeg kan ikke tage mit Ord og Bytte tilbage; men hvad, om jeg nu ikke forstod at omgaaes med Skydevaaben og vel endogsaa kom til den Ulykke, ganske mod min Villie at affyre disse to skarpt ladte Pistoler paa dem?“

„Med Deres Villie“, sagde den Fremmede, „vilde det ogsaa være en ubegribelig Slethed; thi vort Forhold maa dog vel betragtes som et venstkabeligt, eftersom vi begge opbevare værdifulde Grindringer om vort Bekjendtskab. Iøvrigt, dyrebare Herre, vær De kun ganske rolig! Da jeg før spændte Hanen, bemærkede jeg min Feiltagelse — Pistolerne ere slet ikke ladte“.

Derpaa gif de to Ubeffjendte bort, efterat de endnu engang havde taget Affked med dybe Buf, og forsvandt i Krattet.

„Hvad har jeg dog oplevet?“ udraabte Sommer, da han igjen troede sig fuldkommen sikker.

„Ja“, sagde Barnabas, „jeg forundrede mig rigtignok noget over, at De strax var saa villig til at gjøre det Bytte; for de to smaa Piftoler kan dog umulig være faameget værd“.

Man hørte Bognraslen. Det var van der Winden, som kom tilbage fra Amsterdam. Han tog den blege, forfkrækkede Tydsker op i sin Bogn for at føre ham hjem, efterat denne havde kaldt og var løbet hen til Landeveien. Da hans Bært havde hørt Tildragelsen, kunde han trods sin Harmе derover ikke holde et Smil tilbage, idet han svarede: „De er bleven plyndret paa en skjændig Maade, men saa snildt, at der neppe lod sig gjøre Noget, selv om De igjen skulde faae Die paa Gavtyvene. Thi de have tilsyneladende forvandlet Rovet til et Bytte, hvilket selv Deres Ledsager, Rødtoppen, vilde bevidne; thi det er vistnok ham, der har overleveret Dem til hine Kjæltringer, og han faaer sin Deel af Tyvekosterne“.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 8.

Løverdagen den 19de Februar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

I Slutningen af Marts Maaned d. A. vil en Repræsentantsforsamling blive afholdt i Selskabet for at foretage Valg paa nye Repræsentanter. Tiden vil nærmere blive bekjendtgjort.

I Henhold til Lovens § 34 opfordres herved Selskabets **samtlige Medlemmer** til at indkomme med Forslag til nye Repræsentanter, hvilke bedes afleverede inden 3 Uger fra Dato til Selskabets Bogholder, Toldbodgade Nr. 53, 3die Sal.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 15de Februar 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Laurrup. C. Nothe.

Kjøbenhavn.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

Sommer var overordentlig skamfuld; dog havde han nogenledes vundet sin Fatning igjen, førend de vare komne til Gaarden. Faderen kunde ikke dye sig for at fortælle sin Familie den latterlige Tildragelse, og Moderen bemærkede, „at Gavtyvene vist vare blevne saa trygge og havde udøvet deres Streg saa grovt og frækt, fordi Kjæltringen Barnabas allerede forud havde givet dem Underretning om den unge Tydsters Tilbøielighed og svage Sider“.

Da Sommer og Glisabeth mødte hinanden om Aftenen i Haven, og han ikke kunde lade være med igjen at tale om sin Lidenstabs, sagde hun overgIVEN: „De er nu paa en heelt sælsom Maade kommen til Mordvaaben“.

„Spot De kun, Grusomme“, raabte han i tragisk Fortvivlelse. „Vel har ikke De, men ubekjendte Bedragere raft mig det; men derfor vil det ligesuldt være istand til at fuldfore sin dødbringende Virksomhed“.

„Men førend De dør, eller endnu iaften, da De jo har i Sinde at reise til Byen“, svarede hun rolig og skjelmst, „maa jeg udbede mig Deres Raad — snurriigt nok et Raad med Hensyn til et, jeg skal give“.

„Dersom jeg kan tjene Dem i Noget“, sagde Sommer med en smertelig Mine, „skal der fra min

Side ikke mangle Redebonhed, hvor rædsomt De end behandler mig“.

„Læs engang denne Billet“, sagde Else, idet hun rakte ham et Brev.

Sommer læste høit; men Stemmen blev med hver Linie mattere: „Raad mig dog, min Skat, i min sælsomme Stilling. En ung Tydsker, der skal være rig, vil absolut elske og ægte mig eller ogsaa døe i Fortvivlelse eller rettere tage Livet af sig. Han hedder Sommer og er, hans Maragtighed fraregnet, en ganske vakker Person; han er bare endnu lidt barnagtig og noget for grøn i sine Anskuelser, hvorfor jeg ikke tør sætte Lid til hans Kjærlighed. Kommer Du ikke snart til os paa Nygaard, saa kommer jeg over til Dig. Han vil etablere sig i London. Det var nu ikke ubehageligt. Men der maa rigtignok gaae nogle Aar hen først; thi han forstaaer sig endnu ikke paa Handelen, og hvem kjender hans Forældre, om de ville rette sig efter den Galfrands. — Winny“.

„De har der“, sagde Elsbeth, „truffet paa et vildt Barn; men hvad er nu Deres Mening? Hvad skal jeg svare? Skal jeg raade fra, fordi jeg ellers mister min Elsker? Eller opmuntre til Gjenkjærlighed og sige hende, hvormeget De trænger til Kjærlighed, da Deres Hjerte overalt lider Skibbrud?“

Denne Gang kunde den meget talende Sommer ikke svare Noget, men reiste endnu samme Nat med sin Værts Befordring til Amsterdam. Da han var reist,

sagde Faderen: „Det er dog mærkeligt, at et Menneſke har Mod til at spille en ſaa uykelig Rolle, der uop= hørlig udfætter ham for Befkjæmmelſe“.

„Ja viſt“, ſagde Thomas, „for os; men den, hvis Kald det nu engang er, ſom ſelv har valgt at spille en Bindmager, han er forberedt paa ſlige Tildragelſer og fløvet i ſaa Henſeende. Saadan er nu engang Tydſkerne“.

Der var næſten gaaet to Maaneder, uden at van der Winden og Kaptainen vare komne deres Maal nærmere; thi Eliſabeth vidſte med Klogskab paa enhver Maade at gaae af Veien for hine Forſlag og Anfald uden dog derved at fortørne de to Venner. Imidlertid kunde man dog efterhaanden mærke en Forſtemthed, der var trykkende for dem alle, men fornemlig for Moderen; hun tog ſig derfor over at tale aabent med dem alle tre deſangaaende, forat der endelig kunde tages en Beſlutning og et friſt Liv atter begynde.

Faderen tog imidlertid endnu nogle Gange til Amſterdam, Paſtoren gjentog ſine Beſøg, Familien gik i hans Kirke og hørte hans Prædikener med eller uden Opbyggelſe, og Vilhelm var næſten uafbrudt ved ſit Tømmerarbeide, ſaa at det ſtore Fartøi raſt nærmede ſig ſin Fuldendelſe. Nu tog han ogſaa fat paa at gjøre et Dæk i den og en temmelig rummelig Kabyt. Endſkjøndt Faderen allerede var ſaa vant til dette beſynderlige og ganſke vrkeſløſe Arbeide, ſtod han dog, naar Sønnen

var gaaet bort, fuld af Forundring stille foran denne sælsomme Bygning. I mismodige Diebliffe vaagnede hans Tungfindighed og Følelsen af hans sørgelige Lod med fornyet Kraft, og han var da saa lidt Herre over sit onde Lune, at han gjerne kunde have sagt sin stakkels Søn Bitterheder eller skjændt paa ham. Men endnu bedre end Moderen var da Pleiedatteren istand til at berolige begge og forebygge en værre Strid; hun traadte stedsse som en god Engel imellem og bragte næsten altid Fred, ja endog Munterhed igjen til Beie.

Jo længere Kaptainen levede i Familien, desto mere tiltog hans Hengivenhed for den smukke, unge Pige, og da han bestandig kun speilede sig i hendes store, klare Dine, glemte han ogsaa med hver Dag mere, at han var gammel og ikke hørte til de fjønne Mandfolk. Ensomheden berøvede ham Leilighed til Sammenligning med andre Mennesker, og uden at gjøre sig ganske tydelig Rede for sine Følelser vandt han en sikker og fast Fortrøstning til sig selv, som fik endnu mere Næring derved, at Elisabeth behandlede ham som en ældre Ven med en elskværdig Ligefremhed.

Begge Forældrene vare i et kort Besøg i Nabolaget og Ynglingen ivrig beskæftiget med sit Arbeide, da Thomas og Elisabeth en mørk Eftermiddag sad alene i Stuen. „Hør Barn!“ tog Sømanden Ordet, „det er næsten fabelagtigt, hvormeget Du med hver Time kommer til at ligne din kjære, salig Moder mere. Men tal reent ud af Bosen, min smukke Skat, og vær ogsaa

ligesaa oprigtig, reen og hjertelig, som den herlige Engel, der ikke kjendte noget til Krogveie, hos hvem Diets klare Blik og den soleklare Sandhed var Ligt og det Samme. Ak! min Hjerte! det var drøvelige Timer, da jeg dengang maatte opgive og forlade din Moder Margarethe for —, for at — — —“.

Den stærke Mand kunde for heftig Graad ikke sige mere, ei heller vilde han; men han sagde blot, da Elisabeth slog sin Arm om ham for at trøste ham: „Nei, jeg vil ikke skjænde paa din Fader; men han har ikke handlet godt imod mig, heller ikke imod din Moder. Lad det nu være forbi og det for evigt, om det forresten er muligt, at saa mægtige, dybtgaaende Smerter kunne være forbi og borte; bærer jeg dem dog endnu stedse omkring med mig i mit barske Hjerte“.

Han satte sig ganske fortrolig hen ved Siden af den Elskede og spurgte i en barnlig Tone: „Skal jeg fortælle det? Vil Du ikke lee mig ud?“

„Jeg er nærmere ved Taarer“, svarede Elisabeth.

„Seg troer Dig, Barn“, svarede Sømanden; „thi Du har jo neppe kjendt din herlige Moder — ak! og hvad er det ikke for et Tab for din hele Levetid, som maaskee den evige Glæde og hendes Kjærlighed hiinsides ikke engang kan erstatte dig. — Naar jeg nu har fortalt, vil Du saa ogsaa ganske oprigtig svare mig, forat vi endnu idag kunne komme til en Afgjørelse?“

„Ja“, sagde Pigen, „jeg vil aabne Dem hele mit Hjerte“.

„Da jeg mit for Dig!“ udbrod Thomas. Se, Elsket, det maa nu være over tyve Aar siden, at jeg lærte din Moder at kjende. Jeg var en fattig Karl, som aldeles ikke havde Noget. Vel havde jeg studeret, ligesom mange Andre; men jeg duede ikke meget, havde et slet Rygte og vilde være Soldat og gaae som Officeer til Ostindien. Menneſker, Verden, Gud var mig altſammen ligegyldigt, min Tidsfordriv var mig Alt. Jeg forstod mig ikke synderligt paa det, som hedder Følelse, og alt det, som jeg havde læst derom, kom mig snarere for som Snak, end som Alvor og Virkelighed. I en ſaadan Sløvhed var jeg allerede bleven over tredive Aar gammel, en Dagdrivers Liv syntes mig næsten at være mit Kald. Da ſaae jeg paa en Kermesse din Moder dandſe. Hun var en Datter af en meget rig Kjøbmand, og Forældrene, alvorlige, djærve Folk, vare ogsaa tilſtede. Da jeg ſik Die paa Margrethe, forekom det mig paa eengang, ſom var et Stykke af Himlen faldet ned paa Jorden. Hvad Folk havde villet ſynge mig for i Vers, var nu legemligt og haandgribeligt for mig, ja noget endnu Bedre. Hvormange ſige ikke: Kryſtal er forſtenet klart Vand, Andre endnu ſmukkere: Diamanten en fængſlet, bunden Lyſglands; ſaaledes var alt det, ſom Længſel, Omhed, Poeti, Tro, himmeſk Reenhed og de ſkønneste Aandedrømme, de ſødſte Henrykkelser af himmeſk Belvære ane og ſøge, her legemliggjort, ja meer end det; thi det ſtraalede lyslevende ud af Dinene, ſmilede fra den røde Mund

og glimtede bag Læberne fra de skinnende Tænder, bøjede sig yndigt i den runde Arm og lod i en Tale, som om Englene selv med luffet Mund andægtig maattede lytte herved efter den. Na, jeg gamle Mar, at min uøvede Tunge vil udfige det, hvortil Catull og Tibull vilde være for raæ og umodne! Hvor det da faldt mig tungt paa Sinde, mit kjære Barn, at jeg var saadant et daarligt Menneſte! Hun der, sagde jeg til mig selv, er for høi for Alle, Alle ere for ringe for hende, og du selv er den uværdigſte og uſteſte blandt Alle. Den, hvem denne Mund i Kjærlighed giver et Kys, har smagt Himlen. Ingen er det blevet til Deel, og al denne jordiske Afglands er alt for længe ſiden henſmulret i ſin tidlige Grav.

Den ſmukke Piges Brudgom var der ogsaa, en ældre, bleg Mand; han kunde vel være paa min nuværende Alder. En Kjøbmand, ſom havde ſaa Benner, men var umaadelig rig, hvorfor ogsaa din Moder blev miſundt af Alverden. Du gode Gud! hvad har hun nydt deraf? Men ſaadan tænker og føler Menneſkene nu engang. At jeg ved det ene Syn paa Kermesſen ſtrar blev et godt Menneſte, idetmindſte ſaa god, ſom jeg har viiſt mig indtil denne Stund, er aldeles ingen Fortjeneste af mig; thi hele min Tilværelſe forekom mig ſaa modbydelig og ſom et ſaa æfelt Brængbillede, at det ikke koſtede mig nogen Dpoffrelſe eller Dvervindelse, at blive anderledes.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 9.

Løverdagen den 26de Februar 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 21de Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes i Henhold til Lovens § 18 en Repræsentantsforsamling i Esterslægtsselskabets Gaard paa Østergade Nr. 52, hvortil Dhr. Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 22de Februar 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Laurup. C. Nothe.

Ranestad.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

Hvilke Planer, Dromme, Forhaabninger nu! Du kan ikke troe, Elselil, hvor Menneſket dog ſtedſe er og bliver et Barn. Af, ja var der intet Haab i Livet, hvem kunde ſaa føle ſig tilfreds? Jeg lærte at kjende Margarethe, hun lod til at ſee mig gjerne og ſelv at agte mig. Ved hendes Forældre blev jeg anbefalet til en Skibskaptain, en god og kjærlig Mand, der tog ſig faderlig af mig og forſt gav mig ret Mod til at blive et godt Menneſke; thi uden Autoritet, og naar ikke agt- værdige Menneſker viſe os Tillid, ſtaaer det dog miſligt til med Dagdriveren, at han ikke ſkal falde tilbage til den gamle Glendrian. Den, der ikke har nogen Ære at miſte, ham maa man netop paa Grund af hans troſtesløſe Stilling paa mange Maader viſe Overbærelſe og Langmodighed.

Det var en forfærdelig Dag, da Margarethes Fader maatte erklære ſig bankerot. Brudgommen, der ellers ikke havde et godt Lov paa ſig, viſte ſig her brav og traadte ikke tilbage. Tvertimod dækkede han med hele ſin Formue og reddede ſin ſkikkelige Svigerfaders Ære, hvem den uforſkyldte Ulykke kaſtede paa Sygeſengen, der blev hans Dødsleie. Alt, hvad jeg havde tænkt, hvad Margarethe maafkee i ſit ſtille Sind havde onſket, braſt ſom Sæbebobler.

Brylluppet var bestemt, jeg maatte tilføes. Margarethe tilstedte mig en Afsked; hun græd over mig, sig og Forældrene og erklærede, at alt det, hun gjorde, skyldte hun sin afdøde Fader. Da fik jeg det første og sidste Kys — ikke Kjærlighedens, som jeg havde ønsket mig, men om end heller ikke den hellige Dyds, dog Omhedens. Hiint Himmelskys har hun ikke givet Nogen; snart hentørredes ogsaa hendes Læber paa Grund af hendes brudte Hjerte og din Fødsel. Nogle Aar efter døde Manden, og Du kom til dette kjære Huus.

Jeg var tilføes. Min Kaptain døde i mine Arme og efterlod mig sin Formue, da han ingen Arvinger havde. Hvad jeg tog mig for, gif godt. Efter faa Aars Forløb kunde jeg kalde mig en rig Mand. Da jeg kom hjem, laa det Hele i Graven, og Du smilede i det fremmede Huus som et Klenodie, man har glemt ved Omklædningen. Ak, Elselil, Menneftet kan holde meget ud. Da jeg tog Afsked fra din Moder, troede jeg, at jeg ikke kunde leve; helst havde jeg styrtet mig i Søen. Menneftene sige altid „Hjertet“, naar de ville udtrykke meget. Na ja, det lider ogsaa derved. Men der gives Smertes, som ret egentlig lægge an paa at sønderrive selve Sjælen. Da hviner en legemlig Fornemmelse gennem det, vi kalde de aandelige Kræfter, faa sønderknusende, at Afsindighedens Svimmelhed kunde synes at være Redning og sød Bederqvægelse. Den ene Følelse vælter ind paa den anden, den ene Tanke

04
paa den anden, den ene Afgrund styrter i endnu dybere, og Tanken om Gud bliver til Haanlatter i os. — Tilgiv mig, min Hjerte, at jeg ængster Dig med denne Daarlighed. Du er saa god og blød, Du forstaaer mig vist slet ikke.

Da jeg saae min fjære van der Winden igjen, vaagnede mit Hjerte paany. Allerede dengang kom vi paa den maaskee forkeerte Tanke, at Du skulde vore op for mig i din Moders Sted. Nu er Du bleven som hun, kun gladere, muntreere; thi din Skjæbne er blidere og ingen snappende, vild Engleknoes har i sin Flugt til Dig, Du kostelige Sommerfugl, viftet Støvet af dine Vinger. De Sjæle, hvem det hændes, faae aldrig deres første Friskhed tilbage. Se, nu have vi gamle Narre spundet vor Drøm saaledes ud og fanget Dig ind i vort Net. Men Du, fjære Sjæl, skal ikke blive frænket ved min Snappen. Eventyrene behøve jo ikke at blive virkelige, de blive ligesuldt smukke. Det er maaskee ogsaa kun et gammelt Menneskes Barnagtighed af mig, at jeg saaledes vil lade mig forære min Ungdomsdrøm i Julegave. Min Lykke vilde jo kun være Affindighed, isald Du ikke kunde være ligesaa lykkelig, som jeg selv. Men tal Du nu, lille Elsebeth, lige ud af dit fulde Hjerte, ganske ligesom jeg“.

„Min fjære“, sagde Elsebeth, „— skal jeg kalde Dem Kaptain, Thomas, hjertenskjære og faderlige Ven — De fortjener min fulde Tillid, hele min Kjærlighed uden Forbehold. Ero De mig, fjære, fortræffelige Mand,

det gjør mig i Sandhed lykkelig, om De vil blive hos os, boe hos os, opgive Deres Søvnens, og jeg hver Dag og Time kan see og høre Dem; thi hvor finder jeg et varmere Hjerte, en inderligere Hengivenhed? Og paa Grund af den Kjærlighed, De har følt for min Moder, er De mig som en anden, en aandelig Fader, maafee nærmere knyttet til mit Hjerte og mere i Slægt dermed, end den ulykkelige Mand, som jeg kun har kjendt lidt til; hvorfor skal den ved Kjærligheden fremblomstrende Mand ikke ogsaa i Afstand kunne indvirke paa Sindet i Inderlighed? Forsaavidt, Ven Thomas, holder jeg af Dem. Men hvorfor skal jeg være Deres Hustru? Hvad tvinger os til dette Forhold, som ikke vilde gjøre nogen af os lykkelig? Skal da det, Menneffene kalde Kjærlighed, stedse antage denne Skikkelse?"

„Basta!“ raabte Kaptainen, „det er altsaa forbi og afgjort, og Tak ske Dig, mit søde Barn, at Du er rykket saa reent ud med Sproget! Men — vil Du da slet ikke gifte Dig? Eller, tal nu ligesaa oprigtig, har dit Hjerte allerede valgt? Hør Englebarn, jeg vilde pine Livet af mig, dersom Du nogensinde kunde faste Dig bort til saadan en Vindspiller som denne her Sommer“.

„Min kjære, lille Fader“, svarede Pigen, idet hun indsmigrende flappede hans brune Kinder, „jeg har virkelig ingen Elsker, og enten gifter jeg mig slet ikke eller kun med den, hvem De, min kjære, gode Ven, kan give Deres Belsignelse af deres Sjæls fuldeste og

bedste Overbeviisning. Men for at De rigtig kan have Die med mig, maa De blive hos os og endelig ganske opgive den grumme, kolde Sø".

„Vil Du da ogsaa pleie mig?“ spurgte den Gamle ganske blød om Hjertet: „have Taalmodighed med mine Luner? Og efter min Død trykke mine Dine til?“

„Og passe Dem“, sagde Elisabeth, „og opmuntre Dem og synge, spille, læse for Dem, lave Mad til Dem, fjære, gamle Ven, og høre Dem fortælle Deres Livs Historier“.

„Og ikke faste et Die paa Sommer mere?“ spurgte Thomas.

„Tal dog ikke om den Bjalt“, svarede hun; „kan De have saa ringe Tanker om mig, at jeg skulde have det Mindste tilovers for ham? Da var saadan en gammel Helt og Ostindiefarer dog en ganske anden Elsker for mig, dersom jeg endelig skulde have en“.

„Ehjælm!“ sagde den Gamle, idet han tog hende om Livet og gav hende et djærvt Kys. „Vi er altsaa klar: jeg bliver hos Eder, og I pleier mig til min Død. — Na Gud!“ tilføiede han, idet han pludselig med et Suk kom til at tænke paa Noget — „den stakkels Frits Wilhelm har vi jo reent glemt. Han maa være med i vort Forbund min Pige, ellers bliver hele Overeenskomsten omstødt“.

„Det forstaaer sig“, svarede hun, idet hendes Ansigt blev alvorligere. „Kunde jeg være saa ufjærlig at glemme ham?“

Arm i Arm gik de ned i Haven, og da Wilhelm saa dem komme, holdt han op med sit Arbeide og fulgte med dem med sin Tommerøre i Haanden. De spadserede frem og tilbage i Gangene, og Kaptainen var saa snaffsom og munter, som han aldrig nogenstunde forhen havde været. De gik ud af Haven, og da de havde gaaet et Stykke hen over Bænget, viste den rødhaarede Barnabas sig, som langsomt kom dem imøde. Elisabeth blev urolig, og Frits foer sammen; hans Bevægelser bleve hurtige og frampagtige. Da Barnabas fik Die paa Selfkabet, gik han raskere til, og idet han letjindigt smuttede forbi, tog han skjodesløst Hatten af, hilsede uden Hoflighed og sagde, da han var kommen forbi, temmelig høit: „Der fører de Idioten ud at spadserere!“

Reppe var Ordet ude af hans Mund, før Frits Wilhelm udstødte et frygteligt Skrig, vendte sig med et voldsomt Spring og løb efter Barnabas. Elisabeth blev bleg, og Barnabas, som saa sin Modstanders Raseri, styrtede afsted i fuld Fart. Betagen af Forbauselse stod Thomas stille, medens den halv asfmægtige Pige stræbte at ile efter den ophidsede Wilhelm. Angsten gav Barnabas utrolige Kræfter, hans Hurtighed syntes næsten overmenneskelig; men Frits, der var høiere, kom stedse nærmere og nærmere ind paa ham, og pludselig saa Flygtningen foran sig en Grøft, der var saa bred, at det syntes umuligt at springe over den. Men da den Beangstede allerede næsten følte sin Fjendes hede Aande i Nakken, satte han uden Betænkning og vel uden Bevidsthed over den brede Grøft og forsvandt strax efter i Skoven. Wilhelm, der styrtede efter, foer studsende tilbage, blev stønnende staaende og, idet han skar Tænder, slyngede han sin Dre med en saadan Kraft efter den Undvegne, at den foer tæt forbi hans Hoved ind i et Lindetræ og trængte bragende ind lige til Marven. Han vred sine Hænder, sukkede tungt, saa om efter Elisabeth, og en Taarestrom styrtede ud af hans glødende Dine. — Da Elisabeth kom nærmere, kunde hun næsten ikke kjende sin ulykkelige Barndoms-

ven igjen. „Kom til Dig selv, kjære Frits!“ sagde hun aandeløs og pustende. Han kastede sit Hoved ned i hendes Hænder og hulkede: „Du heller ikke lide mig — hade — jeg foragtet — og saa ussel“.

„Nei, min bedste Ven“, sagde hun; „men fat Dig, lær dog at tæmme din uhyre Hestighed. Du kunde jo have myrdet den Glendige“.

„Godt, rart, om skeet!“ raabte Wilhelm med fornyet Raseri — „skal ikke leve — maa slaaes ihjel!“

„Tilgiv ham, Bedste, vær sagtmodig, menneskekjærlig og forlad din Fjende“, sagde den kjærlige Pige med Inderlighed.

„Alle, ja!“ raabte Wilhelm med forfærdelig Stemme. „Ham der, nei — slaa ham ihjel er Fortjeneste! — herligt! — Uhyre!“

„Han krænker Dig“, sagde hun, „naar han seer Dig; men Du er bedre, lad ham være“.

„Alt for Dig, Alt, Kjære, for Dig“, stammede den Ulykkelige, „— kun ikke det! Naar seer ham, faaer ham — død som en Flue!“

Nu kom den seendrægtige Thomas til. „Er Du rasende, Frits Wilhelm?“ raabte han med Tordenroft. Wilhelm, der stod saa stor foran ham, blev pludselig, idet Somandens skarpe Blik syntes at gjennembore ham, som lille og magtesløs; han styrtede paa Knæ for den gamle Ven, tog begge hans Hænder, kysfede dem ydmygt og badede dem med sine Taarer. „Er Dyr — ikke Menneske“, sagde han hulkende, „tilgive!“

„Ja tilgive!“ raabte den Gamle, idet han slog ind i hans Tone; „men ikke gjøre mere! blive bedre!“

„Alt, Alt“, sagde Frits, idet han stod op, „blive bedre — afbede det — men slaa ham ihjel!“

Paa Hjemveien sagde han ikke et Ord mere.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 10.

Løverdagen den 5te Marts 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 21de Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes i Henhold til Lovenes § 18 en Repræsentantsforsamling i Efterslægtselskabets Gaard paa Østergade Nr. 52, hvortil Dhrr. Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 22de Februar 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Laurup. C. Nothe.

Kjøbenhavn.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

Boguen holdt forspændt for at føre Kaptainen til Byen; han vilde der ordne alle sine Anliggender for derefter at kunne leve i Ro hos sin gode Vens Familie. De to Gamle stode i den prægtige Forfal og trykkede hinandens Hænder hjerteligt, og Thomas tog Ordet: „Seer Du Jah, vi græder nu begge af Glæde, som de dumme Dreng. Ikke sandt, Sjæle-Jah, Du er aldrig bleven vred, naar jeg har kaldt dig saadan eller Jode eller tykke Lommel? Du veed nok, jeg har aldrig funnet udstaae de sliffede Talemaader, ligesaalidt som Følsomhed; naar et Menneſke taler saaledes som en Bog, faaer jeg ganske Dndt for Hjertet, og saa flaaer saadan en Ulk som jeg gjerne over i det Grove og Blumpe. Det grove Bæsen ligger da ofte som et Harnisk om mit tosfede Hjerter, naar Bjalteriet spræller allerbedst omkring i Høitidelighed og Rørelse. Ja Jah, vi ville leve lykkelige Aar sammen, naar Du bare ikke spiller mig det Bud, at forlade Støvers Hjem og begive Dig ind i Eviigheden“.

„Ja Du, kjære, trofaste Sjæl, maa ogsaa blive hos os“, svarede Jah og gav ham til Afſked et hjerteligt Kys. „Jeg er saa lykkelig ved Dit Venſkab, naar blot Frits — dog lad den Sorg fare; den lader ſig dog ikke ændre. Men at Du ikke længerønſter det

Ægteffab, til hvilket jeg nu i hele tolv Aar har lagt mine Tanker tilrette, og som jeg har knyttet alle mine Duffer sammen med — — —"

„Lad Du det være godt“, afbrød Thomas ham. „Lad os dog ikke bære os dumt ad, naar det gyldne Biegebarn er saa klogt. Jeg holder af hende som min Datter. Gifter hun sig engang med en flink Gut, faaer hendes Børn Alt, hvad jeg har — —. Af Gud! hvor det dog er bedrøveligt!“

„Hvilket?“ spurgte van der Winden deeltagende.

„At Din Frits — —, at — aa, hvad vilde det ikke have været for fornuelige Dage! Dog Gud maa ogsaa forstaae det bedre end vi nærvise Lapse, der saa ridt ligesom Bjerrot ville fige i alle Potter og derfor tilsidst selv falde i Bølseskjedlen, som jeg engang har seet det blive spillet paa Sicilien“.

Fruen og Datteren kom ud, Kaptainen kysede dem begge hjerteligt, og derpaa førte han uden at see sig om til Amsterdam.

Da Faderen var gaaet ned ad Trappen for at holde Die med Bognen, kom Frits udmattet op og gik med begge Damerne ind i Stuen for at hvile sig.

„Du bliver stedse slittigere“, sagde Elisabeth venlig til ham.

„Maa vel“, svarede han, — „kommer altid nærmere“.

„Hvad?“

„Det, det — det, som kommer“.

Han gik langsomt og paa Tærne hen til Elisabeth, idet han saae hende stivt ind i Ansigtet. „Blod! Blod!“ sagde han med Boldsomhed. — Elisabeth gik hen foran Speilet, viffede med et Tørklæde Draaberne af og opdagede paa Hagen Risten, hvorpaa hun leende sagde: „Ja Ben, da jeg før kom gjennem Haven, laa Din Mus allerede igjen paa Luur under et Træ, smal som en Slange og med Blikket hestet paa Fuglene ovenover. Den forte Mustapha kom allerede om Hjørnet og vilde gribe og ruske den lidt, hvortil Fader har afrettet den, naar de træffe hinanden i Haven. Saa tog jeg hurtig Mus paa Armen, for at den ikke skulde komme Noget til; men den blev bange, tog maaskee mig for Mustapha og har fradset mig en Smule med Bøten og de fine Negle“.

Frits saae nok engang noie paa Risten, rystede derefter meget betænkelig paa Hovedet og sagde langsomt: „Mus — Mus! Holder saameget af hende — og netop Dig! — Klippe Negle“.

Han gik bort, og Moder og Datter stillede sig ved Vinduet. Nede paa Trappen sad den blændende hvide Kat. Frits løftede den op, holdt den tæt hen til sit Ansigt og sagde: „Ogsaa Du — fradse — være ond — og ved Else! — Var det Mustapha — eller Fader“. — Han tog en lille Sax, trykkede varsomt Kattens ene Bøte for at tvinge Kloen frem. Katten stittede lempeligt imod, og ret som forstod den hans Hen-

figt, miauede den i en flagende, langtrukken Tone. „Ja, nu bede“, sagde Frits: „— love, blive bedre? ja?“ Ratten syntes at svare; han kyskede den paa Banden, klappede den ømt og satte den derpaa langsomt og forstigtigt paa Jorden. Den suoede sig og trykkede sig op imod hans Been, idet den fornøjet spandt og logrede med Halen. Frits saae en Stund paa den; derpaa foldede han Hænderne, saae op til Himlen og sukkeude atter mod Jorden, idet han sagde ved sig selv: „Kat er Kat, hvidt Skind — forstaaer mig — holder af mig. Else ikke længer — jeg ogsaa fradse — med Dre. Af Gud! Fader vred, Moder græder, Else ikke lide mig — fun Mus og Gud tilbage“. Herpaa gif han igjen til Haven for selv i Mørkningen endnu at arbeide.

Moderen havde ikke lagt saa noie Mærke til Sønnen; men Elisabeth var dybt bevæget. „Troer Du ikke, Du vil komme til at fortryde, mit Barn“, begyndte Susanne, „at Du har afviiist vor Ven? Og naar jeg og Fader og Kaptainen engang ere døde, hvad vil Du saa føre for et Liv, dersom Du slet ikke vil gifte Dig, som Du nylig saa bestemt har erklæret?“

„Kjæreste Moder“, sagde den unge Pige i den inderligste Bevægelse, „har De før seet og lagt Mærke til Deres Søn, Deres kjødelige, Deres eneste, ulykkelige Søn? For ham er Verden død; han vil ikke finde nogen Ven, nogen Deeltagelse, noget Bæsen, der for ham offerer sin Tid og sin Bestemmelse, af, ikke engang

sin Fornøielse. Naar De engang er død, falder han i Hænderne paa egennyttige Slægtninge, hvis Tænkemaade og Planer jeg ikke behøver at skildre for Dem. Maaskee maatte han vansmægte i en offentlig Anstalt mellem andre Ulykkelige, hvor hans Hjerter vistnok ganske vilde forstyrres; og hvem trænger mere til Kjærlighed og Pleie end han? Moder, saafremt jeg, hvad der dog er i Naturens Orden, overlever Dem og overlever Dem længe, vil De saa ikke, naar De kan skue ned fra oven, vide mig Tak, om jeg til min hvide Alderdom forbliver Moder, Vogterke, Beskjærmerinde for Deres Barn?"

"Barn! Viget! Na Gud!" udbrød Moderen greben i sit Hjertes Underste, "kunde Du det? Er en saa reen Kjærlighed opkommen i Dine menneskelige Tanker?"

"Ja, Moder", sagde Elisabeth, der nu ikke græd længere; "det har været mit faste Forsæt fra det Dieblif af, da jeg kom til Selvbevidsthed, da jeg lærte at tænke. Og naar jeg nu giftede mig, var det end med den bedste Mand, selv med Thomas, Deres og Faders allerbedste Ven, kunde jeg dog ikke med den Sikkerhed love ikkun at leve for vor Frits's Belskærd, for hans endnu mulige Lykke. De seer jo, at intet andet Væsen har saa stor Indflydelse paa hans Stemning, paa hans Tilfredshed som jeg. Men De kjender ogsaa hans Hestighed. Naar jeg nu bevogter ham, trøster og beroliger ham, som jeg har gjort mig det til Pligt, kan

jeg nok afværge, at den arme Staffel ikke tilfjndst bliver en Morder, en Glendig, som den plumpe, dømmende Verden vilde kalde en Forbryder“.

„Else!“ sagde Moderen, „Du er altid forekommen mig som en tilkommende Engel, og nu synes jeg, at jeg alt har seet Dig klæde Dig paa dertil. Men er Du nu ogsaa vis paa, mit søde Barn, at den Følelse, Du nærer for den Staffel, ikke er blot Elskov, og at Du ikke vil gaae til Grunde over al den Jammer?“

„Min kjære Moder“, svarede Elisabeth med hævet Blik, „vær De ganske rolig. Jeg elsker ham, det er vist; men ligesaa vist ikke med den Kjærlighed, Menneffene sædvanlig mene, naar de bruge dette hellige Ord; thi denne Følelse vilde her være Synd og Daarlighed, og mit Hjerter maatte knuses derved. Men kan der kun findes denne ene Ytring af Kjærlighed? Er vort menneskelige Hjerter da virkelig saa fattigt? Jeg vil paa min Bei begynde min Valfart til den hellige Grav, hvor der dog alene træffes Stene for den troende Kjærlighed, og De og Fader og Thomas ville nok med Tiden forstaae mig, maastee ogsaa vor Frits dybt i sit Jnderste uden selv at blive sig det bevidst. „Jeg elsker Dig“, siger i vort dunkle Gaadesprog Millioner til Millioner, og naar Blomsten bøier sig henimod Solen, Dyrets Die takker for Gaven, Børn lege og lee og den staffels Tigger er henrykt over den uventede Sølvskilling — ja saa seer de ikke Kjærligheden. Af! den

Syge, der pleies med Omhu, den Grædende, der modtager fjærlig Trost, den vansmægtende Moder, hvis Børn blive ernærede, de forstaae Ordet Kjærlighed, ofte, meget ofte, ja fordetmeste bedre, end hine med de blussende Kinder, der udtale det i Lidensskab, glemme det og siden spotte derover“.

(Fortfættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 11.

Løverdagen den 12te Marts 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. H. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 21de Marts d. A. Eftermiddag Kl. 6 afholdes i Henhold til Lovens § 18 en Repræsentantforsamling i Efterslægtselskabets Gaard paa Østergade Nr. 52, paa hvilken tillige vil blive foretaget Valg paa nye Repræsentanter overensstemmende med Lovens § 34, hvortil Dhr. Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 3die Marts 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Lautreup. C. Nothe.

Rannestad.

Den femtende November.

(Fortfættelse).

Saaledes hengik Sommeren og Efteraaret i eensformig Beskjæftigelse. Thomas var endnu i Amsterdam, hvor han gjorde Afregning med Compagniet, folgte sine Varer, traf Foranstaltninger med Hensyn til sit Skib og sørgede for Styrmand og Matroser. Jo kortere Dagene bleve, desto flittigere blev Wilhelm, saa at han endogsaa arbeidede om Natten ved Maanestien eller ved Lygtestien. Hans Skib lod til at være heelt færdigt; imidlertid fandt han endnu meget at gjøre og var saa virksom snart hist, snart her, ogsaa i Huus og Have, at han neppe kunde faae Tid til at komme til Bords.

Imidlertid nærmede den Dag sig, da Moderen vidste, at Faderen var meer end almindelig sørgmodig og bekymret, nemlig den femtende November, hendes ulykkelige Søns Fødselsdag. Denne Dag blev aldrig høitideligholdt i Huset, ja Moderen omtalte den aldrig nogensinde, for ikke derved endmere at ægge Faderens bittere Stemning. Men hun selv og Elisabeth taug ogsaa gjensidig stille dermed, fordi de ikke vidste, paa hvilken Maade de kunde holde Fødselsdag for den Ulykkelige, saa at det blev festligt og fornøieligt for ham. Imidlertid betragtede Faderen sin Søn med større Opmærksomhed, end han ellers pleiede at gjøre; thi det var paafaldende, hvor mager og bleg han var

bleven, og hans Dine havde faaet et heelt andet Udtryk, saa at man kunde have god Grund til at vente og frygte for en frembrydende Tæring. Moderen havde ogsaa lagt Mærke til denne Forandring, og hun var endnu ængsteligere derover end Faderen; men det var svært at tale med Sønnen, der, naar han blev spurgt, enten slet ikke svarede eller paa en uforstaaelig Maade. Man besluttede at kalde Lægen, en Ven af Huset. Var Sønnen mere alvorlig og tankesfuld, end han nogensinde før havde været, saa var han desuagtet raskere og behændigere, og hans travle Virksomhed, hans bevægelige Uro, hans Løben frem og tilbage, Slæben, Ledet fra det øverste Loft til Kjælderen, gav ham ofte Udseendet af en Sund, idet nemlig det melankolske og sløve Udtryk, der ellers vanhævede hans smukke Ansigt, nu syntes næsten ganske forsvundet.

„Imorgen!“ sukede Elisabeth og saa betydningsfuldt hen til Moderen. „Hvilken Glædesdag vilde den ikke være for os alle, dersom Himlen havde forundt os den Betsignelse!“

„Jeg forsikkrer Dig“, svarede Moderen, „jeg er mere bekymret, end jeg nogensinde før har været; thi mangen Gang er det, som om alle Livets Baand skulde bryde i mig. Jeg vil foreslaae min Mand, at vi igjen tager til Byen. Larmen paa Gaderne, Naboernes Besøg, Kanalerne foran os, Husene lige overfor ere dog mere oplivende, end denne tavse Ensomhed her i den mørke, kolde Novemberluft“.

„Men se engang“, raabte Elisabeth, „Luften er virkelig ogsaa idag af en saa sælsom Bessaffenhed og Himlen saa besynderlig farvet, som jeg neppe før har seet. Skyerne drive tungt og lavt, og et blegguult Skjær skinner forunderligt herved. Solen kan ikke trænge igjennem, og dog er der et underligt Lys over Træerne og hist henne over de langt borte flydende Kanaler, som man nu seer tydeligere, fordi Træerne have tabt deres Blade“.

„Det piber i Luften“, svarede Susanne, „som om en Orkan var i Ankomst. Jeg synes endogsaa, jeg har hørt en fjern Torden“.

„Hvad siger I til dette besynderlige Veir?“ sagde Faderen, idet han traadte ind i Salen. „Jeg er bange for, en Storm raser paa Søen, og vi ret snart vil høre store Ulykker. Et hvist sælsomt, ængsteligt Lys skjær er der over Himlen, og Luften er tilmed saa tryk- kende og ligger saa stille, at man bliver tung om Hjertet derved. Man skulde troe, at det er saadan førend et Jordstjælv“.

Da de kom ned i Haven, mødte de Sønnen. Han saae ogsaa betænkkelig paa Himlen, og Faderen, der ellers ikke gjerne tiltalte ham, sagde til ham: „Et suur- rigt, ængstende Veir!“ — „Ja“, svarede Frits ganske venlig, „der sidder han, Mus“. Han pegede paa sin Kat, der stille havde knuget sig sammen i en Krog, ikke rørte sig af Pletten, trykkede Dinene fast til og kun af og til, uden at det kunde bemærkes, forknytt figede

ud af en ganske smal Ridsse. „Se der!“ sagde Frits, idet han pegede derhen. „Saadan et Ansigt gjør Himlen ogsaa — Mus forstandig“.

„Du vil vel ogsaa nok, kjære Frits, følge med os til Amsterdam imorgen?“ sagde Elisabeth med den største Venlighed. „Din Baad er jo ogsaa færdig“.

„Færdig!“ raabte Frits, idet han hoppede i Beiret af Glæde. „Imorgen Nat jeg i Byen — sove i min Seng — aa Gudskelov!“ Han lo, trykkede Pigens Haand og løb springende og jublende hen til sin Baad.

Om Middagen blev det saa mørkt, at man maatte tænde Lys. Familien besluttede strax næste Morgen at tage til Byen, da man nu ogsaa var overbevist om, at den Syge vilde finde sig deri. Tjenerskabet blev allerede idag sendt forud. Da det blev sildigere, syntes Beiret igjen at klare lidt op; dog troede man af og til at høre Tordenskrald og Vindstød i det Fjerne. Om Natten blev det end mere stille, og Alle gik beroligede til Sengs; kun Frits blev, som han i den sidste Tid havde vænnet sig til, oppe og i det Frie.

Henimod Morgenstunden blev Faderen aarvaagen og urolig; thi det kom ham for, som tumlede Nogen omkring i Huset og i hans Bærelser. Han hørte Støi og Fodtrin, kastede hurtig en Morgenfrakke om sig og løb ned. Til sin største Forbauselse fandt han sin Søn, der famlede omkring ved Skinnets af en Lygte. „Hvad er her paasærde?“ spurgte han. Sønnen bøjede sig just ned for at løfte den tunge Jernkæsse, hvori der var

opbevaet vigtige Documenter og en stor Sum i Guld og Sølv. „Er Du da aldeles rasende?“ raabte Faderen. „Lad den staae! Og hvilket taabeligt Hovmod, at ville bære den Kasse, som to Mennesker ikke kunne løfte“.

„Hvie Tid!“ raabte Wilhelm, løftede Kassen og bar den, rigtignok med Anstrængelse, men dog raff ud af Stuen. „Klæde sig paa! hurtig — Moder ogsaa — og Elisabeth!“ raabte Ynglingen i Døren, og Faderen hørte, hvorledes han med Standsninger, og idet han af og til snappede efter Beiret, bar den uhyre Byrde ned ad Trappen. Fuld af Forundring gif han tilbage til Sovestuen, hvor han traf sin Kone allerede paaflædt. „Beed Du det?“ spurgte han.

„Hvad for Noget?“ svarede hun.

„Wilhelm“, svarede han, „er just ifærd med at bære største Delen af min Formue ned i Haven, jeg troer ned i Skibet. Han er idag som reent besat med sine Kæmpekræfter. Hvad skal vi dog gribe til?“

Imidlertid kom Frits Wilhelm allerede tilbage. „Paaflædt!“ raabte han; „og hvor er Else?“ — Han stormede væk igjen og op ad Trappen; men Else kom allerede ud af sit Værelse, fuldt paaflædt. „Raabe paa!“ raabte den travle Frits, hvis Ansigt endnu glødede af den uhyre Anstrængelse.

„Hvad er der dog paa færde?“ spurgte Elisabeth.

„Ombord!“ sagde Frits, idet han igjen styrtede afsted for at træffe Forberedelser.

„For Guds Skyld!“ raabte Huusfaderen, som havde aabnet et Vindue, „lad os skynde os; Vandet trænger ind i Haven, en eller anden Dæmning er sprængt“.

De tre Mennesker og den gamle Tjener løb forstyrrede mellem hinanden. „Vandet kommer til Baaden!“ raabte Daniel. „Tag dog for Himlens Skyld, hvad I behøver“, raabte Faderen; „thi vi veed ikke, hvad det kan blive til“.

Hurtig løb man gennem alle Bærelser, stak Papperer til sig, viktede Sager sammen i Pakker, tog Nøglerne af; fra det Fjerne lød allerede et forvirret Bulder, et dumpt Skrig, Stemmer mellem hinanden, der stedse bleve mere tydelige og bestemte.

De kom ned — Vandet var allerede trængt ind. Frits sprang dem imøde og tog Else som et let Svøbelsebarn paa Armen, rendte gennem Haven, hvor Vandet allerede gik ham op over Anklerne, og satte hende ind i Baaden. Derpaa kom han tilbage og var ligeledes Moderen hen i Baaden. Da han kom hen til Faderen, undslog han sig for denne Hjælp. Tilligemed Daniel steg den Gamle ind, og Frits svang sig behændig op efter dem og greb en lang, stærk Aare. Det varede ikke længe, før det store Skib hævede sig af sig selv; Wilhelm styrede det, og idet de flød bort fra Haven, saa de, at Vandet allerede strømmede ind gennem Døren paa det lavtliggende Huus og snart efter gennem de nederste Vinduer ind i Stuerne. En høj Gjæven lod

sig høre, og Mustapha, der var bleven glemt, svømmede efter dem, sprang op i Baaden og rystede prustende og springende Vandet af sig. Alle vare endnu som bedøvede; ifkun Frits var heelt fornøiet og fattet. „Ikke sandt“, spurgte han leende, „Skib hjælper godt“?

„Staffels Mus! Staffels Mus!“ raabte pludselig Elisabeth. „Kjære Frits, vi have glemt din Kat“.

„Intet glemt“, sagde Frits. „Der din Papegoie — derinde — og her (idet han pegede paa en Kasse) min lille Mus“. Han lukkede op, tog Dyret et Dieblik ud, som endnu ikke var blevet muntert og livligt, klappede det, lagde det igjen paa Buderne i Kassen og gav sig da paany til sit Arbeide. — Nu kom man ud paa aaben Mark. Ingen Landevei var meer at spore. Overalt den største Angst, Løben, Tumlen, den Ene rendte paa den Anden, Enhver søgte at naae til Hviene. I de Huse, som laae lavt, og hvis Beboere ikke længer kunde redde sig, sad disse oven paa Taget eller stirrede med blege, forfærdede Ansigter ud gennem Løstsvinduerne.

(Fortsættes).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 12.

Løverdagen den 19de Marts 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 21de Marts d. N. Eftermiddag Kl. 6 afholdes i Henhold til Lovenes § 18 en Repræsentantsforsamling i Efterslægtselskabets Gaard paa Distergade Nr. 52, paa hvilken tillige vil blive foretaget Valg paa nye Repræsentanter overensstemmende med Lovenes § 34, hvortil Dhr. Repræsentanter indbydes.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 3^{die} Marts 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Lauthrup. C. Nothe.

Mannestad.

Den femtende November.

(Fortsættelse).

En Binde reiste sig, krusede først Vandet og satte det derpaa i stærkere Bevægelse; og da den tiltagende Strøm tillige var dem imod, slog Bolgerne ofte ind i Baaden. Frits vinkede, at Alle skulde tye ind under Dækket, og i samme Dieblig gav han et høit Skrig; thi ikke langt fra vadede Barnabas i Vandet til heelt op over Hosterne. Frits styrede efter ham; Elisabeth kom frem, bad ham, slyngede sine Arme om ham, fordi hun frygtede det Forsærdeligste af Unglingens Forbittrelse, da han nu havde sin Dødsfjende saa tæt foran sig. Frits skjød hende blidt til Side og søgte at indhente Uslingen, der i det dybe Vand kun kunde komme langsomt afsted. Pludselig blev det mørkere, og Stormen slog om. Barnabas's Hat blev revet ham af Hovedet og blæst langt bort. Elisabeth vedblev at bede; men drevet af en stærk Kraft skjød Baaden fremad, Barnabas var indhentet, Unglingen tog et vældigt Aaretag, og Rødtoppen sad fangen mellem Baaden og et Piletræ, hvis øverste Halvdeel kun ragede op over Vandet. Frits rakte sig langt ud af Baaden, greb ham, hvis Tænder flappede af Angst og Kulde, oven i Grakkekraven og svang ham saa let som en Fugl over sit Hoved ind i Skibet. Elisabeth skjælvede, overbevist om, at der nu vilde ske noget Uffhyeligt. Men Frits lo venlig hen

til hende og fastede den Gjennemblødte ind i Kabytten paa nogle Matraser og Dynner, som han i Rattens Løb havde sørget for at skaffe tilveie. „Tør Dig!“ raabte han. „Træk paa, hvad der ligger! Ogsaa drikke Biin! Lagt Alt derinde!“

Med store Dine saae Elisabeth paa ham. Barnabas gjorde Mine til at knæle ned og takke ham og fatte et saa uykeligt Ansigt op, at Frits Wilhelm brast ud i en høj Ratter. Han styrede derpaa mod den tætved liggende Hytte og tog den Rødhaaredes grædende Moder med ind i Skibet.

Nu saae man allerede andre Baade drive om, Bræder kom svømmende, ligeledes Huusgeraad, selv Heste og Kver, som søgte hen til Bakkerne, med Brinsken og Brølen flattrede op paa Toppen eller sank tilbage i Strømmen. Paa Flaader kom Mennesker med deres rørige Giendomme, Alt klynkede, raabte og arbeidede i travl Bevægelse paa alle Sider.

Fra den nærliggende Landsby, der laa høiere, vare Alle paa Flugt for at naae Bakkerne og der oppebie Ankomsten af Skibe. Man saae ogsaa Pastoren, hvem hans store Karl havde taget paa Ryggen og saaledes bar bort. Da Pastoren blev Fartøiet vaer, hilsende han saa ærbødigt, som han i sin ridende Stilling formaaede, og bad om at blive optagen, hvilket strax med Belvillie blev ham indrømmet. Han steg da af Karlens Ryg ind i Skibet, og denne fik ogsaa en Plads. „En tung Hjemføgelse“, sagde Pastoren, „den jeg dog, saavidt jeg

veed, ikke har forskyldt ved Noget. En Lykke, at Kone og Børn alt for nogle Dage siden ere tagne til Byen“.

Medens man foer hen over Kanaler, Landeveie og Biveie, hvoraf der nu ikke var mindste Spor længer, traf man paa flere Fartøier og Færger med Mennesker og Kvæg. Skriget og Hylet tiltog; hele Hjorder skulde indstibes i smaa Baade, men mange Kalve og Sviin, Køer og Heste druknede. Enhver Baad, der foer forbi, var den end stuvet nok saa fuld, blev anraabt, og Mange vilde med Magt stige ind i den. Man stødte dem med Raab og Skjældsord tilbage. En Baad blev saaledes erobret med Magt og kændrede med Mand og Muus. Man kunde ikke engang faae Leilighed til at erfare, hvormange der blev reddet og hvormange der druknede, saa raft førte Strommen nu Baaden med sig. Naar saaledes Nøden og Livsfaren sprænge alle Cere- monier og al Belansthændighed blandt Menneskene, ere de rædsomme at skue; thi Selvopholdelsesdriften gjør dem endnu vildere og raaere end Dyret. Men saa meget ædlere og overmenneskeligere viser da den Frelsende sig, og en saadan Følelse af Beundring syntes i dette Dieblif at gjennemtrænge den usle Barnabas næsten altfor heftig; thi han græd og hulkede ved sin gamle Moders Bryst, pegede i tavst Grefrygt paa sin Redningsmand, som han forhen saa ofte havde forhaanet, og idet han trøstede og hjærtegnede den Gamle, gav han hende af den stærke Viin, han selv havde faaet til Foræring.

Endnu nogle Bønsfaldende bleve optagne, saa at den store Baad allerede var temmelig stærkt ladet. Snart øste Regnen ned, snart hylede Stormen, Strømmen bruste snart mere, snart mindre, og denne uafbrudte, forvirrede Larm blev endnu forfærdeligere ved Menneskenes Nødsffrig, Børnenes Jamren, Kvægets Brølen og de sølsomme Lyd af sffrigende Maager og andre Vandfugle. Undertiden formørkede de hurtigt drivende Skyer hele Egnen; da sprængtes pludselig igjen Forhænget, og i det blakkede Lys saae man langt borte det oprørte Bands umaadelige Udstrækning og den tallose Brimmel af Baade og Skibe, de svømmende Mæsker og Redskaber og det oprørte Havs taarnhøje Bølger.

Nu kom de ind i Brændingen, da de nærmede sig Havet, og til høire og venstre pidskede Søen de brusende, fraadende Bølger imod dem. „Ak! min Amme! stakkels Gertrud!“ raabte Elisabeth pludselig. Hun vred sine Hænder og pegede derpaa hen imod en Høi; tæt ved en gammel Steenkirke var en Leerhytte med sit Straa- tag alt sunken sammen. Gertrud, Bedstemoderen, Elisabeths Amme, havde utlligemed sin blomstrende Datter Birgitte og to smaa Børnebørn reddet sig op paa Ruinerne, medens det lunefulde Vand bestandig steg høiere og truede med snart at opsluge dem alle. Bedstemoderen syntes med Ligegyldighed at have hengivet sig i Døden; thi hendes Fødder vare allerede i Vandet, og hun saae sig ikke mere om. Moderen sad en Smule høiere og

havde puttet de smaa Hænder paa det mindste Barn, der græd bitterlig, ind paa sit Bryst for at varme dem. Den større Pige, der vel kunde være syv Aar, saae ud til at trøste Moderen, medens Taarerne løb hende ned over hendes lille, blege Ansigt. Uden at Elisabeth havde nødig at sige et Ord styrede Frits hen til det Sted, hvor det sorgelige Skuespil fremstilledes; han havde at kæmpe med Strøm og Brænding, Baaden vuggede op og ned, og mere end een Gang ventede de Ombordvarende at fuldsæile. Nu var man nær nok. Da sprang Barnabas hjæk ud, greb begge Børnene og bar dem gjennem det høit sprøitende Skum, førte derpaa den Gamle ud, Moderen fulgte, og Alle vare reddede. Da de vare vel ombord, pegede Børnene grædende hen paa deres to Køer, som brølte efter dem. „Jeg giver Eder andre, Børn“, sagde van der Winden, „vær glade, I er selv bjergede“. Allerede var Straatag og Hytte ganske bortskyllet af Bolgerne, og Køerne svømmede i Strømmen med fremstrakt Hals. „De døer“, sagde den syvaarige Pige. „Giv dig tilfreds, Barn“, sagde van der Winden; „vær I glade ved, at I paa denne rædsomme Dag kan være hos Eders Forældre“.

Elisabeth var tilrede med Hjælp og Bistand overalt: Viin, Epise, Bederqvægelse, tørre Klæder, Alt bragte hun, uddeelte det og trøstede, uden at tænke paa sig selv, skøndt hun var ganske gjennemvaad af Søvand. — „Køerne lever!“ sagde den lille Pige. Og virkelig havde de ligeoverfor med stor Besværlighed

naaet Toppen af en Bakke, der med sin eenlige Spids ragede høit op over Marken. Idet de seilede der forbi, raabte van der Winden til en Mand, der ogsaa var flygtet derop: „Kan I skaffe mig de Køer der til Amsterdam, betaler jeg dem dobbelt“. Han nævnte Navn og Bopæl.

Begivenheder, Redninger, sælsomme Optrin, Brag, Lys og Mørke, Storm og Brænding, Alt verlede saa hurtigt, Baaden skjed saa tilsoomt assistet, uafbrudt forbi nye Gjenstande og nye Gjenstande forbi dem, saa at de paa vidunderlig Maade Jrelste ikke kunde komme til Besindelse. Det vakte neppe Forundring, da de i nogen Afstand saae en Vogn dybt i Vandet og i denne fik Die paa Eskaptainen. Han holdt saa tæt hen som muligt, Frits styrede derhen, og de tog ham og Rudsken op. Heste og Vogn blev strax efter ført bort af Storm og Bolger; thi det var en Umulighed, at holde Baaden længe stille. Thomas saae paa den ivrige, stedse ufortrødne Frits Wilhelm med et heelt underligt Blik og sagde blot: „Naa, saa det er altsaa Baaden? Du skal saae din Løn, vakkre Knøs“.

„Nygaard! Nygaard!“ raabte Moderen. De vare nu ligeoverfor Benindens Landsted. Her var en Trængsel af Baade og Joller; fra alle Huse rundt om saae man Folk affeile, andensteds Baade lægge til, og — som det saa let gaaer — da det kun var Damer, der holdt Huus paa Nygaard, var der Ingen, der i Nøden tog sig af Beninderne. Den, som skulde have gjort det, den unge

Sommer, sprang just i en lille Baad, idet han gav begge Søfolkene nogle Guldstykker, og foer hurtigt bort, saa at man i Bølgegangen og Trængslen af Fartøier snart ikke kunde skjelne ham mere. Frits og Elisabeth viste sig som frelsende Engle for de forladte Damer. Moderen og nogle Tjenestepiger steg med Møie og ikke uden Fare ombord, og Winny kastede sig med Taknemligheds Taarer om sin Venindes Hals. „Dg din Veiler!“ sagde Elisabeth. „Tal ikke om den Uøling“, svarede Winny; „jeg haaber ikke at see ham mere i dette Liv“.

Endnu mangen en Fattig og Hjælpeløs blev reddet og optagen, saamange Baaden var istand til at rumme. Der foresaldt de snurrigste Gjenkjendelses-scener mellem Folk, som i tredive Aar ikke havde seet hinanden, de sælsomste Bekjendtskaber bleve sluttede baade her og paa andre Fartøier; men jo nærmere man kom til Byen, desto større blev Faren formedelst Trængslen af Mennesker. Siden Thomas var kommen ombord, hjalp han redelig til med Arbeidet, og endelig naaede de seent, først efter Solnedgang, til Byen. Det var svært, efterat have forladt den oversvømmede Egn, at finde ind i Kanalerne, endnu sværere at naae den „Gracht“, hvor van der Windens Huus laa, og allersværest at komme til at lande der.

(Sluttet).

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 13.

Løverdagen den 26de Marts 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Den femtende November.

(Slutning).

Det var blevet ganske mørkt; men Stormen havde lagt sig. De stakkels Frelste kysede den gode Frits, den gamle Kjøbmand, hans Kone, Elisabeth og Kapteinen baade paa Hænder, Klæder og Fødder. Barnabas kunde ikke blive træt af at takke, og man saae og folte, at det var hans Alvor. Den rige Kjøbmand sendte ikke de Frelste bort uden at have sørget for dem; Familien fra Nygaard, saavelsom Ammens forblev hos ham med det Samme. Pastoren skyndte sig hen til Kone og Børn.

Efterat have tilbragt den hele, lange Dag i Angest og Rød, Kulde og Hunger, Fugtighed og Besværlighed,

var det en Bederqvægelse, i tørre Klæder at sætte sig til et velsmagende Aftensmaaltid. Elsbeth satte Ammen og de Smaa, samt deres Moder ved Siden af sig for egenhændig ret at pleie dem, og da man i Samtalens Løb endnu engang vilde takke den djærve Frits og prise ham for det sølsomme Indfald, der saa vidunderligt havde arbeidet Skjæbnen i Hænde, savnede man ham først. „Saaledes er det utafnemlige Menneffe“, bemærkede Elsbeth smilende, men dog med Bemod. „Neppe ere vi paa det Tørre, før vor Belgjører, hvem vi have Alt at takke, er aldeles glemt“. — Moderen stod op for at kalde paa den elskede Søn; Faderen var meget bevæget. „Idag er det hans Fødselsdag!“ sagde han. — Noget efter kom Moderen tilbage og hvistede saa sagte, som om Sønnen kunde høre det: „Han sover i Klæderne paa Sengen i sit Værelse“.

„Naa“, sagde Faderen, „det gode Menneffe har virkelig fortjent Hvilen, han skal være undskyldt; i fulde fjorten Dage har han ikke sovet, troer jeg, dernæst det vedholdende svære Arbeide og nu idag denne uhyre Anstrengelse“.

Man reiste sig fra Bordet, Alle tog kjærlig Afsked fra hinanden, og den Aften glemte Ingen af dem sin Aftenbøn.

Den følgende Dag var Bandet allerede faldet noget i Omegnen. Med stor Hurtighed fik man Digebruddet gjort istand, og Skaden og Ulykken vare ikke saa store, som man fra først af havde frygtet. Frits kom ikke til Middagsbordet og ligesaa lidt til Aftensbordet, fordi

han, hver Gang man saa til ham, endnu bestandig laa i den dybeste, fasteste Søvn. Elisabeth blev urolig; men Thomas og Faderen trøstede hende. Moderen erindrede Kaptainens tidligere Ytringer og bad hver Time af sit fulde Hjerte for sin Genbaarne, og endnu mere i Mattens Stilhed, medens han endnu laa der ubevægelig som en Død; og som saadan kunde man være fristet til at betragte ham, hvis ikke den friske Farve, det arbejdende Bryst og det pustende Aandedrag havde røbet den funde Sovende.

Den næste Morgen var van der Winden netop gaaet ind i sit Kabinet, da Moderen styrtede ind til ham i hans Bærelse, ligbleg, med forstyrrede Ansigtstræk og vidt opspilede Dine.

„Hvad fattes Dig?“ raabte van der Winden forfærdet, skjøndt han ellers ikke let tabte sin Fatning.

„Aa Gud! Du er almægtig!“ stønnede Susanne, og Taarer styrtede lindrende ud af hendes Dine.

„Hvilken Ulykke — vor Søn —“ raabte Faderen og vred Hænderne.

„Stille! Stille!“ sagde hun, „vi fortjene det ikke. — Jeg hørte Larm i hans Stue“, sagde hun derpaa, noget roligere. „jeg sneg mig derover — — Hvad saa jeg? Han laa paa sine Knæ midt i Bærelset og bad — nei, noget Saadant har jeg aldrig seet, aldrig troet var muligt — han knugede sine Hædder sammen, saa alle Been og Ledemod knagede, hans Dine vare høit opspilede, store Sveddraaber af Angst faldt tætte og fulde,

den ene lige efter den anden, ned foran hans Knæ, og Taarerne ligesaa mægtige og hyppige fra hans aabne, ganske ubevægelige Dine. Men Dinene, Banden, Kinderne, hele Mennesket var en ganske anden. — Han blev færdig, han stod op, og nu først saae han mig, der dog hele Tiden havde staaet tæt ved ham. Han faldt mig om Halsen og sagde: „Moder, tak Du ogsaa Gud, den Almægtige; thi jeg er fuldkommen rast. Medens jeg sov, er denne Naade vederfaret mig“.

„Det er dog vel aldrig muligt!“ raabte Faderen og faldt overvældet tilbage i sin Stol. Men Sønnen kom ind fuldkommen helbredet, rolig og fattet, men ganske opløst i Kjærlighed. Hvad behøves det, at skildre Elisabets Lykke, Kaptainens Glæde, Forældrenes Fryd? Den gamle Læge fandt Tildragelsen forunderlig, men ikke ubegribelig og gjorde ved sin Forsikkring, at Helbredelsen var uomtvistelig, Alles Lykke varigere.

„Altid“, sagde Kaptainen, „have Menneskene Lyst til at see Spøgelser og Aander og vilde holde det for noget ganske Særegent, om en Afdød eller Overjordiff saadan ligefrem blev sendt til dem; og dog er det nu egentlig hændet os; men vi kalder det nu ikke saadan“.

„Mere end det!“ sagde Elisabeth estertænkfom; „mere er der hændet os! Hvor skjønt og dybsindigt sagde ikke den Syge nylig i Anledning af Svalerne: Atter Gud!“

„Ja, Du har Ret, Barn“, svarede Thomas, „lysklevende er han traadt ned iblandt os. Og naar han

forjætter, at vi bespiser og klæder ham selv i den Nødlidende, maae vi ogsaa med Nidmyghed erkjende hans umiddelbare Nærværelse i dette Underværk“.

Hvor lykkelig var Kaptainen, da han efter et Aars Forløb bar et spædt Barn omkring, som hans elskede Elsbeth havde født hans Frits; hvor glade vare Forældrene og hvor lykkelige i Bevidstheden om en Tilstand, som de i saa mange Aar havde anset for umulig! —

Johannes og Røveren.

(Eusebius's Kirkehistorie: tredje Bog, Cap. 23).

Der engang et Sagn om Apostlen Johannes, ikke noget løst Sagn, men et trolig bevaret Sandsagn.

Tyrannen var død, og Apostlen var kommen tilbage fra Den Patmos til Ephesus; men paa Forlangende begav han sig oftere til Nabosfolkene, hos hvem han deels indviede Biskopper, deels selv gav hele Menigheder deres Indretning, deels ogsaa optog En eller Anden i Præstestanden af dem, Anden betegnede ham. Engang kommer han saaledes til en Stad ikke langt fra Ephesus. Efterat han iøvrigt er færdig og har tilfredsstillet Brødrene, faaer han Die paa en ung Karl af stærk Bygning, godt Udseende og fyrig Aand og vender sig i det Samme til den ordinerede Biskop med de Ord: „Denne Karl skal Du i Sandhed svare mig

til! For Menighedens Afsyn overantvorder jeg ham til Dig i Christi Navn!" Biskoppen tog imod ham og lovede det Bedste; men endnu engang gjentog Apostlen sine Ord og tog atter Menigheden i Jesu Navn til Bidne. Derpaa begav han sig til Ephesus. Men Biskoppen tog Mennesket, han havde faaet at svare til, hjem til sig for ret at have ham i sin Varetaegt og sparede hverken Pleie eller Omhu: omsider døbte han ham. Fra den Tid af tog han mindre Vare paa ham i den Tanke, at han under Herrens Segl var vel forvaret.

Men for tidlig var Ynglingen kommen paa sin egen Haand. Nogle Lediggængere, som vare i Alder med ham, fik ham i Ledtog med sig og kunde nok lære ham Udyd: først gav de ham af og til et prægtigt Gilde og loffede ham derved til sig; dernæst fik de ham med, naar de om Natten gik ud og overfaldt Folk, og det varede ikke længe, førend de ved at gaae frem fra det Mindre til det Større fik ham paa Gled. Som en vælig Hest, der ikke vil lystre Tvilen, men bider i Bidslet og tager for sig selv, saaledes var han snart ude af det rette Spor, og med sin kraftige Natur styrkede han sig saameget desto voldsommere imod Fordærvelsens Afgrund. Til sidst gjorde han sig intet Haab meer om Frelse hos Gud, og nu stod hans Hu ikke længer til smaa Forbrydelser: da han jo dog alligevel var forloren, vilde han begaae store Misgjerninger og lide som de andre Misdædere. Han samlede derfor

sine Kammerater om sig og dannede en Røverbande, som han selv stillede sig i Spidsen for, da han dog var Formanden i Voldsomhed og blodtørstig Grumhed. — Der gik imidlertid en Stund hen. Da kom samme Menighed igjen til at trænge til Johannes og indbød ham. Han kom og bragte Sagerne i Orden. Men da han var færdig, siger han: „Nu Biskop, kom nu med Skatten, som jeg og Kristus for din Menigheds Afsyn overdrog Dig!“ Biskoppen studsede, da han forstod det, som om han blev krævet for Penge, han aldrig havde faaet; hverken kunde han laane Dre til en Fordring, som ingensteds havde hjemme, heller ikke kunde han troe sine egne Dren, at Johannes kom frem med en saadan Fordring. Men saa tog Johannes atter Ordet: „Den unge Karl, en Broders Sjæl er det, jeg fordrer af Dig!“ Biskoppen drog et dybt Suf og brast i Graad med de Ord: „Han er død!“ — „Hvad Død er han da død?“ — „Han er død for Gud“, var Svaret; „i Ondskab er han gaaet til Grunde, han er, fort sagt, bleven en Røver og har med en Bande, der er ham værdig, taget Bolig i et Bjerg istedetfor i Kirken“. Da sonderrey Apostlen sine Klæder og slog sig for Banden med Jammerklage. „Du var mig den Rette til at tage Vare paa din Broders Sjæl!“ udbrød han og forlangte paa Dieblikket en Hest og en Veiviser. Som han gik og stod, satte han sig til Hest og forlod Menigheden. Men saasnart han naaede Stedet, blev han greben af Røvernes Forpost. Intet Forsøg paa at flygte og ingen Bøn: „Derfor er jeg just kommen“, raabte han; „fører mig til Eders Hovding!“ I fuld Rustning holder denne sig beredt til at tage imod ham, men gjenkjender ved hans Nærmelse Johannes og styrter sig skamsuld paa Flugten. Men Johannes efter ham af alle Livsens Kræfter trods sin Alder. „Hvi flyer Du for mig, Søn“, streg han, „for mig, din Fader, for en Ubevæbnet, for en Olding? Duf mig, Barn, flygt ikke! der er endnu Haab for Dig til Livet. Jeg vil svare Kristus for Dig, og gjøres det nødigt, vil jeg gjerne

gaae i Døden for Dig, som Herren gjorde for os: min Sjæl vil jeg give hen for din. Stands dog! Tro mig, jeg er sendt af Kristus!" Ved disse Ord standsede han og stod først med nedslaaet Ansigt; derpaa fastede han sine Vaaben, og skjælvende brast han i at græde bitterlig. Johannes naaede ham imidlertid, og nu omfavnede han Oldingen under den hjerteligste Klage og Bøn om Tilgivelse, og dette Taarebad blev ham en ny Daab. Men den høire Haand holdt han tilbage og vilde ikke frem med den. Med de helligste Forsikringer gav Apostlen ham det Tilsagn, at han hos Frelseren havde fundet Naade for ham; han bad og faldt paa sine Knæ for ham, tog og kyskede hans Haand, da den nu var reen formedelst Angeren, og førte ham tilbage til Menigheden. Her var han fremdeles ikke sparsom med sin Bistand, men stred med ham og for ham i stadig Faste og Bøn og stillede hans bevægede Sind tilfreds med alle slags hjærlige Ord. Kort sagt, han skal efter Sigende ikke have forladt ham, førend han fuldstændig fik ham opreist og igjen optagen i Kirkens Skød. Det var et stort Exempel, han gav paa, hvad en oprigtig Anger har at betyde, og et stort Beviis paa Sjælsødselsen, idet han saaledes beredte os et Syn af Opstandelsens Seir over Døden.

Severin Sørensen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 14.

Lørdagen den 2^{den} April 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

En Nat i et californisk Spillehuus.

Skizze fra Aaret 1850

af

J. Gerstäcker.

Paa Plazaen i St. Francisco bølgede en halvt travl, halvt ledig Mennekkemasse frem og tilbage, Kjøbmænd og Mæglere, der vilde kjøbe eller sælge Varer; Rejsende, der nylig vare komne i Land fra Ekibene, betragtede med stum Forbavselse eller høje Udraab af Overraskelse den nye Verdens Vidundere, dette „Eldorado“, som de havde forestillet sig saa ganske anderledes og hvis forvirrede, i hinanden flydende Billeder de endnu ikke vare istand til at opfatte som noget Heelt; de kraftige, af

Bind og Bejr brunede, fra Minerne tilbagevendte Guldvaskere, som, iførte en i høj Grad skjodesløs Klæde- dragt og med den lille, velfyldte og tunge Læderpung ved Beltet, i rolig Selvbevidsthed flendrede igjennem Gaderne; den californiske Spanier i sin brogede Serape og med de tunge, klirrende Sporer; Chineseren med sin Haarpidsk, sin tynde, vide, blaa Trøje og den nøgne Hals, der forsmaaede enhver Skjortekrave; Flokke af reenligt og netklædte Matroser fra et af de amerikanske Krigsskibe i Bayen, Franskmænd, Amerikanere, Tydskere, Englændere, Argentinere, Spaniere, Indianere, Negere og Mulatter, alle disse trængte sig i travl Lediggang frem og tilbage; Guld var den Magnet, om hvilken Alt drejede sig, Guld var det Maal, mod hvilket hele Massen ilede, hvilket Fædreland eller Farve den end tilhørte.

Den første vilde Ruus, der jog Menneskene som blinde og affindige op mellem Bjergene, for selv at see, selv at grave, var imidlertid forbi; de fleste „had seen the elephant“*) og vare fuldkommen tilfredsstillende vendte tilbage; det vil sige, de havde ikke alene intet Guld fundet deroppe, men havde ovenikjøbet forbrugt det Lidet, de havde taget med til Bjergene, og syntes

*) To have seen the elephant, at have seet Elephanten, betyder i Amerika at have prøvet Noget, som maaske var forbundet med stor Bamsfelighed og dog ikke førte til noget heldigt Resultat.

nu at være komne til den Overbeviisning, at der i Californien ogsaa gives andre Midler og Udveje til at faa deres „pile“*).

Disse kastede sig nu ind i Byerne og bleve Handelsmænd eller Mæglere, Haandarbejdere eller Haandværkere, Baadsførere, Bejarbejdere, Lastdragere, Politibetjente, Smaahandlere, Koffe, Brændehuggere, Conditorer, Restaurateurer, Kellnere, Handelsbetjente, fort Alt hvad man kan tænke sig, for faa hurtigt som muligt at for tjene Penge og — derpaa at rejse hjem med dem? — nej, men for endnu engang at gaa til Minerne dermed, thi de havde „ikke baaret sig rigtigt ad den første Gang.

Af alle de Indvandrede var der kun een Klasse Mennesker, som hverken tænkte paa at arbejde eller at handle, hverken paa at kjøbe eller at sælge. De kom til Californien med Kort, der udelukkende vare gjorte til dette Brug i de forenede Stater, hvor hele Fabrikker arbejdede i denne Forretning, og som ere forfærdigede saaledes, at man af Punkteringen paa Bagsiden strax kan see hvilket Kort det er; og fra det Djeblik, de betraadte Landet, ja endog Skibet, der førte dem dertil, bestilte de ikke andet end blande Kort og tælle eller veje Guld.

Dette vare og ere de privilegerede Spillere; de have deres Centralmagt i St. Francisco selv og herfra udgaa de ligesom i Straaler i enhver Retning til de

*) Pile, Dyrge (Guld). Cal. Talemaade.

forskjellige Miner. — Det er Mennesker, der, med Besdrageriet som Grundprincip for deres Forretning, betræde Californien for at fortjene Guld og blive rige, og som med uroffelig Fasthed følge denne Bane — selv om Mord og Rov skulde hjælpe dem dertil.

Bebrejð ikke Englænderne Australiens Deporterede — disse ere Helgene mod dette Udsfud af den amerikanske Befolkning, til hvilket der, mærkværdigt nok, ikke hører Englændere og Irændere — maasse med Undtagelse af et meget lille Antal. De mest ryggesløse af disse Spillere og i Birkeligheden de eneste, der kunne concurrere med den fiffige, i Hafardspil saa mærkværdigt koldblodige Spanier, ere amerikanske „Boys“, saaledes kalder man de unge Mennesker fra Byerne i de forenede Stater.

De findes overalt, ligesaa St. Franciscos pragtfuldt udstyrede Salon, med dens Malerier, Forsringer og Hundreder af Borde, der ere belæssede med Guld, til det tynde Telt oppe mellem de yderste Bjerge, hvor Serapen, fastet hen over et maadeligt sammentømret Bord, maa tjene som Spilleflæde om Matten og som Seng og Teppe, naar Morgenen bryder frem. De ere hvert Djeblik parate til ved falsk Spil at berøve den arme Minearbejder hans for nylig udvaskede Guld, og den spanske Kappe skjuler den vundne Gjendom saavel som den serløbende Revolver og den skarpe Bowiekniv, der maa tjene som Forsvars- eller Angrebsvaaben,

alt efter som Djebliffet eller Udsigten til Binding fordrer det.

Dog med Minerne have vi for Djebliffet intet at gjøre; vi befinde os paa Plazaen i St. Francisco, og Skumringen har med Lynets Hurtighed udbredt sig over Landet, skjøndt Solen neppe er forsvunden bag den lave „coast range“ og er dukket ned i Havet for at bringe Indien dets Morgen. Men hvad er det for et travlt Liv, der saa pludseligt begynder i de mægtige Bygninger, som stiller Plazaen fra Kearneystreet? — De store Fløjdøre blive aabnede og blændende belyst af en Mæsse Astrallamper svømme Salene ligesom i et Hav af Lys, og Mennekkemængden strømmer henimod det.

Tilhøjre og venstre ligge lignende Bygninger, opførte af Muursteen og forsynede med Jernbalconer og Jernvinduesffodder, for med Held at kunne trodse Ilden, som allerede tre Gange har lagt disse Rækker i Aske; fra dem alle udgaaer en Strøm af Lys, fra dem alle lyder en vild, brusende Musik, i dem alle bølge tætte Sværme af Mennekker frem og tilbage, og det falder Tilskueren vanskeligt at vælge, hvilken af dem han vil betræde. Men det pragtfuldeste og mest storartede af dem alle er det histhenne, over hvis Indgang Navnet El Dorado prunker med store guldglindsende Bogstaver, og skjøndt vi endnu ikke rigtig vide, om vi skulle vove os ind i „Løvens Hule“, tillader Nysgjerrigheden os dog ikke mere at træde tilbage, naar vi først have betraadt Dørtrinnet, og før den Nyankomne rigtigt

veed det, fører de næste Minuter ham midt ind i Salen, formelig beruset af alt hvad han seer.

En uhyre Sal, hvis Loft bliver baaret af to Rækker hvide, lakerede Piller, viser sig for os; overalt hænge Astrarlamper, som gjøre Salen næsten ligesaa lys som om Dagen, og Bæggene ere smykkede med hyppige Malerier, nøgne, sovende Kvinder, badende Nympher og bachantiske Pigestikkelser, brogede Billeder, som ere beregnede paa at pirre Sandserne og i For- ening med den brusende Musik lokke de Skuelystne; naar disse først ere komne ind, maa de med Guld be- læssede Borde gjøre hvad de formaa for at holde den Fremmede der. Massen, som trænger sig ind, tager i Begyndelsen heller ikke Hensyn til Bordene, som staa adspredte omkring i Salen, kun saa langt fra hinanden, at et Antal Menneffer kan staa eller sidde mellem dem og at der er en Gang for de Frem- og Tilbagegaaende; der er alt for meget Nytt foruden Spillet, og dette Ny maa Sandserne først fatte og fordeje, før de med Andagt kunne vende sig til Spillet selv.

Tilhøjre i Salen, bag det lange Bord, staaer en Pige, en virkelig levende, ung, ret smuk Pige, med et anstændigt Udseende, iført en tætsluttende sort Silkejole; hendes fine hvide Fingre ere bedækkede med Ringe og hun udsjænkter The, Kaffe og Chokolade samt sælger Kager, Confect og Candy eller andre Slifferier, medens der i den anden Ende af Salen, bag et lignende Bord, staaer en Mand, som sælger Vine og Spirituosa.

Fire eller fem lange, plumpe Skiffelser læne sig til The= eller Kagebordet, see smægtende paa den unge Dame, drikke den ene Kop The til $\frac{1}{4}$ Dollar efter den anden, for at have et passende Paaskud til at blive der, og fordærve af samme Grund deres Mave med de søde Rager og Slifferier, de nyde uden at tænke derpaa.

En Flok af de vestlige Skoves Beboerne staa et Par Skridt fra Bordet; de spærre haardnakked Bejen og tage, skjøndt rigtignok paa en billigere Maade, Deel i de Smægtendes Nydelse. De fleste af dem ere stirskaarne, kraftige Skiffelser, klædte i deres hjemmewevede Tøjer; i stum Forbavselse stirre de her paa alt det Ny, hvis Lige de aldrig før have seet, thi de komme ligesaa fra Skoven. Opdragne i de forenede Staters sjerne Westen, har Rygtet drevet dem gjennem de uhyre Stepper og over Klippebjergene til Californien; saaledes naaede de Minerne; i Skovene der fandt de med Undtagelse af Guldet intet andet, end hvad de havde kjendt fra deres Barndom: Træer og Bjerge, Dale og Kilder, et Tag af Bark til at sove under samt Bildt til at skyde, og først efterat de havde fortjent noget, eller vare kjede af det haarde Arbejde mellem Bjergene, gif de ned i Dalen, for at besøge den berømte Stad St. Francisco. Man kan ikke fortænke dem i at de bleve forbavsede, thi det bliver jo endog Europæeren, som, vant til at leve i de store Byer, neppe haaber at finde noget Uventet i St. Francisco, og dog pludselig befinder sig midt i en Færden, som selv den vildeste og mest

overspændte Phantasi ikke kunde have forestillet sig vildere og mere overspændt.

Men hele Salen drejede sig lidt efter lidt om Pigen; thi selv om man allerede havde seet hende, vendte Alle dog endnu engang tilbage, og kun Faa forlode dette Sted, uden at have udgivet idetmindste $\frac{1}{4}$ Dollar for et eller andet, der kunde nydes eller ikke nydes, selv om det kun var for at tale de Par Ord med hende, hvilke hun maatte yttre, ved at sige dem Prisen paa Barerne.

Dg hvorfor? Pigen havde et ret blidt, venligt Ansigt og en smuk Figur, men forøvrigt var hun ingenlunde nogen særdeles Skønhed, og i andre Stæder behøver man ikke at gaa en Gade igjennem, uden at møde tre eller fire, der ere ligesaa smukke eller smukkere, men — det var et kvindeligt Væsen, klædt og udstyret med al den omhyggelige Properhed, som de nok havde seet hjemme — men ikke siden den Tid.

(Fortætttes).

J. S. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 15.

Lørdagen den 9de April 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

En Nat i et californisk Spillehuus.

(Fortsættelse).

Den Gang fandtes der kun meget faa ordenlige Fruentimmer i St. Francisco og disse kom sjeldent eller aldrig paa Gaden; Skibene medbragte næsten ingen og kun meget faa kom gjennem Prairierne. Det var en Stat af Mænd, raa og kraftig, vild og ubændig, — Mænd, der næsten alle bare ladte Vaaben i Lommerne eller i Beltet under Jagtblousen og Kjolen, der i mange, lange Maaneder havde drevet omkring i Skoven og Bildnisset, ene og alene blandt deres Lige, og som nu, efter en lang, møjsommelig Marsch, efter haardt Arbejde mellem Bjergene, maaske ogsaa efterat have

kæmpet med de ophidsede Indsødte, eller efter en lang ensformig Sørejse, nu for første Gang igjen faae et venligt Pigeansigt i et rigt indrettet, klart belyst Huus — bag Tullerkener og Kopper; det var altsaa intet Under, at de en Stund bleve staaende for at see sig mætte paa de venlige og dog saa mørke Dine, og at de da, maasse sukkende, gif videre. De sukkede ikke for den fremmede Piges Skyld, der stod pyntet bag Skjænbordet, men ved at see hende kom de til at tænke paa deres eget Hjem, med Alt hvad de havde efterladt der, og for at befri sig fra denne Følelse, vendte de sig til Malerierne eller Spillebordene.

Men Billederne vare det bedste Middel mod enhver saadan vemodig Følelse. At vide denne unge Pige i en næsten umiddelbar Nærhed af de frivole, ja halvt obscøne Malerier, dette tilintetgjorte ethvert saadant Trylleri, og de, der hidtil havde været hensunkne i stille Beskuelse, vendte sig nu, rystende paa Hovedet, bort for at gjøre Plads for Andre — og den unge Dame skjænkede The paa Tilbedelsen.

Men holdt, hvad er dette? — Spillere eller Nysgjerrige stimle sammen om hint Bord — der bliver sandsynlig spillet højt, og hvem der endnu kan faa en Plads, selv om det kun er for at staa paa Tærne og see hen over de Lykkeligere, den trænger sig frem for at kaste et Blik paa det der foregaaer.

En ung Knøs staaer ved Bordet mellem Spilleren og hans Hjælperhjælper. Spilleren blander lang-

somt et Spil Kort, for at have noget at beskæftige sig med indtil Spillet begynder, og derpaa bevogter hans smaa, skarpe, graa Dine de oplagte Kort, medens Hænderne næsten uvilkaarligt fortsætte Berægelsen.

Spillet selv er os fremmed, men Spanieren paa den anden Side, som med et neppe synligt Smil lægger Mærke til Spillet's Gang og den Kortgivendes Hænder, synes at kjende det desto bedre, skjøndt han endnu ikke selv spiller med. Det er Monte, et spansk Spil, som ogsaa bliver spillet med spanske Kort, og Kortenes besynderlige Figurer, de forslagte Sværd og gyldne Kugler, Rytterne istedetfor Damer etc. etc. lægge i Begyndelsen udelukkende Beslag paa den Fremmedes Opmærksomhed, og give de dristigt indsatte Ruller og Bunge med Sølv og Guld en endnu højere og mere hemmelighedsfuld Tiltrækningskraft.

Spillet har nogen Lighed med Landsknegt; det tilvenstre oplagte Kort er for Bankøren, det tilhøjre er for Spilleren, og bliver dobbelt ved at han tager to af foroven og to forneden, hvorved den enkelte Spiller altsaa ogsaa faaer Lejlighed til at sætte paa to Kort paa engang.

Den unge Knøs, for hvem vi strax have følt Interesse, kan i det Højeste være sexten Aar gammel; han er høj og smækker, men hans Ansigt vilde endnu have noget blødt og barnligt, dersom dette ikke blev modsagt af de mørke og lidenskabeligt brændende, ind-

funkne Dine, saavel som af de fast, ja frampagtigt sammenpressede blege Læber.

Han støtter sin højre, knyttede Haand paa Bordet, i hvis Midte en Mængde opstablede Dollars danne en Muur om en Dynge mindre Guld og Guldstykker saavel som smaa sammensyede Punge med Guldstøv; tre eller fire større Guldflumper og smaa Barrer, der synes mere at være bestemte til Bynt end til virkelig Brug, laa ovenpaa; den venstre Haand holder han i Besten og den tilbageeskudte Filtehat lader enkelte blonde Lokker saavel som den høje fugtige Bunde træde frit frem. Hans Guld, maaske tyve eller fem og tyve halve „Eagles“ (5 Dollar) staa paa Rytteren, og Djinene, der ligesom lyne i deres Huler, fæste sig i pinlig Spænding paa Spillerens Hænder.

Denne, en Amerikaner, sidder kold og rolig bag sit Bord; han har allerede fat paa det Kort, som skal tages af, og reviderer kun endnu med sine Dine Indsatsen rundt omkring, for at see om alt er i Orden — Gæstet og Damen ere de øverste Kort — den unge Knøs har vundet, og et triumpherende Smil spiller om hans Læber.

„I Dag betaler jeg Eder tilbage, hvad I nylig gjorde ved mig, Robertson“, siger han, idet en hæs Latter trænger frem mellem hans neppe aabnede Lænder.

„Det lader til det“, svarer Spilleren rolig, men med et tvetydigt Smil. „I Dag har I Lykken med Eder, Lovel, og burde egentlig forcere den“.

„Denne Sum bliver staaende paa Damen og det der paa Treen“.

Hist og her ved Bordet blive mindre Summer udbetalte eller tage hjem, Kortene falde atter — begge Indsatser ere tabte.

„Damn it?“ mumler den unge Knøs tænderstærkende og neppe hørligt, men Haanden bringer næsten uvilkaarligt nyt Bytte frem for Dagen, nemlig en Pung med Guldstøv, som Spilleren selv ikke værdiger noget Blik. Posen indeholder omtrent to Pund, og den lige for staaende Spanier kaster nu et Par Unzer paa det modsatte Kort.

„J har ingen Tillid til denne Gentlemans Lykke, Sennor“, siger Spilleren smilende, idet han fast og rolig omfatter Kortene med den venstre Haand, men seer Galifornieren ind i Djnene med et forskende Blik.

„Quien sabe?“ mumler denne ligegyldig, men — hans Kort har vundet.

„For Fanden“, hvisler den unge Spiller mellem de fast sammenbidte Tænder, og Haanden søger med frampagtig Hurtighed i Lommerne efter andre Benge — forgæves — ikke i denne — heller ikke i denne — „det er borte — stjaalet!“ stammer han hen for sig, og de stirrende Blik glide mistroisk og sky fra den ene til den anden af de Omkringstaaende. Han møder kun ligegyldige eller spottende Miner.

„Naa, Fremmede — naar J ikke længere spiller, saa gjør Plads for en Anden!“ siger en stægget Karl,

der er iført en blaa, smudsig og sønderreven Blouse, og hvis forkrammede, slemt medtagne Filtehat sidder skjævt paa de uredte Haar — „det lader til at J er færdig“.

„Jeg bliver staaende saalænge det behager mig“.

„Jeg beder Dem, Sir, gjør Plads for Andre, naar De ikke selv spiller mere“, siger den ved Siden af ham siddende Spiller ligegyldigt. „Her er desuden en stærk Trængsel om vort Bord“.

„Jeg er bleven bestjaalet“, raaber den unge Mand, idet han kaster et forbittret Blik paa ham i Blousen; „skændigt, nederdrægtigt bestjaalet“.

„See ikke saaledes paa mig, min Knøs, det fra-beder jeg mig“, siger Bloufemanden rolig.

„Jeg seer paa hvem jeg har Lyft til at see paa“, svarer det unge Menneſke trodsigt; „og den der ikke kan udholde mit Blik, maa see et andet Sted hen“.

„Gjør Plads der“, siger den bloufeklædte Mine-arbejder, vendende Hovedet halvt om til de bagved Staaende, og idet han med Kæmpekraft griber fat paa den unge Spiller, løfter han ham op og kaster ham langt tilbage.

„Tag Eder iagt, tag Eder iagt“, skreg i samme Øjeblik flere Stemmer, og da den Rasende, bevæbnet med en Revolver, sigtede paa Angriberens Hoved, uden at bekymre sig om Følgerne, foer to eller tre Hænder til og sloge hans Arm ivedret. Men uagtet det unge Menneſkes Arm blev holdt fast, traf Fingere sig dog

to Gange sammen, førend de kunde fratage ham Baabnet, og den ene Kugle knuste en Lampefuppel, som faldt ned paa de, der stode under den, og som leende og bandende foer fra hinanden, medens den anden Kugle, uden at gjøre videre Skade, foer op i Loftet og kun kastede lidt Kalk ned. — Dette var ikke det eneste af det Slags Tegn som fandtes der.

„Jeg takker“, sagde Minegraveren i den graa Blouse roligt til de Omkringstaaende, og uden at bekymre sig videre om den unge Knøs, som formeligt skummede af Raseri, idet han søgte at rive sig løs fra dem, der holdt ham, tog Hin nu en Pække Guld frem af sin Blouse og satte den paa det ham nærmest liggende Kort.

Da man frygtede for at den unge Spiller havde flere Baaben hos sig, slæbte nogle haandfaste Irlændere, der tjenstvillig paatog sig dette Hverv, ham hen til Døren, hvor han blev modtaget og ført bort af to Politibetjente, som vare ilede til ved Skuddet.

De Nysgjerrige i Salen vare imidlertid alle stimlede hen til Sted, hvor Skuddet var faldet, for at see saa meget som muligt af den Kamp, der, som man antog, fandt Sted der, og Spillerne ved de nærmeste Borde maatte i et Par Minuter formelig anvende Magt, for at holde de Tilsilende tilbage. Endog Kagebordet var i et Par Øjeblik blevet forladt — men dette varede ikke længe.

Der fandtes imidlertid saa meget Nyt, saa meget Interessant, at Tilskuernes Opmærksomhed ikke ret længe kunde dvæle ved eet Punkt, selv om et saadant Intermezzo var kryddret med et Skud; desuden lød der i dette Djeblif igjen Larm, Skrig og Latter fra en anden Side af Salen — hvad var der paa Færde?

„Det var godt gjort — Bravo — Hurra!“ freg Mængden, og en Mand, som med sfingrende Stemme ivrigt protesterede mod Noget, blev bestandig paa ny afbrudt af dette Jubelraab.

Der havde nemlig tildraget sig et særeget Tilfælde; Mængden opfastede sig snart til Dommer derover og afgjorde Sagen.

(Fortsættes).

J. S. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 16.

Løverdagen den 16de April 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

En Nat i et californisk Spillehuus.

(Fortsættelse).

En Mand i sort Kjole og mørke Beenklæder, meget reenligt og anstændigt klædt, havde allerede i flere Aftener, — denne var den syvende — regelmæssigt paa samme Tid indfundet sig ved et og samme Bord. Han havde en Tidlang iagttaget Spillet, havde derpaa taget en Lærredspose ud af sin Brystlomme og sat den paa et Kort. Den første Aften vandt Kortet og han rystede Posen ud paa Bordet, for at tælle Pengene. Der var otte og tyve spanske Dollar, Spilleren udbetalte ham roligt en lignende Sum, og Manden forlod atter Bordet med sin Gevinst, uden oftere at friste Fortuna.

Den næste Aften kom han igjen, satte atter og — tabte. Men uden at fortrække en Mine aabnede han med den største Koldfindighed sin Pøse og rystede den ud — den indeholdt nøjagtigt den samme Sum som Aftenen i Forvejen — derefter rullede han den igjen sammen, stak den i Lommen og forlod Salen. Den tredie, fjerde og femte Aften gik det til paa samme Maade — Spillerne lærte at kjende Manden og morede sig over hans besynderlige Væsen; han tabte atter og bar sig akkurat ad som de første Gange; Pøsen tog han hver Gang med sig. Den sjette Aften — han passede Tiden saa regelmæssigt, at Spillerne leende sagde til hinanden — „Kloffen er endnu ikke otte, thi Manden har ikke bragt os sin Pøse med Dollars“ — fandt det samme Optrin Sted. Han tabte igjen sine Penge, og Manden ved Skjænbordet, som netop var ligeover for dette Spillebord, lo højt, da den mærkverdige Person rystede Pengene ud med ligesaa megen Rolighed, som om han gjorde en Udbetaling for en Anden og ikke havde bortspillet og bortkastet sine egne Penge.

Den syvende Aften kom — Kloffen var allerede en heel Minut over otte, og en af Spillerne raabte leende til den anden: „Vi have behandlet ham for haardt, og have forjaget ham“; da hans Kammerat smilende pegede hen til Siden, og Manden i den forte Kjøle, uden at fortrække en Mine eller bekymre sig om de Tilstedeværendes Hvirven og Latter, stillede sig paa sin sædvanlige Plads ved Bordet, som En, der til-

fældigviis allerede tidligere var truffet sammen med ham, villig afstod; han saae roligt paa Spillet, indtil Kloffen var et Kvarteer til ni, derpaa satte han den velbekjendte Lærredspose ved Siden af den nylig oplagte To.

Der blev imidlertid taget et Par Kort af, uden at Toen kom — nu faldt Treen tilvenstre og idet et flint, neppe synligt Smil viste sig om Spillerens Læber, faldt Toen tilhøjre. Den Fremmede blev ligbleg, men uden at sige et Ord om at Lykken nu endelig havde forandret sig, udstrakte han rolig sin Haand efter Lærredsposen, og var netop i Begreb med at løse den op, for at tælle Pengene, ligesom han havde gjort den første Aften, da Spilleren leende sagde:

„Lad kun være, jeg veed nok hvor mange der ere i den. — Otte og tyve — har jeg ikke Ret“.

„Nej“, sagde Manden rolig og rystede Sølvet ud paa Bordet; derpaa rystede han Posen stærkere og efter Sølvet kom en Rulle fast sammenviklede Banknoter og et tæt sammenlagt Papir.

„Hvad er det?“ raabte Spillerne forstrækkede, og de Omkringstaaende trængte sig overraskede og nysgjerrige nærmere hen til Bordet.

„Det er min Indsats“, sagde Manden tilsyneladende ligegyldig og løste Baandet, som holdt Banknoterne sammen.

„Holdt, det gjælder ikke!“ raabte Spilleren, idet han kastede Kortene fra sig. „Det er falsk Spil — de forrige Aftener udbetalte De kun otte og tyve Dollar“.

„Falsk Spil?“ raabte Manden og hans Djenbryn trak sig truende sammen. „Beviis at jeg har spillet falsk, I Kortblander. Satte jeg ikke Posen paa Kortet der, ganske saaledes som den nu er, og vægrede I Eder maasse ved at modtage den, uden at den blev aabnet?“

„Nej, det er altsammen i sin Orden — Alt er rigtigt!“ raabte de Omkringstaaende, som bestandig ere beredte til at tage Parti mod Spilleren, fordi de ere fast overbeviste om, at han ikke spiller ærligt, skjøndt de desuagtet dog bestandig paa ny vende tilbage til ham, for ligeledes at kaste deres Penge i Brønden. „Han har sat og vundet, og maa have sin Gevinst!“ raabte Andre.

„Tæl Eders Penge — hvor mange er der?“ sagde Spilleren, som hurtigt havde verlet nogle Ord med den ligeover for Siddende. „Hvor mange er der?“

„For det Første otte og tyve Dollar i Sølv“, sagde denne roligt, og de Andre lo, „saa er her i Banknoter een, to, tre, fire, fem, sex, syv, otte hundrede Dollar, og her er —“

„Hvad mere?“

„En lille Anviisning paa Dollsmith og Penneken; den er saa god som Sølv, accepteret og alt; man behøver blot at hente Pengene; den er paa — tre Tusinde“.

„Tre Tusinde?“ skreg Spilleren, idet han forskrækket sprang op fra sin Stol. „Det er jo næsten fire tusinde Dollar i det Hele; er I fra Forstanden? — Det behøver jeg ikke at betale“.

„Behøver J det ikke?“ sagde den Fremmede for-
bavset. „Vilde J da ikke have taget det, dersom jeg
havde tabt?“

„Jo vist vilde han — det forstaaer sig — om de
tage det? — De tage Alt hvad de kunne faa og lidt
til!“ raabte de Omkringstaaende. „Han maa betale,
der hjælper ingen Snaf“.

„Gentlemen“, sagde Spilleren protesterende, idet
han vendte sig mod Skaren, i det frugtesløse Haab at
bringe den paa sit Parti. „Gentlemen, Herren der
har spillet hver Aften i hele den forrige Uge —“

„Og tabt hver Gang“, sagde en Anden afbrydende.
„Jeg har selv været tilstede nogle Gange og har lige-
ledes hørt det af Andre, og han indvendte aldrig faa
meget som et Ord derimod“.

„Men det var kun otte og tyve Dollar“.

„Og hvad saa, om det nu var ligesaa mange Tustnde“.

„Men saa lad mig dog tale ud!“ raabte Spilleren
med ligblegt Ansigt og sunklende Dine. „Det var kun
otte og tyve Dollar han rystede ud paa Bordet, men
Papirerne holdt han tilbage. Jeg har allerede tre
Gange vundet en saadan Sum fra ham“.

„Beviis at jeg havde saameget som en eneste
Skilling mere end de otte og tyve Dollar i Pungen“,
raabte den Fremmede i en foragtelig Tone. „Med saa-
danne Udflugter kommer J ingen Vej“.

„Hvorfor beholdt Du ikke Pungen med, compag-

ñero?" sagde en Spanier leende; „vi beholde Alt hvad der bliver sat paa Kortet“.

„Dersom han atter havde tabt, vilde der ikke være kommet mere end de Par lumpne Sølvdollar ud af den fordømte gamle Lærredspung!“ raabte Spilleren bandende.

„Det er muligt, men det kan ikke bevises“, svarede de Omkringstaaende leende. „J maa betale“.

„Jeg vil være fordømt, om jeg gjør det!“ raabte Spilleren, og slog med den knyttede Haand paa Bordet. „Det er et nyt Slags Bedrageri og en Skurkestreg, som de vil prøve hos mig — men de ere trufne paa den Urette — jeg betaler ikke“.

„Jeg har i den sidste halve Time tabt hundrede Dollar til Dig“, raabte en kæmpemæssig Kentuckier hen over de Andres Skuldre, idet han trængte sig frem til Bordet, „og jeg har maattet betale Dig dem til den sidste Skilling. Vægrer Du Dig ved at betale ham, maa Du ogsaa give mig mine Penge tilbage“.

„Og mig ogsaa — mig ogsaa!“ skreg en Mængde Stemmer mellem hinanden. „Jeg har ogsaa tabt — jeg ogsaa — jeg ti Dollar — jeg halvtreds — jeg fem og tyve — jeg et Pund Guld — ud med Pengene, dersom han ikke vil betale“.

En anden Spiller fra det nærmeststaaende Bord var imidlertid gaaet hen til sin Kammerat og havde, medens Larmen bestandig tog til, i en hvissende Tone sagt noget til ham; den Tabende stred imod, ligeledes

med dæmpet Stemme, men endelig gav han efter for den Andens Forestillinger og tog Pengene, for at tælle dem endnu engang, hvorpaa begge omhyggeligt undersøgte saavel Banknoterne som den til Udbetaling forfaldne Berel, der lød paa et af de første Bankierhuse i Staden. Der var intet at indvende mod nogen af Delene, og medens den Fremmede igjen, midt i Tummulen, havde antaget sin tidligere fuldkommen rolige Stilling og syntes at betragte Larmen saa ligegyldigt, som om hele denne Sag ikke i mindste Maade angik ham, udbetalte en af Spillerne Pengene, som medtog næsten hele den saa pralende opstablede Rigdom paa Bordet, ja, man maatte endog tilføje flere Pakker med Guldstøv, hvilke den Fremmede, før han modtog dem, skar op, undersøgte med Opmærksomhed og derpaa lod veje ved Skjenkebordet, hvor han tillige forlangte et Glas Brandy. Alt var rigtigt, og efterat han havde gjemt Guldet i sine forskjellige Lommer, kom han det der var tilovers i den skæbnesvangre Lærredspung, stak Banknoterne og Papirerne i sin Brystlomme og forlod derpaa Salen, idet han venligt takkede de Omkringstaaende, som besvarede det med et tordnende Hurra.

De Tilstedeværende lo og passiarede endnu en kort Tid om det Forefaldne. Blandt dem alle var der maasse neppe tre, som ikke troede, at han, som Spilleren paastod, ogsaa de foregaaende Aftener havde haft Banknoterne og Berelen i Pungen, og at disse nok vare komne for Dagen, dersom han blot havde vundet; men

dette betragtede de ikke som et Bedrageri — det var Fiffighed, og Spilleren benyttede sig ligeledes af enhver redelig eller uredelig Fordeel, som han kunde tilvende sig; man havde jo Dine for at passe paa.

Orkestret befandt sig oppe i Salen og i en saadan Højde, at det kunde sees af alle de Tilstedeværende. Det bestod af en noget blandet Skare af Stryg- og Blæseinstrumenter, som, kun middelmaadigt indøvede, gjorde hvad Amerikaneren kalder „et behageligt Spektakel“. De Musicerende spillede Dandse og Marscher af franske og tydske Operaer, Negerlange og engelske Ballader, som det bedst kunde træffe sig; og Djemedet dermed var ikke saa meget at underholde, som at holde Publikum, der skulde føle sig vel tilpas i det varme, klart belyste og af Musik gjennemstrømmede Rum. Blev Folk der længe, lode de sig maaste nok forlede til at gjøre en Indsats, ligesom saa mange Andre havde gjort, der i Begyndelsen ogsaa havde været bestemte paa, at de ikke vilde spille, og den uhyre høje Leje, man fik af Spillebordene, betalte rigeligt Honoraret til Musikken.

(Fortsættes).

J. S. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 17.

Løverdagen den 23de April 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Mandagen den 21de Marts 1859 afholdtes en Repræsentantforsamling i Selskabet, ved hvilken 53 Repræsentanter vare tilstede og blev Følgende foretaget og forhandlet:

1. Forsamlingen underrettedes om at det, i Anledning af sidste Administrationsliste, hvorved Pastor Rothe eenstemmig blev gjenvalgt, lovbestalede Eftersyn af Selskabets Penge, Effecter m. m. har fundet Sted den 25de Jan. d. A. ved de dertil valgte Repræsentanter, nemlig Dhr. Statsraad Salicath, Oberst v. Glahn og Commandeur Garde, hvilke Herrers Erklæring: at Alt befandt sig i behørig Orden, findes meddeelt i Administrationens Forhandlingsprotocol.

2. Ifølge dette Eftersyn bestod Selskabets Midler den 31te Decbr. 1858 i:

- a. Et Indtegnelsesbeviis af 22de Febr. 1827, Folio 450, fra Directionen for Statsgjælden og den synkende Fond for indleverede Statsobligationer til Beløb 100,000 Rd.
- b. Nationalbankens Recipicer for de i Banken deponerede, Selskabet tilhørende, Obligationer af det dansk-engliske 3 pCt. Laan med tilhørende Rentescoupons fra 31te Marts 1859, nemlig:

8	Obligationer à 250 Rstl.	2,000	Rstl.	
45	—	à 100	—	4,500 —
				—————65,00 Rstl.
- c. Samtlige Obligationer for de Selskabets Medlemmer tilstaaede rentefrie Laan, til Rest 13,739 Rd.
- d. En af Silke- og Klædehandler J. H. Lunds Bo til Selskabet udlagt Prioritets-Obligation, stor 400 Rd.
- e. En Contrabog med Kjøbenhavns Sparekasse, lydende paa den deri indestaaende Sum 6,300 Rd.
- f. Den contante Kassebeholdning 795 Rd. 18 sk.

3. Efter Administrationens Indstilling bevilgede Forsamlingen Selskabets Bogholder og Kasserer et Gratiale af 100 Rd. til hver, og de 4 faste Budde hver et Gratiale af 50 Rd.

4. Forsamlingen meddeelttes derefter:

a. Den balancerede Status over Selskabets Formue, som den 31te Decbr. 1858 udgjorde 174,727 Rd.

76 $\text{\$}$., hvori er indbefattet en i 1858 indkjøbt dansk-
engelsk 3 pCt. Obligation stor 100 $\text{\textit{Rd}}$.

b. Den forfattede Oversigt over Regnskabet for
1858 med Hensyn til dets Virksomhed. Efter denne
have samtlige Indtægter, bestaaende i Contingenter og
Renter, udgjort..... 14,710 $\text{\textit{Rd}}$.

og samtlige Udgifter..... 13,875 — 23 $\text{\textit{f}}$.

hvorefter bliver et Overskud til

Formuens Forøgelse af..... 834 $\text{\textit{Rd}}$. 73 $\text{\textit{f}}$.

c. Status over Selskabets Medlemmer, som ved
Udgangen af Aaret 1857 udgjorde..... 2852 ²⁸⁷¹

tilkommet i 1858 90

2942 ²⁹⁶¹

Afgang: døde 42

udmeldte 36

udflettede 17

95

Altsaa Medlemsantallet den 31te Decbr. 1858.. 2847 ²⁸⁶¹

deraf betalende 2682

Pensionister..... 146

Budde 4

offentlige Stiftelser 15

2847

I Aaret 1858 understøttedes 576 Personer med
et Beløb af 16,993 $\text{\textit{Rd}}$. 48 $\text{\textit{f}}$., nemlig:

Pensioner og Livrente til 157 Personer med 5,238 Rd. 48 ß.				
Gratificationer	— 371	—	— 4,905	— „ —
Rentefri Laan	— 48	—	— 6,850	— „ —
	576 Personer med 16,993 Rd. 48 ß.			

5. Administrationen forelagde dernæst den sædvanlige Beregning over Selskabets Indtægter og Udgifter, overensstemmende med Lovens § 15, for derefter at kunne bedømme, hvormeget der bliver til Disposition for Selskabets Hovedvirksomhed ved Tilstaaelsen af Laan og Gratificationer for 1858 samt nye Pensioner for 1859, ved hvilken Beregning det maa bemærkes, at den i 1858 stedsfundne Udbetaling af Laan og Gratificationer ikke deri kan føres til Udgift, da den vedkommer det foregaaende Aar.

Beregningen, som forud har været Repræsentantskaberne meddeelt, er følgende:

I n d t æ g t :

	Rd. ß.	Rd. ß.
Halvaarlig Contingent	4,333. 74	
Hs. Majestæt Kongens Gave	80.	
Overordentlige Medlemmer	25.	
		4,438. 74
Ugentligt Contingent	4,461. 10	
Transport . .	4,461. 10	4,438. 74

	Rd. p.	Rd. p.	Rd. p.
Transport...	4,461. 10	4,438. 74	
For Lovbøger.....	46. 48		
		4,507. 58	
Afdrag paa rentefri Laan		7,060.	
			16,006. 36

Udgift:

Ugebladets Trykning	759. 48	
Lønninger	1,900.	
Pensioner og Livrente	5,238. 48	
Affrevne Restancer.....	90. 93	
Generelle Omkostninger	1,049. 38	
		9,038. 35

Overskud... 6,968. 1

deraf tillægges Fonden $\frac{1}{8}$ med..... 871.

Igjen... 6,097. 1

Hertil Renten af den faste Fond.... 5,731. 72

Bliver til Uddeling... 11,828. 73

deraf $\frac{2}{3}$ til Laan med rund Sum 7,885 Rd.

$\frac{1}{3}$ til Gratialer..... 3,942 —

11,827 Rd.

Eibeschiß's Legat
 100 — |

6. De om rentefri Laan indkomne 75 Ansøgninger foredroges derpaa og bevilgede Forsamlingen derefter 46 Ansøgere Laan til et Beløb af 7,000 Rd.

7. Med Hensyn til de respective Repræsentantskabers Erklæringer indstilledes:

a) følgende 16 Medlemmer til at erholde Pension à 25 Rd. aarlig fra 1ste Januar 1859 at regne, nemlig:

Medlem fra		Allder.	forhen i Gratiale.
1805.	Thee- og Porcellainsh. Rothen- borgs Enke	79	Mar 20 Rd.
1816.	Strømpevæver Bøschens Enke..	72	— 20 —
1819.	Skomager Arvesens Enke	71	— 20 —
1821.	Skibscapitain Hammers Enke ..	63	— 20 —
1822.	Handelsbetjent Bauers Enke ...	77	— 20 —
1823.	Palaisforvalter Sands Enke ...	78	— 15 —
1827.	Goffardicapitain Floor	70	— 20 —
1828.	Forh. Boghandler Bøch	67	— 20 —
1829.	Gjordemoder Mad. Schou	72	— 20 —
1831.	Procurator Høyers Enke	63	— 20 —
1833.	Foutteralm. Wunderlichs Enke	77½	— 20 —
—	Skoletærer Kerups Enke	73	— 15 —
—	Copist Beiths Enke	68	— 20 —
—	Forvalter, Kammerraad Albrechts Enke	74¾	— 20 —
1835.	Snedermester Genthe's Enke... ..	74	— 20 —
1840.	Afd. Pastor Holms Datter	67	— 20 —

b) Til at erholde et aarligt Tillæg af 5 Rd. fra 1ste April 1859 at regne følgende 20 ældre Pensionister, nemlig:

Pensionist fra		Allder.	har i Pension.
1843.	Kjøbmand Rubens Enke	80	Mar 35 Rd.

Pensionist fra		Alder.	har i Pension.
1844.	Snedker Nögels Enke.....	77	Ar 35 Rd.
—	Inspecteur Aalborgs Enke.....	66	— 40 —
1845.	Klædehandler Lunds Enke.....	69	— 30 —
—	Urtekræmmer Mollers Enke....	80	— 40 —
1846.	Guldsmed Malmborgs Enke....	71	— 25 —
—	Skræder Wibergs Enke.....	70	— 30 —
—	Jsenkræmmer Schjots Enke....	76	— 35 —
1847.	Urtekræmmer Baches Enke.....	67	— 30 —
1850.	Vigtornelæge Weil.....	70	— 30 —
1851.	Skibscapitain Nicolaisens Enke.	82	— 30 —
—	Pakhuusforv. Schrøders Enke..	62	— 25 —
1852.	Forgylde Irgangs Enke.....	85	— 30 —
1853.	Porcellainshandler Heilbuth....	72	— 30 —
—	Skrædermester Langberg.....	85	— 30 —
—	Gjæstgiver Brodmeyers Enke...	78	— 30 —
1854.	Skrædermester Balches Enke....	79	— 25 —
1855.	Guldsmed Jssbrand.....	80	— 25 —
1856.	Farver Lerches Enke.....	61	— 25 —
1857.	Theatercontrolleur Flors Enke..	79	— 25 —

hvilke Indstillinger Forsamlingen vedtog.

8. I Henhold til Generalforsamlingens Beslutning af 22de Marts 1858, angaaende Anvendelsen af de Beløb, der maatte blive tilovers af hvad der efter Lovene nærmest er bestemt til rentefri Laan og Pensioner, at dette turde anvendes til Gratialer, og efter omhyggelig at have gennemgaaet de respective Repræ-

sentantskabets Indstillinger over de indkomne 492 Ansøgninger bevilgede Forsamlingen nedenansførte 384 Medlemmer vedføjede Gratificationer til et Beløb af 5,175 Rd., nemlig:

Medlem
fra

1810.	Malermester Runge's Enke	20 Rd.
1812.	Malermester Jensens Enke	15 —
—	Klædefræmmer Borups Enke	20 —
1814.	Skomagemester Webers Enke	15 —
1816.	Slagtermester Frisks Enke	20 —
—	Skomager P. Holm	20 —
—	Mechanicus Youngs Datter	20 —
—	Kræmmer Rasmussens Enke	15 —
—	Lærredhandler Harze's Enke	15 —
—	Blikkenslager Szybrowsky's Enke	20 —
—	Revisor Kjerbye's Enke	20 —
—	Secretair Ottensens Enke	10 —
1817.	Capitain Grans Enke	20 —
—	Jsenfræmmer Svane's Enke	15 —
—	Secretair Bondrups Enke	20 —
—	Skomagemester Johansens Enke	15 —
—	Skomagemester L. Holm	20 —
—	Bandmester Sorensens Enke	15 —
—	Capitain de Plane's Enke	20 —
—	Kjøkkenmester Krygers Enke	15 —
1818.	Bødtermester Halls Enke	15 —
—	Børstenbinder Pfeiffer	20 —

Medlem

1818.	fra Skomagermester Lundmann	20 Rd.
—	Dvarteermand Iversens Enke	20 —
1819.	Fuldmægtig Kleins Enke	20 —
—	Kammerraad Winthers Enke	20 —
—	Toldcontrolleur Wildenraths Enke	15 —
1820.	Capitain Saabys Enke	10 —
—	Klædehandler Melbye's Enke	10 —
1821.	Bogtrykker Christensens Enke	15 —
—	Malermester Hoffgaards Enke	20 —
—	Overlæge Tofts Enke	20 —
—	Kammerraad Hegelunds Datter	20 —
—	Secapitain Grove's Enke	20 —
—	Uhrmager Malmgreens Enke	10 —
—	Secretair Bradts Enke	15 —
—	Bærtshuusholder Holsts Enke	20 —
—	Tracteur Hansens Enke	10 —
1822.	Bogholder Erhardts Enke	10 —
—	Registrator Dyrhauge's Enke	15 —
—	Justitsraad Didriksens Datter	20 —
—	Opsynsmand ved Holmen Ipsens Enke	20 —
—	Meelhandler Herbsts Enke	15 —
1823,	Bødkermester Dehli's Enke	20 —
—	Fribagermester Klifoth	20 —
—	Glarimester A. Døgevad	15 —
—	Justitsraad Treschows Enke	20 —
—	Skovfoged Fischers Enke	15 —

Medlem

	fra		
1823.	Fuldmægtig Wiborgs Enke	15	Rd.
—	Copist Grums Enke	10	—
1824.	Ritmester Foghs Enke	20	—
—	Foged Arnfiels Datter	20	—
—	Klædehandler Cohns Enke	15	—
—	Skriversformand Carlstens Enke	20	—
—	Cancellist Knudsens Enke	20	—
1825.	Urtefræmmer-Laugsbud Thomsens Enke	20	—
—	Qvartermand Biørns Enke	15	—
—	Skrædermester Scheels Enke	15	—
—	Snedkermester Flygenrings Enke	20	—
—	Tæehandler Schalts Enke	20	—
—	Rgl. Kudst Lunds Enke	15	—
1826.	Urtefræmmer Schmidts Enke	20	—
—	Krigsassesfor Rasmussens Enke	10	—
—	Krigsassesfor le Maires Enke	15	—
—	Bødkermester Tersløvs Enke	15	—
—	Snedkermester Rohleders Enke	15	—
1827.	Bærtshuusholder Haack	15	—
—	Toldbetjent Knudbye's Enke	10	—
—	Snedkermester Willadsen	15	—
—	Skomagermester Halds Enke	10	—
—	Garvermester H. Topps Datter	15	—
—	Capitainlieutenant Nathacks Enke	15	—
—	Bødkermester Holsts Enke	10	—
—	Skovfoged G. G. Schmidt	10	—

Medlem

1827.	Tobaksfabrikør Bagge.....	20 Rb.
—	Malermester Ryberg.....	15 —
1828.	Fuldmægtig Giesfings Enke.....	15 —
—	Bogbinder Lappe's Enke.....	15 —
—	Forhenv. Bogumand Carstensen.....	20 —
—	Åsesfor Wilstrups Enke.....	15 —
—	Skolelærer Langstedts Datter.....	20 —
—	Toldassistent Benzens Enke.....	20 —
—	Guldsmedmester Lerche's Enke.....	10 —
—	Guldsmedmester Næbo'es Datter.....	15 —
—	Toihuuslieutenant Carlsens Enke....	15 —
—	Skolelærer Sektis Enke.....	15 —
—	Forhenv. Høkræmmer Brorson.....	20 —
1829.	Cancelliraad Lynge's Enke.....	20 —
—	Brændeviinsbrænder Larsens Enke....	10 —
—	Snedfermester Knudsen.....	20 —
—	Snedfermester Schæffers Enke.....	15 —
—	Skrædermester Lunds Enke.....	20 —
—	Fuldmægtig Drebolts Enke.....	20 —
—	Goffardicapitain Hansens Enke.....	20 —
—	Møllermester Olund.....	15 —
—	Tømmermester Benche's Enke.....	10 —
—	Skrædermester Bode.....	15 —
—	Toldassistent Authons Enke.....	15 —
1830.	Bødkermester Hansens Enke.....	10 —
—	Snedfermester Hyllevist.....	10 —

Medlem

1830.	Kunstdreier Sjøborgs Enke	15 Rd.
—	Strømperæver Tømmerup	10 —
—	Smedemester Dittmers Datter	15 —
—	Bogbinder Bergmanns Datter, Henriette	20 —
—	— — — — , Caroline	15 —
—	Fuldmægtig Mørcks Enke	15 —
—	Justeermester Bechs Enke	15 —
—	Hørfræmmer Eifens Enke	10 —
1831.	Frugthandler Frørups Enke	15 —
—	Skolelærer Jensens Enke	15 —
—	Urtefræmmer Petersens Enke	20 —
—	Hattemager Madsens Enke	10 —
—	Skolelærer Martens Enke	15 —
—	Toldassistent Hasfells Enke	15 —
—	Farver Bangs Enke	10 —
—	Copist Mohrs Enke	20 —
—	Inspecteur Hansens Enke	10 —
—	Mestersvend Petersens Enke	10 —
—	Bataillonschirurg Schübelers Enke . . .	15 —
—	Graver Hansens Enke	10 —
—	Farver Staals Datter, Elisabeth	20 —
—	— — — — , Andrea	15 —
—	Høker Kjellerups Enke	10 —
1832.	Hofmedailleur Conradsens Enke	10 —
—	Urtefræmmer Hellefens Enke	15 —
—	Urtefræmmer Boefens Enke	10 —

Medlem

1832.	Grosferer Selmers Datter.....	15 Rd.
—	Controlleur Sommerstedts Enke.....	15 —
—	Kammerraad Thorbjørnsens Enke....	20 —
—	Skrædermester Andersen.....	15 —
—	Skibsbygmester Repholdts Enke.....	20 —
—	Madame Schmidt.....	10 —
—	Forchenv. Bud Rosenberg.....	10 —
—	Capitain og Urtekræmmer Knudsens Enke	15 —
—	Capelmusicus Hornbechs Enke.....	10 —
—	Skomagermester Malmqvist.....	15 —
1833.	Pastor Justs Datter.....	15 —
—	Foufteralmager Sators Enke.....	15 —
—	Uhrmager Anthoni Enke.....	15 —
—	Deconom Blytmanns Enke.....	10 —
—	Baufist Helstedts Enke.....	20 —
—	Retsbetjent Birchs Enke.....	15 —
—	Dyrlæge Gjerløvs Enke.....	20 —
—	Bærtshuusholder Blacks Enke.....	10 —
—	Sergeant i Søetaten Namodts Enke..	15 —
—	Skrædermester H. G. Møller.....	15 —
—	Klædehandler H. W. Dinesen.....	10 —
—	Muurmester Grichsens Enke.....	10 —
—	Urtekræmmer Søegaards Enke.....	15 —
—	Handskemager H. Lander.....	15 —
—	Figurant Jacobsens Enke.....	15 —
—	Fiskebløder Nyholm.....	15 —

Medlem

fra

1833.	Portner Borre's Enke	20 Rb.
—	Hoboist Tappers Enke	15 —
—	Malermester Sanne's Datter	10 —
—	Malermester H. C. Bergs Enke	15 —
1834.	Mægler H. F. Dreyer	10 —
—	Sværdseger Meyers Datter	15 —
—	Institutbestyrer Mølholms Enke	15 —
—	Skibscapitain Møllers Enke	10 —
—	Skædermester P. Jørgensen	10 —
—	Pastor Kjeldbergs Enke	10 —
—	Justitsraad Beldrings Datter	10 —
—	Skædermester Kroll	15 —
—	Urtefræmmer Guldagers Enke	20 —
—	Overcommandeersergeant Ifers Enke	10 —
1835.	Kjøbmand Davidsens Enke	15 —
—	Veibetjent Blands Enke	10 —
—	Krigsraad Joss's Enke	15 —
—	Handskemager Modell	10 —
—	Barbeer Giede	20 —
—	Portcontrolleur Struckmanns Enke	20 —
—	Gartner Gudmanns Enke	15 —
—	Skomager Haagesens Enke	10 —
—	Typograph Benzens Enke	10 —
—	Inspecteur Lunds Datter	10 —
—	Snedkermester Gundersen	10 —
—	Urtefræmmer Nissens Enke	10 —

Medlem

fra

1835.	Skolelærer Beckens Enke	10 Rb.
—	Instrumentmager Hlerons Enke	10 —
—	Rgl. Laqvai Francks Enke	15 —
1836.	Møller Wessenberg's Enke	10 —
—	Guldsmedmester Pihls Enke	10 —
—	Musicus Lincke's Enke	10 —
—	Skomagermester Lunds Enke	15 —
—	Revisor Ryhls Enke	10 —
—	Forhenv. Boghandler Jensen	15 —
—	Cancellist Voigts Enke	15 —
—	Strædermester Bjornelunds Enke	15 —
—	Uhrmager Petersens Enke	10 —
—	Skomager Olsens Enke	10 —
1837.	Strædermester Mariagers Enke	15 —
—	Politiibetjent Amundsens Enke	10 —
—	Hørfabrikør Rosteds Enke	15 —
—	Snedkermester Toppers Enke	15 —
—	Skipper Dohus Enke	15 —
—	Graveur B. C. Krag's Enke	15 —
—	Strædermester Kollings Enke	10 —
—	Skomagermester Johansen	10 —
—	Inspecteur Schleiñners Enke	15 —
—	Skomagermester H. Petersens Enke	15 —
—	Strædermester Helsinggreen	10 —
—	Bud Nielsens Enke	10 —
—	Strædermester Morgensterns Enke	15 —

Medlem

1837.	Politiibetjent Wilstrups Enke	10 Rb.
—	Guldmægtig Sebbelows Enke	10 —
—	Kleinsmedmester Brodersens Enke	15 —
—	Hofboghandler Beckens Datter	10 —
—	Ekrædermester, Bogholder Mørcks Enke	10 —
—	Ekrædermester Zierau's Enke	15 —
—	Skibscapitain Kiølners Datter	15 —
—	Søkrigscommisfair Nissens Enke	15 —
—	Malermester Blaumüllers Enke	20 —
—	Brændeviinsbrænder Andersens Enke	20 —
—	Bodkermester Sjøborg	10 —
1838.	Kodemester Bergs Enke	15 —
—	Toldassistent Wichmanns Enke	10 —
—	Skomagermester Tandrup	15 —
—	Bud Ernst's Enke	20 —
—	Naalemagermester Klercke's Enke	10 —
—	Læge F. G. Friese's Enke	20 —
—	Guldsmedmester Fjelsted	15 —
—	Graver Andersens Enke	10 —
—	Forhenv. Brændeviinsbrænder Brandt	10 —
—	Skomagermester Koed	10 —
—	Goffardicapitain Lohmanns Enke	10 —
—	Snedkermester G. Gallesen	10 —
1839.	Skipper Lützens Enke	15 —
—	Forhenv. Postbud Nielsen	10 —
—	Capitain Meincke's Enke	15 —

Medlem

1839.	Instrumentmager H. Birch	15 Rd.
—	Secretair Schiøtts Enke	20 —
—	Møller Linds Enke	10 —
—	Urtekræmmer Kierrumgaard's Datter ..	10 —
—	Forhenv. Urtekræmmer Grouleff	10 —
—	Strædermester Ferchners Enke	10 —
—	Bærtshuusholder Petersens Enke	10 —
—	Musiklærer P. Møller	10 —
—	Toldassistent Baggers Enke	15 —
—	Toldcontrolleur, Assistent Egveds Enke	10 —
—	Gartner Petersens Datter	10 —
—	Forhenv. Høker N. Nielsen	15 —
—	Uhrmager Hinge's Enke	10 —
—	Fuldmægtig Zuhlers Enke	20 —
—	Dvarantaineoﬃciant Brieghel	10 —
—	Skipper H. G. Boulsen	15 —
1840.	Portner Mortensens Enke	15 —
—	Urtekræmer Rosenstands Enke	10 —
—	Skomagermester Andresens Enke	10 —
—	Handelsgartner Grimmensteins Enke ..	10 —
—	Copist Bruuns Enke	20 —
—	Dvarantaineoﬃciant Schierbeds Enke.	15 —
—	Klædehandler Launy's Datter	10 —
1841.	Smedesvend Büttners Enke	15 —
—	Strædermester Gürtners Enke	10 —
—	Strædermester Sommerfeldts Datter ..	15 —

Medlem
fra

1841.	Extraskriver Plougs Datter	10 Rb.
—	Musiklærer Braunsteins Enke	10 —
—	Høker H. C. Tost	10 —
—	Skolelærer Jørgensens Enke	10 —
—	Formand Larsens Enke	10 —
—	Skærdmester J. G. Møller	15 —
—	Ankersmed Caspersens Datter	15 —
—	Regnskabsfører Gerners Enke	15 —
—	Handelsbogholder Müllers Datter	10 —
—	Knapmager Sasse's Enke	10 —
—	Landbruger Mathiesens Datter	10 —
—	Blikkenslager Lambrechts Enke	10 —
—	Forhenv. Nagelsmed Lund	10 —
—	Typograph A. Petersen	20 —
—	Forhenv. Værtshuusholder P. Bjerup	15 —
—	Olhandler Jochumsens Datter	10 —
1842.	Hoboist Hesse's Enke	10 —
—	Copist Balsgaards Enke	10 —
—	Skærdmester Drelbergs Enke	15 —
—	Procurator Baggesens Datter	10 —
—	Skovfoged Zeuthens Enke	15 —
—	Bogholder Borgens Datter	20 —
—	Toldassistent Kees's Enke	15 —
—	Toldassistent Lorengens Enke	15 —
—	Høker Haastrups Datter	15 —
—	Skriver A. Larsens Enke	15 —

Medlem

1842.	fra	Skomager C. Hesberg	10 Rbd.
—		Pastor Bergs Enke	20 —
—		Høfer Jensens Enke	10 —
—		Kunstdreier Kleine's Enke	10 —
—		Fuldmægtig Lassens Datter	15 —
—		Skædermester Deichmanns Enke	15 —
—		Høfer Birchs Enke	10 —
—		Fuldmægtig Møllers Enke	10 —
—		Palaisforvalter Olsens Enke	10 —
—		Skæder Reimanns Datter	10 —
—		Loddsformand Jørgensen	15 —
—		Handelsfuldmægtig Sands Enke	10 —
—		Modehandlerinde Jomfru Juul	15 —
—		Guldsmed Schmidts Datter	10 —
1843.		Politibetjent Grove's Enke	10 —
—		Conditor Høj's Enke	20 —
—		Bøssmager Bengs Enke	15 —
—		Skædermester Lunds Enke	15 —
—		Loddsassistent Møllers Datter	10 —
—		Skomagermester Rybergs Enke	10 —
—		Traadhandlerske, Jomfru Walter	10 —
—		Fuldmægtig Borchs Enke	10 —
—		Lieutenant A. Lunds Enke	10 —
—		Brændeviinsbrænder Meyers Enke	10 —
—		Secretair Strandgaards Enke	15 —
—		Portcontrolleur Foghs Enke	10 —

Medlem

1843.	Meelhandler Møllers Enke.....	10 Rd.
—	Kjøbmand Jacobsens Datter	10 —
—	Skibstømmermand Petersens Datter ..	10 —
—	Malermester Meyer	10 —
—	Tøifabrikør J. Walz	15 —
—	Hjrekudst Westerskou's Enke	10 —
—	Skriftstøver Gercke's Enke	10 —
—	Muurmester Møllers Enke	10 —
1844.	Penstionist i Svøtaten Wiegers	10 —
—	Sadelfknegt Nielsens Datter	10 —
—	Sukfermester Jensens Datter	15 —
—	Fuldmægtig Lynge's Datter	10 —
—	Skibstømmermand Petersens Enke....	10 —
—	Foldassistent Hassels Enke	10 —
—	Politivagtmester Andersens Enke	10 —
—	Barbeer Jensens Enke	15 —
—	Postbud Nielsens Enke	10 —
—	Porcellainshandler Mørcks Enke	10 —
—	Portcontrolleur Falkenbergs Datter...	10 —
—	Goffardicapitain Carlsens Datter	15 —
—	Høker A. Nielsen	10 —
—	Fuldmægtig Krause's Enke	10 —
—	Arbeidsmand Nims Enke	10 —
—	Politibetjent Larsens Enke	10 —
—	Arbeidsmand Lynges Datter	10 —

Medlem

fra

1845.	Muursvend Mortensens Enke	10 Rb.
—	— — — Datter	10 —
—	Major Rohweders Datter	10 —
—	Politibetjent Edelsteens Enke	15 —
—	Forvalter Albrechtsens Datter	15 —
—	Capelbud Mogensens Enke	10 —
—	Skrædermester Kochs Datter	10 —
—	Smedemester Hassings Enke	10 —
—	Tapetmager Høblings Enke	15 —
—	Lieutenant og Kunstarbejder Schjødt . .	15 —
—	Bærtshuusholder Hansen	10 —
—	Snedkerfrimester Hansen	10 —
—	Jomfru Gabe	10 —
—	Snedkermester Bryngers Datter	10 —
1846.	Toldassistent Truelfsens Datter	10 —
—	Skrædermester Riffners Enke	10 —
—	Snedkermester Krygers Enke	15 —
—	Musiklærer Møllers Enke	10 —
—	Malermester Holms Enke	10 —
—	Hyrefudst Fristrup's Enke	10 —
—	Billedhugger Otto's Hustru	10 —
—	Hospitalsportner Jeppesens Enke	10 —
—	Skrædermester Neumanns Enke	10 —
1847.	Overgymnastiklærer Rainwalts Enke . .	15 —
—	Forhenv. Toldassistent M. Larsens Enke	10 —
—	Styrmand Hougaards Datter	10 —

Medlem

1847.	fra Skræderfrimester F. G. Lunds Enke ..	10 Rd.
—	Karethmager Wildts Enke.....	15 —
—	Bogtrykker Brünnichs Datter	15 —
—	Damestræderinde Jomfru M. Lund...	10 —
—	Capitain Meincke's Datter.....	10 —
—	Skolebestyrerinde Jomfru Bierregaard.	10 —
—	Kammerraad Kaarsgaards Datter ...	10 —
—	Ekomagernester Nørskov.....	10 —
—	Opfyndmand Nielsens Enke.....	10 —
—	Skræder Jacobsens Enke	10 —
1848.	Skrædermester P. Bergenholts	10 —
—	Toldassistent Kammands Enke	10 —
—	Toldassistent Bayers Enke.....	10 —
—	Farver Ballins Enke	10 —
—	Krigsraad Bastians Enke	10 —
1850.	Cand. chir. Byrtings Enke	10 —
—	Skrædermester Gurs Enke	10 —
—	Kjøbmand Langreuthers Enke.....	10 —
—	Dreiermester Redke	10 —
1851.	Hoffoureur Hude's Datter	10 —
1852.	Provst Holms Datter G. M.....	10 —
—	Gymnastiklærer Gross's Enke	10 —
1853.	Amtschirurg Myhe's Enke.....	10 —
1854.	Capitain Nisfens Datter L.	10 —
—	— — — — M.	10 —

9. Derefter optoges følgende 41 nye Medlemmer, nemlig:

1. Skomagermester J. P. Koefod.
2. Artillericapitain L. v. Knudsen, R. af D.
3. Restaurateur P. Madsen.
4. Bærtshuusholder L. Larsen.
5. Høker S. M. Olsen.
6. Bærtshuusholder A. P. Zvinge.
7. Consul og Grosferer D. B. Suhr.
8. Professor H. P. Holst, R. af D. og D. M.
9. Garvermester C. T. Bjørnbeck.
10. Cand. theol. og Lærer C. A. L. Bjerg.
11. Meelhandler P. Paulsen.
12. Bagermester D. A. F. Fagler.
13. Bogbindermester C. Schmidt.
14. — C. Holst.
15. Sadelmagersvend A. G. Blankensteiner.
16. Bærtshuusholder A. Hansen.
17. Modehandlerinde, Jomfru S. G. Lassen.
18. Skomagermester Lundmans Datter, H. W.
19. Fuldmægtig Arngens Datter, L. G. G.
20. Bøgtmester og Berider J. Jørgensen.
21. Cand. theol. og Graver J. G. Wisby.
22. Afsk. Toldbetjent A. Rabe.
23. Pastor S. S. Bloch Suhr.
24. Brændeviinsbrænder L. Bengens Enke.
25. Guldsmed Engels Enke.
26. Høker Allesø's Datter, P.

27. Malermester J. T. W. Møller.
28. Værtshuusholder P. Nielsen.
29. Meubelhandler J. Fabricius.
30. Skomagersvend M. C. C. Kohde.
31. Bogbindersvend W. F. Møller.
32. Musiklærer A. d'Andrade.
33. Capitain i Søetaten Grove's Datter, C. C.
34. Kleinsmed C. Rasmussen.
35. Sadelmagermester A. Larsen.
36. Skomagermester P. C. Christensen.
37. Smedemester P. Svendsen.
38. Skrædermester P. Lehmann.
39. Naalemagermester G. A. Løssl.
40. Værtshuusholder J. W. Kuhnmund.
41. Vare- og Berelmægler S. Rasmussen.

(Fortsættes).

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 13de April 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Lautreup. C. Rothe.

Mannestad.

Overfigt

over det forenede Understøttelses-Selskabs Regnskab for Aaret 1858

med Hensyn til dets Virksomhed.

1858.		Rbd.	ß.	1858.		Rbd.	ß.
Indtægter.				Udgifter.			
I.	Halvaarlige Contingenter.....	4,438	Rd. 74 ß.	I.	Pensioner.....	5,238	48
	herfra affkrevne uerholdelige Restancer	68	— 12 -	II.	Gratificationer.....	4,905	"
		4,370	62	III.	Lønninger.....	1,900	"
II.	Ugentlige Contingenter.....	4,461	Rd. 10 ß.	IV.	Generelle Omkostninger.....	1,049	38
	for Lovbøger.....	46	— 48 -	V.	Ugebladets Trykning.....	759	48
		4,507	58	VI.	Affkrevet uerholdeligt Restlaan.....	22	81
III.	Renter.....	5,772	Rd. 75 ß.	VII.	Overskud anført paa Formues Conto.....	834	73
	herfra Renter for det i Livsfor sikrings-						
	anstalten optagne Laan.....	41	— 3 -				
		5,731	72				
IV.	S. A. Gibeschütz's Legat for 1 Aar.....	100	"				
	Summa..	14,710	"		Summa..	14,710	"

Kjøbenhavn den 31te December 1858.

J. C. Bondrop.

G. N. Lantrop.

C. Nothe.

Rannestad.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 18.

Løverdagen den 30te April 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

(Sluttet).

10. Derefter foretoges Valg paa nye Repræsentanter i de efter Lovens § 31 Fratrædendes Sted. Udfaldet af disse er følgende:

For første Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Justitsraad Riise.	Hr. Justitsraad Gruse.
	— — Drieser.
	— Cancelliraad Dender.
	— Justitsraad Kornerup.

For anden Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Pastor J. Nielsen.	Hr. Prof. Hummel, R. af D.
— Landskabsmaler Kierschov.	— Pastor W. Nielsen.
— Litteratus Erslev.	— Amtschirurg Wilster.
	— Handelslærer J. L. Neumann.

For tredje Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Commandeur Garde, R. af D. og Dbmd.	Hr. Generalmajor v. Schepelern, C. af D. og Dbmd.
— Justitsraad Hege Dahl, R. af D.	— Commandeur F. A. Paulsen, C. af D. og Dbmd.
— Major v. Jost, R. af D.	— Etatsraad Børgesen, R. af D. og Dbmd.
	— Generalmajor v. Thesstrup, C. af D. og Dbmd.

For fjerde Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Isekræmmer Tegholm.	Hr. Grosserer M. H. Bing.
— Grosserer Dyrland.	— — W. Wanscher.
— — Hvalsøe.	— Capitain Børnsen.
— Oberstl., Mægler Jørgensen, R. af D.	— Klædehandler og Kodemester A. Foght.

For femte Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Tobaksfabrikør Bonnesen, R. af D.	Hr. Tøisfabrikør D. Mendel.
— Fabrikør Olsen.	— Conditør Grandjean.
— Capitain, Brygger Høyer.	— Conditør, Capit. Kromayer.
— Sultermester Borgen.	— Fabrikant Zahlmann.

For sjette Classification.

Afgang.	Tilgang.
Hr. Malermester Geisler.	Hr. Smedker- og Kobdemester
— Strædermester Trimbom.	Schwarzlose.
	— Smedemester H. Schæbel.
	— Skomager- og Kobdemester
	C. Meyer.
	— Universitetsbogbinder D.
	L. Clement.

11. Sluttelig meddeelte Administrationen, ifølge en tidligere Generalforsamlings Beslutning, en Fortegnelse over de Legater, som ere tildeelte Selskabet siden dets Stiftelse, nemlig:

Mar 1805. Grosserer Niels Brocks Legat, efter Testamente af 19de Februar 1786 og 24de Febr.	
1802	5,002 Rd. 22 ß.
— 1818. Student Grelss Legat . . .	1,000 — " —
— 1827. Enkesfru Charlotte Amalie Böncke's Legat i 5 pCt.	
Livrente af	2,000 — " —
— 1829. Caroline = Legatet, stiftet af en Deel af Selskabets Medlemmer i Anledning af Hds. Kgl. Høihed Arveprindsesse Carolines Formæling den 1ste Aug. 1829	2,500 — " —
— 1830. Enkesfru, Statsraadinde Kofoeds Legat	500 — " —

Mar 1853. Silke- og Klædehandler J.

H. Lunds Legat, efter Te-

stamente af 16de April 1851 1,386 Rd. 51 ø.

— 1856. Justitsr. Gibeschütz's Legat 100 — aarlig.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 13de April 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Lantrop. C. Nothe.

Kannestad.

En Nat i et californisk Spillehuus.

(Fortsættelse).

Publikum trængte sig ogsaa ligegyldigt frem og tilbage, medens der blev musiceret, og kun Mændene fra de fjerne Skove, der havde staaet længe nok ved Kagebordet, til, som en Yankee sagde: „At efterlade deres Skygge paa Væggen“, gjorde Front her og saae først i tavst Beundring op til de mange Trompeter, indtil Basunen begyndte at trække sig ud og ind; derpaa puffedede de hinanden i Siderne og lo ad den besynderlige Mand med Trompeten af „glindsende Gummi“.

Nu tav Blæseinstrumenterne. De der stode nærmest ved Midten af Orkestret trak sig lidt tilbage og

med en let Noddepult i den højre Haand og en Violin med Bue under den venstre Arm, traadte en ung, overordenlig stjern Pige frem i Orkestret.

„Der er hun igjen — der staaer hun oppe“, hviskede de Nærmeststaaende til hinanden, og medens disse Ord gik fra Mund til Mund, vendte flere hundrede Dine sig til det yndige Syn i Orkestret. Endog Theen blev forsømt i dette Djeblik, og kun en lang Yankee blev, med en fuld Kop foran sig — det var den syttende denne Aften — alene og som Sejerherre tilbage, idet han støttede begge sine Albuer paa Bordet og stirrede stivt paa Pigens venlige Ansigt, medens hun maatte gjøre Bold paa sig selv for ikke at lee højt og derved forjage en af sine bedste Kunder.

Violinspillerinden i Orkestret begyndte nu en Adagio solo, hvis sagte, svulmende Toner imidlertid aldeles hændede i de Forsamledes Mumlen.

„Tys, Tys!“ raabte de Nedenforstaaende, men hvad brød Spillerne sig om Musikken? Dersom der i dette Djeblik var steget en Engel ned, for at istemme sine himmelske Melodier, vilde Kort og Tærninger dog have holdt deres Dine fængslede og deres Dren lukkede. Sagte mumlede eller lydeligt udstødte Eder udgjorde det eneste Svar, naar Nogen blev directe opfordret til at gjøre mindre Larm „for Musikens Skyld“.

„Damn the music“, lød undertiden det barske Svar, ledsaget af en endnu værre Ed — „hvad Fanden har

jeg dermed at bestille. Disse Bierfblere giv mig ikke de Penge tilbage, jeg har tabt — gaa Fanden i Bولد“.

Pigen deroppe bekyndede sig ikke om Larmen, men vedblev roligt at spille; hendes Toner hævede sig og trængte sittrende og bløde og dog saa mægtige lige ind i den fjerneste Krog af det store Rum, medens de Musicerende sadde stille og tavse og dybt grebne lyttede til de vidunderlige Toner.

Det var en ung Pige, omtrent sytten Aar gammel, øjensynlig af sydlig Herkomst, med ravnsorte Lokker og lignende Dine, men med et marmorblegt og dog særdeles fint, næsten gjennemsigtigt Ansigt, som Djeblickets Sindsbevægelse nu farvede med et svagt rødt Skjær, der ligesom udbredte sig dybt under Huden. Hvorledes kom det stakkels Barn her til dette Lastens forsærdelige Opholdssted — hvorledes kunde denne Nattergal have bekvemmet sig til at udleje sine Toner, for at lokke Byttet i Uglens Kløer? — Hvad kunde i det Hele taget have drevet hende til disse vilde, ugjæstfri Egne, hvor Begjærigheden efter Guld traadte enhver ædel Følelse og stille Kvindelighed under Fødder? — En Lokkesugl i et Spillehuus — hvilket sørgeligt, sørgeligt Brød, som hun maaske vædede med sine Taarer. Eller skulde ogsaa dette unge Hjerte allerede være blevet for-dærvet af El Dorados giftige Aande? Det sjælfulde, uskyldige Dje tilbageviste denne Mistanke, og Instrumentets milde, svulmende Toner lød dog igjen ligesom smertelige Klager fra et brødefuldt Bryst.

„En fordømt net Pige, hun deroppe“, sagde en Minearbejder til en anden, medens de stode nedenfor Orkestret og saae op; „jeg vilde give et Par Pund til at jeg havde hende med oppe i vort Vintertelt. — For Fanden, hvor Knøsene deroppe vilde gjøre store Dine, dersom jeg bragte en saadan Brødspiser med derop“.

„Hun vilde være dyr at købe“, sagde en Anden, „hun seer stolt og fornem ud, det er intet for en af vore Lige“.

„Snak“, sagde den Anden foragtelig. „Intet for en af vore Lige! Hvorfor ikke? Med Guld kan jeg købe Alt — gad nok vide hvor hun er kommet fra?“

„Fra det gamle Land“, sagde en Tredie, som havde hørt paa Samtalen, sagte til de to Minearbejdere; „men hun er ikke tilfals; der er allerede mange, som have gjort Forsøg derpaa. Der staaer hendes Fader“.

„Hvor? — Han der med den forte, luvslidte Frakke og de lange, mørke Haar? — Det er en Spanier“.

„Dg saa stolt som om han var Kongen selv“.

„Men han spiller højt —“

„Det gjøre de begge“, sagde Amerikaneren leende, „den Ene deroppe — den Anden hernede, kun med den Forskjel, at Pigen deroppe fortjener Brødet og at den Gamle hver Aften i Forvejen spiller de Penge bort, som hun faaer af Spillerne for at lokke „Grønne“ herhid“.

„Dg hvoraf leve disse Menneffer?“

„Gud veed det — de leve i alt Fald ikke kostbart, og jeg troer de have et lille Bærelse et eller andet Sted her i Huset, højt oppe under Taget“.

„Men hvad Fanden er det for Krammeri hun spiller“, sagde den Første igjen. „Smuk er hun, men med Violinen forstaaer hun ikke at omgaaes; intet Menneſke kan jo dandse derefter“.

„Ja, hun spiller vel egentlig heller ikke for at man skal dandse derefter“, sagde den der sidst var kommet til. „Hvem følger med hen at faa noget at drikke“.

„Hvem følger ikke med?“ svarede den Første leende. „Det er altid bedre at drikke end at høre Musik“.

Nu syntes der at foregaa noget paa den anden Side af Skjænbordet, og de Nysgjerrige samlede sig snart om et Sted, hvor en ung Knøs paa omtrent tretten Aar stod bag et lille Bord og spillede vingt-un med nogle „green mountain boys“*). De to unge Menneſker faae ud til at være et Par Farmersønner fra Bjergene, der endnu ikke havde seet meget af Livet og Færdſelen i Verden; men som med de franske Kort, som de kjendte bedre end de spanske, og ved et Spil, som de allerede ofte havde seet spille i Newyork, eller maasse selv havde spillet, troede at kunne „finde“ deres Penge her, uden at behøve at gaa op i Bjergene og arbejde haardt ved at grave derefter.

*) Green mountain boys. Fra Staten Vermont.

(Fortsættes).

J. H. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 19.

Løverdagen den 7de Mai 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

En Nat i et californisk Spillehuus.

(Fortsættelse).

De første fire eller fem Gange vandt de ogsaa smaa Summer, og den ene af dem begyndte at føle Samvittighedsnag over at de vandt Pengene fra „Barnet“.

„Damn it“, sagde han halvt højt til sin Broder, thi Ligheden mellem de to lange, knoglede Knose var umiskjendelig, „damn it, Bill; det er egenlig en Skam at vi to store, vorne og fornuftige Menneffer spille med en saadan lille „greenhorn“*) — lad os hellere gaa et andet Sted hen“.

*) Det samme som Grønskolling.

„Jeg indseer ikke hvorfor“, sagde den Anden, ligesledes med dæmpet Stemme. „Naar Drengen er saadum at stille sig herhen og opfordre Folk til at spille, kunne vi ligesaa godt plukke ham som Andre kunne gjøre det — men hvad der især morer mig, er, at han troer at have faaet fat paa et Par „Grønne“ — men han har taget fejl“.

Medens de saaledes talte sagte med hinanden, fortrak den lille Dreng ikke en Mine; han pressede kun sine Læber sammen, og dersom Vankeerne ikke havde været saa optagne af deres Samtale, kunde de have seet, at han verlede et Par raste Blik med en af sine Naboer, en anden Dreng i samme Alder, der stod bag et stort Tærningbæger. Drengen saae ikke ud som en „greenhorn“.

„See saa, min Knøs, her er en Dollar paa de to Kort“, sagde den Ældste, idet han igjen tog sit Kort op og saae paa det, „og jeg kjober —“

„Er det nok, Sir?“

„Nok? — Hm — ja — jeg passer“.

„Og De?“

„Jeg kjober endnu —“

„En Fire; det er vist tilpas for Dem“.

„Damn it, nej — endnu et —“

„Er det nu nok?“

„Tre og tyve!“ raabte den Yngre, idet han stak Læberne frem og skjød Pengene hen til den unge Spil-

ler. Denne lagde smilende sine Kort op; han havde femten.

„Jeg passer ogsaa“, sagde han, og uden at vise sine Kort fastede den anden Amerikaner med en dæmpet Gd Bengene hen til ham. — Hvorfor havde den unge Slynge allerede påstet paa femten?

Spillet begyndte atter; til deres Forbavselse tabte begge Brødrene igjen til den unge Knøs, og bleve nu bestandigt mere ivrige. De satte to Dollar paa eet Kort, derpaa satte de tre, og uden at de selv bemærkede det, havde imidlertid en heel Skare Tilskuere forsamlet sig omkring dem, for med alle Tegne til umiskjendelig Morfskab at bivaane „Blufningen“.

Mere og mere ophidsede herved, og uden at høre paa mangt et velmeent, advarende Ord, som blev hvist til dem, satte Brødrene bestandigt højere og højere, og den ene af dem fastede tilsidst en heel Haandsfuld Sølv, blandet med nogle Guldstykker — maasse alle de Penge han ejede — paa sit Kort, for at slaa det sidste afgjørende Slag. Denne gang maatte han vinde — han havde een og tyve, Broderen havde to Guldstykker staaende paa sit Kort og to Herreblade paa Haanden. — Lykken havde vendt sig.

Drengen lagde sine Kort op; han havde et Gd og en Tre — det kunde han ikke blive staaende paa. Han kjøbte en Ti — det var sjorten; han kjøbte endnu engang en Sex — det var tyve. At kjøbe mere vilde have været Banvid, men hans Blik fløj fra den ene

Indsats til den anden og hvilede derpaa hemmeligt og ligesom estertænkstomt paa det Spil Kort, han selv havde i Haanden.

„Jeg kjober!“ raabte han derpaa, ligesom med en fortvivlet Beslutning, og det eneste af alle Kortene, der kunde bringe ham til at vinde, — Gæset — faldt, og med et roligt Emil strøg han Pengene hen til sig.

„Ikke forknyt, Gentlemen, ikke forknyt!“ raabte han. „Den næste Gang kommer Touren til Dem — det Hele er et Lykketræf, ikke forknyt — hvad er Deres næste Indsats? — Maa jeg see Deres næste Indsats?“

Men de to green mountains boys havde faaet nok; de havde maasse ikke saa meget tilbage, at de kunde sætte endnu engang. De puffede til hinanden og forlode Bordet, medens Andre trængte sig frem for at indtage deres Plads.

Bordet ved Siden af gjorde ikke saa gode Forretninger, idetmindste ikke saa storartede, dog faldt der ligeledes den ene Dollar efter den anden, skjøndt Indsatsen som oftest bestod af fjerdedeels Dollar. Det var et Tærningbord, hvorover der laa et Stykke Lærred med fem store, malede Bogstaver A. B. C. D. E. Ved Siden af laa tre Tærninger, af hvilke enhver bar Bogstaverne og et blankt Felt. Drengen, som stod bag Bordet, havde et stort Læderbæger foran sig til at faste Tærningerne med. Den der vilde pointere, satte sin Indsats paa et eller flere af Bogstaverne og fastede derpaa selv. Dersom det Bogstav, han havde sat paa,

kom op, fik han sin Indsats udbetalt, ja, dobbelt eller tredobbelt, dersom Lykken var ham saa god, at han t. Ex. havde sat paa D og D'et paa alle tre Tærninger kom op; Indsatsen var derimod tabt, dersom andre Bogstaver kom.

Strax ved Siden af var en Roulet — længere henne et Pharaobord; der stod en Spiller med tre Kort, som han halvt sammenbøjede, fastede frem og tilbage, for at lokke de forundrede Tilskuere, som ikke turde sætte derpaa eller troede, at han kun spøgede, fordi det Hele saae ud til at være saa uhyre let og haandgribeligt.

Tæt foran Bordet stod en Mand i en sort Kjole og betragtede opmærksomt Kortene og Omflistningen deraf; rundt omkring ham stod en Sværm Backwoods-men og Minearbejdere, hviskende med hinanden, og Spilleren fastede imidlertid de tre Kort langsomt frem og tilbage paa en saadan Maade, at man meget let og godt kunde følge hvert enkelt Kort med Dine, og som Følge deraf nøjagtigt kunde vide, hvor Gæset eller Damen eller Tien laa — thi det var disse tre Kort.

„Herhen, Gentlemen, herhen!“ raabte Spilleren, idet han holdt den indvendige Side af Kortene henimod Tilskuerne, saa at de tydeligt kunde see dem. „Her er nu Gæset, det lægger jeg derhen; her er Tien, den kommer herhen, og her er Damen, den kommer derhen. Seer De, nu skifter jeg Kortene om; nu ligger Gæset her, nu her — nu her og saaledes — og saaledes og saaledes — pas nu godt paa — den der har gode

Dine har en stor Change for sig. Maa, hvor ligger Gæset nu?"

"Her", sagde en af Minearbejderne og pegede resolute paa det mellemste Kort, som Spilleren vendte for ham. Det var virkelig Gæset.

"Ja, Gentlemen, saa maa jeg blande lidt hurtigere, ellers kommer jeg ingen Vej med Dem", sagde Spilleren, idet han traf paa Skuldrene. "See saa, nu er Gæset her, og nu her, og saaledes, saaledes, saaledes". Og efterat have verlet Kortenes Plads noget hurtigere, men dog endnu langsomt nok til at man kunde følge dem med Djuene, standsede han atter.

"Hør engang", sagde Manden i den sorte Kjole, idet han halvt vendte sig om til Minearbejderne og talte med dæmpet Stemme, "denne Mand maa være gal eller ogsaa har han fundet sine Penge paa Landevejen. Her er Leilighed til at fortjene noget, og jeg vil ikke lade den gaa ubenyttet forbi. — Jeg sætter".

Spilleren havde imidlertid igjen taget Kortene og blandet dem, derpaa viste han dem frem for Mængden, som trængte sig nærmere, og blandede dem derpaa igjen, noget hurtigere end forhen.

"Her er ti Dollar paa Gæset der", raabte Manden i den sorte Kjole pludselig og lagde to Guldstykker foran det halvt sammenbøjede Kort.

"Det gjør mig ondt, men jeg modtager ingen Indsats under fem og tyve", sagde Spilleren roligt.

„Fem og tyve?“ raabte han i den sorte Kjole;
 „det er meget; — men holdt, tag ikke Kortet bort, jeg
 vover det. For Pokker“, hvistede han derpaa til de
 nærmest Staaende, „jeg veed ganske bestemt, at det er
 det rigtige Kort og jeg maa vinde“.

„Jeg veed det ogsaa — jeg har ogsaa seet det“,
 svarede de Andre sagte. „Mennesket maa være forrykt“.

„Bent — pas paa at han ikke ombytter Kortene“,
 raabte han i den sorte Kjole nu ivrigt, „her er Ben-
 gene — tyve, een, to, tre og tyve -- naa? — ikke
 en eneste Dollar mere? For Pokker — jeg troede dog“.
 Han undersøgte forgæves alle sine Lommer, tre og
 tyve Dollar var alt hvad han havde, og han bad nu
 en af de nærmest Staaende laane ham de to Dollar
 for et Par Secunder.

„Ja vist, med største Fornøjelse — ingen Penge
 kunde anvendes bedre“.

„Her ere de fem og tyve Dollar — dette er Æsset“.

Jeg takker Dem for Indsatsen, Sir — nu ville
 vi strax see efter“, sagde Spilleren. „Jeg maa oprig-
 tigt tilstaa, at jeg ikke selv veed hvor jeg har lagt dette
 Kort — dette altsaa?“

„Ja, rigtigt, dette“.

„Det er virkelig Æsset“, sagde Spilleren, idet han
 forlegen strøg sig om Hagen. „Vær saa god — det
 var fem og tyve Dollar, ikke sandt?“

„Fem og tyve — her ligge de endnu“.

Ja, det er i sin Orden", sagde Spilleren koldsin-
digt, „derved er Intet at gjøre — den næste Gang
gjætter De det maasse ikke. Naa, Gentlemen, Spillet
begynder altsaa paany. Her er Gæset, og nu saaledes,
og saaledes, og saaledes, og saaledes — hvem sætter?"

„Jeg — jeg!" raabte flere Stemmer.

„Ikke under fem og tyve Dollar".

„Her ere de — og her er halvtredsfindstyre til,
ogfaa paa dette Kort!" raabte en Tredie ivrigt, medens
han i den sorte Kjole betalte de to Dollar tilbage tilli-
gemed de to vundne Dollar. „Det der er Gæset og jeg
vil ovenikjøbet sætte min Hals med til de halvtreds,
dersom De vil have den".

„Jeg takker, jeg takker", sagde Spilleren smilende.
„Jeg gad dog ikke vove min imod den — altsaa fem
og halvfjerdsfindstyre paa dette Kort; ikke mere?"

„Nej; læg det dog op for Tanden — dette Spil
spiller jeg med hele Natten".

„Dette Kort altsaa?"

„Ja dette her — naa?"

„Det er Damen; dennegang har De seet fejl,
Gentlemen", sagde Manden med et sødt, medlidende
Smil, „og jeg skiftede dog Kortene saa langsomt om".

(Fortsættes).

J. H. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 20.

Løverdagen den 14de Mai 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

En Nat i et californisk Spillehuus.

(Fortsættelse).

„For Fanden!“ raabte de forskrækkede Mænd, thi de havde paa ingen Maade ventet at tabe. „Det for-
dømte Gs ligger altsaa der?“

„Bedre Lykke næste Gang, Gentlemen. Den næste Gang gaaer det bedre“, sagde Spilleren med sit søde, venlige og høflige Smil. „See her, nu gaa Kortene igjen — see, der er Gsset, og nu der, og nu der — der — der — der — der — der — hvem af Dem sætter, Gentlemen, pas nøje paa — veed De nu hvor Gsset er? — Ingen af Dem vil tro det, det er her i dette Hjørne“.

„Det vidste jeg — jeg ogsaa, ved Gud?“ raabte flere.

„Det er Skade at De ikke væddede derpaa, Gentlemen“, sagde Spilleren leende. „Hvor det dog er besynderligt, at Menneskene ere saa villige til at bande paa noget, men saa nødig ville vædde derom. See nu gaa Kortene igjen, Gentlemen, going, going, going, going, going? — Her er Æsset, og nu der, og nu der, og nu der, og igjen der, der, der, der, der, der! — Hvem sætter?“

„Jeg — her — her er mine fem og tyve — og her er mine. — Det Kort der er Æsset og dersom det ikke er det, maa Fanden have sin Haand med i Spillet“.

„Det vilde være en farlig Compagnon, Gentlemen; altsaa affurat halvtredstindstyve Dollar? Naa, nu gaaer min Gevinst fra før vel i Bassen. Dette Kort her, siger De jo?“

„Ja, det Kort der — det mellemste!“ raabte flere.

„Det gjør mig ondt, Gentlemen“, sagde Spilleren, idet han traf paa Skuldrene, „men det kunde jeg have sagt Dem iforvejen; det er Lien. Æsset ligger her“.

„For Fanden!“ raabte Mændene og stampede i Gulvet, medens de andre lo.

Manden i den sorte Kjole havde imidlertid forladt Bordet; han gjorde ikke nogen Indsats igjen og — afleverede senere de vundne Penges til sin „Compagnon“.

Men Spillerne vare ikke saa heldige overalt. En Spanier med en gammel, sønderreven Serape og med

den bredskyggede Hat trykket dybt ned over Banden nærmede sig til Bordet derhenne og fulgte med den mest spændte Opmærksomhed Spillet's Gang.

„Naa, Sennor, vil De ikke prøve Deres Lykke i Aften?“ sagde Amerikaneren forbindligt. „Hvorfor staaer De saa ledig?“

„Porque?“ sagde Spanieren. „Jeg har Lyst til at lære noget“.

Det tvetydige Smil, som ved disse Ord spillede om hans Læber, behagede ikke Yankeeen, som holdt Bank. Spanierne ere for størstedelen udlærte Spillere, og ere i Særdeleshed nøje bekendte med Montebordets Rænker og Finesser. Spilleren tog forsigtigt af, thi den mørkøjede Krabat vendte ikke sit Blik fra hans Fingre.

„Har De ingen Penge, Sennor?“ sagde han endelig og smilede forlegent.

„Si poquito“ *), sagde Californieren, og uden at vende et Blik fra Amerikanerens Haand, som holdt Kortene, tog han en gammel, lappet Læderpung ud af Serapen og satte den paa det foran ham liggende Kort. Spilleren tarerede den flygtigt, den kunde indeholde omtrent tredsindstyve eller halvsjerdstyve Dollar. Derpaa betragtede han sine egne Kort med et noget uroligt Blik, som ikke undgik Californieren.

„'sta bueno?“ sagde denne med et let, næsten ondskabsfuldt Smil.

*) Jo, lidt.

Spilleren tøvede, men vovede ikke at anvende sin sædvanlige List mod den fløgtige Modstander; han vilde udsætte sig for en altfor stor Fare derved — han tog derfor af, og Californierens Kort havde vundet.

„Hvor meget indeholder Pungen, Sennor“? sagde Amerikaneren, med tilsyneladende Koldsindighed.

„No se“, svarede den Bindende, og trak paa Skuldrene. „Tæl det“.

Amerikaneren trak Pungen over til sig, aabnede den og kunde neppe undertrykke et Udraab af Overraskelse og Forsærdelse. Pungen var fyldt med Doublooner, og den skælvende Haand, som rystede dem ud paa Bordet, talte et hundrede og tretten. Californierens Ansigt saae imidlertid ud som om det var hugget i Marmor; han vidste, at man maatte udbetale ham Pengene og ventede med fuldkommen Rolighed til de vare blevne aftalte, hvilket næsten medtog alt hvad der var paa Bordet. Derpaa løstede han den nederste Flig af sin gamle, smudsige Serape op, strøg Guldet ned i den, tog igjen Pungen under Armen og forsvandt blandt Tilskuerne ligesaa lydlost som han var kommen. — Men ikke saa ubemærket, thi to Mænd i mørke Dragter havde været Vidne til denne Scene.

(Fortsættes).

J. H. Halvorsen.

Extract

af

første Quartals Regnskab 1859,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

	Rd.	ß.
Beholdning fra forrige Aar.	8064	68
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 71de Aargang Nr. 1 à 13 incl.	1134	32
B. Laans-Restancer fra 4de Kvartal 1858 415 Rd.		
anviste Udtag fra 1ste do. 1859 1707 —		
2122 Rd.		
deraf er i 1ste Kvartal 1859 indbetalt 1673 —	1673	"
saaledes Restancer for Laan den 31te Marts 1859 449 Rd.		
C. Contingents-Restancer fra 4de Kvartal 1858 524 Rd. 8 ß.		
deraf er i 1ste Kvartal 1859 indbetalt 358 — 60 —	358	60
saaledes Contingents-Restancer den 31te Marts 1859 165 Rd. 44 ß.		
D. Dptaget Laan i Banken	5000	"
Rd.	16230	64

Udgift.

	Rd.	ß.
1. Anviste Pensioner for 1ste Kvart. 1859 1222 Rd. 72 ß.		
Do. til nye Pensionister for 1ste do. do. 100 —		
1322 Rd. 72 ß.		
deraf er i 1ste Kvartal 1859 udbetalt 1310 — 24 —	1310	24
saaledes uaffordrede Pensioner 12 Rd 48 ß.		
2. Anviste rentefrie Laan til 40 Medlemmer . . . 6100 Rd.		
deraf er i 1ste Kvartal 1859 udbetalt . . . 5900 —	5900	"
saaledes uaffordret for Laan 200 Rd.		
3. Anviste Gratificationer til 384 Medlemmer . . 5175 Rd.		
deraf er i 1ste Kvartal 1859 udbetalt . . . 5120 —	5120	"
saaledes uaffordrede Gratificationer 55 Rd.		
4. Det overskydende af det Brockske Legat udbetalt	24	"
5. Betalt Renter af Laanet for 1 Maaned forud	16	64
6. Do. generelle Omkostninger	708	41
7. Do. Lønninger for 1ste Kvartal 1859	475	"
8. Do. for Ugebladets Trykning med Papir	176	30
Saldo, Beholdning	2500	1
Rd.	16230	64

Kjøbenhavn, den 31te Marts 1859.

Dvereensstemmende med Controllen.

J. C. Bondrop.

C. N. Laurrup.

C. Rothe.

G. Primon,
Kassjerer.

Tannestad.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 21.

Løverdagen den 21de Mai 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. G. Schulz.

En Nat i et californisk Spillehuus.

(Sluttet).

Medens den foregik mødte deres Dine hinanden, men kun for et Øjeblik, og gled derpaa hen over Billederne paa Bæggen. Uden at Noget lagde Mærke dertil, gik de derpaa i forskjellige Retninger bort fra Bordet, men de holdt Dje med Spanierens mørke Hat, og da han betraadte den mørke Piazza, forlode ogsaa de den klart oplyste Sal.

Nu da Manden var kommen ud af Salen, nynnede han en munter, spansk Sang, medens han gik hen over Piazzaen, thi han glædede sig ved den Sejer han havde vundet over de forhadte Amerikanere. Han bar

en tung Byrde, men hans Skridt vare ikke desto mindre lette og elastiske, ja engang lo han endog højt ved at tænke paa det Ansigt Amerikaneren satte op, da han aabnede Pungen og fandt Guld, istedetfor at han, som rimeligt var, kun havde ventet at finde Sølv.

„Ha, ha, ha, hvor han blev bleg“, mumlede han sagte, og hans Dine sunklede ved Tanken derom; „og hvor hans Fingre fløede efter at slaa en Bolte, for at fjerne det fatale øverste Kort, som Skurken meget godt kjendte — caramba, han vidste, at jeg holdt Dje med ham og gjennemskuede ham — han vovede det ikke, den Ha —“

Uden at vende Hovedet lyttede han til den ene Side, thi han hørte Skridt, som ligeledes standsede, da han blev staaende. Der gik og kom endnu mange Mennesker frem og tilbage i Kearneystreet, men det begyndte at blive øde ved Californiastreet, hvor Bejen førte til Missionen. De med Planker belagte Gader naaede ogsaa til det brede, sandede Californiastreet, men der ophørte de, og hvem der ikke havde Forretninger i den Egn, undveg den besværlige, øde Vej.

Spanieren vendte nu sine Skridt der henimod, men medens han gik, havde han allerede, hvad han ikke gav sig Tid til i Spillehuset, lidt efter lidt skjult Guldet i det brede, med tre store Lommer forsynede Læderbelte, som han efter Argentinernes Skik bar om Livet. Da Serapen saaledes igjen var befriet fra sin Byrde, tog han Pungen med Doubloner under den venstre Arm,

og gik raskere til, men han sang ikke længere. De forsigtige Skridt, som fulgte ham, vare ikke undgaaede hans skarpe Hørelse. Det lod ogsaa til, at han havde nærret Haab om, at der, da det endnu ikke var meget sildigt, vilde være flere Mennesker paa Bejen og i Særdeleshed i denne Deel af Staden, hvor der for nylig var bleven anlagt en Circus; thi da han saae den øde Vej for sig, stod han tvivlraadig stille og saae sig om. Men der var heller ikke Noget at see bag ham, og kunde mørke Skikkelser af to Mænd nærmede sig nu med hurtige Skridt.

„Caracho“, mumlede Manden, som maaske nu først indsaae den Fare, hvori han virkelig svævede. Røve-
riske Anfald vare nemlig aldeles ikke sjeldne i disse Dele af St. Francisco før vigilance committeen blev oprettet, der netop blev fremkaldt ved disse Boldsøgjerninger. Hans højre Haand havde ogsaa allerede forsigtigt følt efter den lange Kniv, som sad i hans Belte, men han vidste ogsaa, at begge Mændene, dersom de virkelig havde ondt i Sinde mod ham, upaatvivlelig vare bevæbnede med Knipler og Pistoler, som de i Nødsfald vilde benytte, og at de derved gjorde Regning paa Naboernes Ulyst til at bekymre sig om Sager, ved hvilke de ikke kunde fortjene noget.

Roligt og med sædvanlige Skridt drejede han om Hjørnet ind i Californiastreet, men da han nu var kommen Forsølgerne af Syne, ilede han med raske Spring op ad Gaden, henimod et Sted, hvor der i

omtrent halvtredstindstyve Stridts Afstand stod en Deel opstablede Bræder, der maasse vare bestemte til en Bygning, maasse ogsaa til at brolægge Gaden med, og dette Sted naaede han netop, da begge Forfølgerne, thi nu viste det sig, at de virkelig vare saadanne, ligeledes i hurtigt Løb bøjede om Hjørnet.

„For Fanden, hvor er han bleven af“, hvisttede den ene af dem, idet han blev staaende ved Hjørnet og saae op ad Gaden, „han maa have løbet, thi vi vare jo tæt ved ham“.

„Han er formodentlig skjult bag Bræderne, eftersom vi ikke see ham paa den anden Side deraf, og troer nu, at vi ville gaa roligt forbi og lade ham have Vejen fri. — Ha, ha, ha, Du har skudt forbi Maalet, min fiffige Sennor. Nu have vi Ræven i Fælden“.

„Gaa Du til højre, jeg vil gaa til venstre Side af Brædderne“, hvisttede den Første hurtigt, „men skyd ikke, undtagen som Selvforsvar; vi ere endnu for langt inde i Staden og Fanden kunde maasse have sit Epil“.

Uden at verle et Ord mere, for ikke at spille Tiden, dersom Californieren maasse var flygtet bort bag Brædestablerne, ilede de, holdende denne Slags Kjeltringers skrækelige Vaaben, en Kartættskugle i en omtrent en halv Alen lang Slynge, i Haanden, henimod deres Post, thi intetsteds saae man nogen Skikkelse stikke af mod det lysere Sand paa Vejen, og Spanieren

maatte endnu befinde sig mellem Bræderne; men netop da de naaede Brædestablen foer de tilbage ved et aldeles uventet Syn; thi frem fra Brædderne fløj i hurtig Fart — en Rytter og en leende Stemme tilraabte dem spottende:

„Buenas noches, sennores!“ *)

„Damn you!“ hvislede den Første mellem Tænderne og rev næsten uvilkaarligt sin Revolver frem af Lommen, men Hesten galopperede i fuld Carriere hen ad Bejen, og Byttet, som de allerede troede at have i deres Magt, var undsluppet dem.

Klokken var nu omtrent ti, og jo sildigere det blev og jo flere Boutifer, der bleve luffede i Byen, desto mere bleve Salene i de forskjellige Spillehuse, som ikke alene indtog en heel Side af Plazzaen, men endog strakte sig baade til højre og venstre, opfyldte med Leddiggængere, der ikke vidste at tilbringe deres Aften paa noget andet Sted end her.

Den ene Time efter den anden henrandt saaledes i en vild, begjærlig Kamp om Guld. Hvilken en Berden af Lidenskaber bedækkede ikke dette ene Tag paa en saadan Aften; Triumph og Fortvivlelse, Had og Misundelse, Grisdthed og Havesyge — ethvert Bryst var et af Stormen bevæget Hav, der blev næret og tilintetgjort af Forhaabninger, og under Lovens Beskyttelse

*) God Nat, mine Herrer.

lurede Bedrageri, falsk Spil og aabenlys Plyndring paa den Uerfarne, som betraadte Uhyrets Hule. Ligesaa unaturlige som alle Forholdene vare i Landet — ligesaa unaturligt er det Forhold i Staten, som midt i Freden giver Røveren et Raperbrev til at føre Krig mod rolige Borgere og plyndre den Umistænksumme.

Denne Trængsel og Travlhed vedvarer hele Natten til Kloffen to, tre, ja ofte til den iisnende Morgensvind trænger ind i den kolde Sal og driver de af Sindsbevægelse og Spirituosa Udmattede hjem til deres Leje — hvor de endnu i Drømme see Kortene falde og med feberagtig Angst følge Spillet's Gang.

Kloffen var tre — næsten alle Spillerne havde pakket deres Guld i Poser og taget det med sig, for Natten igjennem at ligge ved det med ladte Baaben og bevogte Skatten. De fleste Lys vare allerede gaaede ud — Orkestret havde for længe siden holdt op at spille, og kun ved et eneste Bord syntes Spillerne at have drælet, for endnu at hidloffe En eller Anden, som vendte tilbage fra andre Huse, og maasse igjen berøre ham det Bytte, han havde vundet andetsteds, noget som ikke saa sjældent var Tilfældet.

Den ene af Spillerne stod bag Bordet og foran ham laa Pengene, gjemte i en stærk Læderpung; den anden var gaaet noget bort fra Bordet, for at bringe eller hente noget, da en Merikaner, en lille, bruun Person, som allerede i nogen Tid havde staaet i Døren og seet ind, betraadte Salen. I Begyndelsen betragtede

Spilleren ham opmærksomt, men han saae ikke ud til at være i Besiddelse af Guld, og hvad han ellers vilde angik ikke Spilleren. Mexikaneren kom op ad den smalle Gang, som førte til Bordet, og gik lidt til Siden, som om han vilde gaa forbi det. I dette Djeblif vendte Spilleren Ryggen til ham, for at tage sin Kappe paa, og benyttende dette Djeblif var Mexikaneren med eet Spring henne ved Bordet, greb Bungen med Guld og styrtede henimod Døren med den.

„Tyve, Tyve“, skreg den anden Spiller, der til sin Forsærdelse saae det i Afstand, uden at kunne forhindre det, da han ikke kunde komme frem for de mange Stole og Borde, som stode i Vejen. — „Tyve!“ — Men Mexikaneren var allerede næsten ved Døren, og var han først kommen ud i den mørke, fuldkommen øde Gade, vilde det have været overordenlig vanskeligt at forfølge ham.

Ved den anden Spillers Anskrig vendte Manden bag Bordet sig hurtigt om, og hans første Blik søgte Guldet — det var borte, men Stolene og Bordene standsede ligeledes ham, og uden at spille megen Tid med at gjøre Anskrig eller forfølge, rev han den bestandigt ladte Revolver ud af Brystlommen, sigtede et Djeblif fuldkommen roligt paa den flygtende Mexikaner, og skjød.

Der behøvedes ikke noget andet Skud; næsten i samme Djeblif som Knaldet lød, faldt den tunge Bung kllirrende ned paa Gulvet, og med et Spring og et

Skrig var Tyven ude af Huset og paa Gaden, — de kunde endnu tydeligt høre hans hurtige, huultlydende Skridt i den anden Gade.

„Ha, ha, ha“, lo Spilleren, som imidlertid var sprunget over Bordet og ileet hen til sin Bung, som han tog op fra Gulvet, „dette Skud kom i rette Tid“.

„Traf Du ham, Bill?“ raabte den Anden.

„Jeg veed det ikke; men jeg haaber det; jeg slap godt“.

„Lad os engang see efter om han har blødt“.

„Na, hvad angaaer det os?“ sagde den Første ligegyldigt. „Har han faaet Noget, ville de nok finde ham paa Gaden, naar det bliver lyst — har Du Nøglerne, Jim?“

„Ja, her ere de — det var dog en mageløs Frækhed af den Karl; her ligger hans gamle Serape“.

„Kast den ud — saaledes, og kom nu. — Enhver prøver det paa sin Maade, og dersom han var sluppen godt fra det, vilde han have havt Ret — saaledes som det gif var det en Dumhed“.

Og Spillerne, som vare de sidste i Salen, luffede Døren i Laas og gif langsomt op til deres Sovestue, for nyde et Par Timers Søvn i Morgenstunden, som dog ikke kunde indbringe dem noget, og derpaa atter være beredt til ny Virksomhed.

J. H. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 22.

Løverdagen den 28de Mai 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Khris'en *).

En indisk Skizze

af

Fr. Gerstæker.

Bed Kali Besaar **) i Batavia, Ostens store Handels-
kvarter, hvor de ostindiske Maatschappy have deres
mægtige Dplagssteder, og de bataviske Kjøbmænd deres
Contoirer og Varelagere, hvorfra de om Aftenen flygte

*) En ejendommelig formet javanesisf Dolk.

**) Et lille inddæmmet Bjergvand, som flyder gjennem Bata-
via, og som de Indsødte kalde Kali Besaar, den store
Strøm.

tilbage til deres sundere beliggende Haver og luftige Verandaer, herskede der i Dag en større Trængsel end sædvanlig. Menneskemassen, som ellers plejede temmelig lige fordeelt at bølge frem og tilbage paa begge Bredder af den lille Flod, syntes netop i Dag at trænge sig mere henimod Midten af Hovedgaden, hvor der under de derværende Bræddehytter og mellem Kjøbmændenes Cabrioletter og Cabs havde samlet sig en Mængde chinesiske og javanesiske Frugthandlere, som falbød deres duftende og fastige Vare, der ved Trætagnene bleve beskyttede for Solens brændende Straaler.

Der fandt en Auction Sted i en af de store, skumle Bygninger, ikke en Auction over importerede europæiske Varer eller forliggede Sager, eller over indenlandske Producter, saaledes som der ofte bliver holdt — eller endog over spanske Dollars, saaledes som de der for ikke faa meget lang Tid siden fandt Sted her, men kun over Naturalier, Vaaben, Fugleskind, Redskaber, Dragter, Instrumenter, &c. &c., fra de nærliggende Der, hvilket hørte til en afdød, tydsk Naturforskers Efterladenskab, og nu skulde sælges offentlig, da der ikke fandtes noget Testamente, som bestemte hvorledes der skulde forholdes med Samlingen. Alt det, som en duellig, brav og modig Mand havde tilbragt hele sin Levetid med at samle og opbevare for Efterverdenen, skulde nu, da dette ene Menneskehjerte havde ophørt at flaa, i Løbet af nogle faa Timer igjen adspilttes og henkastes for alle Vinde; leende og fortællende, trættende og sfiggende

strømmede de Fremmede imidlertid ud og ind, besaae de Skatte, som her vare givne til Pris for deres Dine, men som kun faa af dem forstod at sætte Pris paa, og pakkede ligegyldigt det Kjøbte i deres Cabrioletter for at tage det hjem med om Aftenen.

Her stode et Par Hollændere, som spændte en Bue og skød en af Pilene ud i Luften, for at see hvor langt den naaede, der arbejdede en anden sig med en udstoppet Abe under Armen ud af Trængslen og blev jublende modtaget af sine Bekjendte. Indsødte Tjenere kom fløbende med Byrder af fremmede Redskaber, Skjolde og Spyd, andre bar Hjernefaller af Tigre og Crokodiller, og to Javanesere bragte stønnende en Elephanthjernefalk, hængende i en Bambusstok, som de bar paa deres Skuldre; denne Hjernefalk skulde tjene til Smykke for den lykkelige Kjøbers Landsted i Weltevreden eller Kramat.

To Hvide, nemlig Capitainen paa en nylig ankommen hollandsk Goffardifarer og en amerikansk Kjøbmand, som allerede i flere Aar havde været bosat i Batavia, vare ligeledes ved den travle Færdsel blevne loffede til at gaa ind i Huset og bese de fremlagte Sager. Det kostede dem Anstrengelse at bane sig Vej mellem den Mængde Chinesere, Javanesere og Euro-pæere, som i alle mulige Sprog talte og strege mellem hinanden, men endelig lykkedes det dem dog at komme ind i det store, lustige Rum, hvor Barerne deels hængte paa Bæggene, deels laa paa Sidebordene sammendyn-

gebe og uordenligt henkastede, ligesom man havde paffet dem ud af Kasserne. Chinesere, der sprang omkring paa Bordene, syntes at bevogte det Hele, at høre paa Buddene, udlevere det Kjøbte og modtage Pengene derfor, medens de tillige maatte passe paa deres Landsmænds Fingre, der just ikke have noget særdeles godt Rygte i denne Henseende.

Auctionen, som blev holdt af en Liplap*), fandt Sted saavel i det hollandske som i det malayiske Sprog, og hele Bundter af sjeldne Spyd og Pile, Buer, Skjolde, Smykker af Conchylier og Tænder, flettede Gjenstande, udskaarne Kar, kunstigt og smukt forfærdigede Sirater, Kasser med udstoppede Fugle og Dyreskind, med Sommerfugle og Biller, Samlinger af Frugter, Conchylier og Mineralier bleve for Spotpris tilslaaede Kjøberne, ofte strax ved det første, flygtige Bud.

Begge Mændene havde endelig med ikke ringe Møje banet sig Vej til et Sted, hvor der paa et lille Sidebord laa en Deel meget smukke Vaaben, i Særdeleshed Khrise, der netop bleve optraabte ifølge en Franskmænds Dnske. Mange af dem vare meget kunstigt, ja endog kostbart forarbejdede, indlagte med Guld og Stene, og forsynede med herlige damascerede Klinger; andre vare derimod simpelt og stærkt forarbejdede, med Skeder af Træ og ikke sjeldent smykkede med en Bust Haar af nedlagte Fjender, saaledes som det er Skik hos Krigerne

*) En Blanding af den europæiske og indfødte Race.

paa Borneo. Franskmanden kjøbte endeel deraf til en temmelig høj Pris, og en tæt ved Siden af ham staaende Javaneser traf hvert enkelt Baaben ud af Skeden og betragtede det opmærksomt, uden dog at byde derpaa.

Den hollandske Capitain saae imidlertid temmelig ligegyldigt paa Handelen, indtil Franskmanden havde gjort sit Indkjøb og sjernede sig med de kjøbte Baaben. Javaneseren syntes ogsaa at have seet nok; han traf sin Sarong tættere om sig og forlod Bærelset, da opdagede den chinesiske Opsynsmand endnu en Khris blandt de øvrige Sager og lagde den paa Auctionsholderens Bord.

„Ah, der er i Sandhed endnu en“, raabte denne. „Nu vel, mine Herrer, hvem byder herpaa, thi vor Khriskjøber er gaaet — det er et værdifuldt Stykke, besat med prægtige Granater og med en fin, damasceret Klinge — tredive Gylden for det Første, tredive Gylden for det Første, siger jeg, dette Baaben er hundrede værdt“.

„En og tredive Gylden“, bød den hollandske Capitain.

„En og tredive Gylden, gode Gud, det er en Spotpris“, sagde Auctionsholderen, „een og tredive Gylden for første Gang“.

„Fyrgethye“, bød en i Nærheden staaende Engælænder.

„Fem og fyrgethye“, bød Capitainen igjen og erholdt tilsidst det virkelig skjønn og smagsfuldt, om end simpelt forarbejdede Vaaben, som han havde drevet op til syv og firfjendstyve Gylden. Det var imidlertid øjensynligt, at han ikke brød sig meget derom; han staf Vaabnet i sin Lomme, saae endnu en Tidlang paa at de andre Sager bleve solgte, tog derpaa igjen Amerikaneren under Armen og forlod Bærelset, hvori Luften var bleven heed og trykkende af den talrige Menneffemasse. Da de igjen vare komne ud i fri Lust, sagde han, idet han tog Vaabnet frem og betragtede det:

„Man skulde i Sandhed gjøre sig det til en Regel aldrig at bivaane nogen Auction, naar man ikke vil kjøbe og virkelig behøver en eller anden bestemt Gjenstand. Hvor fast jeg end havde foresat mig, at jeg ikke vilde bortkaste mine gode Penge til nogensomhelst unyttig Ting, har jeg dog nu igjen skaffet mig denne Dolk paa Halsen, og har nu et Stykke Jern mere, men er bleven syv og firfjendstyve Gylden fattigere end jeg forhen var“.

Amerikaneren, som imidlertid havde truffet Dolken ud af Skeden og betragtet den nøje, svarede leende:

„Saaledes gaaer det ofte her i Verden, kjære Ven, og vi kunne fremfor alle Andre ønske os tillykke med at Menneffene i Almindelighed ikke alene kjøbe det de nødvendigt behøve, thi hele vor Handel beroer netop paa at de ikke gjøre det. Menneffet behøver i Sandhed forfærdeligt lidet til at leve, og dersom det vilde

indskrænke sig dertil alene, hvorledes vilde det da gaa med Handel og Wandel, med Skibsfart og Samfærdsel. Det er netop Luxusartiklerne — for hvilke vi civiliserede Mennesker ikke mere kjende nogen Grændse, fordi de allerede ere saa fast sammenvorede med selv vor simpleste Leveviis — der holde det Hele i Gang, og disse Gjenstande forblive kun virkelig Luxus saalænge vi ikke nødvendigt behøve dem, „thi da blive de til Fornødenheder og høre til det vi maa have for at leve“.

„Men denne Khris her er dog en virkelig Luxusartikel“, sagde Capitainen leende.

„Ja for Dem og i dette Øjeblik, men hvor længe varer det maaske, før De ikke alene nødvendigt behøver den, men endog maa have en Mængde andre lignende Gjenstande for at fuldstændiggjøre et Naturaliecabinet. Een Ting maa Menneskene begynde med og det Eine drager det Andet efter sig. See t. Ex. Java-neseren; en Haandsfuld Riis er tilstrækkelig til hans Maaltid, en Bambushytte, som nødtørftigt nok beskytter ham mod Dug og Regn, tjener ham til Bolig, et Stykke Bomuldstøj og en Straahat udgjør hans Beflædning, og hvilken Tjeneste troer De vel at De vilde bevise et saadant Menneske ved at give ham en Austral-lampe eller en anden af de Gjenstande, som tjene til at pryde de europæiske Bærelser? Gaa derimod til en af de Høvidsmænd, som staa under hollandsk Indfly-

delse, og De vil da finde en Overflødighed af Austral-
lamper, Sirater, Tæpper, Lysekroner, Malerier ic. ic.,
hvilket Alt bliver betragtet som uundværlige Fornøden-
heder. Khrisene spille forøvrigt en meget betydelig
Rolle i Javanernes Liv, enkelte af dem gaa i Arv
fra Fader til Søn og Sønnesøn og maa aldrig sælges.
I de sidste Krige ere imidlertid mange af disse Vaaben
komne i de Hvides Hænder, og det har allerede ofte
været Tilfældet, at javanesiske Høvdinge, der fandt
deres Stammes Vaaben i fremmede Hænder, have be-
talt betydelige Summer for at faa dem tilbage igjen“.

(Fortsættes).

J. H. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 23.

Løverdagen den 4de Juni 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. H. Schulz.

Khris'en.

En indisk Skizze.

(Fortsat).

„Seg vilde ønske at en saadan javanesisk Høvding havde Lyst til denne Khris“, sagde Capitainen leende, idet han trak Dolken ud af Skeden og lod den blinke i Solen. „Bed at give nogle Procent i Advance kunde han ualmindeligt let blive Gjær deraf igjen“.

„Der staaer strax en“, sagde Jankeen, „og, dersom jeg ikke fejler, er det netop den samme som undersøgte Baabnene saa nøje derovre i Auctionslocalet. Han vil idetmindste kunne sige os, hvad Kniven virkelig er værdt, og vi ville da strax saa at vide, om De har gjort en

god Handel. Hejda, min Ven, kom engang og sig hvad Du synes om denne Khris“.

Den Indfødtte, som stod i Nærheden af dem og med forslagte Arme lænede sig til en af Pillerne, var et højt og rankt Menneſte paa omtrent to eller tre og tyve Aar, og den mørkere Hudfarve, saavelsom de ædelt formede Anſigtſtræk og ſunklende Øjne vidnede rigtignok om, at han hørte til Javaneferne, der ere meget forſkjellige fra Sundaerne (ſom man kalder Beboerne af de øſtlige Øer). Men ligesaa ydmyge ſom diſſe viſe ſig mod Hollænderne, deres nuværende Herrer, ligesaa lidet tog denne Perſon Notice af de Ord, der bleve henvendte til ham og ſom han nødvendig maatte have hørt. Han lod et ikke meget venligt Blik glide hen over begge Mændene, derpaa vendte han Hovedet halvt bort og syntes aldeles ikke at have i Sinde at bevæge endog kun ſaa meget ſom et Lem for at adlyde Opfordringen.

„Oh, han er uafhængig“, mumlede Amerikaneren ſmilende, „og vi komme til at gaa hen til ham, derſom vi ville have noget at vide af ham. — „Hør engang, min Ven“, tilføjede han derpaa i det malayiſke Sprog, idet han tog Vaabnet ud af Capitainens Haand og gik henimod Javaneferen, „kan Du ſige mig hvad denne Khris engang har koſtet?“

Javaneferen traf Øjenbrynnene ſammen, rettede ſig ſtolt og trodsigt, og vilde netop, uden at ſvare et Ord paa Spørgſmaalet, vende ſig bort fra de ham i det

Hele taget forhadte Hvide, da faldt hans Blik paa Khris'en og i samme Moment udstrakte han uvilkaarligt Haanden efter den. Blodet foer ham op i Tindingerne og han betragtede den Fremmede med et fast og forstende Blik, som for at see hvad hans Hensigt var. Men dette varede kun et Djeblif, Armen gled igjen tilbage til dens tidligere Stilling, og det samme var Tilfaeldet med Legemet, som igjen lænede sig skjodesløst til Pilsen; men han kunde ikke løsrive sit Blik fra Vaabnet og Amerikaneren maatte gjentage sit Spørgsmaal, før han forstod det.

„Det veed jeg ikke“, sagde han derpaa, idet han med et mørkt Udtryk vendte Hovedet til Siden. „Det er en gammel Khris — vil De sælge den?“

„Hør, min Dreng!“*) sagde Yankeen, som allerede længe havde boet i det ostindiske Archipel og nøje kjendte de Indsødtes Sæder og Skikke, idet han talte hollandsk til Capitainen; „denne Knøs veed mere om Krisen end han nu har Lyst til at sige os, og han gjør sig forgæves den største Umage for at synes ligegyldig derfor. Det er desuden heller ikke nogen almindelig Indsødt, hvilket jeg i Begyndelsen troede; hvor hans Sarong er kostbar og hvilket pragtfuldt med Guld gjennemvirket Hovedtørflæde — hm, hm, dersom han vil have Dolken skal han betale den godt“.

*) Et almindeligt, gemytligt Udtryk, som Hollænderne bruge til fortrolige Bekjendte.

Under disse for Javaneferen uforstaaelige Ord svævede hans Blik forskende fra den ene af de Fremmede til den anden, uden at han dog i mindste Maade forandrede sin Stilling, og da Amerikaneren tav, aabnede han igjen sine Læber, som for at gjentage det sidste Spørgsmaal, men han holdt med Magt Ordene tilbage for at afvente de Andres Tilbud.

„Forlang blot ikke for meget“, sagde Capitainen leende. „Dersom han virkelig har Lyst til at kjøbe den, ville vi idetmindste ikke gjøre ham sky“.

„Vær kun ikke bange derfor“, svarede hans Ven; „enten er det ham magtpaaliggende at faa Khrisen, og i saa Tilfælde vil neppe nogen Pris, som vi kunne fordre, være ham for høj, eller ogsaa bekymrer han sig ikke om den, og da vide vi idetmindste hvorledes vi ere farne, men saavidt jeg kan slutte efter hans hele Udseende troer jeg neppe dette sidste — lad kun mig raade“; og idet han atter trak Dolken ud af Skeden og lod den graa, damascerede Klinge blinke i Solen, vendte han sig til Javaneferen og sagde: „Kan De da ikke idetmindste sige os, hvad en saadan Ting vilde koste i Eders Egn, dersom man vilde lade den forfærdige der, og fra hvilken D den egentlig stammer, — fra Java, eller maaske fra Maccassar eller Sumatra?“

Javaneferen udstrakte langsomt sin Haand efter Khrisen, tog den, betragtede opmærksomt Damasceringen, uden at kaste mere end et flygtigt Blik paa Grebet, og gav den derpaa roligt tilbage — der var ikke en

Muskel i hans Ansigt som røbede, at han paa nogen-
sommelst Maade interesserede sig for Baabnet.

„Hvor meget er den værdt“, sagde Capitainen
utaalmodig.

„Med halvtredstindstyve Gylden er den tilstrækkelig
betalt“, svarede den Indfødtte nu med dyb, klangfuld
Stemme.

„Med halvtredstindstyve Gylden!“ mumlede Capi-
tainen i sit eget Sprog. „Naa, saa har jeg idetmindste
kastet syv og tredive Gylden ud af Vinduet — gid
Fanden havde alle Auctioner, og De tog da ogsaa fejl,
da De troede at den Brune havde Lyst til at kjøbe
Dolken?“

„I saa Fald maa han i Begyndelsen have antaget
den for en anden“, sagde Kjøbmanden; „men det skader
ikke, det er dog et smukt, omhyggeligt forarbejdet Stykke,
og et eller andet Naturaliecabinet i den gamle Verden
giver Dem vistnok den fulde Pris derfor, dersom De
engang faaer i Sinde at sælge det“. Og idet han,
uden at hilse eller tage noget andet Hensyn, vendte sig
fra Javaneseren, tog han Capitainen under Armen og
vilde gaa med ham langs Kali Bazaar henimod Broen,
som nedensfor det chinesiske Kvarter fører over til den
anden Bred, da sagde den Indfødtte roligt:

„Vil De sælge Khris'en?“

„Ja, dersom vi kunne faa en ordenlig Betaling
for den“, sagde Kjøbmanden, vendende sig halvt om
til ham.

„Og hvad falder De en ordenlig Betaling?“ spurgte den Indfødte atter.

„Forlang hundrede Gylden“, sagde Capitainen, som forstod noget malayisk, men ikke tilstrækkeligt til selv at kunne handle med Javaneferen.

„Saa sagte“, svarede den forsigtigere Kjøbmand, „Knøsen begynder at blive varm; det er allerede et godt Tegn at han spørger hvad Dolken koster, skjøndt han ikke værdigede de andre virkelig skjønne Baaben i Auctionslocalet noget Bud. Vi ville ikke komme ham i Forkjøbet og selv binde vore Hænder — lad ham sige hvad han vil give for den, senere staaer det os frit for at modtage eller forkaste hans Bud“.

„Hvad falder De en god Betaling?“ gjentog Javaneferen, som enten blev utaalmodig eller troede, at de Hvide ikke havde forstaaet hans Spørgsmaal.

„Etlig selv hvad Du vil give“, svarede Amerikaneren, idet han endnu engang trak Dolken ud, betragtede den med et slygtigt Blik og derpaa igjen gjemte den i Skeden og skjodesløst stak den i Lommen. „Jeg har nylig kjøbt den og skjætter ikke om strax at stille mig ved den“.

„Der nede?“ spurgte Javaneferen, idet han pegede paa Auctionshuset. „Jeg fandt den ikke blandt de andre“.

„Han har altsaa søgt den“, mumlede Yankeeen smilende. „Det forhøjer Prisen, Kammerat. Denne

Bemærkning var ikke til Din Fordeel — nu vel“, sagde han paa malayisk, „hvor meget vil Du give?“

„Khris'en er halvtredsfindsthyve Gylden værdt“, sagde Javaneferen ligegyldigt; „jeg giver halvtreds“.

„Dg jeg har givet syv og firfindsthyve for den!“ raabte Capitainen paa hollandsk.

„Stille, stille“, sagde Kjøbmanden beroligende. „Vi ere først ved Begyndelsen. — Halvtredsfindsthyve Gylden er for lidt, min Ven. For denne Pris vil Du neppe kunne faa Skeden, og Du kommer til at lægge flere Gange halvtredsfindsthyve Gylden til, dersom Du vil have Vaabnet. Du maa gjøre et højere Bud“.

Javaneferen syntes ikke at have synderlig Lyst dertil, og først da Mændene igjen vendte sig for at gaa, sagde han langsomt:

„Hvad har Du givet for den?“

„Det kan være Dig ligegyldigt; det var forøvrigt mere end Du synes at tro“.

„Saa vil jeg give Dig fem og halvsjerdfindsthyve“.

„Det er endnu ikke tilstrækkeligt“, svarede Jankeen.

Javaneferen betænkte sig øjensynligt paa at byde mere, men forlangte dog at see Vaabnet endnu engang, undersøgte derpaa i Særdeleshed Damasceringen meget omhyggeligt, og bød endelig hundrede. Kjøbmanden benyttede sig af Lejligheden, og uden at nævne nogen bestemt Pris, drev han den Indsødte til at byde først to og derpaa tre hundrede Gylden, men da Capitainen nu selv bad ham om for Guds Skyld at slaa til, da

han jo gjorde en langt bedre Handel dermed, end han havde ventet, erklærede han med fuldkommen Kølighed, at „den Indfødtte maatte først byde ligesaa mange tusinde Gylden, som han nu havde budt Hundreder, og selv da vilde han endnu betænke sig“.

„Men det er jo vanvittigt!“ raabte Capitainen.

„Ikke saa ganske“, svarede Amerikaneren leende. „Lær mig ikke at kjende disse Menneſker“.

„Tilſidſt byder han ſlet ikke mere, og jeg kommer til at beholde Dolken“, raabte Capitainen utaalmodigt.

„Derſom De er bange derfor, ſaa overlad mig Baabnet til den Pris, og lad mig fortsætte Handelen med Manden“.

„Med ſtørſte Glæde“, raabte Sømanden. „Jeg vil deſuden ikke gjerne have mere at gjøre dermed“.

„Det er alſaa en afgjort Sag. Jeg betaler Dem tre hundrede Gylden og Khris'en tilhører mig“.

„Meget gjerne“.

„Vil Du have tre hundrede Gylden for Khris'en?“ ſpurgte Javaneſeren igjen, efter utaalmodigt at have hørt paa Samtalen, der blev ført i et for ham uforſtaaeligt Sprog. „Det er mange Penge for en ſaadan Kniv“.

(Fortsættes).

J. H. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 24.

Løverdagen den 12te Juni 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. G. Schulz.

Khris'en.

En indisk Skizze.

(Fortsat).

„Dg dog langt fra ikke nok“, sagde Dolkens nuværende Ejer. „Du maa byde højere, meget højere, dersom Du ønsker at bære den i Dit Belte. Men nu har jeg ikke længere Tid, og i det Hele taget vil jeg ogsaa hellere beholde Khris'en end sælge den for en saadan Spotpris. Hvad bryder jeg mig om de Par hundrede Gylden“.

„Saa nævn Prisen“, raabte Javaneferen, idet han trykkede Læberne fast sammen og tilfastede Euro-pæeren et mørkt Blik. „Jeg kjender den Familie, fra

hvem Khris'en stammer, og dersom det ikke gaaer over min Evne, vilde jeg gjerne bringe den tilbage dertil“.

„Du giver mig dog ikke hvad jeg forlanger for den“, sagde Kjobmanden, rystende paa Hovedet.

„Forlang“, raabte Javaneseeren, idet han stampe med Foden, neppe istand til at beherske sin Utaalmodighed.

„Nu vel, har Du Lyst til at anvende tre tusinde Gylden paa dette Staal?“ spurgte Amerikaneren, og Capitainen vendte sig fra ham, thi han skammede sig over denne ublu Fordring. Javaneseeren beed Tænderne sammen og sagde med en mørk Mine:

„Tre tusinde Gylden for Kniven? — Du drømmer, Hvide, men jeg vil give Dig tusinde, og dermed er den tyve Gange betalt“.

„D“, sagde Kjobmanden leende, „en saadan Sum gjør mig hverken rig eller fattig; men jeg seer nok, at Du ikke har Lyst til at handle, og altsaa tabee“ — og vendende sig fra ham tog han atter Sømandens Arm og fjernede sig langsomt.

„De tager altsaa ikke de tusinde Gylden?“ spurgte Capitainen forbausset. „For Pokker, at fortjene syv hundrede Gylden i fem Minuter —“

„Ja, ikke sandt, det gaaer nok an“, svarede Amerikaneren leende. „Dersom man blot i et Par Aar kunde anvende sin Tid paa en lignende Maade, vilde man nok kunne samle sig en ganske artig Formue. Men uden Spøg, min Ven, Tilfældet har været os gunstigt,

og Javaneferen maa kjøbe Khris'en, hvilken Pris vi end forlange derfor".

„Maa kjøbe den?“ sagde Capitainen forundret.
„Hvem kan tvinge ham?“

„Hans egne Skiffe“, raabte Dankeem. „Jeg kjen-
der allerede fra tidligere Tid lignende Eventyr, og der
gives mellem disse Stammer en gammel Lov, som byder,
at de for enhver Pris skal tilbagekjøbe deres For-
fædres Khris, naar den er gaaet tabt og de gjenfinde
den i fremmede Hænder. De kjende den igjen paa
ejendommelige, kun dem forstaaelige Tegne i Damascen-
ringen, og jeg var selv tilstede, da en Javanefer engang
betalte to tusinde Gylden for en saadan Klinge med
et fuldkommen værdiløst Greb; ja, han vilde have givet
fire tusinde, dersom han ikke havde kunnet faa den paa
anden Maade. Det samme er Tilfældet her, og Man-
den vilde tilvisse ikke for Intet have budet tusinde Gyl-
den for Dolken. Nej, dersom han havde baaret sig
klogt ad, vilde han muligt have faaet den for hundrede,
men faa meget er vist, at nu faaer han den ikke for
tusinde, og det skal ikke være min Skyld, dersom jeg
ikke skruer Prisen op til det Alleryderste“.

„Naar han blot ikke trækker sig tilbage“, sagde
Capitainen rystende paa Hovedet, „og desuden gjør det
mig ondt for den stakkels Djævel. Naar Khris'en nu
engang tilhører hans Familie og ligger ham saa meget
paa Hjertet, hvorfor skal man da paa en saa forfær-

delig og egentlig uretfærdig Maade vanskeliggjøre ham Gjenerhvervelsen deraf“.

„O gid Ganden havde de brune Slynkler“, raabte Amerikaneren, „jeg kan ikke engang lide deres Farve, og saa stikker det Pak oveni fjøbet Næsen højt ivejret. Naar de kunne bedrage os, gjøre de det ogsaa, og naar vi kunne afsprekse dem den størst mulige Fordeel, er det ikke mere end Selvforsvar. Desuden føder og opholder den hollandske Regering ikke alene disse Dagdrivere, men betaler dem tillige uhyre Summer, som de alligevel anvende til Smykker, unyttige Juveler samt til deres Harem; det er ikke mere end Christen Pligt at fratage dem en lille Deel deraf“.

„Men dersom han nu lader Dem gaa og ikke byder mere?“ sagde Capitainen.

„Han kommer allerede efter os“, sagde Amerikaneren, og lo stille; „vi ere sikke nok paa ham og han forlader ikke mine Fodspor, før han igjen har faaet Kris'en i sine Hænder“.

Da de gik over Broen og igjen bøjede om tilvenstre, henimod Vareoplagstederne ved Kali Besaar, kunde de virkelig, uden at behøve at vende Hovedet heelt om, see Javaneseren, som hidtil havde staaet ubevægelig, lænende sig til Willen, som om han vilde vente til Mændene kom tilbage, men som nu, da de ikke kom, syntes at frygte at de kunde undgaa ham.

Amerikanerens Formodning var i Grunden ganske rigtig. Den Kris, Capitainen tilfældig havde fjøbt

ved Auctionen, tilhørte virkelig Javaneferens Familie; de hemmelige Tegn i Damasceringen tillod ham ikke et Øjeblik at tvivle derom, og han maatte have den igjen. Men hvorledes skulde han erholde den? Havde de havefyge og ærgjerrige Hvide ikke berøvet ham Alt hvad han kaldte Sit? Var han ikke en halv Bøttel, ja næsten en Flygtning paa den samme Grund, over hvilken han tidligere havde hersket som Fyrste, og vidste han ikke, at han ovenikjøbet blev mistroisk iagttaget, fordi Regeringen meget godt kjendte saavel den Indflydelse, han tidligere havde udøvet, som det faste Sind, der ikke godvilligt og taalmodigt vilde bøje sig under det fremmede Herredømme? Hans Hest, en herlig Macassarhingst og en Haandsuld Juveler, som hans Fader havde efterladt ham, var Alt hvad han endnu ejede, men selv dette vilde, dersom han nu pludselig skulde sælge det, neppe indbringe ham hele den Sum, den havefyge Hvide begjærte. Og hvad var der da at gjøre for ham? — Hensunken i mørk Grublen fulgte han begge Mændene, som, tilsyneladende uden at lægge Mærke til ham, vare standsede foran et af Forretningslokalerne og vendte Ryggen til ham. Amerikaneren havde netop givet den hollandske Capitain de omtalte tre hundrede Gylden for Dolken, som han haabede at erholde ligesaa mange tusinde for, og betragtede smilende Baabnet, da Javaneferen traadte hen til ham, lagde Haanden paa hans Skulder og sagde med dæmpet Stemme:

„Jeg giver Dig to tusinde Gylde og en bedre Khris end denne. Lad mig faa den. Jeg har engang sat min Hu dertil og ønsker at eje den, selv om det er ensfoldigt“.

„Du byder godt“, svarede Amerikaneren leende, „men min Hu staaer forunderligt nok ogsaa dertil, og nu maa vi see, hvilken Tilbøjelighed der er stærkest, Din eller min. For to tusinde Gylde afstaaer jeg den ikke“.

Javaneseren beed sig i Underlæben, saa at Indtrykket af hans skarpe Tænder blev tilbage deri; han følte at den Fremmede kjendte hans Bevæggrunde, han vidste, at han var bestemt paa at vaage over sin Fordeel, men alligevel dvælede han med det Bud, som maatte gjøre ham til en Betler. Dog, han havde intet andet Valg; den hellige Khris tilhørte en Fremmed, og de Afdødes Aander vilde have hevnet sig, dersom han lod Baabnet blive i saadanne Hænder.

„Godt“, sagde han endelig, idet et tungt Suf trængte sig frem af hans Bryst. „Vær paa dette Sted en Time før Solens Nedgang; jeg bringer Dig Bengene“, og idet han trak sin Sarong fastere om sig, gif han hast tilbage, uden at see sig om efter Mændene.

Et triumpherende Smil spillede om Amerikanerens Læber, men den hollandske Capitain deelte ikke hans Følelser og sagde alvorligt:

„De er gaaet for vidt, Goodwin; det vil falde den stakkels Djævel altfor tungt at strabe Bengene sammen,

og dersom jeg havde vidst dette i Forvejen, vilde jeg ikke have taalt det“.

„Det kan jeg nok tænke“, svarede Kjøbmanden leende; „nu gjør det Dem ondt, at De ikke troede mig, men frygtede at han skulde smutte fra Dem, efterat han havde budt Dem de tre hundrede Gylden. Sagde jeg Dem ikke i Forvejen, at han vilde give ligesaa mange Tusinde derfor?“

„Han betaler Kniven dyrt nok“, sagde Hollænderen.

„Og faaer den ikke engang derfor!“ raabte Amerikaneren leende.

„Faaer han den ikke derfor?“

„Nej, han skal og maa give mere. For Ganden, jeg har ham nu engang i min Magt, og vil presse ham saalænge der endnu er en Gylden at faa af ham. En saadan Lejlighed finder jeg ikke saa snart igjen, og jeg maatte være en Nar, dersom jeg ikke benyttede den“.

„Kjære Goodwin“, sagde Hollænderen alvorligt, „jeg vil ogsaa gjerne fortjene Benge og trænger maasse ligesaa meget dertil som nogen Anden, — men paa en saadan Maade —“

„Snak“, raabte Amerikaneren, vendende sig bort fra Hollænderen; „De tog mere end to hundrede Procent Avance paa Khris'en, jeg gaaer i de tusinde; den eneste Forskjel ligger i Summen, og det vilde være afsindigt at nære moralske Betæneligheder. Men dette er en Biting, som allerede er afgjort. Naar gaaer De ombord, for at jeg i Tide kan sørge for det Nødvendige?“

„I Aften, før Solen gaaer ned“, svarede Hollænderen. „Jeg har nylig faaet Underretning om, at de sidste Baade løsse og at Bandet er kommen ombord; alle mine Papirer ere i Orden, og der er altsaa Intet til Hinder for, at jeg i Morgen tidlig kan gaa under Sejl med Landvinden“.

„Upropos, De vilde jo endnu sælge mig et af de Schackspil, De har bragt med fra China“, sagde Amerikaneren.

„Det skal gjerne være til Deres Tjeneste, men jeg har intet i Land“.

„Nu vel, saa følger jeg i Aften med Dem ombord og henter det selv. Og nu farvel saalænge, thi jeg har endnu meget at udrette“.

Mændene fjernede sig i forskellige Retninger, og vi ville imidlertid følge Javaneferen, som, med kun et eneste Maal for Dje, i vild Hast ilede tilbage til sin Bolk, i den Hensigt at sælge sin Hest og sine Juveler, for til rette Tid at kunne være paa det bestemte Sted.

(Fortsættes).

J. H. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 25.

Løverdagen den 18de Juni 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. H. Schulz.

Khris'en.

En indisk Skizze.

(Sluttet).

Han fandt rigtignok Kjøbere dertil, thi den siffige Chineseer er stedsse rede til at indlade sig i en fordeelsagtig Handel og at udlaaene Penge mod at erholde Varer i Pant eller selv kjøbe disse, naar han kan forudsee, at det vil bringe ham en sikker Gevinst; men de seje Krabater vilde ikke betale Juvelerne efter disse's Værdi, men kun i Forhold til Djeblickets Trang, og Javaneseren, hvem det skar i Hjertet at han skulde handle med havepsyge Personer om sin Faders Esterla-

denskab, maatte løbe fra den Enne til den Anden, for at samle den af Amerikaneren fordrede Sum.

Allerede en Time før Solens Nedgang ilede han tilfods og badet i Sved med den sidste Rest af sin Formue hen til det bestemte Sted ved Kali Bessaar, hvor han fandt Amerikaneren, som allerede ventede ham, staaende tæt ved Floden.

„Har Du Khris'en?“ spurgte Høvdingen sagte, idet han traadte hen til ham og tog en Pakke hollandske Banknoter frem af sit Belte.

„Ah, tabée, min brune Ven“, sagde Amerikaneren leende, da han fik Dje paa ham; „er Du der igjen? Dersom Du var kommen et Par Minuter tidligere vilde Du maaskee ikke længere have truffet mig“.

„Har Du Khris'en?“ sagde Javaneseeren, uden at besvare hans Hilsen.

„Khris'en? Ja tilvisse, her er den, min brune Tuwan“.

„Og her ere Dine Penge derfor — giv mig Vaabnet“, sagde Javaneseeren, idet han med venstre Haand rækkede ham Banknoterne og udstrakte den højre efter Kniven.

„Holdt, ikke saa rast“, svarede Kjøbmanden roligt. „Hvormeget har Du viklet ind i dette Bananblad?“

„Det Du forlangte — tre tusinde Gylden“, sagde den Judsødte, idet han trak Djembryuene sammen. „Det faldt mig vanskeligt nok at skaffe dem“.

„Det er meget muligt“, svarede Amerikaneren leende, „men for tre tusinde Gylden stiller jeg mig ikke ved Khris'en“.

„Solgte Du mig den ikke for denne Pris?“ raabte Javaneseeren, idet hans Dine funkledede af Brede og den højre Haand næsten uvilkaarligt greb efter Dolken, som han bar i Beltet.

„Saa sagte, min Ven“, svarede den koldfindige Nankee med et ringeagtende Smil over den truende Bevægelse. „Jeg spurgte Dig blot, om Du havde Lyst til at anvende tre tusinde Gylden paa dette Staal, men jeg talte ikke et eneste Ord om, at jeg vilde overlade Dig den derfor — dog, dersom Du giver fire tusinde skal den tilhøre Dig“.

„Fire Tusinde!“ raabte Javaneseeren, skjærende Tænder; „min hele Formue bestaaer i det jeg bærer paa mig; jeg har ikke tusinde Skilling mere at lægge til“.

„Det gjør mig meget ondt“, sagde Amerikaneren og trak paa Skuldrene. „I saa Fald frygter jeg for at jeg kommer til at beholde Khris'en“.

„Khris'en er min“, sagde Javaneseeren med sammenbidte Tænder. „Du maa ikke forbeholde mig den. Her ere Dine Penge, det er alt hvad jeg ejer, og jeg under Dig dem gjerne, thi til Gjengjæld derfor kan jeg jo takke Dig for mine Forsædres Vaaben, men — nægt mig den ikke“.

„Hm, jeg troede Du vilde kun have den til en Ven“, sagde Nankeen leende. „Havde jeg vidst dette,

vilde jeg ikke engang have solgt den for fire tusinde, men et Ord er et Ord, og skaffer Du mig denne Sum skal Du faa den, men ikke en Skilling billigere“.

„Giv mig Khris'en og tag Pengene“, bad den Fremmede indstændigt. „Jeg kan ved Allah ikke give Dig mere; driv mig ikke til det Yderste“.

„Hvor Du har faaet de tre Tusinde, kan Du vel ogsaa faa det fjerde Tusinde“, sagde Amerikaneren spottende. „Dette er mit sidste Ord, og lad mig nu være i Fred, thi jeg skal ombord paa et Skib her paa Rhedden. Naar Du har faaet Pengene saa kom i Morgen tidlig til Hotel Amsterdam“.

„Du nægter altsaa at sælge den for tre tusinde Gylden?“ spurgte Javaneseren med dæmpet, af Forbitrelse næsten kvalt Stemme, men Amerikaneren svarede ikke. Paa Mandens Sindsbevægelse saae han meget godt, at han havde vundet sit Spil; han vendte sig derfor fra ham og gik langsomt langs med Flodbredden. — Han havde maaske gjort bedre i at give ham Dolken.

Noget længere nede stod hans Cabriolet; den brune Kudsk med den runde, galonerede Hat havde allerede seet ham komme og var kjørt midt ud paa Bejen; Goodwin steg langsomt ind og kastede et flygtigt Blik tilbage, for at see efter den Indsødte, men denne var intetsteds at see, og efterat Yankoen med et Par malayiske Ord havde underrettet Kudskken om, at han skulde holde ved Toldstedet ved Kali Bessaar, lænede han sig mageligt tilbage

i den lille Bogn og smilede over den fordeelagtige Handel.

Da de naaede det Sted, hvor alle de Baade, der passere ud eller ind ad den smalle, til Havnen førende Canal, skal lægge til, var den hollandske Capitains Jolle endnu ikke kommen, og med stigende Utaalmodighed gik Vankeen temmelig længe frem og tilbage ved Bredden.

En af fire Malayer roet Baad kom ned ad Canalen, og en femte Person, der var indhyullet i en smudsig, gammel Sarong, laa udstrakt bag i Baaden, der langsomt gled hen langs Steendæmningen ved Toldstedet, for at vise den derværende Betjent — en Liplap — at de ikke havde noget der skulde fortoldest. Baaden var virkelig ogsaa aldeles tom, den indeholdt kun et Par Bundter Bananer eller Pisang, et Dussin Cocusnødder samt et Par Kurve med Riis og andre Frugter. Det var altsaa ikke nødvendigt at standse længere, og den drev langsomt forbi.

„Naa“, raabte Liplappen gnavent, „kan den doyne Knægt, der bag i, ikke sidde oprejst, naar han passerer Toldstedet?“

„Han er syg“, sagde en af Malayerne, idet han begyndte at ro, og strax efter naaede den skarpt byggede Baad den med Ebber følgende Strømning, og gled raff nedad Canalen.

Amerikaneren havde seet at Baaden lagde til, men uden at lægge videre Mærke til den; thi den med Utaalmodighed ventede Baad kom endelig gjennem Canalen, standfede nogle Øjeblik ved Rajen, hvor den tog Vankeen ombord, og sejlede derpaa uhindret videre, da Capitainen kun medbragte Høns, Frugter og nogle andre Gjenstande til Eskibets Proviantering.

Paa Rheden indhente de Baaden med de fem Malayer — den ene af dem laa endnu udstrakt paa Bænken, og de der roede syntes heller ikke at have meget Hastværk, thi de drev med den udadgaaende Strømning langsomt hen mellem de for Anker liggende Skibe.

Solen var imidlertid gaaet ned, og Goodwin blev i flere Timer ombord hos Hollænderen, for at vente paa Maanens Dpgang og den snart indtrædende Flodtid. Capitainen spurgte ham engang, hvorledes det gik med hans Handel med Khris'en, men Amerikaneren svarede undvigende, udrettede hvad han endnu havde at gjøre ombord, og forlod derpaa Skibet med de malayiske Folk, som ethvert europæisk Fartøj lejer for den Tid det opholder sig paa Batavias Rhed.

Et Uvejr, som netop traf op, sendte en frisk Brise over fra Kysten, og Malayerne maatte bruge Marerne for at modarbejde den, men Søen var endnu fuldkommen rolig og Maanen skinnede lyst og klart paa det glindsende, leikrusede Vand.

Baadene, som pleje at bringe Skibene deres Ladning, vare alle vendte tilbage til Canalen, og kun hist og her gled en enkelt, som havde forsinket sig, hen mellem de store Fartøjer. Dette var egentlig imod Loven, de bleve derfor af og til anraabte af Baagtskibet, og den regelmæssige Lyd af Marerne lød langt hen gennem Ratten. — En saadan Baad kom nu, og Amerikaneren, som sad ved Roret, saae den pludselig dukke frem saa tæt ved sig, at han neppe fik Tid til at dreje af, for ikke at støde sammen med den.

„Hejda der foran, hvorfor Fanden passe I ikke paa!“ raabte han ærgerligt. Den fremmede Baad afveg imidlertid ikke et Haarsbredde fra sin Cours, men fulgte endog snarere den andens afvigende Bevægelser, nu berørte den dens Blanker og sturede langs henad dem, saa at Malayerne neppe havde Tid til at tage Marerne ind.

„Tabée Tuwan!“ *) raabte samtidig hermed en trodsig Stemme, som bragte Goodwins Blod til at isne, og en mørk Skiffelse sprang med et vildt Sæt ind paa Amerikaneren, medens to af de fremmede Søfolk fulgte ham og holdt Baadene fast til hinanden.

*) Jeg hilser Eder, Herre.

„Hjælp, Mordere, Røvere!“ raabte denne og rev Khris'en, som han havde i Lommen, op for at forsvare sig mod sin Fjende, men før han kunde faa Staalet ud af Træskeden, havde den spinkle, men smidige Javaneser kastet sig over ham og grebet fat paa Khris'en.

„Hjælp, Mordere“, skreg den Overfaldne paany, idet han med vildt Raseri søgte at befri sig fra sin Fjendes Greb, og med den højre, knyttede Haand førte velmeente, men unyttige Slag mod hans Hoved.

„Jeg vil have min Khris“, sagde Javaneseren skjærende Tænder. „Giv mig min Khris eller Du er dødsens“.

„Fordømte, brune Uhyre, jeg vil hellere give Dig mit Liv!“ raabte Yankee'n i vildt Raseri. „Vent, Slyn- gel, det skal Du komme til at betale dyrt. Herhid, Malayer, hjælp mig at binde denne Skurk“.

Det begyndte at blive uroligt paa de nærliggende Skibe, hvor man havde hørt Larmen og Raabet om Hjælp, og Blokkens Knirken paa det nærmestliggende overbeviste den Indsødtes øvede Dre om, at man satte en Baad ud. Fra den Gaa, hvor Baatfabet laa, hørte man ogsaa raske Aareslag, som trængte til Amerikanerens Dre.

„Til Hjælp, herhen — Hurra, Gutter, jeg holder paa Krabaten!“ raabte denne jublende. „Herhen, ohoj!“

„Saa faa da Din Billie“, lod det med hvistende Stemme i Amerikanerens Dre, og et svingrende Angst- skrig fulgte efter en slangeagtig Bevægelse af Javaneser- ren, som i næste Djeblisk snoede sig ud af den Hvides Arme og sprang tilbage i sin egen Baad. „Nu aasted, aasted!“ raabte han til sine egne Folk, og hurtigt som Lynet fulgte de brune, smidige Skikkelser Befalingen, medens Amerikanerens Malayer sadde ubevægelige af Forkærdelse og ikke vovede at røre sig af Stedet for at forsvare den Hvide.

„Holdt der — hvad er det for en Baad?“ raabte en dyb Stemme hen over Vandet, og Marerne, som hurtigt bleve sænkede og atter hævede, glindsede i Maane- skinnet.

„Op med Sejlet!“ raabte Javaneseren nu til sine Folk, og derpaa hjalp han dem ganske koldsindigt at stille Maattesejlet. Men neppe havde dettes brede Glade sig, før den bestandig stærkere Blæst greb det og drev den smalle Baad fremad.

„Holdt, siger jeg!“ raabte den nærmere og nærmere kommende Stemme i det malayiske Sprog, medens en Baad ligeledes nærmede sig fra den anden Side. „Ned med Sejlet, eller jeg fyrer“.

„Fyr!“ svarede Javaneseren med en trodsig Latter, „fyr saa meget I vil“, og gribende Roret vendte han den skarptbyggede, lille Baad ligesom Vinden, som bragte det kæmpemæssige Sejl til at svulme og Vandet forude til at sprøjte skummende iveauet.

Tre eller fire Skud bleve nu affyrede efter ham, uden dog at naae Baaden; desuagtet opgav Baaden fra Bagtskibet dog ikke Forfølgelsen, men satte nu ligeledes et Sejl til for at benytte Vinden. Imidlertid raabte den commanderende Officier til den anden Baad, som nærmede sig og var bleven affendt fra et engelsk Krigsskib, at den skulde ro hen til den paa Vandet flydende Baad og undersøge den. — Det var Amerikannerens Baad, og Malayerne havde endnu ikke taget Marerne, thi de vare beskæftigede med den hyvide Mandss Lig. Hjælp kunde de rigtignok ikke mere bringe ham; den skarpe Khris havde med skrækkelig Sikkerhed ramt hans Hjerte.

Spottende Forfølgelsen fløj Javaneserens lette Baad imidlertid hen mod de „tusinde Der“, i hvis Nærhed Bagtbaaden ikke engang havde sig alene og hvor enhver Forfølgelse desuden vilde have været frugtesløs mellem de talrige smaa Der. Efter to Timers Forløb maatte den opgive Jagten og vendte langsomt tilbage til Stationsskibet paa Rheden.

J. H. Halvorsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 26.

Løverdagen den 25de Juni 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schults.

Om Tobakken og Brugen af samme.

Tobakken synes først at være bleven bekendt i Europa ved Amerikas Opdagelse. Til Spanien bragtes den af Hernandes de Toledo, og til Frankrig i Aaret 1560 af den franske Gesandt ved det portugisiske Hof, Jean Nicot, hvoraf Tobakkens latinske Navn, nicotiana. Den første, der indførte denne Plante i England, var den berømte Admiral Frank Drake, Aar 1586. Men for at bringe den ret i Mode, manglede der en Læges anbefaling. Som dens ubetingede Konpriser fremstod den hollandske Læge Bontekoe, der opløstede den til Skyerne som et Universalmiddel, der ikke alene kunde forebygge og hæve enhver Sygdom, men endog betydes

ligt forlænge det menneskelige Liv. Dette var at tage Menneskene fra deres svageste Side, og i kort Tid forstod han paa denne Raade at gjøre Tobakkens Brug almindelig i Europa, hvorved en uhyre Handelsfordeel tilflød hans Landsmænd. Men paa den anden Side manglede det heller ikke paa Andre, der baade ved offentlig og privat Indflydelse søgte at hæmme dens Brug, deels ved direkte Forbud, deels ved Skriver, som skulde vise dens Skade og de Ødelæggelser, Tobakken kunde og maatte udøve paa det menneskelige Kjon. Jacob den Første i England lagde en høj Told paa „dette skadelige Ufrudts“ Indførelse, og skrev selv et Skrivt imod dens Brug. Pave Urban den Syvende udstedte et Exkommunikations- Dekret imod Alle, der snusede Tobak i Kirken. 1643 blev Tobaksrygning i Rusland forbudt under Straf af Halsbugning. Amurath den Fjerde forbød ligeledes under Livsstraf Tobakkens Brug. 1661 satte Raadet i Bern Tobaksrygning lige med Ægteskabsbrud. Ogsaa Kong Christian den Fjerde udstedte en Forordning af 29de Juli 1632, hvorved al Indførsel af Tobak i Norge forbødes, hvilket Lovbud dog kort efter, den 8de Mai 1643, atter ophævedes. De fleste af disse Love grundede sig paa den Indbildning, at Tobakken gjorde ufrugtbar, og betog Landets Indvaanere deres Kraft og Manddom. De første litteraire Forhandlinger i Danmark om Tobakkens Nytte eller Skade fandt, saavidt vides, Sted i Aaret 1631, da den lærde Læge og Na-

turforsker D. Worm i et Brev til Islænderen Arngrim Jonsen, gav denne en kort Underretning om Tabakkens Historie og dens Brug. Han henviser til Clusius og Neander, som have skrevet denne Plantes Historie, men erklærer forresten, at han anseer Tobaksrygning for ret gavnlig for kolde og phlegmatiske Temperamenter, men at derimod Tobak i Substantis (Skræatobak) er skadelig. At Tobakken, som et medicinsk Middel kan være af Nytte antager han, og omtaler dens Anvendelse som saadant. Som en mere afgjort Modstander af Tobakkens diætetiske Brug, fremstod 1665 den berømte danske Læge Simon Paulli, der sætter Tobakkens Brug blandt de fordærveligste og skadeligste Sager. Blandt de urimelige Beskyldninger, han gjør mod Tobakken hører, at han antager, at Røgen af Tobak skulde gjøre Lungerne og Hjernen ganske sorte og udtørrede, og taler han med Barme og Kraft mod denne fremmede Plantes Indførelse i Europa.

Erfaringen har imidlertid lært, at Bontefoe har udrettet mere end Simon Paulli og alle hine nævnte Dekreter. At Tobakken saaledes, uagtet alle disse Hindringer, og uagtet dens Nydelse under hvilkenfømhelt Form kun har ringe Tillokkelse for Begynderen, da den lugter og smager denne lidet indbydende, og altid straffer ham med et mere eller mindre Ildebefindende, som Hovedpine, Svimmelhed, Dvalme, Brækning o. s. v., at den desuagtet er bleven saa almindeligt udbredt næsten over den hele Verden, viser, at dens Brug maa have

en dybere Grund, eller gjør det i det mindste antageligt, at den ei fortjener al den Dadel og Affkye, som dens Modstandere have udøst mod den. Var den endog nok saa skadelig, formaaer dog nu neppe Noget at bringe den ud af Brug. Vi ville oplyse om dens Egenskaber, og deraf uddrage saadanne Regler, som kunne gjøre dens Nydelse saa lidet skadelig som muligt. Tobakkens vigtigste Princip er et skarpt, narcotisk Stof af betydelig Virksomhed. Ved dette virker den til at nedstemme og berolige den altfor store Cerebralsensibilitet, som vistnok, fornemmelig i de sidste Aarhundreder, har opnaaet en betydelig Høide. Brugt med Maade, frembringer den en stærkere Affondring i Mavens og Tarmenes Slimhinde, beforder de resorberende Kars Virksomhed, fremsskynder Stolgangen o. s. v. Ofte er den et beroligende og smertestillende Middel, som f. Ex. i Tandpine, og undertiden af Nytte i Snue og andre catarrhalste Tilfælde. Den bidrager desuden til for en Tid at undertrykke Appetitens og Tørstens ubetimelige Mindelser, og bliver saaledes ofte af stor Nytte for Soldaten i Feldten, eller for Andre, der ei til enhver Tid kunne tilfredsstille disse paatrængende Fornæmmelser; ja den bringer ofte hiin til at glemme Krigens Moisommeitgheder og Farer. Man kan heller ikke nægte, at den endog i det daglige Liv for Mange bliver en sand Nydelse, der adspredrer og opmuntrer, og som saa ganske bliver til Bane, at den ligesaavel som Appe-

titen forsvinder med Sundheden, og kommer tilbage med den.

Paa den anden Side fordærver Tobakken, især hvis den misbruges, Smagen, frembringer en ubehagelig Aande, gjør Tænderne sorte, formindsker eller altererer Spyttet, hvis tilstrækkelige Mængde og ufordærvede Beskaffenhed er af saa stor Vigtighed for Fordøielsen, fløver eller afstumper Mavens Nerver, saa at den bidrager til at formindske eller ganske at betage Appetiten, gjør, hvis den benyttes som Røgtobak, den Luft, der skal indaandes, uren og altfor tør, og foranlediger Congestioner til Hovedet og Brystet, og kan der ogsaa opstaae høist skadelige Virkninger, naar Tobakken bruges paa eengang i saa stor Mængde, at den virker som Gift.

De fleste Mennesker vænne sig til Brugen af Tobak ikke af Nødvendighed eller for Nyttens Skyld, men af Efterlignelseslyste. Derfor begynde Mange allerede som Dreng, at ryge Tobak, som de ansee for et af de meest tillokkende Midler, til at sætte sig i Klasse med Borne. Mængden af Menneskene, naar de have opnaaet en vis Alder, taale den ret godt, uden at de forresten i Almindelighed have nogen Fordeel eller sand Gavn deraf; de have kun paabyrdet sig en Nødvendighed mere i Livet, og ikke faa lide aabenbar Skade deraf. For den barnlige Alder er den absolut skadelig, og ligeledes høist fordærvelig for Brystsyge, for Perso-

ner, der lide af galdeagtige Tilfælde, der plages af en sygelig Irritabilitet eller ere af en tør Constitution.

Den meest anbefalende Maade at benytte Tobakken paa er upaatvivlelig som Røgtobak. At antage nogen almindelig Regel for Antallet af de Piber eller Cigarer, der dagligen maa ryges, lader sig vanskeligt gjøre, da dette afhænger af Individernes forskjellige Constitutioner og Bane. Jo færre der nydes, naar de ikke skulle opfylde en eller anden bestemt Hensigt, jo bedre. I Almindelighed vil den Paagjældende, naar han ikke forblindes af sin Lidenkab, let kunne bestemme det selv. I et koldt, raat og fugtigt Veir kan man ryge meer end i et varmt og tørt, ligeledes mere i lavtliggende end i høie Egne, mere i fri Luft end i Stuen. Med Hensyn til Tiden maa det ansees for upassende at ryge strax førend Maaltidet, fordi det svækker Appetiten; ligeledes er det skadeligt at ryge strax efter samme, da det afstedkommer Tab af et vigtigt Fordøielsesmiddel, Spytet, der ikke lader sig erstatte ved nogensomhelst Drif. For den Værde egner Morgenen sig mindre for Tobaksrygning, end Aftenen, thi den ved Sønnen forøgede Hjernevirksomhed vilde kun derved nedstemmes. Den meest passende Maade at ryge Tobak paa er maaskee ved Hjælp af Cigarer, som dog imidlertid medføre den Ubhagelighed, at Tobaksrøgen kommer for varm til Munden. Pibernes Mundstykker ere altid forsærdigede af en mere eller mindre haard Materie,

der ikke sjelden have en skadelig Indflydelse paa Læberne. Dette gjælder især om Kridtpiberne; mindre skadelige ere de Piber, som have Hornspidser. Det er ikke sjeldent, at man hos gamle Tobaksrygere spore Kræft paa Underlæben. Piber med lange Rør bør foretrækkes for dem med korte, da deels derved Røgen mere affjøles, førend den naaer Munden, deels den emphyreumatiskke Olie, som danner sig under Tobakkens Forbrænding, vanskelig kommer i Berørelse med Læberne og Munden. De saakaldte tyrkiske og hollandske Piber maae ansees som ret hensigtsmæssige. Gavnligt er det til Tobakken at nyde en eller anden formildende, ikke spirituos Drif. Reenlighed fordrer ogsaa, at man efter Rygningen udfyller Munden.

At tygge Tobak eller at bruge Skraatobak maa i det Hele ansees for skadeligere, end at ryge samme; men kan forresten have samme Nytte og Skade. For stærke, kraftfulde Menneker, der ideligen ere i den frie Luft, fornemmelig for Søfolk er den undertiden gavnlig, ja bliver dem ei sjelden ved Bane uundværlig. Man anseer Skraatobak som et Middel mod Skjorbug og Søsye, hvad imidlertid en berømt Læge betvivler.

Overdreven Brug af Snuustobak kan tilintetgjøre Lugtesansen, fordærve Smagen, og foranledige endeel andre Ubehageligheder ved at tilstoppe Næsehuulhederne. Brugt med Maade er Snuustobak undertiden nyttig i

flere Diensygdomme, ved Feil i Hørelsen, Hovedpine og flere andre Tilfælde, ved at virke som et Afledningsmiddel. Da den fremdeles er et Incitament for Hjernen, og saaledes et søvnfordrivende Middel, kan man med Held anvende den i de Tilfælde, hvor man attraaer en saadan Virkning, istedetfor Biin og Kaffe, og saameget desto bedre, da dette Middel kun virker lokalt, og ikke, som disse, tillige angriber andre Systemer. Men ønsker man sig slike Fordele af Snuustobakkens Brug, bør man kun benytte denne naar Omstændighederne fordre det.

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 27.

Løverdagen den 2den Juli 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Batavia og Europæerne paa Java.

Man danner sig alle Slags Billeder og Former af denne Stad, tagne efter europæisk Monster; man tænker sig Bolde, Mure, Porte, Kirketaarne, store Palladser og Bygninger, og seer Intet af alt dette. Naar man er stegen ud af Schaluppen, sætter man sig i en Hiresfareth, og betaler for den halve Dag, saavel som for et Kvarteer, circa 3 Gylde; en gulbruun Javaner eller Malayer er Kudsk og kjører hvorhen man forlanger det. At gaae tilfods falder altfor besværligt formedelst Heden, og for Europæerne er det altfor fornedrende. Man kjører nu igjennem nogle lidet beboede Gader, langs med halvt eller heelt forfaldne Huse, seer hist og

her nogle Chinesere arbeide i deres Værksteder eller skaffre i deres Kramboder, møder nu og da en halv paaflædt Indfødt, her en Hyrefareth, hist en Karre, trukken af Bøfler, og venter endnu bestandig paa Staden Batavia, som man allerede har halvt i Ryggen. Da Staden blev anlagt her paa Grund af Flodens Udlob, men man senere holdt denne Plads for usund formedelst den muddrede Strands nære Uddunstning, saa trak man sig efterhaanden dybere ind i Landet, demolerede tildeels Husene, for at skaffe de øvrige et friere Lufttræk, dels lod man dem staae tomme, og i længere Tid have de forreste været beboede af Chineserne, nogle kummerlige Levninger af Portugiserne, af Indfødte og nogle Amboinesere, og de fleste benyttedes til Pakhuse og Magaziner. Har man dette forfaldne Batavia i Ryggen, saa bliver man paa det behageligste overrasket af Molenvliet. Til Venstre en smuk Canal med Alleer, ret elegante Huse med Haveanlæg; de staae vidt og luftigt fra hverandre, med en Terrasse eller Forplads og et bedækket Gallerie, Viranda, der er ligesaa godt meubleret, som Værelserne selv. Bag Huset findes et lignende Gallerie eller Haveanlæg. Om Aftenen seer man Husets Beboere sidde sammen paa denne Forplads; Herrerne have deres Cigarer i Munden, og de gulbrune Creolerinder deres Theekopper i Hænderne, og deres dunkle Teint fremhæver endnu mere den sneehvide, paa Fransk tilskaaarne Klædning, og kaster endnu mere Lys paa deres europæiske Ma-

boerker. Mandlige og kvindelige Betjente ere sysselsatte omkring Herstaberne. Kanalen er oplivet af mangehaande indiske Vaade, af Græs-, Smør-, Melke- og Frugthandlere, Landmænd og Chinesere. Om Morgenen vrimler det af hundrede Badende; Mænd, Koner, Dreng, Piger, Bøfler, Heste, Oxer, Sviin, Geder krydse hverandre i broget Masse. Veien støver uafsladelig af lette Bendies, Kalestjer, Karether o. s. v. med een til fire Heste for; man kjører til Bureauer, Kontorer, Magaziner og Kjøbmandsboutiker. Hist kommer en Badatti-Karre med et Par Bøfler for langsomt fjørende, og en javansk Landmand titter frem af den, som under et Tag. Henimod Middag tager Brimmelen efterhaanden af, Heden driver Alt ind i Husene; kun den chinesiske Bispeframmer forstyrrer hist og her endnu Dagens Stilhed; med den ene Haand holder han en Solstjærm, Bayong, over sit Hoved, i den anden en Art Skralde, Klontong, hvormed han forkynder sin Nærværelse; bag efter ham vralter en Slave eller Karl under den trykkende Byrde, der hænger ned paa begge Sider fra en lang Bambusstok.

Dagleieren, Kuli, kommer nu med to store Vandkander, for at sprøite Gadesløvet bort. Ved Enden af Molenvliet viser sig til Høire den skjøne Harmonie-Bygning, den brede Gade fører til den saakaldte „Köningsplein“, og den smalle til Venstre til Weltevreden; til Høire ved Kanalen strækker Nyswyk sig, og til Venstre Nordwyk; i det Første prunker Generalgouver-

neurens skjønne Hotel og mangen anden smuk Bygning; i det Sidste seer man flere landlige Baaninger, som tilhøre Kjøbmænd og Embedsmænd. Gaderne ere ikke mindre livlige. Man har nu tilbagelagt omtrent fem Fjerdingvei, og kommer herpaa til Weltevreden, som man har anlagt planmæssigere til et nyt Batavia, hvorfor Husenes Rækker ere ordnede symmetrisk. Blandt alle Bygninger udmærke sig her ved europæisk architectonisk Pragt det kongelige Slot med en herlig Exerceerplads, omgivet med Alléer; den katolske Kirke, Kaserne, Officeersboligerne, Militairhospitalet, Amateur-Theatret o. s. v. Saaledes have disse forhenværede Smaabyer efterhaanden forenet sig til et Heelt, og betragtes nu som den nye Stad Batavia, hvori Pragtbygninger i europæisk Stil afverle paa mangfoldig Maade med nydelige Havehuse og asiatiske Baaninger, og begge Verdensdele synes her ligesom at forene sig til et venligt Heelt, der paa en behagelig Maade overraster den Fremmede og yder Beboeren de meest forskjelligeartede Nydelsér.

Efterat vi nu flygtig have besøgt Staden, ville vi blandt dens brogede Befolkning gjøre os bekendt med Europæeren paa Java.

Mennesket kan, som Erfaring viser, leve under alle Climater; Polarlandenes Kulde taaler han lige saa godt, som Tropernes Hede; men han maatte gaae tilgrunde, dersom han pludselig forflyttedes fra det ene til det andet; kun den gradvise Overgang er det, som

gjør dem begge fordragelige for ham. Vel antager man som Grundregel, at man i fremmede Zoner maa rette sig efter Landets Sæder og Skikke; dette kan nogenlunde finde Anvendelse i Henseende til Bolig og Klæder, men mindre hvad Spise og Drikke angaaer. Man maa ved Ankomsten rette sig efter ældre Euro-pæere, for let og uden Fare at blive acclimatiseret; dog den Ene raader til dette, den Anden til hiint, den Ene forkaster hvad den Anden tilraader og Enhver holder Alt, hvad der ikke smager ham, for skadeligt; man maa overlade Alt til Naturen, som overalt er den bedste Veileder, som giver Dyret det Instinct, der ofte leder sikkrere, end Menneskets grublende Fornuft. Den der vil blive syg, behøver kun at spørge ret Mange tilraads, hvorledes han bedst kan vedligeholde sin Sundhed. Nøiagtig Jagttagelse af sin egen Individualitet og af enhver Vitring af fremmed Indflydelse paa den, Naadeholdenhed i alle Nydelsler, langsom Dvergang til de herskende Sæder og Skikke ere de fortrinligste Momenter, som den, der let vil vænne sig til en fremmed Zone, ikke bør tabe af Syne.

Soldaten troer, efter at være kommen i Land, paa eengang at maatte holde sig skadesløs for alle Savn ombord, og lever godt for den under Reisen sammensparede Lønning. Den uvante Hede egger bestandig hans Tørst, han har allerede hørt Meget om Batavias Arrak, og vil nu ret gjøre sig tilgode dermed; ogsaa de sastrige Frugter smage ham godt; hermed overfylder

han sin Mave, Rusen formerer hans Tørst; nu griber han til Vandflasken, og den første Impuls til Forstyrrelser i Fordøielles-Organerne er givet; tilmed udsætter han sig endnu i de fjelligere Nætter for Træk, og den anden Faktor, Forkjølelse, fremkalder nu den saa befrygtede Diarrhoea biliosa. Det klinger besynderligt, og dog er det sandt, at man ingensteds mere maa vogte for Forkjølelse, end netop i de hede Lande. Saa meget ogsaa Folkene blive advarede for alle skadelige Indflydelse og formanede til Maadeholdenhed, saa fylde de dog snart mere Hospitalet, end Caserterne, og man tilskriver ofte Klimaet, hvad der ene og alene maa skrives paa Individets Regning.

Har man ved maadeholdende Nydelse og gradviis Overgang til den nye Levemaade vedligeholdt sin Sundhed uforstyrret og saaledes acclimatiseret sig, da kan man opnaae en lige saa høi Alder, som i sit Fædreland. Man har seet 60aarige Oldinge, der endnu vare meget livlige og ikke mere ønskede at ombytte deres indiske Hjem med det europæiske Fædreland. Den, der altsaa antager Batavia for Europæernes Grav, han seer blot paa Folgerne, men ikke paa Aarsagerne til dem. Jo længere Europæeren opholder sig paa Java, desto mere voxer hans Formue, og med denne ogsaa hans Luxus; har han for sex Aar siden kunnet nøies med to Slaver eller Tjenestefolk, saa behøver han nu allerede tolv, og paa samme Maade gaaer det ham med Hestene. Vi ville nu aflægge et

Besøg hos nogle Europæere, der ved Tidens Hjælp allerede have bragt deres Sager paa det Tørre, og mindre end tilforn behøve at bryde sig om deres Bureau= eller Kontortimer. Baaningshuset, sædvanlig kun een Etage høit, let og luftigt bygget, er omgivet af skønne Haveanlæg og bespygget af høie, løvrige Træer. Taget løber frem over Galleriet, og hviler paa dets Piller; en saadan romersk Portik findes paa ethvert Huus foran og bagved. Dette Gallerie er ligesaa godt meubleret som Bærelserne, Kanapeer, Stole, Borde, Billeder og Lysekroner pryde det i Forhold til Cierens Rigdom. Midt igjennem Huset fører en ligeledes meubleret Gang til det bageste Gallerie, paa høire og venstre Side af Gangen ere Baanings- og Sovefabinetterne, Arbeidsværelserne og deslige; Kjøkkenet, Domitilboligen og Stalden ere anbragte i Sidebygninger: Ameublementet er europæisk-asiatisk, den vindskibelige og virksomme Chinese kan af Mangel paa Underviisning blot efterabe europæisk Kunst, og hvor den europæiske Kunstner af det samme Material vilde danne de skønneste Snitværk, der fremkommer hos Chineseeren kun en flodset Uting, hvad enten det er af Træ eller af Metalstoffer, kun med Undtagelse af nogle yderst fine Guldarbeider. Saaledes savne vi, med al Pragt og Luxus, den europæiske Smedker og Tapetserer i Bærelserne. De fra Europa kommende Meubler og musikalske Instrumenter lide ofte meget af den lange Rejse. Det vil endnu vare Aarhundreder,

førend Europæerne gaae til Colonien i anden Hensigt, end for der at fylde deres Lommer, og saa vende tilbage igjen. Der lod sig lige saa let indføre Literatur, Kunster og Haandværker i Indien, som i Tydskland, samme Lovgivning, samme Mynt, Maal, Vægt o. s. v., naar man ikke tog Hensyn til Enkeltens Fordeel, men til det Heles Vel.

Bed Siden af de europæiske Meubler see vi ogsaa japaniske Sakarbeider, Arbeidsborde, Stole, Tbebaffer med Tilbehør o. s. v., hvis Verlemorsglands skuffer Diet, som om alle disse Ting vare indlagte; kun Skade, at Figureerne og Tegningerne derpaa endnu ere fra Kunstens Barndom. Forjæves have Europæerne hidtil bestræbt sig for at aflure Chineseerne Tilberedningen af dette Sak.

(Fortsattes.)

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 28.

Løverdagen den 9de Juli 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Batavia og Europæerne paa Java.

(Fortsat).

Bærelserne ere meget høie, deels prydede med chinesiske Tapeter, deels blot malede, Gulvet er belagt med zierlig flettede Maatter, i hvilket Arbeide Javanerne udmærke sig; Kommoder, Skabe og deslige ere smykkede med Vaser af Krystal eller chinesisk Porcellain, og saaledes frembyder denne brogede Blanding af europæisk og asiatisk Luxus et imponerende Syn, og man troer sig ved Feekunster henflyttet snart til den ene, snart til den anden Verdensdeel. I Sovekamrene see vi et Sengested, der er lige saa bredt som langt, rundt om behængt med Gardiner af Flor eller Gaze, for at

hindre Mosquittoerne fra at trænge ind; sædvanlig staaer den ogsaa fjernet fra Bæggene og med Benene i Vand, for at holde de smaae, vimsse Myrer og andet besværende Udvort borte. Løste vi Omhængtet op, see vi blot en fast Matras belagt med et hvidt Lagen, et Par Hovedpuder, ogsaa temmelig faststoppede, et let, ikke vatteret, Kattun eller hvidt Teppe, der kun sjelden bruges. Gulvet er ligeledes belagt med Maatter.

Dette var Baaningshuset; nu til Beboerne. Deres Dag er i det Hele saa temmelig eens inddeelt hos alle Stænder. Om Morgenen staaer man meget tidlig op, for at nyde de skjønne kjølige Morgentimer enten til Fornøielse eller til Arbeide, alt efter som Forretningerne eller Kassen tillader det. Nar ud og Nar ind staaer Solen op Kl. 6 og gaaer ned Kl. 6, med et ifkun meget kort Tusmørke. Sædvanlig Kl. 5 kommer man ud af sit Sovestue, klædt i en Sarong og Kabai; denne Sarong bestaaer for det meste af Sirts eller Kattun, er syet sammen i Form af en viid Sæk uden Bund, eller reittere som et Skjort uden Kynker, overalt lige viid; i denne smutter man ind, flaaer den foran i et Par Folder, saa at den slutter fast til Hofterne, hefter den sammen foroven eller gjør den fast om Livet med et Belte; Kabaien er en simpel hvid eller foubleurt Dverkjole, i Form af en kort Slobrok. Dette er Natklædningen for Mandfolk og Fruentimmer; i en saadan kommer man fra Sovestuet, med de blotte Fødder stufne i lette Tøfler eller Sandaler. Skjorter,

Strømper, Underklæder o. s. v. har man endnu ikke paa; det vilde være altfor besværligt. I denne Dragt spadserer man nu et Par Gange frem og tilbage i Morgengalleriet, raaber tillige nogle Gange paa Malayst: Heida! hvorpaa da endelig en Slave eller Slavinde kommer listende, endnu gnidende sig Sønnen af Dinene, og faaer Ordre at bringe Kaffe eller Thee. Tjeneren gaaer, bringer det stiltiende, og stikker paa samme Tid sin Herre en tændt Cigar i Munden. Imidlertid vente Tjenerne paa deres videre Befalinger, som de egentlig kunne udenad, og for dette Tilfælde har Slaven allerede en frisk Sarong og Kabai i Beredskab, ventende at det skal hedde: „Jeg vil bade mig“. Hertil er der bygget egne Badehuse ved Floder eller Kanaler, hvor man kan lede dem forbi Baaningen; hvis ikke, da bader man sig i Kar.

Naar man er kommen af Bad og befinder sig vel, sætter man sig til Frokosten. Den bestaaer halv af europæiske, halv af indenlandske Retter. De fortrinligste af dem ere Nassi, Kerry, Sambol, stegte Fiske, noget Skinke eller kold Steg, Karbonade, Beussteg, Æg eller Æggekage. Nassi hedder den tørt kogte Riis, hvortil man spiser Kerry og Sambol; den første er sædvanlig tillavet af Cocosnød og Kurkuma med noget Fisk eller Hønseskjød; den sidste bestaaer i Almindelighed af spanske Beber, Citroner og stødte Chalotter; en anden Biret til Risen er Trabo, nedlagte Fiske, og Dingding, smaae Stykker Bøffel- eller Dyreskjød, der blive saltede, tørrede

i Solen og derpaa stegte. Til denne Frokost, der mangengang bestaaer af tolv Retter, bliver drukket The, Kaffe, Rødviin med Vand, Rhinskviin med Seltersvand, engelsk eller brabantisk Ol. Efterat man saaledes i al Mag har faaet Frokosten tillivs, hvorhos maa bemærkes, at man kun nyder Lidt af hver Ting, klæder man sig paa, og Kjøbmanden lader sig føre til sin Boutik eller sit Kontor, Embedsmanden til sit Bureau. Paaflædningen hører hos Mange til Dagens møjsommeligeste Forretninger, og vel i intet Land værner man sig lettere til Magelighed end i Indien. Den magelige „Altgast“ — saaledes kalder man Den, der allerede har været der temmelig længe — lader sig ved denne Forretning betjene af fire Hænder, naar han endnu er ugift, af qvindelige, er han gift derimod, af mandlige. Alt gaaer langsomt og a tempo; man trækker Kabaien af og lader Skjorten faste om sig, rækker Benene ud og lader dem stikke i Strømperne og Underbeenklæderne, trækker de sidste til sig og lader Sarongen falde; nu lader man de hvide Pantalons holde hen for sig, og stikker meget forsigtig Benene deri, for at de ikke skulle tabe den Glathed, som Strygejernet har givet dem, lader sig derpaa trække Skoene eller Halvstøvlerne paa, Halvstørklædet binde om, smutter i den hvide Vest og den hvide Trøje, sætter en bredskygget Hue paa Hovedet, og Morgendragten er færdig. Nu lader man sig endnu stikke et Par Cigarer i Lommen, og en tændt i Munden, og paa det Raab: „Pagi caretta“ fører Bognen

frem; en Dreng holder en Solskjærm over det her- skabelige Hoved, og stiller sig bag paa den lette Bogn, idet han bestandig holder Solskjærmen over sin Herre, der mere ligger end sidder i Bognen.

Vi lade nu Herrerne arbejde i deres Bureaus, og vende os til Dame-Toilettet. Herom kan jeg, siger vor Fortæller, saa gjerne jeg end vilde, ikke som Dien- vidne fortælle saa Meget, som om Herrerne. Jeg har heri fastet flere stjaalne end tilladte Blikke, og gjorde det alene i den Hensigt, ogsaa at kunne med- bringe mine ærede Læserinder en interessant Paragraph af min Dagbog; min egen Interesse strakte sig ved denne Leilighed først til mit tilkommende andet Jeg. Med Sarong, Kabai og Tøfler, ligesom Mandfolkene, komme ogsaa Fruentimmerne ud af Sovegemakket, sætte sig til Kaffen, og, hvor der er Familie, denne rundt omkring; ethvert Barn har sin Opvarterste. Seer man den fjære Ungdom munter og frisk forsamlet omkring sig, da smager Kaffen dobbelt godt. Børnene faae Mælk og Riiskager. Naar Frokosten er forbi, blive Børnene badede og paaklædte af deres Opvarterster, medens Moderen selv gaaer i Bad og herfra ordner sin Morgendragt. Hovedet er blot redt, og Haarene foreløbig sammenrullede for Eftermiddagen. En hvid Battistes eller Kattuns Overkjole, prydet med nogle Garneringer, skjuler de øvrige, lette Underklæder, hvorom jeg ikke kan give nogen Dplysning.

I denne løstfiddende Morgendragt ordner den flittige Huusmoder Tjenestefolkenes Arbeider. Koffen kommer, venter paa Taffelordren, faaer Penge til at gaae paa Torvet med, aflægger sit Regnskab for den forrige Dag, og foreviser, naar han kommer tilbage, de indkjøbte Gjenstande. De qvindelige Individer faae deres Arbeide ved Sy- eller Strygebordet, og hvor der endnu er Børn, gives der Baff nok hver Dag. Gaardskarlen og Stuepigen besørge Reengjørelsen af Gallerier, Gange og Værelser, Lamper, Lysekroner og andre Metalmeubler, der oftere trænge til at pudses og poleres. Nu komme de chinefiske Bisefkræmmere og falbyde Dette og Hiint; derpaa Frugt-, Grønt- og Hønschandlerne, og bringe Varerne lige saa gode i Huset, som man kan kjøbe dem paa Torvet; saaledes bære ogsaa Chineferne Dre- og Synefsjød omkring, skjære de delikateste Stykker fra til Carbonade eller Beuffsteg, og tilberede dem paa deres lille portative Ketterbænk, saa at Koffen blot behøver at lægge dem paa Risten. Enhver Betaling for Huusholdningen gaaer igjennem Konens Hænder, og da gives der hver Dag lidt at bestille i Pengeposerne, der ere meget store, da de indeholde Kobber. For nemlig at kunne give den godtroende Javaner ret mange Penge, betaler man ham med Kobber, og indtusser derfor hans Guld og Sølv. Under denne Uddelen af Befalinger, og Paa-seen, at de blive rigtig udførte, svinder Formiddagen rask for den travle Huusmoder, og den trykkende Mid-

dagshede nøder ogsaa hende til at tye til Sovedragten og Sengen. Efter denne Siefta gaaer man igjen i Bad og derpaa til Toiletten, hvorpaa der nu anvendes mere Omhu, for at man i denne Dragt kan aflægge og modtage Besøg. Den er aldeles laant af Journal des Dames et des Modes, kun med den Forskjel, at deraf blot kunne vælges de letteste Sommerkostümer, hvilket Udvalg da bliver i Mode saalænge indtil Journalen igjen leverer et andet, som passer for det hede Klima. Da Intet mere er underkastet Afverling, end Damernes Modejournal, da kun faa Kjøbmænd og Spekulanter interessere sig derfor, da her ikke gives Bynt- og Modearbejderinder, som hos os, saa ere Modes- og Galanterivarer for Damer ofte meget dyre og mangengang neppe til at veie op med Penge, og Damerne komme ofte i den Forlegenhed, at maatte betale Kniplinger, Lyl, Gaze og deslige ti til femten Gange dyrere end i Moderlandet. Naar derfor en nylig ankommen Europæerinde viser sig i de første Harmonis eller Aftenselskaber, saa betragtes hun i Almindelighed som en levende Modejournal; hun bliver mynstret og beundret, og af mangen bruunlig Creolerinde misundt for den skønne Lylskjole og det deilige Slør, og man overstraaler hende igjen med Guld og Brillanter, for at vise Noget, som Europæerinden endnu ikke har. Hvad der i Europa var Sommermode for 4—5 Aar siden, det finder man ofte her endnu ganske nyt og efter den første Mode, indtil et bedre Udvalg

gjør denne til en anden. Da Aftenerne og Nætterne, i hvilke man fører hjem fra Besøgene, ofte ere meget kjølige mod Dagens Hede, saa kan man i slige Tilfælde ogsaa bruge et tykt Shawl eller vel endog en let Kappe.

Hovedpynten er simpel, fem til sex Lokker af det egne Haar omgive Tindingerne og Panden, og levende Blomster ere anbragte i dem og i det flettede og opstillede Nakkehaar, hoorfra ogsaa hist og her en Diamant straalere frem og kappes med de andre i Drenringene. Den blottede Hals er omgivet af et let, zjirligt Halsmykke af Perler, Guld eller Stene; alle ti Fingre ere fulde af Ringe; istedetfor Braceletter, er Forarmen omviklet af en Slange af massivt Guld, hvis Dine ere af Rubiner, Hovedkronen af Diamanter; istedetfor Brystsløise er det smækkre Liv omgivet af et Bælte af Guld, prydet med blinkende Stene. En saadan precios Overlæselse behager især Lipplapperne, saaledes kalder man dem, der stamme fra europæiske Fædre og indiske Mødre, og de bilde sig ikke lidt ind af, at de hermed kunne overstraale en Europæerinde, medens de dog paa samme Tid med misundeligt Blik skotte til hendes smukke Kjole.

(Fortsættes.)

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 29.

Løverdagen den 16de Juli 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Batavia og Europæerne paa Java.

(Fortsat).

Smidlertid er Manden kommen hjem fra sine Forretninger; Heden tvinger ham til at tage sin Siesta, og vi ville nu see, hvorledes han bliver vugget i Sovn.

Klokken 10 begynder Heden; den stiger til Klokken 1, bliver først henimod Klokken 4 taalelig igjen. Sjelden bliver et Bærelse i Huset saa kjøligt, at man i den Tid kan arbejde uden at svede. Ogsaa Javaneferen flygter nu ind i sine skyggesfulde Baaninger, ogsaa Daglønneren og selv Slaven hviler nu et Par Timer. Mangen gammel Pebersvend har allerede arbejdet altsor meget i sit Ansigts Sved, og det bliver ham ofte van-

skelligt at falde i en vederqvægende Søvn, saa træt og udmattet hans Legeme ogsaa end er. I flige Tilfælde kommer hans Kammersfruer, for ved egne Manøvrer at manipulere ham i en magnetisk Slummer, og jo mere lærvillige og opfindsomme disse Magnetiseuser ere, desto bedre blive de betalte. Man begynder og stiger gradviis med sagte at trykke Arme, Been, Ryg, Lænder, Hals og Hoved; derpaa at gnide Legemet sagte med den flade Haand; gnide med varme Stykker Løi; stampe sagte med knyttet Haand; knibe sagte i Skindet; trække i Fingrene indtil de knække, o. s. v. Saaledes bragt ifkun til Slummer, men ikke til Sonnambulisme, sover man nogle Timer rolig indtil Klokken 4. Nu gaaer man igjen i Bad, klæder sig fra øverst til nederst i reent Linned, som Solen blegger hvidere end Snee, og som bliver vasket, strøget og lagt i Læg til en Fuldkommenhed, hvortil næsten ikke kjendes Mage, og gaaer nu til Diner i Galleriet, som grændser til Haven, for at mætte Diet og Næsen lige saa godt som Maven. Sjelden begynder man med Suppen, dens Sted indtager Risen med Gerry og Sambal; man holder dette for langt sundere, da de frydrede Tilfætninger paa en behagelig Maade pirre Maven, medens den varme Suppe kun vil slappe den endnu mere; Drefjød, Svinefjød, Høns, Fugle, Fiske, tillavede paa forskjellig Maade og tilstrækkelig ledsagede af Grønt og Saucer; europæiske Skinker, saltet og røget Dre- og Svinefjød, hvormed Skibene altid ere rigelig forsynede; europæisk tørret

Frugt, saasom Svedster, Æbler, Pærer, der ikke trives paa Java, hollandsk Smør og Ost, ostindiske Frugter, kogte og friske, fylde Tasselet. De fleste Retter blive satte paa Bordet paa eengang, i skjønt, hvidt Porcelain og kun i smaae Portioner, og pirre saaledes Lugten og Smagen; Lækkermunden veed da ikke, hvad han først skal gribe efter, og forcerer Nydelsen idet han blander Indisk og Europæisk imellem hinanden. Tasselet bliver rigelig betjent af mandlige og kvindelige Individuer, og man er ikke nødt til at vente til Dette eller Hiint bliver serveret, men de 20 eller 24 Retter staae paa Bordet, for at Enhver kan vælge efter Behag. Ved hver Couvert staaer desuden en lille Krystal- eller Porcellainsvase med frisk Vand, til oftere at rense Hænder og Mund med og til Forfriskning. Spiserne findes særdeles velsmagende tillavede og meget reenlig serverede. Bagværk af Meel, Riis, Conditiorier og deslige forstaae nogle javanske Kofke og Kofkepiger ligeledes at efterligne. Det maa være en meget forkjelet Mave, som dette asiatisk-europæiske Kjøkken ikke behager, og som kun kan mættes med sine Provindsial-Klumper, Rødder, Supper o. s. v.

I nogle Huse bliver der spist allerede Klokken 12 om Middagen. Paa engelsk Viis forsvie Damerne sig sædvanlig bort, og Herrerne lade efter Bordet Biinflasken gaae omkring, ryge en Cigar eller af Hoka'en, hvis Rør er elastisk og saaledes indrettet at Røgen først maa gaa igjennem koldt Vand; man lægger sig tillige

mageligt i en Lænestol, lader sig endnu bringe en anden, for ogsaa at lægge Fødderne derpaa, og vedbliver at drikke og politisere saa længe, indtil Dienlaagene omsider falde sammen og man sover ind, hvortil Heden synger Buggevisen. En hellig Stilhed hersker nu i det hele Huus.

Men sædvanligst bliver der spilst Klokken 4—5 om Eftermiddagen, hvorpaa man da i Mangel af Forretninger, eller af Ulyst dertil, kjører sig en Tour og derpaa kommer til Aftenbesøgene, eller selv venter dem hjemme. Vi gaae alisaa nu i Aftenselskaberne. De nærmeste Naboer og Bekjendtere komme sammen paa bestemte Aftener, snart hos denne, snart hos hiin Ven; eller man gjør Aftale om at mødes i dette eller hiint Hotel, af hvilke der gives nogle udmærkede, som frembyde Alt, hvad der blot muligviis kan bringes fra Europa, og hvad Indien selv eier; rigtignok lade de sig betale godt derfor. Saaledes siddende sammen i en lille, men fortrolig Kreds, sysselsætter man sig deels med Kortspil, deels sladdrer man om dette eller hiint, og fortæller Byens og Dagens Historier; særdeles heftig begynde de politiske Debatter iblandt Mændene, naar Skibe have medbragt en Ladning Aviser, og iblandt Damerne giver den nyeste Mode ikke mindre Anledning til Dmtale, Roes, Dadel og Kritik. Herover bliver da Themastinen tømt og man kommer nu til Vinen. Lufsten affjøles meer og mere, lette Zephyrer omviste den

hede Bænde; nu først bliver Aftenen ret behagelig; Lamperne og Lysene i Galleriet kaste et mat Skjær paa Trærnes og Buskenes hyppige Grønne, eller Fuldmaanen skinner igjennem Pisangerne, Pomeranjerne, Drangerne, Kaneel- og Kaffe træerne, eller en let Regn udbreder rundt omkring balsamisk Duft, og vederqvæger den tørstige Natur. Saaledes sidder man i al Benfabelighed indtil Midnat. Ingen Strid, ingen Misundelse, ingen Spodskhed, intet Had, ingen Bagtalelse har forstyrret Selskabets Munterhed; man kjører hjem, glad over denne Dags Aften og sover behageligt indtil Morgenen smiler. Ikke Mængden af Bennerne, kun deres Dvalitet giver Fornøielsen; kunde man ogsaa paa en Kvadratsfods Rum see hele Jordens Befolkning — kun et Par Benner vilde det dog være, som meest glædede os, og som vi kunde udfaare.

To Gange om Ugen er der Militairmusik paa den store Exercerplads uden for det kongelige Slot i Wiltevre-den. Fra alle Kanter kommer man om Aftenen kjørende i elegante Bogne, besatte med smukke Damer. Bognene staae i en Halvkreds som Barricader omkring Musikken, man bliver siddende i Bognene, og hist og her kommer en elegant Rytter galopperende paa en munter Hest, for at give den skønne Verden en Rendezvous, hvor da Europærinderne have den herligste Leilighed til at vise de artige, unge Herrer deres Ynde, Creolerinderne til at vise deres rige Smykker og gul-

brune Skjønheder, medens ogsaa mange af Herrerne bære en lignende Teint til Skue paa en persisk eller arabisk Hest.

Musiken udføres af europæisk Militair, saa godt som i nogen af Europas Hovedstæder; vistnok faaer man der altid det Nyeste et halvt Aar sildigere og ikke i saa stort Udvalg. Musikkjendere og Musikkunstnere ere i Batavia meget velkomne hos Militaire saavel som hos Civile, og mangen Kunstner, der hos os giver Underviisning for et Par Mark Timen, kunde der for tjene sig lige saamange Dalere, thi Musikinformationer betales meget høit. — Saaledes fryder man Dreene ved de harmoniske Toner, Dinene ved Damernes Skjønhed, og forfrister Halsen med det lille Kjelderforraad i Bogen, indtil endelig Finalet blæser til Marsch. Nu gaaer det i Gallop til alle Kanter, Kudste og Tjenere springe op paa deres Pladse, og som om Hjulene skulde gaae ibrand, suser man hverandre forbi og ud i forskjellig Retning, til Meeister Cornelis, til Koningsplein, til Nabang, til Ryswyk, Nordwyk, Molenvliet o. s. v.

To andre Dage om Ugen have ogsaa Officererne Harmonimusik i deres Selskabslocale, og Weltevreden er, formedelst Militairet, den livligste Deel af det nye Batavia.

Sædvanlig hver tredie Uge spilles der Comedie paa Amateurtheatret. Bygningen er meget smuk og grandios udvendig, Thalias Venner have ikke skyet nogen Beføst-

ning, og mangt et Theater i Norderlandet er en Theatriske-Karre imod den. Langs hen ad Fronten løber et af Sviler baaret Gallerie og nogle Trapper. Over Portalen staaer det beskedne Motto: „Si desunt vires, tamen est laudanda voluntas“. (Om end Kræfterne mangle, maa man dog rose den gode Villie). Bygningen staaer aldeles frit og fjern fra alt Naboskab. Hovedindgangen over disse Trapper er stor nok, til at man i Ildbrandstilfælde hurtig kan undkomme. I det Indre findes smaae Loger, men kun et Parterre, rundt om begrændset af et noget ophøiet Gallerie, som Damerne besætte; bag ved dem er der endnu Plads nok til at Herrer kunne spadserere frem og tilbage. Damerne, som for det meste ere ganske hvidt og let klædte, pryde nu dette Gallerie i en broget Blanding af Europæerinder, Creolerinder, Javanerinder, Bastardchineserinder o. fl. A., men unge Europæerinder søger Blikket for-gjæves, man opfyldes der med Længsel efter Hjemmet, hvor disse Roser blomstre i saa yppig Mængde. Herrer-nes Antal er langt større end Damer-nes fordi der er Mangel paa de sidste. Det vilde vist ikke være nogen uheldig Speculation, at gjøre en lille Spadseretour her-hid til Theatret med et Par Douzin unge Europæerinder, som, uagtet al qvindelig Dannelselse, paa Grund af Vanskeligheden for unge Mænd med at komme i Leve-vei, ikke kunne gjøre et Partie; sikkert vilde de udlagte Capitaler indbringe Speculanten rigelige Renter, og

ingen af de Skjønne vilde have nødig at gaae anden Gang paa Komædie, for at see deres tilkommende Gemal. I Botanybay flaaes man jo om de derhen forviste Forbryderster og Fædrelandets værste Udfud — hvorfor skulde man da ikke her gribe med begge Hænder efter legemlig og aandelig veldannede Piger?

Mesterlige for et Amateurtheater ere Dekorationerne, ogsaa Garderoben kan kaldes vakker; da den maa rette sig efter den besværlige Hede, er den saa let som muligt. Orchestret er godt besat. Hvad Acteurerne angaae, da spille mange ret mesterligt, dog paa nogle seer man, at de blot ere Dillettanter. Hvormeget det Hele laborerer, uagtet „den bedste Billie“, bekræfter den Omstændighed, at Herrerne maa paatage sig Dame-roller; saa meget ogsaa deres Billie og Duellighed heri maa roses, har dog en Herre intet Dameansigt, ingen Damestemme, ingen Damesødder, ingen Dameholdning, ingen Damerært. Ligesom Livet uden denne skjønne Halvdeel kun er halvt, saaledes ogsaa dette Theater.

(Fortsættes.)

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 30.

Løverdagen den 23de Juli 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. G. Schulz.

Batavia og Europæerne paa Java.

(Sluttet).

Bygningen er meget høi med store Vinduesrammer, der ere forsynede med sorte Mygvinduer, for blot at lade Luft, men ikke Lys trænge igjennem, da Heden ellers vilde være utaalelig og Damerne maatte arbeide sig trætte med deres Bister. Belysningen er stærk og overalt ziirligt anbragt. I Mellemakterne gaaer man igjen ud i fri Luft, kalder paa sin Tjener, og forfrisker sig med Biin, Punsch, Arrak og deslige, kun ikke med Jis, der ei er hjemme her. Men disse Forfriskninger tager man med i sin Bogn hjemme fra, da her ikke gives nogen Theaterrestaurateurer. Ingen gaaer til

Komedie, Alle kjøre, og saaledes er Lokalet rundt omgivet af Bogne, og man har Umag med at finde sin. Ligesom i en Residentsstad, rulle derfor Bognene hjem fra Theatret, og gjøre lige saa megen Tummel, som i en stor europæisk Stad, medens man om Dagen kun finder lidt Liv, da Heden jager alle ind i de kjølige, skyggefulde Baaninger. Entreen koster 3 Gylden for hver Person. Sproget er det hollandske, Digtningen for det meste laant.

Endnu meddeles nogle Bemærkninger om Java, nedskreven af en bayersk Læge, der i sin Tid var ansat ved Garnisonen i Weltevrede, men senere blev forflyttet til Padang.

— — — Her er overhovedet ikke saa usundt, som man sædvanlig troer i Europa, rigtignof noget usundere end dersteds, og maa man ogsaa, for at vænne sin Konstitution til Klimaet, gennemgaae lettere eller sværere Sygdomme; men dette er ikke Grunden til at man sædvanlig kalder Java Europæernes Grav.

En af de vigtigste er Levemaaden; i Ostindien maa man leve paa Ostindisk, ikke paa Europæisk. Mange Nyankomne lee ad de Europæere, som allerede have været der i længere Tid, naar de see dem gaae ganske langsomt og med en Solshjærm over sig, der bæres af en Tjener, medens de selv løbe omkring i Solheden; men snart komme disse Daarer paa Hospitalet og under Jorden. Den Europæer, der her vil underkaste sig Strabadser, som han holder ud i Europa, vil snart

bufke under. Bogne og Ridehefte ere næsten uundgaaelig nødvendige Ting.

Sygdommene ere ikke saa mangfoldige her, som i Europa, men langt tydeligere udtalte, og just desaaarsag farligere; Choleraen raser mangengang med saadan Boldsomhed, at Menneffene ved det første Anfald i en Tid af en Minut kunne være raske og døde. Leverbetændelser ere ualmindelig hyppige, og af alle de Europæere, som jeg kjender, og som have været her i længere Tid, veed jeg ikke ti, der ei have havt den.

Om det lururiose, tøileløse Levnet, som mange Menneffer her føre, kan den, der ikke har seet det, aldeles intet Begreb gjøre sig, og jeg er overbevist om at en Europæer, der levede saaledes i Europa, som saare mange leve her, hist endnu snarere vilde finde sin Død. Drif og Udsvævelser gaae endnu langt mere i Svang end i Europa.

Forresten er Landet herligt, og naar man kalder Java Indiens Paradiis, saa beviser man den kun den Gæ, som tilkommer den; de herlige Palmeskove, Bisfang, Ananas, Kaffe træer, under hvis Skygge de malayiske Hytter skjule sig; dernæst en Blanding af næsten hele Verdens Nationer; alle Slags Europæere, Arabere, Bengalesere, Armeniere, Chinesere o. fl., Alle i deres Lands Klædedragt, dette skjænker den Nyankomne et saa meget behageligere Skuespil, som han i Almindelighed nogle Maaneder i Forveien ikke har seet Andet, end Himmel og Hav.

Batavia er en stor Stad — jeg taler ikke her om det gamle Batavia, der kun endnu beboes af Indfødtte, men om de dermed sammenhængende Moslensvliet, Ryswyk, Weltevrede, Koningsplein o. s. v. —; her befinder man sig lige saa godt som i Europa, og her gives da ogsaa Menneker, som have været tyve Aar i Ostindien, og dog ikke kjende Java. — Batavias frugtbare Jordbund, de mange Fremmede, Sædet for den javanske Handel, Gouverneurens Residents o. s. v., gjøre det til et af de behageligste Steder, saa meget mere, som Klagerne over dets Usundhed ere overdrevne. Men Javas Naturskønheder og Eiendommeligheder lærer man ikke at kjende her.

Java er en herlig Kolonie. Da den fra alle Sider er gjennemgaaet af Bjerge, vande Bække i Mangfoldighed dens frugtbare Marker. Saare mange af disse Bjerge ere Vulkaner; i Kalkbjergene er der felfomme Huler og Kløfter. Særdeles mærkværdig fandt jeg blandt andre en Klippe ved Pattie, der, staaende isoleret paa en Elette, har et Tempels Størrelse og er ganske huul indvendig, saa at den bruges af Javanerne til Bøffelstald.

Elephanter og Løver gives her ikke, men vel Tigre, Leopardter og andre Dyr i Mængde, som man ved høitidelige Leiligheder lader kjæmpe mod hverandre.

Disse Tigerkampe ere af tvende Sags; enten lader man Tigeren kjæmpe med Bøffelen i et udtrykkelig der-til forfærdiget Buur, eller Tigeren bliver indrammet,

det vil sige, der bliver dannet en stor Quarré, i hvis Midte Tigeren bliver indeluffet i et Buur, der dog overalt er fast tilspærret. Quarréen bestaaer af mere end tusinde Javanere, der staae tre Mand høi, bevæbnede med Landser, og oppebie Tigeren. Nu giver Sultanen et Signal, hvorpaa to eller tre festlig klædte Javanere træde hen til Buret, aabne det, stifte det i Brand og blive siddende paa Hug ved siden af det saalænge, indtil Sultanen giver dem et andet Bink, hvorpaa de langsom dandse bort, medens Tigerens aabne Buur staaer i Brand. Først naar det bliver den rigtigt hedt, kommer Tigeren tilsyne. Naar den er ude løber den langs hen med Rækkerne, og søger at komme igjennem, hvor den da sædvanlig snart synker til Jorden, gjennemboret af Landser. Imidlertid saae jeg her, i Anledning af Gouverneurens Nærværelse, en Tigersægtning, hvori Tigeren, den største, jeg nogensinde har seet, angreb Quarréen, saa at Javanerne, oversaldne af en panisk Skræk, gjorde en Abning vistnok af 200 Mand, og Tigeren kom lige hen imod Hans Excellence. Ifkun to Javanere havde Mod til at oppebie Uhyret, og da det blev hilset af disse med et Par gode Landsestik, ilede ogsaa de andre til og fældede den.

Javanerne ere overhovedet store Elskere af Dyresægtninger, og lade ofte til deres Morstab Bildsviin og Hunde, Sviin og Gedebukke, Gecko'er, Kotter, Bagtler, Haner, ja selv Græshopper kjæmpe med hverandre, ved hvilken Leilighed de gjerne vædde, og vædde høit.

Jungen Javaner er sparsom; men ere de fattige, saa bære de deres Armod med den største Ligegyldighed. Denne er overhovedet et Grundtræk i deres Karakter.

Perlefiskeriet i Californien.

Hvor smuk er ikke Bugten ved Californien! — En skyløs, klar Himmel hviler over den, og i de lange, yndige Dage i den evige Tropesommer bliver Overfladen af de smaae Bugter, paa hvilke Solen stedse nedskyder sine glødende Straaler, ikke krusede af nogen Bølge, naar ikke en munter Delfhin eller et mageligt Marsvin opliver den med sin Leg. Over Golsens Indre hæver sig grønne, smaragdfarvede Der, ved hvis Bredder Sælhunden og Fiskeodderen henspøge en lykkelig Tilværelse, og den langsomme, grævetetiske Skildpadde slumrer i det varme Solskin. Dybt nede paa Havets Bund ligge Hobe af Perlemuslinger, som indeslutte Skatte, der vilde smykke endog den stolteste Dronnings Bælte. Langs Bredderne frembringer fra den tidlige Morgen de stedse af blomstrende Frugter kronede Kokosnøds og Daddelpalmer en blid Musik, og om Aftenen, efter den lange Dag, udbreder en Himmel sig over os, der endnu er oplyst af den nedgaaede Sols prægtige Straaler. Tiltrukken af en uimodstaaelig Lyst til Eventyr, tilbringes flere Maaneder paa disse Kyster, og

Indtrykket, som denne yndige Natur frembringer, er saa mægtig, at den aldrig vil forglemmes.

I Aaret 1847, medens Amerika og Mexiko stode paa en spændt Fod og der vare alle Udsigter til en Krig mellem disse Stater, var en amerikansk Militairafdeling indkvarteret i Staden La Paz, hundrede engelske Mile fra Indløbet til Bugten. Denne Byes Beliggenhed er paa det Sted, hvor Cortez landede, ha han efter Mexikos Erobring søgte nye Juveler i Vesten, for dermed at smykke Spaniens Krone. Vi morede os her, fortæller Forfatteren, med at fange Østers og Skildpadder, samle Muslinger, spise Vindruer og friske tropiske Frugter og lyttede til Guitarrens blide Toner. Menneffene omkring os viste sig venlige og gjæstfri, og i mangt et Die glindsede en Taare, da Amerikanerne senere seilede bort og kun efterlode sig Mindet om de behagelige Timer, som til Beklagelse for os saa ofte vare blevne afbrudte af Kanonernes Torden, af natlige Skjærmydsler og de Døendes Beeflager.

Udmattet af vort behagelige, men i Længden dog eensformige Liv, aftalte fire af os en Oktober Eftermiddag at gjøre en Udflugt til Berleffiskeriet ved San Lorenzo, omtrent tyve engelske Mile fra La Paz. Om Dagen var det stille og rolig Luft, og vi valgte derfor Aftenen til vor Bortreise, hvor Landbrisen vilde bringe vor Baad til at dandse over Bølgerne og gjøre os fri for den Besværlighed at bruge Aarene, hvilket ved en Thermometerstand af tyve til fem og tyve Grader,

vanskelig kunde finde vort Bifald, om man ogsaa kunde betragte det som en gavnlig Legemsøvelse. Da vi tænkte paa at blive nogle Dage borte, havde vi søgt Orlov og skaffet alle til Reisen nødvendige Rekviziter tilveie, ikke at forglemme vore Geværer.

Farten begyndte; det var en stille, yndig Aften; Landvinden drev vort Fartøi hurtig afsted. Dog efterhaanden blev Vinden svagere og ophørte tilsidst aldeles. Paa Stradbredden saae vi i nogen Afstand et Lyg, som syntes at hidrøre fra en antændt Ild, og vi styrede derhen, da vi opgave Tanken om at naae San Lorenzo denne Nat. Da vi stege i Land, fandt vi to Indianere, som efter endt Dagværk, der bestod i Skildpaddesfangst, indtog deres Aftensmad. Vor Baad blev trukken op paa Land; vi antændte en Ild, kogte Kaffe, smøgede Cigarer og gjorde os rede til at overnatte under den stjerneklare Himmel.

(Fortsættes.)

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 31.

Løverdagen den 30te Juli 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Perlefiskeriet i Californien.

(Fortsat).

Skildpaddesfangerne høre til en Race Indianere, hvis Hjem om Dagen er Sven og om Natten den nærmeste Strandbred, hvor den indtrædende Dunkelhed overrasker dem. Fra Solens Dpgang til dens Nedgang pladse de omkring i Vandet, men saameget som muligt uden Larm, for ikke at forstyrre Skildpadderne, som de fange under deres Svov paa Vandets Overflade. Til dette Niemed bruge de en kort Stang, paa hvis Ende befinder sig en Jernklump, forsynet med Pigge, der kunne trænge saa langt ind i den øverste Skal, at man ofte maa bryde Skallen itu for at faae dem trukne ud.

Bevæbnede med dette Instrument, svømme Fisserne flere Timer omkring, indtil de see en Skildpadde; da nærme de sig lydløst og vække den Sovende derved, at de støde den deres grusomme Stang i Ryggen, og medens det arme Dyr maaskee endnu neppe er vaagnet af sine Drømme, bliver det allerede bortslæbt som Fange, og snart aftager man dens smukke Skal, som langt borte fra dens vandrige Hjem er bestemt til at smykke en ung Piges Haar. Stakkels, langsomme Skildpadde! Gives der en Sjælevandring, vil den engang sørgende forbande den Dag, da den sorgløs og uden Mistanke indslumrede i Bugten ved Californien. Skildpaddeskallerne vare tidligere en meget betydelig Handelsartikel, men siden Yankeerne have gjort saa mange nye Opfindelser, ere de nydelige, ægte Skildpaddeskamme gaaede af Mode i Amerika, og den største Deel af Skallerne blive nu forsendt til Europa.

Efter en vederqvægende Nattero indtog vi en dygtig Frokost og benyttede Morgenvinden til Fortsættelse af Farten, og Klokken ti naaede vi San Lorenzo. Paa Strandbredden bleve vi modtagne af Hundrede Indianere, som kun vare beklædte med et om Livet heftet og til Knæerne nedhængende Skjort, og just vare i Begreb med at begive sig paa Fiskeri. De trængte ind paa os om at give dem Maskal, en stærk, berusende Drik, som bliver tilberedt af en i Landet vorende Rod og er meget yndet af de lavere Klasser. Vi havde dog intet Forraad deraf og søgte saa godt, som det lod sig gjøre,

at erstatte denne Mangel med Dranger og Limoner, som vi uddeelte til Fruentimmerne. Da vi vare bekendte med Armadoren eller Formanden for Fiskeriet, en i La Paz boende Portugiser, erholdt vi uden Banffelighed Tilladelse til at modtage i vor Baad sex af Dykkerne, og efter faa Minuters Forløb gif vi atter under Seil, idet vi styrede mod den høie, bjergige *De Esperitu Santo*, to Mile fra San Lorenzo. Vi bleve ledsagede af en heel Flaade af Kanoer, som vare gjorte af udhulede Træstammer, og hver bemandet med fem Dykkere; denne uovervindelige Armida skulde vove sig ud paa Golsens Dyb og berøve den dens Perlekatte. Efter et Dvartees Tid vare vi paa Stedet, og Dykkerne gjorde Anstalter til at begynde deres Arbeide. De trak Klæderne af, medens vi lagde Baadene fast ved at nedhise en stor Steen og satte os selv paa Baadens Kant, for at bivaane Operationerne. Enhver Dykker har en atten Tommer lang Stok af en haard Træsart, som voxer i Californien og kaldes Jerntæ. Denne Stok, som er tilspidset i begge Ender, bliver af Dykkerne benyttet til et dobbelt Diemed, nemlig til at brække Osterserne løse, som sidde mellem Sandet og Klippen, og til at forsvare sig mod den frygtelige Hai, Dykernes Dødsffjende. Bevæbnet med denne Stok, stiger Dykkeren op paa Baadens Kæling, retter sig lige i Veiret, og idet han frembringer en pibende Tone, medens han fylder Lungerne med Luft, styrter han sig hovedfuld i Vandet og dykker bestandig under som en

Delphin. Med Bevægelse, der ganske ligne Frøens, trænger han bestandig dybere ned i det gennemsigtige Element, indtil han naaer Bunden. De Andre følge deres Fører, og Neddykkningen vedbliver bestandig, indtil Dykkerne med deres sorte Hoveder ligne en Flok Marsviin, som drive deres muntre Spil i Oceanets Dyb.

Bandet, hvori vore Dykkere fiskede, var omtrent tre Favne dybt, men saa klart, at man tydelig kunde see den med Muslinger belagte Bund. Med deres Stofke løste de Østerserne fra Jorden, og kom fra det ene Dieblif til det andet op med deres Sække fulde, som de kastede i Baadene, og efter at have udhvilet sig en kort Tid, neddykkede de paany. Nogle af dem bragte Søværter op og en gammel Karl fangede endog en Haiunge, der kraftig slog om sig, og som han til Skræk for os Landrotter, kastede i vor Baad.

(Sluttes.)

J. Em. Larsen.

Extract

af

andet Kvartals Regnskab 1859,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

	Rd.	§.
Beholdning fra forrige Qvartal	2500	1
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 71de Margang Nr. 14 à 26 incl.	1146	38
B. Renter af Lstl. 6,500 i 3 pCt. dansk-engliske Obligationer for 6 Maanedet er Lstl. 97. 10 à 8 Rd. 80 §. 861 Rd. 24 §.		
Do. af 100,000 Rd. i 4 pCt. Obligationer for 6 Maanedet er	2,000	—
Do af 400 Rd. i Prioritets-Obligationer à 4 pCt.	8	—
Do. af Sparekassen	70	56
Do. af Justitsraad Gibeckhøj's Legat	50	—
	2989	80
C. Restancer for Laan fra 1ste Qvart. 1859	449	
Anviiiste Laans Afdrag for 2det do. do.	1,933	—
	2,382	
deraf er i 2det Qvartal 1859 indbetalt	1,853	—
saaledes Restancer for Laan den 30te Juni 1859	529	
D. Restancer for Contingenter fra 1ste Qvart. 1859	165	
Anviiiste Contingenter for 2det do. do.	2,171	2
	2,336	
deraf er i 2det Qvart. 1859 indbetalt	1,848	30
saaledes Restancer for Contingenter den 30te Juni 1856	488	
Rd. . .	10337	53

Udgift.

	Rd.	§.
1. Uaffordrede Pensioner fra 1ste Qvart. 1859	12	
Anviiiste Pensioner for 2det do. do.	1,347	72
	1,360	
deraf er i 2det Qvartal 1859 udbetalt	1,335	24
saaledes uaffordrede Pensioner	25	
2. Uaffordrede Laan fra 1ste Qvartal 1859	200	
Anviiiste Laan i 2det do. do.	900	—
	1,100	
disse Laan ere udbetalte med	1,100	—
3. Uaffordrede Gratificationer fra 1ste Qvart. 1859	55	
disse ere udbetalte i 2det do. do.	55	—
4. Betalte Afdrag paa Laanet i Banken	3,600	
Do. Renter af dette Laan til do.	22	32
	3622	
5. Betalt en anviiist Livrente med	50	
6. Do. Penninger for 2det Qvartal 1859	475	
7. Do. for Ugebladets Trykning med Papir	217	
8. Do. generelle Omkostninger	349	
Saldo, Beholdning	3133	
Rd. . .	10337	53

Kjøbenhavn, den 30te Juni 1859.

Overensstemmende med Controllen.

J. C. Bondrop.

C. N. Laurrup.

C. Kothe.

G. Primon,
Kasseler.

Wannestad.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 32.

Løverdagen den 6te August 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schults.

Perlefiskeriet i Californien.

(Sluttet).

Kundt om os foregik en munter Scene. Hundrede Negere legede omkring i Vandet og sloge Vand paa hverandre. Leende og sfrigende opfordrede de hverandre til en Bæddekamp i Reddykning eller udbrøde i deres melancholske Nationalsange, ved hvilke de syntes at give deres glade Følelser Lust. Dymuntrede ved denne vedholdende Skrigen, Bladsken og Springen, kom vi næsten i Fristelse til selv at prøve et Spring; men efterat have overtænkt Sagen, kom vi til det Resultat, at skjøndt vi efter al Sandsynlighed uden Besvær kunde naae Bunden, vilde det være meget uvisst, om vi kunde

naae Overfladen, og vi forbleve derfor klogelig i Baaden.

Dykkerne søge ofte Muslinger i langt dybere Vand end det, hvori vore fiskede; nogle Steder ere de endog ti Favne under Havspeilet. Stødet, hvormed de styrte i Vandet, driver dem sex Fod ned, og ethvert følgende Slag bringer dem nogle Fod nærmere Bunden; i Regelen er den Tid, hvori de opholde sig under Vandet, een til to Minuter.

Da de to Timer, som Perlefiskernes sædvanlige Dagværk varer, vare forløbne, gik vi atter under Seil, og den hele Flaade styrede mod Land. Vore Dykkere havde omtrent samlet tre Hundrede Muslinger, og det øvrige Mandskab havde havt et lignende Held. Vi havde den Ære at optage i vor Baad Governadoren eller Formanden for hele Dykkerselskabet, som udøver et uindskrænket Herredømme over sine Undergivne. Det var en gammel Mand paa omtrent 60 Aar, af hvilke han havde tilbragt de 50 som Dykker, og han gjorde sig lystig over vor Bemærkning, at Dykkerarbeidet maatte forforte Livet. Han fortalte os imidlertid en Mængde Tilfælde, hvor Dykkerne i haarde Kampe med de frygtelige Haier vare blevne dræbte eller lemlæstede. Dykkerne ere i Almindelighed en Indianerstamme fra Jaquifloden, en sorgløs, doven Slægt, der tilbringer Halvdelen af Aaret med Fiskeriet, men bruger den øvrige Tid til at sætte deres surt erhvervede Eiendom overstyr med Spil og Drif.

Ved vor Ankomst til San Lorenzo bleve alle de fangne Østers bragte iland og kastede sammen i enkelte Hobe; dernæst bleve, under Opstigt af de forskjellige Patroner, enhver Hob deelt i to Dele, hvoraf den ene blev overladt Armadoren, og den anden atter inddeelt i ligesaa mange Smaahobe, som der befandt sig Dykkere i Baaden. Herefter skred man til Aabningen af Skallerne; Selskabet dannede en Kreds om Armadorens Hob, hvilken man først aabnede, og saasnart dette var skeet, bleve Parterne overgivne til Eiermanden. For denne Løveandeel, som tilfalder Armadoren, leverer han i Fiske tiden Dykkerne de nødvendige Baade og Levnetsmidler; hvad Beflædningen angaaer, da fordrer det tropiske Klima ikke store Udgifter i denne Henseende. Muslingerne blive med stor Færdighed aabnede af Indianerne, og Østerserne selv trukne gjennem Tommel- og Pegefingeren for at opdage Perlen, som maaskee kan befinde sig i Dyret selv, og som man paa denne Maade strax faaer frem. Imidlertid kan det let hændes sig, at man kan aabne Hundrede Skaller, uden at man træffer en Perle, der har mere end en Marks Værdi. Eiermanden, staaer med opspilede Dine, naar hans Bunke bliver aabnet, for at kontrollere Arbejderne, som har den eiendommelige Sædvane, naar man ikke passer nøie paa dem, at stifte Perlerne i Munden og nedsluge dem. Saasnart man er færdig med Armadorens Muslinger, begynder enhver Dykker at undersøge sine, og naar han finder en værdifuld Perle, er det almindelig-

viis Tilfældet, at den strax paa Stedet bliver folgt til Armadoren. Perlens Værdi afhænger af tre Egenskaber, dens Størrelse Form og Farve. De æg- og pæreformige blive betragtede som de fortrinligste, og naar de ere store og mælkfarvede, blive de betalte med de høieste Priser. Enkeltte Perler ere sorte som Blæk, men de besidde en høi Politur. De smaa og uregelmæssigt farvede blive kastede sammen og folgte efter Bægt. Nogle Skaller have indvendig en Forhøining, som man kalder en falsk Perle, og som, skjøndt tilsyneladende lig en Perle, er huul indvendig. Den indre Skal er bekjendt under Navn af Perlemoder og bliver forarbeidet til forskjellige Gjenstande. Perlerne, som tidligere stode i meget høi Priis, have i dette Aarhundrede faaet en betydelig mindre Værdi og gaae især til Rusland. Forretningen afgiver dog endnu en temmelig stor Fordeel, endog paa den Maade, som den nutildags drives. For nogle Aar siden forsøgte en Englænder at samle Muslinger ved Hjælp af en Dykkerkloffe. Af en eller anden Aarsag havde Forsøget ingen Fremgang, og efter nogle Ugers forgjæves Anstrængelse ophørte han med Arbeidet. Det er iøvrigt mærkværdigt, at man endnu ikke har udtænkt nogen mere videnskabelig Metode, end den, som Indvaanerne bruge, for at samle den Mæsse Skaller, hvormed den største Deel af den kaliforniske Havbugt er bedækket.

Naar Østerferne ere aabnede, nyde Dykkerne deres første Maaltid paa denne Dag, og dette bestaaer i

intet Andet, end kogt Mais med en lille Portion tørret Lammekjød, hvortil man sætter lidt Salt, for at give det Smag. Erfaringen har lært, at Dyfferarbeidet lettere gaaer for sig, naar det skeer med tom Mave, og de faste derfor til Klokken tre; men da begynder deres Hviletid, som benyttes til at spise i og at drikke Mæskal.

Den Dag, vi deeltog i Fangsten, var just den sidste, og førend vi forlode Strandbredden, bleve de smaae Hytter, som havde tjent til Boliger, stukne i Brand, og en almindelig Fæst paafulgte.

Samme Aften gif vi atter under Seil, og efterat have tilbragt en Nat paa vor gamle Leirplads, naaede vi i god Behold La Paz.

Jonathan Wild.

Den bekjendte Roman „Jock Scheppard“ af Minisworth har romantiseret denne Konge for alle Londons Tyvefnegte og Skurke, og hans Liv indeholdt saa mange Momenter, at det er enestaaende i Historien og er saa meget mærkeligere, som England beherskedes af et Politi, som var endnu langt strengere, end det nu er. Men hans Opræden var ledsaget af saa storartede Forhold og indgød Enhver saa stor Frygt, at ikke engang de høieste Embedsmænd vovede at give sig i fast med ham,

da de ikke kunde være sikre paa, at han kunde vende Forholdet saaledes om, at de selv bleve de Anklagede istedet for Anklagerne.

Jonathan Wild var ikke Tyv eller Røver og ikke heller Hæler, men han var Formand for en Austalt, hvor Enhver, som var bestjaalet, kunde gjøre Anmeldelse om sit Tab, og for visse Procenter faae det Bestjaalne tilbage. Han købte altsaa ikke Tyvekoster, men skaffede dem tilveie fra Tyvene, over hvem han lidt efter lidt erhvervede sig et Herredømme, der gjorde, at de frygtede ham mere end Politiet.

Jonathan var en Søn af en Tømmermand i Birmingham og blev tidlig sat til et Haandværk, som dog ikke fandt hans Behag og efter forskjellige Tilfælder vilde han forsøge sin Lykke i London, men Skjæbnen vilde ikke heller her være ham gunstig, og han kom kort Tid derefter i Gjældsarrest, hvor han gjennemgik de første Studier til sin tilkommende Løbebane. Her lærte han nemlig at kjende en Glædes=Bigge, Mary Millener, som var vel bevandret i Londonnerthyvenes Kneb og Bedragerier. Efterat de vare komne ud af Arresten, giftede de sig sammen, rigtignok uden Præstens Betsignelse, og da Mary var smuk, forsøgte de paa en særegen Maade at gjøre dette frugtbringende. Hun loffede nemlig unge, rige Adelsmænd til sig, og naar de vare i Besøg hos hende, bleve de — efter Aftale — overraskede af den skinsyge Egtemand, som rasende truede dem med Politiet og tilsidst kun ved en

flækkelig Bengesum lod sig stille tilfreds. Denne Trafik blev dreven med saa stor Fordeel, at de saae sig istand til at kjøbe et Huus og føre en temmelig flot Levemaade. Paa Grund af sin Kones tidligere Forbindelser, som Jonathan i Forbindelse med flere af de større Lomme-tyve, og snedig, som han var, blev han snart indviet i alle deres Hemmeligheder, og paa Grund af de sær-egne Forhold, forstod han at benytte dette til at skaffe sig et Herredømme over dem, som indbragte ham umaadelige Fordele. Paa denne Tid var der nemlig en Parlamentsakt, som bestemte, at Hæleren var lige saa skyldig som Stjæleren. Tidligere havde Hæleren ikke været Straf underkastet, og Tyvene kunde saaledes med Lethed saae deres Koster affatte til Kludefræmmere og Lignende, som uden Risiko kunde bringe deres Vare til Torvs. Parlamentsakten satte en Grændse for denne Frihed og indjog de Handlende en saadan Stræk, at de kun for en meget billig Priis vilde kjøbe Kosterne, og Tyvene vare udsatte for at maatte sulte ihjel.

Jonathans Opfindsomhed udfastede en Plan, som skulde hjælpe dem ud af denne Knibe, og sammenkaldte en Forsamling af de meest anseete Tyve, hvori han meddelte dem denne Plan med følgende Ord:

„I vide mine vakkre Venner, at I, saaledes som Handelen nu gaaer kun have de jammerligste Udsigter. Thi om I ogsaa have hugget Et og Andet, og I saa bringe det til vore Kludefræmmere og Pantelaanere, saa lade disse samvittighedsløse Skafreere med fremmed

Gods Eder i det Høieste kun smage en Fjerdedeel af, hvad Tingen er værd. Men falbyder I det til en Fremmed, saa kan man vædde ti mod een paa, at han vil spørge Eder, hvor I have faaet det fra. Hvor kan vel et Menneſte under en ſaa ſorgelig Tilſtand leve af ſin Fortjeneste? Thi har han ikke Lyſt til at ſulte ihjel, ſaa udfætter han ſig for at blive nappet, og er en for- dømt, bæſelig Hiſtorie. — Men hvis I ville følge min Anviſning, ſaa ſkal jeg viſe Eder en Udvei. — Naar I nu engang have været ude paa en Spadſeretour, og I ere komne til at ſnakke med en eller anden Ting, ſaa lader mig vide Alt, hvad der hænger ſammen dermed, ſaa vil jeg forpligte mig til at ſaae den Skjelm, ſom tidligere havde diſſe Sager, til at indfrie dem, og ſaa ſkaffe Eder mere i Loſepenge end I nogenſinde kunde have ventet at ſaae for dem af hele dette kjæltringsagtige Kludeframmerpak. Seer blot til, I kunne vogte Eders Skind, ſaa ſkal jeg nok klare det for Eder.“

(Forſættis.)

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 33.

Løverdagen den 13de August 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Jonathan Wild.

(Fortsat).

Som man kan tænke sig, fandt Forslaget et uhyre Bifald, og Planen blev strax sat i Værk. Naar et Tyveri var begaaet, fik Jonathan strax Meddelelse derom og alle Kosterne bleve afleverede paa et passende Sted. Jonathan eller hans Kone gif Dagen derefter til den Bestjaalne og fortalte dem, at en af deres Venner, forresten en meget skikkelig Mand, havde fortalt dem, at han havde antruffet nogle Sager, som syntes at være stjaalne. Maaskee kunde disse just være de Ting, som vare bortstjaalne, og hvis man vilde give denne ærlige Mand noget for hans Uleilighed, var der

ingen Tvivl om, at han kunde skaffe dem tilveie. Den Bestjaalne var glad ved for en rimelig Betaling at faae sin Eiendom igjen, og gif i Almindelighed ind paa de stillede Betingelser.

Men viste den Bestjaalne sig mistroisk og gjorde ham formange Spørgsmaal, saa satte Jonathan sig paa den høie Hest og svarede: „Min Herre, jeg kom her for at være Dem til Nytte. Har De en anden Mening om mig, saa maa jeg lade Dem vide, at De befinder Dem i Bildfarelse. Jeg sagde Dem, at en mistænkelig Person har faldt nogle Effekter, og at Bante-laaneren har været saa redelig at anholde dem. Hvis De altsaa, min Herre, gjør mig Spørgsmaal om Tyve, saa har jeg ikke mere at tilføie, end at jeg maa gjøre Dem Regnskab angaaende mig selv. Mit Navn er Wild, mit Huus ligger der og der, hvor De hver Dag i Ugen kan træffe mig, og jeg er Deres ærbødige Tjener“. Et saadant Sprog forseilede ikke sin Virkning. Man indlod sig nu med ham, saaledes som han vilde, og i dette Tilfælde pleiede han da at skrue sine Fordringer betydeligt i Veiret.

Lidt efter lidt udbredte Jonathans Ry sig iblandt Publikum og hans Forretninger stege i en utrolig Grad. Nu gif han ikke længere til de Bestjaalne, men indrettede et Kontor, hvor man kunde henvende sig. Entreen hertil kostede strax en Sum Penge, og man maatte underkastes et Forhør, som kunde give ham alle Oplysninger om Tyvene og om de Personer man havde

mistænkte o. s. v. — Alt blev ført til Protokolen og lovede han dernæst at skulle gjøre sig al mulig Umag. Disse Forhører skaffede ham en Fordeel, navnlig over hans Kammerater, som saaledes ikke vare istand til at skjule Noget for ham, og han fik saaledes mange Ting at vide, der kunde befæste hans Magt over dem.

Et særligt Gif anvendte han ofte for at vise sin Uegennyttighed. Naar Folk mulig bød ham en stor Sum, vægrede han sig ved at modtage den, og lovede, at han nok skulde skaffe Sagerne tilveie for langt ringere Kjøb; „han vidste, hvorledes man skulde behandle disse Tyveknekte; de skulde nok blive nødte til at udlevere det Stjaalne uden at trække Folk op. Han selv havde naturligviis ingen Fordeel deraf, men det skulde glæde ham meget, naar han ved sine Anstrengelser formaade at bringe Alt til en lykkelig Ende“. En saadan Fremgangsmaade var naturligviis endnu mere skiftet til at skaffe hans Navn Ære og Berømmelse.

Tyvne arbejdede nu med sikkert Haab om at faae deres Koster affatte, og adløde ham punktilig, idet de indviede ham i alle deres Røveriers Hemmeligheder og leverede ham deres Bytte, for at han kunde disponere over det, hvorimod han gav dem den Forsikring, at de ganske kunde forlade sig paa hans Beskyttelse; og han havde virkelig saa megen Æresfølelse, at han gjorde Alt, hvad der stod i hans Magt, for at holde, hvad han havde lovet dem. Denne strenge Fastholden ved sit Ord befæstede i den Grad hans Kredit, at Enhver,

han sendte Bud efter, med Løfte om, at han ikke skulde have Noget at befrygte, vœbliffelig indfandt sig hos ham, endssjøndt han ret godt vidste, at Jonathan, naar han vilde, kunde bringe ham i Galgen. Naar de kom til ham og bleve enige med ham, saa skiltes de som de bedste Venner, men viste de sig stridige, saa sagde han: „Jeg har givet Eder mit Ord for, at I kunde komme og gaae sikker, og derfor kan I nu gaae — men tag Eder iagt, thi naar I see mig igjen, saa see I mig som en Fjende“.

De havde ogsaa god Grund til at troe ham, thi ved sine mangfoldige Forbindelser havde han forskaffet sig Magt til enten at bringe dem i Galgen eller lade dem smutte bort, naar det lystede ham. Fulgte de hans Raad, saa vare de sikke, og han lod dem være i Fred og Ro; bleve de forfulgte af Andre, saa kunde de stole paa, at han snart bragte dem i Sikkerhed. Naar det kneb allermeest for hans Dndlinge, saa forstod han at sætte igjennem, at de bleve valgte til Kronvidner, idet han igjennem sine mange Kanaler forstod at insinuere Dvirgheden, at de vidste nøie Besked med de andre Forbrydere, man gik paa Spor efter. Vidste de ikke noget tilstrækkeligt, saa var det ham, som gjorde dem bekjendte med det Fornødne. Vilde det ikke lykkes paa denne Maade, saa forstod han altid at skaffe Hovedvidnet af Veien i rette Tid, og saa bleve de frifundne formedelst Mangel paa Beviis.

Derimod var han ubøielig streng imod de uafhængige Tyve. Den, der havde stjaalet Noget og pantsatte eller solgte det, uden at tage ham paa Raad med, den, der ikke vilde gaae ind paa hans Betingelser, eller paa nogensomhelst Maade satte sig op imod hans Autoritet, kunde være vis paa, at han vilde komme til at føle Følgerne deraf. Jonathan fordoblede sin Dymærksomhed for at opdage disse Forbrydere og overlevere dem til Justitsen, og da han havde Dinene med sig overalt, saa faldt det meget haardt at kunne undslippe ham. Han fik derhos den Belønning, Dyrigheden havde udsat. Det var dog det, som mindst ansporede ham; hans egentlige Belønning var den meer og meer tiltagende Respekt, Tyvepaktet nærede for ham, og det Hensyn, Politiet nødvendigtviis maatte tage til en Mand, som gjorde saa meget for den offentlige Sikkerhed.

Imidlertid vakte Jonathans Fremgangsmaade altfor megen Opsigt til at det kunde blive skjult, hvorledes egentlig Sammenhængen var, og skjøndt han flere Gange greb endog nogle af sine egne Folk og overleverede dem i Rettens Hænder, var hans Handel med Tyvekoster dog for bekjendt til, at den længere kunde taales. Parlamentet udstedte derfor i Aaret 1718 en Akt, hvorved det paa det Strængeste blev forbudt at tage imod Douceurer af de Bestjaalne under Paaskud af at ville forhjælpe dem til deres Giendele, med mindre man virkelig forfulgte og greb Tyvene.

Man troede nu, at det vilde være forbi med Jonathans Haandtering, men hele Følgen deraf var, at han blev mere forsigtig, og hans Forretninger blomstrede ligesaa meget som før. Han lod nu, som havde han ikke mindste Kjendskab til Tyvene; og naar han endelig skulde indlade sig paa Affairen, saa raadede han den Bestjaalne til at indfinde sig i den eller den Gade; der vilde han maaskee træffe Folk, som for saa eller saa mange Penge vilde skaffe det Bortstjaalne. Naar Folk da indfandt sig paa det betegnede Sted, kunde de ganske rigtig være sikker paa at træffe en Ubekjendt, som modtog Pengene og tilbageleverede en Pakke, som indeholdt Sagerne. I andre Tilfælde vilde Jonathan ikke vide noget af Sagen, undskyldte sig med, at han udsatte sig for altfor stor Fare ved at indlade sig i den Affaire, og bevirkede derved, at den Bestjaalne maatte gjøre det første Skridt og offentlig anmelde, at den, som bragte Jonathan Wild de bortkomne Sager, skulde faae saa og saameget i Douceur. Derved blev da Wild bemyndiget til uden videre Efterforskning at modtage Sagerne.

Naar den Bestjaalne nu havde faaet sine Sager igjen og spurgte ham, hvad han var ham skyldig for hans Uleilighed, saa svarede Wild med den ligegyldigste Mine, „at det kom ganske an paa ham selv; han forlangte ikke Noget. Det glædede ham, at han havde kunnet gjøre ham en Tjeneste, og hvad han havde gjort, det havde han gjort af Grundsætning, uden Hensyn til

Fordeel. Vilde han endelig gjøre ham en Foræring, saa stod det ham jo frit for, men han betragtede det blot som en reen Gavnildhed fra hans Side og vilde derfor ogsaa modtage det, ikke som en Belønning, men ene og alene som en Gunstbeviisning“.

Paa denne Maade tiltog endog hans Forretninger, og da Kunderne strømmede til fra alle Dele af Staden, oprettede han til deres og sin egen Bequemmelighed et Underkontor paa den anden Side af Themsen, ved hvilket han indsatte en tro Ven, Abraham, til Bureauchef.

Blandt de mangfoldige Historier, som vise hans Dygtighed til at finde ud af de meest forviklede Historier, ville vi anføre følgende:

En Silkehandler fra Lombardstreet sendte sin Karl i Byen med en Kasse kostbare Varer, til et Beløb af mere end 200 Pund Sterling. Tre Tyve fulgte ham i Hælene og havde stor Lyst til at snakke med denne Kasse. „Heida Kammerat“, raabte den ene af dem, „vil Du fortjene en Sixpence?“

„Ja, hvorfor ikke“, svarede Karlen.

„Saa løb da hurtig hen til Bærtshuset, der i Enden af Gaden og lad Dyrarteren give Dig den Dverfrakke, som denne Herre glemte der. For at de kunne see, at det forholder sig rigtigt, kan Du tage mit Uhr med til Tegu derpaa. Men skynd Dig nu, sæt Din Kasse der, jeg skal imidlertid passe paa den. Skynd Dig blot, skynd Dig, ellers kan det ikke nytte os noget“.

Det var velklædte Herrer og Karlen havde Uhret i Haanden, hvad skulde han være bange for? Han fatte Kassen paa Jorden og løb, alt hvad han kunde. Men i Værtshuset vidste Ingen af nogen Overfrakke at sige. „Ja, ja, I tro mig vel ikke“, sagde Karlen, „men jeg har faaet et godt Pant af Herren — og det er hans Gulduhr!“ — „Naa, saa det er Guld!“ — det var forgyldt Tin. Karlen, som blev ganske betuttet, styrtede hen til det Sted, hvor han havde forladt Herrerne ved sin Kasse. — Men der var hverken Herrer eller Kasse. Den ulykkelige Karl gif nu paa Raad med sig selv om, hvad der var at gjøre. Hvad skulde han sige til sin Herre? Skulde han tilstaae at han havde været en saadan Døsmer og havde ladet sig tage ved Næsen paa en saa plump Maade? Saa var det ude med ham, og derfor tænkte han, at det nok var bedst at lyve. Han tog en rask Beslutning. Gaden var dygtig snarset, og han lagde sig ned og væltede sig omkring i Skarnet. I denne Tilstand kom han nu hylende og tudende hjem og fortalte Herren en Historie om, hvorledes han var bleven overfaldet af 3 Karle, som havde givet ham et Slag i Hovedet, fastet ham om i Skarnet og derpaa vare løbne deres Bei med Kassen.

(Forsættes.)

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 34.

Løverdagen den 20de August 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Jonathan Wild.

(Fortsat).

Denne Historie var saa sandsynlig at Silkehandleren ikke tvivlede om, at det jo forholdt sig saaledes og henvendte sig derfor strax til Jonathan Wild. Denne hørte ganske rolig paa ham. „Det forekommer mig“, sagde Wild, da Silkehandleren var færdig med sin Fortælling, „at deres Karl er en Løgnhals. Tillader De, at jeg lader ham hente, saa haaber jeg at kunne overbevise Dem derom“. Da Karlen kom, blev han af Abraham ført ind i et Bærelse, som kun ved en tynd Bræddewæg var skilt fra det, hvor hans Herre og Jonathan befandt sig. Abraham examinerede ham. Karlen

fortalte meget omstændelig, hvorledes disse tre frygtelige Karle havde overfaldet ham, flaaet ham til Jorden, og vare løbne bort med Kassen. Abraham traf paa Skuldrene og meente, at det var et slemt Tilfælde, thi hvis det havde været et aabenbart Røveri, saa vilde de ikke indfinde sig fordi det gjaldt Livet. „Men vi komme vel nok efter Sandheden“, vedblev Abraham. „Siig mig engang, gave de Dig Uhret, da de havde flaaet Dig omkuld, eller medens Du endnu var paa Benene“? — „Uhret“? gjentog den forbausede Karl. — „Ja vist, det, de gave Dig med som Pant, da Du skulde hente Overfrakten“. — „Men hvor Djævelen veed I da det“? udbrød Karlen og bekjendte nu, hvad han havde været for en Døsmer. Paa samme Maade fik Wild Gjerningsmændene til at bekjende, idet han foranledigede et Klammeri mellem Mand og Kone, eller i det mindste belurede det. Silkehandleren fik sine Varer, Wild sin Douceur, og Tyvene slap for videre Tiltale.

Jonathans opfindsomme Aand havde en kort Tid med meget Held drevet en anden storartet Forretning. Ligesom den store Highwayman Walkins, drev han nemlig en betydelig Forretning med Holland og Glandern, hvor han sendte alle de stjaalne Uhre, Ringe, Tobaksdaaser, og alt Sølvtøiet hen, ja endog undertiden, som man sagde, Bankosedler, som en eller anden Highwayman havde snaffet med paa Landeveien. Til denne Handel havde han kjøbt en Schaluppe og sat Roger Johnson, en paa sin Tid berømt Eventyrer, til Capitain paa

den; det var en Mand, der var ligesaa dristig tillands som tilvands, naar det gjaldt fremmed Eiendom. Den fornemste Handelshavn var Ostende, hvorfra han transporterede Varerne til Brügge, Gent og Brüssel og derfor tiltuskede sig hollandsk Lærred og Kniplinger. Varerne bleve altid bragte iland om Natten, og Johnson gjorde sjelden Toldbejertene Uleilighed med Visitation. Men efterat denne Handel var gaaet fortræffeligt i to Aar, var han saa uheldig at miste to Baller Lærred, og han ansaae det da for det bedste, at overføre dette Tab paa en anden Mands Konto. Derover blev bemeldte Mand saa forbittret, at han paa Stedet angav Johnsons Toldsvig, hvorpaa Skibet blev konfiskeret, og Johnson idømt en Mulkt paa 700 Pund. Det gjorde rigtignok Ende paa denne Handel, men ikke paa Ven-skabet imellem Jonathan og Johnson. Den Sidste kom tidt i Klammeri med sine gode Venner og Kammerater, som plyndrede ham og spærrede ham inde. Han behøvede blot at underrette Wild derom, saa vidste denne strax en Udvei, for at hjælpe ham ud af Klemmen. Enten sendte han Slagsbrødre derhen, som maatte yppe Klammeri, under hvilken Tumult den Indespærrede da slap bort, eller ogsaa skaffede han sig i en Hast, da han stod sig saa godt med Politiet og kjendte alle Bedkommendes Hemmeligheder, en Arrestordre mod Johnsons Fjende, en Maneuvre, hvorved hans Ven da fik Luft.

Men med Alt dette var dog Jonathans Modfun=ket betydeligt i den senere Tid, og netop ifølge et saadant Klammeri, ved hvilken Leilighed han havde taget Parti for Johnson, havde dennes Modstander, som følte sig fornærmet, fundet et legalt Middel, ved hvilket han kunde forfølge Wild, der nu blev nødt til at holde sig skjult i 3 Uger. Da han var saa uforstigtig at forlade sit Skjul for tidlig, blev han arresteret. Han slap vel løs igjen, men Lykken vilde ikke længere staa ham bi. Pint af Gigten, som næsten gjorde ham lam, tabte han selv Tilliden til sin Lykke, da nu saameget slog ham feil. Og saaledes gif det da til, at han, den fine Kjæltring, indlod sig paa det plumpe Anslag, han meddeelte en fra Irland for nylig ankommen Tyv, som han endnu ikke havde sat paa Prøve, og hvorved han gjorde ham til Herre over hans Skjæbne.

I Februar 1825 blev der reist en frygtelig Anklage imod ham, og i den vare hans Forbrydelser affattede i elleve Artikler. Han blev arresteret og bragt til Newgate.

Processen kunde være bleven vidtløftig. Det var muligt, at han kunde blive frikjendt, eller blot overbevist om saadanne Gjerninger, som medførte en ringere Straf, men da begif han i Fængslet i Newgate en Forbrydelse, for hvilken Lovene dikterede Dødsstraf. Hvor ubetydelig denne endog var i Forhold til, hvad han tidligere havde begaaet, saa greb man den dog med Begjærlighed og formerede ham Proces blot i denne

Anledning, fordi man ved den kunde komme ligesaa vidt som naar man anklagede ham for alle hans Forbrydelser, hvad der under disse Omstændigheder af den engelske Justits blev anseet for Tidsspilde.

Den egentlige Klage gik ud paa, at han havde stjaalen 50 Allen Kniplinger til en Værdi af 40 Pund Sterling — og at han af Gierinden, Catharina Steatham, paa en bedragerisk Maade havde modtaget 10 Guineer for at hjælpe hende til hendes Eiendom, men ikke senere havde gjort Noget for at opdage eller gribe Tyvene. To af hans Kammerater optraadte som Kronvidner, og der var al Udsigt til, at Sagen maatte faae et uheldigt Udfald, og Jonathan maatte altsaa gribe til usædvanlige Midler for at vinde de Gedsvorne. Han forfattede og lod trykke et Forsvarsskrift, der indeholdt en Fortegnelse over alle de Stratenrøvere, Tyve m. fl. som han havde overleveret i Retfærdighedens Hænder, og man saae deraf, at disses Antal var i det Hele 67 Personer, og, „paa Grund af det Had, han derved havde udsat sig for, vilde nu nogle ham fiendske Personer søge at berøve ham Livet“.

Hvad den første Anklage angik, viste det sig, at Jonathan ikke selv havde stjaalet Kniplingerne, men kun fortalt Tyvene, at han vidste, hvor der boede et gammelt, blindt Qvindemenneske med sin Datter, „og naar I ville gjøre Eder den Uleilighed at gaae ind i hendes Boutik, saa kunne I komme til at snakke med en Ægte Kniplinger“. En saadan Opfordring var naturligviis

ikke at foragte, og da Tyvene vare komne ind i Boutikken, forlangte de at see forskjellige Sager og, medens den gamle Kone vendte Ryggen til dem, snappede den ene af dem en Kasse med Kniplinger. Da dette var skeet, fandt de Alt for dyrt i Boutikken og forføiede sig hjem til Jonathan, som tilbød at ville skille dem af med Barerne, men for en meget ringe Priis, hvilken de dog modtog, da de vare temmelig blottede.

Jonathan's Defensor viste nu, at Jonathan ikke havde stjaalet dem, men kun givet de Andre en Anviisning, hvor de kunde stjæle dem, og Retten fandt ogsaa, at man maatte betragte denne Sag fra en formildende Side.

Det andet Klagepunkt var derimod værre. Som Anklagerinde optraadte Catharina Stetham, og afgav følgende Forklaring:

Saa snart jeg om Eftermiddagen favnede Kassen med Kniplingerne, begav jeg mig til Jonathan Wild's Huus og anmeldte det, skjøndt Jonathan ikke var hjemme. Da jeg vidste Besked, saa lovede jeg en Douceur af 15 Pund Sterling, naar Kniplingerne bleve tilbageleverede, og at der ikke skulde blive videre Tale derom. Da jeg ikke hørte Noget fra ham, gif jeg igjen derhen, og nu traf jeg Jonathan hjemme. Han forlangte en Beskrivelse over de Personer, min Mistanke var falden paa, lovede at ville gjøre sig al mulig Flid og bad mig komme igjen om et Par Dage. Da jeg indsendt mig, kunde han endnu ikke sige mig noget Bestemt

derom, men udlod sig med, at han havde en vis Kelly mistænkt. Den Dag Jonathan blev arresteret, talte jeg sidste Gang med ham i hans Huus og erklærede, at det ikke skulde komme an paa 20 eller 25 Guineer, naar jeg blot kunde faae mine Kniplinger igjen.

„Min gode Kone“, afbrød Jonathan mig, „hvorför overile sig? Maaſkee kan jeg hjælpe Eder for meget mindre, og kan jeg det, ſaa ſkal jeg det ogsaa. Nu ere de Folk, ſom have Eders Kniplinger ikke i Staden, men jeg ſkal nok ſende dem et Tordenveir paa Halsen, og ſaa ſkal I faae Eders Eiendom igjen for ſaameget bedre Kjøb“. Den 10de Marts ſendte han mig Bud fra Newgate og bad mig komme til ſig i Fængſlet med 10 Guineer. Det gjorde jeg, og han opfordrede mig nu til at ſende en Commiſſionair med det Brev, han gav mig, og de 10 Guineer til Adreſſaten. Jeg kaldte paa den førſte den bedſte, og efter en Stund kom han virkelig tilbage med en Uffe, ſom rigtignok ikke var min, men i hvilken dog mine Kniplinger laa, med Undtagelſe af et Stykke. „Nu Mr. Wild“, ſagde jeg i min Glæde, „hvad er jeg Dem nu ſkyldig for Deres Uleilighed?“ — „Ikke en Skilling, Madame. Jeg gjør ikke ſaadant Noget for jordiff Fordeel, men for at tjene de ſtaffels Menneſker, ſom ere komne i en ſaadan Ulykke. I ſkal ikke gjøre Eder nogen videre Sorg over det Stykke, ſom er blevet borte, det ſkal jeg ogsaa om kortere eller længere Tid faae fat paa. Ja, det er meget muligt, at jeg ikke alene forhjelper Eder til de 10 Gui-

neer, men ogsaa skaffer Eder fat paa Tyven. Gid det altid maa gaae Eder vel! Da J er Enke og et godt Christenmenneske, saa forlanger jeg ikke Andet af Eder, end at J beder for mig; det vil jeg være Eder særdeles taknemmelig for. Jeg har saa mange Fiender, og Gud skal vide, hvad Enden vil blive paa mit Fangenskab“.

Faktum var tilfulde beviist. Jonathan Wilds Advokat søgte at forsvare ham ved Hjælp af Lovens Bogstav, men Retten var af en ganske anden Mening. Juryen frikjendte ham med Hensyn til det første Klagepunkt, men erklærede ham skyldig med Hensyn til det sidste. Han blev da dømt fra Livet.

(Sluttes.)

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 35.

Løverdagen den 27de August 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

De af „det forenede Understøttelses-Selskabs“ Medlemmer, som i indeværende Aar agte at ansøge om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til 30te September d. A. alle Sognedage fra Kl. 8 til 11 Formiddag, og ikke til nogen anden Tid, af Selskabets Bogholder, Mannestad, Toldbodgade Nr. 53 3die Sal.

Enhver Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder alle

de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det ommeldte Schema kan forinden, fra 1ste September, ligeledes hver Søgningdag til ovennævnte Tid afhentes hos Bogholderen imod Lovbogens Foreviisning.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for dette Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovenes § 17, blive undersøgte af vedkommende Klasses Repræsentanter til Betænkningss Afgivelse og endelig Afgjørelse i en Generalforsamling, og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig, hvis urigtige Angivelser, feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet, maatte, overeensstemmende med Lovenes § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 23de August 1859.

J. C. Bondroy. C. N. Laurrup. C. Nothe.

Rannestad.

Jonathan Wild.

(Sluttet.)

Jonathan opførte sig ikke i Fængslet med den Karakterfasthed, man maaskee skulde have ventet efter den Rolle, han havde spillet med saamegen Snuhed. Han var baade legemligt og aandeligt ødelagt. Men istedetfor at hans Synder skulde have nedtrykket ham, puffede han paa de Tjenester, han havde viist det Offentlige. „Hans Forretning — svarede han den Geistlige paa hans Formaninger — havde jo blot været, at skaffe bortkomne Sager tilveie. Han troede at have fortjent en bedre Skjæbne siden han havde skaffet saamange Hertuger, Grever og Lorder deres Eiendom igjen. — Han, der havde fanget de farligste Røvere, som havde været en Plage for England, og til Løn derfor ikke havde faaet Andet end Saar og Skrammer i Hovedet og paa hele sit Legeme, følte næsten bestandig en indvortes Forvirring, som ikke kunde komme af Andet end af disse Saar, han havde faaet i Fædrelandets Tjeneste.“

I Fængslet pletede han med den Geistlige at afhandle theologiske Materier af en temmelig spidsfindig Natur, og saaledes kom ogsaa Talen paa Selvmord, og Præsten fremstillede det Ugudelige i en saadan Handling. Jonathan syntes ogsaa enig med ham deri, men det viste sig, at han havde andre Tanker. Aftenen før

sin Henrettelse havde han nemlig vidst at skaffe sig noget Opium, og om Morgenens Kl. 2 nedslugte han en Dosis deraf. Det bevirkede dog ikke hans Død, men han blev saa søvrig at det var ham umuligt at holde Dinene aabne, og at hans Hoved sank ned paa hans Bryst. To af hans Medfanger søgte at reise ham op og faae ham til at gaae, idet de toge ham under Armene. Det vækkede ham for endeel, men han blev pludselig meget bleg, kom til at transpirere stærkt og faldt i Afmagt. Naturen hjalp nu ved en heftig Opkastelse, og han var reddet for — at døe i Galgen.

Endnu ganske søvrig og døstigt stirrende blev han løftet op i den Karre, som skulde bringe ham til Tyburn. Bøvelen i England er for det meste medlidende, naar Delinquenter føres til deres sidste Lidelse, og det er kun engang imellem at den jubler af Harme eller Forbittrelse. Dette var Tilfældet ved Jonathans Wilds Henrettelse. Folket forbandede ham. Man overøste ham med Stene og Skarn, da han sad paa Karren, ja endog under hans sidste Trækninger i Galgen. Han var paa Veien til Retterstedet nogenlunde kommen til sig selv igjen, men da de Andre, som skulde hænges tilligemed ham, steg ned af Karren, og Bøddelen opfordrede ham til det Samme, syntes det, som blev han igjen overvældet af Sønnen eller af en total Apathi. Han blev siddende ganske ubevægelig. Men nu blev Bøvelen rasende og truede med at slaae Hovedet itu paa Bøddelen, hvis han længere havde Medlidenhed med ham. For ikke at

udsætte sig selv for Fare, maatte han ruske i ham, indtil han fik ham vækket. Jonathan Wild blev hængt den 24de Mai 1725. Hans Liig blev begravet paa Panfratiuskirkegaarden. Men et Par Dage derefter blev det formodentlig stjælet af Chirurgerne; idetmindste saae man ved Midnatstid fer Personer der i Nærheden med en Bærebør, og om Morgenen fandt man en tom Liigkiste.

Foruden sin første Kone, som han var viet til, havde Jonathan Wild havt fem andre Koner, og han ventede ikke altid med det nye Ægtekab, indtil den sidste Kone var død. Med sin første Kone havde han en Søn, som var 19 Aar, da Faderen blev hængt, og besad et saa heftigt Temperament, at man ansaae det for nødvendigt at indespærre ham indtil Henrettelsen var forbi, af Frygt for, at han skulde afstedkomme Tumult iblandt Bøvelen.

Selskabelige Fornøielser, Folkefeste og offentlige Forlystelser hos Romerne i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede*).

Den fremmede, der besøger Rom, ser ved Kunstens Værker at danne sin Smag, eller ved Historiens og

*) Udtaget af Sitten und Kulturgemälde von Rom.

Oldsagernes Studium, paa classisk Grund at berige sin Aand med Kundskab, finder her Stof til Bessjæftigelse for flere Aar. Naar han nu endelig troer at have naaet dette Maal for sin Fornødenhed, falder det ham tungt at skilles fra Rom; thi han veed, at han intetsteds vil gjenfinde denne Rolighed, denne fuldkomne Uafhængighed af alle den selfkabelige Conveniences byrdefulde Lænker, denne bestandige Omgivelse af store og skjønne Egne. Han maa her undvære mangen en sandelig Nydelse, mangen en Livets Bequemmelighed, mange selfkabelige Glæder; men han lærer derfor at sætte Brits paa Omgangen med Fortiden og med sig selv. Hvo, som derimod, uden Sands for Kunsten, uden Interesse for den svundne Tid, blot bereiser Rom ligesom Europas øvrige store Steder, for at drive omkring i den glimrende Verdens fine Girkler, og i Fornøielsens bedøvende Hvirvel at beruse sine Sandser med alffens Nydelse, han vil her blive haardt straffet for sin Reises uværdige Maal. For ham er Rom den kjedsommeligste og sorgeligste Stad i Verden, hvilken han saasnart som muligt igjen forlader, for at undflye sig selv og den ufordragelige Tomhed, han føler i sig.

Denne Mangel paa Fornøielse i en Hovedstad, hvor nogle af Italiens fornemste og rigeste Fyrstehuse, og en talrig, bemidlet Adel befinde sig, kan kun sætte Dem i Forundring, der forglemmer, at Rom er en hellig Stad og Residentsen for den catholske Kirkes Pontifex maximus; at Landsfyrsten og de Store, der omgive

hans Throne, ere Præster og forstørstedelen udlevede Oldinge, som, endog uden deres Stands Trang, allerede ved deres Aar ere sløvede for Livets Glæder, og ved Alderdommens naturlige Gang til Rolighed kun endnu i alt Fald have Sands for Taffelets Glæder. Efter Hoffets og den herskende Præstestands Sæder danner naturligviis ogsaa Adelen sig. I forrige Tider, da Baverne levede friere, og holdt et glimrende, ja undertiden, naar en herskesyg Nipotesa eller en skjon Favoritinde hjalp den Vatifikanske Jupiter at bære de dobbelte Nøgleres Byrde; ogsaa et galant Hof, under Borgia'ernes, Mediceernes, Pamfilernes Pontificat, fulgte ogsaa Adelen Hoffets Exempel, og Rom kappedes dengang i Pragt, Fornøielse, Festligheder og Forlystelser med de første Hoffer i Europa. Men disse frie Sæder have forlænge siden truffet sig tilbage i den udvortes Sommeligheds Efranker, og for nærværende Tid, under en Paves Regjering, der hverken beherkses af Uergjærrighed, Pragtløst eller Herskesyge, og hvor efter Revolutionens Storme de bydende Omstændigheder paalægge saavel Regjeringen som Adelen meer Deconomi, en Indgetogenhed større end nogeninde tilforn, og Enhver indskrænker sine Udgifter blot til det, der ved Brug og Bedtægt er blevet en Nødvendighed.

Det almindelige Slags selftabelige Fornøielse, som den Fremmede finder i Rom udenfor Carnevalstiden, ere de saakaldte Conversazini, som de fleste fornemme Huse give paa bestemte Aftener; og det har kun ringe

Banffelighed for ham at erholde Adgang til diſſe Selskaber, endog i fyrftelige Huſe, ſelv om han ikke er af Adel. En anbefaling til et adeligt Huus er nok dertil. Da desuden ogsaa nogle af de fyrſte Banquiers og andre Rige af borgerlig Stand, der leve paa den ſtore Fod, holde Converſazioni i deres Huſe, mangler den reiſende Fremmede, der er vant til at tilbringe Aftener i dette Slags Selskaber, ei heller her Leilighed til at tilfredsſtille denne Trang. Men Faa have Mod og Udholdenhed nok til længe at forſætte ſit Curſus igjennem diſſe den fine Verdens Cirkler; thi intet er kjedsommeligere og tommere paa Underholdning, end diſſe Converſazioni, og det i ſaameget ſtorre Grad, jo talrigere og glimrende de ere. Følgende Beſkrivelse leverer Læſeren en tro Skildring af alle Cirkler i Rom af dette Slags.

(Fortsættes).

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

Ten og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 36.

Løverdagen den 3^{die} September 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

De af „det forenede Understøttelses-Selskabs“ Medlemmer, som i indeværende Aar agte at ansøge om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til 30te September d. A. alle Søndage fra Kl. 8 til 11 Formiddag, og ikke til nogen anden Tid, af Selskabets Bogholder, Rannestad, Toldbodgade Nr. 53 3die Sal.

Enhver Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder alle

de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det ommeldte Schema kan forinden, fra 1ste September, ligeledes hver Sognedag til ovennævnte Tid afhentes hos Bogholderen imod Lovbogens Foreviisning.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for dette Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klasfers Repræsentanter til Betænkningens Afgivelse og endelig Afgjørelse i en Generalforsamling, og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig, hvis urigtige Angivelser, feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet, maatte, overeensstemmende med Lovens § 16, bewirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 23de August 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Pautrup. C. Nothe.

Mannestad.

Selskabelige Fornøielser, Folkefeste og offentlige Forlystelser hos Romerne i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

Enhver indtrædende Gjæsts Navn bliver i de forskjellige Gemakker, igjennem hvilke han maa passere, med lydelig Stemme udraabt foran ham af den til dette Niemed der posterede Tjener, indtil han kommer ind i den rigtoplyste Forsamlingsaal, hvor Herren eller Fruen i Huset modtager ham ved Indtrædelsen med den sædvanlige Compliment. Damerne, ledsagede af deres Cavalier'serventi, undertiden ogsaa af deres Mænd, tage Plads paa de rundt om staaende Stole, og Enhver begynder en Samtale med sin Naboerste. Mandfolkene forsamle sig sædvanlig midt i Bærelset, eller om Vinteren foran Kaminilden. Enhver vælger sig sin Mand, eller flere forsamle sig i Grupper, for at afhandle Dagens Nyheder. Men da Underholdningen i disse Cirkler føres paa Italiensk, og sædvanlig angaaer de privateste og trivielleste Ting, der ikke have den mindste Interesse for en Fremmed, saa vil Denne, der desuden sjelden er sproget saa mægtig, at han kan tage virksom Deel i Samtalen, selv naar den blev almindeligere, snart føle den skrækkeligste Kjedsomhed i disse talrige og glimrende Cirkler, naar ikke i denne Nød Bennerne, som have indført ham, eller en anden Tilstædeværende forbarmer

sig over ham, og maaskee gjør ham bekjendt med Raynene paa alle de Prindsesser, Duchesser og Marchesinder, der slutte den glimrende Cirkel omkring ham, og paa de Riddere, som opvarte disse høie Fruer. Efterat Conversationen paa denne Maade har varet to til tre Timer, skilles Forsamlingen ad, i det Haab, næste Aften igjen at træffe sammen paa et andet Sted til en lige saa underholdende og aandrig Conversation. Endog den forneemme Romer selv, der uden disse Conversationi ikke vidste, hvorledes han skulde tilbringe sine Aftener, for hvem det altsaa er blevet en Nødvendighed, daglig at besøge dem, føler ofte den i disse Cirkler herskende Gudindes blytunge Septer. Af denne Grund forlader Mangen Selskabet efter en kort Tid, for i et andet, ofte i et tredie, at undflye den dræbende Kjedsomhed. Den Fremmede følger hans Exempel; men han finder i Afverlingen kun forskjellige Ansigter, Underholdningen er eens overalt.

Disse saa larmende og glimrende Conversationer bestrides med ringe Omkostninger; thi der bliver sædvanlig ikke budet Selskabet noget; bliver der undertiden til Slutningen opvartet med Limonade eller Jis, da vidner dette om en særdeles Liberalitet hos Husets Herre, og om en saadan Conversation bliver der talt med samme Udmærkelse, hvormed man paa andre Steder vilde omtale en glimrende Fest. Endnu ere derfor Conversationerne hos den afdøde Cardinal Bernis, der altid lod sine Gjæster opvarte med Forfriskninger, i hæderligt

Minde. I Almindelighed er Selskabsalen og Forgemakernes Dplysning med Vorkjerter den eneste Befostning, som en saadan Conversation forvolder Husets Herre. — I adskillige Huse, hvor Selskabet er mindre talrigt og glimrende, fordriver man Conversationens Kjedsomhed med Hazardspil. I slike Girkler er den Fremmede særdeles velkommen, og bliver fordetmeste sendt hjem med tomme Lommer; thi Romerne spiller ligesaa interesseret som forsigtigt, og forstaaer at benytte den Fremmedes generøse Spil til sin Fordeel. —

En anden Art selskabelig Underholdning, der skænker den Fremmede en høiere Nydelse og Interesse, ere de saakaldte Academier eller Concerter, som i mange private Huse for Lyst gives af Dilettanter. Italien er den nye Tonekunstens Fædreland og Skole, i Særdeleshed hvad Sungen angaaer, for hvilken dets Beboere synes at være ganske fortrinlig organiserede. Musik udgjør en væsentlig Deel af Romernes Dannelse; derfor er Rom, ligesom alle store Stæder i Italien, riiig paa Dilettanter af begge Kjen, som med de lykkeligste Anlæg i Stemme og Gehør ofte opnaae en Grad af Fortræffelighed i Syngekunsten, der vilde gjøre en Virtuos Ure. I disse Academier, der hyppigere gives i den dannede Middelflasses Huse, end i de Stores Balladser, finder den Fremmede, der elsker Musik, ikke blot den fuldkomneste Nydelse for Ore og Følelse, men ikke sjældent tillige en Girkel af skønne Koner og Piger, der kunne gjøre Princesser og Duchesser ethvert

andet Fortrin end Rang og Byrd stridig, og desuden mangan dannet, oplyst og aandrig Mand, som han forgjæves vilde søge i den høie Adels glimrende Conversationer. Naar den dannede Fremmede overhovedet vilde søge Underholdning og sand Nydelse i Roms selskabelige Liv, da finder han dem i disse Academier eller i de mindre huuslige Conversazioni og Crocchi i den dannede Middelclasse. Men sjeldent kommer den reisfende Fremmede, under et Ophold i denne Stad af faa Maaneder, til den Fortrolighed med Sprog, Sæder og Menneſker, at denne Nydelse kan blive ham til Deel.

Stadbeboeren hos os, der sætter faa høi Priis paa Nydelsen af den skønne Natur og Landlivets Glæder, at han misunder Landmanden hans Opholdssted, gjerne flyer Stadens Brimmel, for idetmindste paa en kort Tid at dele denne Nydelse med ham, vil neppe finde det troeligt, naar han læser, at de fortryllende Villa'er og Landsteder omkring Rom aldrig, ei engang i den skønneste Aarstid, ere beboede af deres Giere, men fordetmeeste staae øde og tillukkede hele Aaret igjennem. — Den Fremmede, som lærer at kjende Villaernes yndige Beliggenhed paa Hviene udenfor Rom eller paa Frascati's og Tivolis Bakker, der samtlige beherske de skønneste Udfigter, af hvilke Diet aldrig kan mættes; hvor Naturen viser sig i det italienske Klimats hele Pragt og Skjønhed, og oplives af den reneſte, meest vederqvægende Luft, imedens Roms Slette ligger ind-

hyllet i et mørkt Dunstflor, — han kan ikke afholde sig fra at misunde de følesløse Bestiddere saadanne Skatte, og tillige med inderlig Uvillie harmes over deres Ufølsomhed. Denne de romerske Stores Ligeegyldighed for Naturens Skjønheder i Europas yndigste Land er en Følge af den usle Opdragelse, som her bliver Adelen til Deel.

Offentlige Forlystelsessteder, som man finder i og ved andre Stæder i Europa, hvor Publicum kunne forsamle sig til selskabelige Glæders Nydelse, gives hverken i eller udenfor Rom; og efter den gjængse Maade, som Romerne pleie at fornøie sig paa, vilde en saadan Anstalt aldrig kunne holde sig her. Det er virkelig mærkværdigt, at Sang og Dands, der i de nordlige Lande er en væsentlig Bestanddeel af Folkeforlystelserne, i Italien saalidet anvendes til dette Diemed. Aldrig hører man her i Drickehuse eller paa andre til Fornøielse helligede Steder Glædesfange gjenlyde; aldrig seer man i Folkets Forsamlinger selskabelige Dandse. Lige saa lidet er det Skik, at høitideligholde Bryllupper med Musik og Dands. Overhovedet er det italienske Folks Dands ikke, som hos andre Nationer, en selskabelig Fornøielse; den bestaaer i blotte, for det meste regellose Glædespring, der med ringe Kunst ere afmaalte efter en Tamburinos Raslen, og meer eller mindre ledsages af Minespil. Deslige seer man undertiden af unge Piger paa Gaderne udenfor simple Folks Huse. Et Par hopper med glade Spring omkring hinanden,

og de øvrige Tilstedeværende slutte som Tilskuere en Kreds om de Dandsende. Naar disse ere trætte, gjøre de Plads for et andet Par. Derfor gives der her ingen offentlige Dandseffoler som hos os; endog de saakaldte Festini eller Baller ere sjeldnere udenfor Carnevalstiden, og selv paa de meest glimrende finder man kun middelmaadige Dandsere og Danserinder; thi Underviisningen i Dands udgjør ikke her, som i saamange andre Lande, en væsentlig Deel af Mode-Opdragelsen og Ungdommen i de fornemste Huse bliver neppe underviist i Begyndelsesgrundene af denne Kunst.

(Fortfættes).

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 37.

Løverdagen den 10de September 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

De af „det forenede Understøttelses-Selskabs“ Medlemmer, som i indeværende Aar agte at ansøge om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til 30te September d. A. alle Søndage fra Kl. 8 til 11 Formiddag, og ikke til nogen anden Tid, af Selskabets Bogholder, Rannestad, Toldbodgade Nr. 53 3die Sal.

Enhver Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder alle

de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det ommeldte Schema kan forinden, fra 1ste September, ligeledes hver Sognedag til ovennævnte Tid afhentes hos Bogholderen imod Lovbogens Foreviisning.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for dette Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovenes § 17, blive undersøgte af vedkommende Klasfers Repræsentanter til Betænkningens Afgivelse og endelig Afgjørelse i en Generalforsamling, og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig, hvis urigtige Angivelser, feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller Mangel paa behørig Attestation af Schemaet, maatte, overensstemmende med Lovenes § 16, bevirke Tilsidefattelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 23de August 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Laurup. C. Nothe.

København.

Selskabelige Fornøielser, Folkefeste og offentlige Forlystelser hos Romerne i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

For Middelstandens Lediggængere ere de talrige Kaffeuse, og for den simplere Klasse Ofterierne (Bærtshusene) det sædvanlige Tilflugtssted imod Rjedsomheden. Alt hvad som derimod regner sig til den skjøne og galante Verden, forsamler sig, efter alle store italienske Stæders Sædvane, paa il Corso. Dette Navn fører sædvanlig den længste, bredeste og ligeste Gade i de italienske Stæder af Væddeløbet, som holdes der under Carnevalstiden eller ved andre festlige Leiligheder. Den romerske Corso strækker sig i en snorlige Retning en Miglie (3,910 Fod) i Længden, fra Pladsen del Popolo indtil Pladsen ved det venetianske Ballads. Den er tillige den eneste offentlige Promenade i denne Stad. Cavivager, Ryttere og Fodgængere bevæge sig daglig nogle Timer i broget Brimmel op og ned, baade For- og Eftermiddag. Særdeles talrig og glimrende er Forsamlingen paa Søn- og Festsdagene i smukt Veir. Fra Kl. 11 til 1 om Middagen vandrer her de skjønneste romerske Fruentimmer i deres festlige Brydelsers op og ned, og hvo som ønsker at see denne Stads blomstrende Skjønheder, maa ikke forsømme disse Søndagspromenader paa Corso. Nogle Timer før

Aften ankommer da Adelen i sine prægtige Equipager, som ofte fylde den hele Corso, og kjøre langsomt op og ned indtil Nattens Anbrud i den sædvanlige Orden, efter hvilken den ene Side af Gaden er bestemt for de Karether, der kjøre op, og den anden for dem, der kjøre nedad. Uagtet denne Orden, gjør dog Trængselen af de mange Vogne i den ikke meget brede Gade, og den ved disse opvakte Støv, denne glimrende Eftermiddags Promenade meget ubegvem for Fodgængereren. Denne flere Timers eensformige Frem- og Tilbagekryben vilde for enhver Anden være den kjedsommeligste og flaueste Fornøielse, kun ikke for den adelige Romer, der finder sin største Tilfredshed i at udstille sin Pragt til Skue. Det er da endelig ogsaa det, hvorpaa det Hele gaaer ud med denne Corsosart. Paa hver Kareth staaer tre eller fire Tjenere i rige Brunklivret'er, medens sædvanlig Excellenza'en i den prægtige Gallavogn, bag de lukkede Gardiner, sidder ligegyldig sammentrykket i en Krog.

Behageligere og mere underholdende er Promenaden i Villa Borghese paa skønne For- og Esteraarsdage. Det romerske Publicum skylder en Værestøtte til den afdøde Prinds Borghese, som har helliget den offentlige Fornøielse denne yndige Villa, og anvendt anseelige Summer til dens Forskjønnelse. Saavel ved sit Anlæg, som ved den talrige Antiksamling, hvilken det med meer end kongelig Pragt udsmykkede Casino og Museum Gabinum indeholde, er Villa Borghese den første Villa

i Italien, hvilket Land ellers i den skønne Havekunst er hundrede Aar tilbage. Foruden denne staaer kun Villa Pamfili Publicum aaben. Denne Villa, der nu tilhøre Huset Doria, er den største ved Rom, har en herlig, sund Beliggenhed paa Høien Janiculus, nogle vakre Partier, en skøn Vinieskov, og et med antike Statuer udziret Casino, fra hvis flade Tag man nyder en af de skønneste og videste Udsigter. Men formedelst dens større Afstand fra Staden og den ubegvemme Dypgang til Janiculus ligger den Publicum mindre ved Haanden og bliver ogsaa derfor mindre besøgt. Denne Gensomhed, der ganske stemmer med dens Anlægs store Character, gjør den kun saameget interessantere.

Af religiøse Feste, Søndagene med iberegneede, gives her i Aarets Løb omtrent halvandet hundrede. De ere for Folket ligesaa mange Høitidsdage, der efter Helgenens Rang og Anseelse ere mere eller mindre festlige, men altid tilbringes i Lediggang og Fornøielse. Fremdeles høitideligholder enhver af de trehundrede Kirker i Rom, foruden de foreskrevne Helgensfeste, den Helgens Navnefest, til hvem den er indviet, saa at den Fromme aldrig mangler Leilighed til at bede, og den Dove aldrig Paastud til Lediggang. Denne Mængde foreskrevne Festsdage er Hovedarsagen, hvorfor selv de flittige og Virksomme i den arbejdende Klasse med al god Villie ikke kunne komme fremad; thi det Lidet som spares paa Hverdagene, gaaer igjen med paa Festsdagene.

Ofte følge to eller tre saadanne, den fromme Lediggang helligede Dage, umiddelbart paa hinanden, hvorved det Hang til Lediggang, der er bleven Romeren saa naturligt ved hans forsømte Opdragelse, steds mere næres; thi den, der har bortdrevet to eller tre Dage med Lediggang, vender paa den fjerde sædvanlig ugjerne tilbage til sit Arbejde. — Men i Særdeleshed ere de mange Festdage kjærkomne for Dwindelsjønnet, der ved sin orkesløse Levemaade maatte forgaae af Kjedsomhed, naar ikke den daglige Kirkegang og Festene paa en behagelig Maade udfyldte en betydelig Deel af dets Tid.

Det romerske Folk finder en særdeles Velbehag i Illuminationer og Fyrværkerier, hvorfor der ogsaa hyppigt gives deilige Skuespil om Astenen paa de Helgenes Festdage, der staae i særdeles Anseelse, eller ere Beskyttere for visse Laug eller Broderskaber. Nogle af dem giver Kirken Publicum paa sin egen Bekostning, f. Ex. Korsbelysningen i Peterskirken i den stille Uge, Peterskuppelens Illumination og Girandola'en paa Engelsborg paa Apostlerne Peters og Pauls Navnedage; Skuespil, som formedelst deres skjønne Effect fortjene den fremmedes Opmærksomhed. Girandola'en, der bestaaer af en Ildregn af flere tusinde Raketter, der paa engang stige i Veiret, har af oeconomiske Grunde i flere Aar ikke været afbrændt. Mindre Skuespil af denne Slags giver Folket sig selv paa Gaderne og Pladsene udenfor Kirkerne. Ved Illuminationerne, der

anstilles som offentlige Glædeshyttringer, er det Skik, at de Fornemme udenfor deres Balladser lade antænde Foustager, som til dette Brug ere forfærdigede af Staverne af gamle Biinsfade. Disse Glædesblus, hvis brændende Lue flaaer høit op i Viret, ere da udbredte igjennem hele Staden, og frembringe en meget malerisk Effect udenfor de store Bygninger, f. Ex. Rotunden, Antonius Basilica o. A.

Foruden de tre hoieste Feste, som alle Christenhedens Secter feire, Juul, Paaske og Pintsse, bliver her den hellige Uge før Paasken, Christi Legems Feste og Petersfesten høitideligholdte med fortrinlig Pragt. I den stille Uge, hvis Festligheder begynde med Palmernes Indvielse og Uddeling, bliver i de fornemste Kirker opført Kirkemusik. Den meest berømte blandt disse, Miserereret i det Sixtinske Capel, bestaaer blot af Syngestemmer, og kan ved sin mægtige Virkning i dette Capel, gjælde for den eneste i sit Slags. Desuden holde de høitidelige Messer, Velsignelses Uddelingen fra den store Balcon paa Peterskirken, Fodvaskningen, som Paven foretager paa tolv fattige Præster, Korsets Oplysning, og de i alle Kirker aabne Skriftestole, baade Folket og de til denne Feste fra alle Europas Egne her forsamlede Fremmede i stedsevarende Bevægelse. Alle Altmalerierne i Kirkerne ere i denne Tid bedækkede med Forhæng. Saasnart Paven om Torsdagen har velsignet Folket, forstummer alle Klokker og Slaguhre. De hundrede Lamper, som hele Naret igjennem brænde

over den hellige Peters Grav, blive slukkede, og i deres Sted og i to Aftener det 40 Palmer høie, og med 800 Lamper forsynede Kors. Uhrets Timer blive paa disse Dage tilkjendegivne Folket af Drengene, som til den Ende hver Time gaar omkring paa Gaderne, og ryste med Klapperter; og Soldaterne bære deres Geværer omvendt. Denne Afvigelse fra Tingenes sædvanlige Orden varer indtil Lørdag Middag, da paa et fra den store Klokke i St. Peterskirken givet Tegn alle Klokker i Rom paa engang opløste deres svingrende Stemmer, og paa alle Gader afbrændes smaae Morsere og Kanoner. Man skyder med Flinter og Pistoler ud af Vinduerne, Uhrene slaae igjen, og Alt vender tilbage i sin gamle Orden. Benedictionen paa første Paaske-dag ender da denne Fests Hvitidelighed, som har varet i otte Dage.

(Fortsættes).

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 38.

Løverdagen den 17de September 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

De af „det forenede Understøttelses-Selskabs“ Medlemmer, som i indeværende Aar agte at ansøge om Laan, Gratification eller Pension, underrettes herved om, at Ansøgninger desangaaende modtages fra den 15de til 30te September d. A. alle Søgnedage fra Kl. 8 til 11 Formiddag, og ikke til nogen anden Tid, af Selskabets Bogholder, Mønstad, Toldbodgade Nr. 53 3die Sal.

Enhver Ansøgning maa være bilagt, ikke alene med den Ansøgendes Lovbog, men ogsaa med et udfyldt og behørig attesteret Schema, der indeholder alle

de Dplysninger, som ansees fornødne til at Ansøgningen kan komme i Betragtning.

Det ommeldte Schema kan forinden, fra 1ste September, ligeledes hver Sognedag til ovennævnte Tid afhentes hos Bogholderen imod Lovbogens Foreviisning.

Det bringes herved i Erindring, at ligesom ingen af Selskabets Pensionister kan vente at blive tillagt Gratification, saaledes ville samtlige for dette Aar indkomne Ansøgninger, ifølge Lovens § 17, blive undersøgte af vedkommende Klassers Repræsentanter til Betænkningens Afgivelse og endelig Afgjørelse i en Generalforsamling, og ville vedkommende Ansøgende selv kunne tilregne sig, hvis urigtige Angivelser, feilagtige og ufuldstændige Dplysninger ved deres Ansøgninger eller **Mangel paa behørig Attestation af Schemaet**, maatte, overensstemmende med Lovens § 16, bevirke Tilfidesættelse af deres Andragende.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 23de August 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Laurup. C. Nothe.

Rannestad.

Selskabelige Fornøielser, Folkefeste og offentlige Forlystelser hos Romerne i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

Mærkeligt er det, at man her paa Langfredag der som Christi Dødsdag i protestantiske Lande holdes for een af de helligste Festdage, arbeide ligesom paa andre Helligdage. Selsom er ogsaa en Skik hos de saakaldte Høkere, paa denne Dag, da hele Christenheden sørger over sin Stifters Død, at udsmykke deres Boutikker med zjirlig forgyldte Pøller, Skinker, Øste og Laurbærblade, og opluse dem med megen Pragt. Enhver søger ved denne Leilighed at hænge sit rige Forraad af disse Smagens Varer til Skue, og at overgaae sine Laugsbrødre i den kunstige perspectiviske Anordning, og rigt velordnede Dplysning, i hvis straalende Midte, ligeoverfor Indgangen, et Madonnabillede throner mellem Blomstervaser. Denne pizzicarnoli'ernes Illumination er en Glædesyttring over at Festen snart er forbi, under hvilken Handelen lider en Stilstand. For Folket har dette Skuespil en særdeles levende Tillokkelse; det drager glad omkring i Staden, fra den ene Boutik til den anden, og nyder idetmindste i Indbildningen atter de Yndlingspiser, som det i fyrgetyve Dage har maattet undvære, og nu snart igjen tør nyde.

Høitideligheden paa Christi Legemsfest, der er bleven stiftet til Minde om et for flere Aarhundreder siden i Balsera skeet Mirakel, der har givet Stof til et af Raphael's skønneste Malerier i Stanzerne, bestaaer i Processioner af den samtlige Clerus, alle Munkeordener og Broderskaber, og varer overhovedet i otte Dage. Den meest glimrende af disse Processioner holder Paven paa den første Dag af denne Fest igjennem den store Colonade, der indeslutter Peterspladsen og nogle af de nærmeste Gader, som dertil blive festlig smykkede med Guirlander og overtrukne med et Lærreds Dække. Paven bliver i denne Procession, ligesom knælende for Hostien, baaren under en riig Baldachin, og gjør tilligemed det hertil hørende Apparat en skøn imponerende Gruppe. Fordum bleve ved denne Fest de berømte arazzie eller Raphaels Tæpper udhængte til Skue, og bidroge ikke lidet til at forherlige denne Høitidelighed, som derved blev en af de skønneste Feste for Kunstnerne. Under Revolutionen bleve, tilligemed de øvrige Malerier i det vatikanske Pallads, ogsaa disse Tæpper skjændigen solgte til en Commissair ved den franske Armee, som modtog dem for 36,000 Scudi, og Rom var nu ogsaa for stedse berøvet disse Kunstskatte.

Paa Peterspladsen bliver Kuppelen og Facaden paa Peterskirken og den store Colonade rundtom Pladsen udenfor den illumineret to Aftener efter hinanden. Det samme Skuespil gives sædvanlig ogsaa Folket paa den regjerende Paves Kroningsdag. En anden vigtig

Høitidelighed paa Petersdagen, der i en tom Ceremonie endnu fremstillende et Skyggebillede af Bavernes Magt, for hvilken selv Monarken bøiede sig i vanærende Underdanighed, nemlig Overleveringen af Gelteren og en Pung fuld af Zechiner, hvorved den dertil afrettede Gelter maatte knæle for den hellige Fader, er ophørt allerede siden 1788, da det neapolitanske Hof endelig havde Mod til for stedse at gjøre en Ende paa dette ligesaa latterlige som for Hoffet vanærende Gjøglespil.

Tvende Folkeforlystelser, begge af længere Varighed, have intet med Religionen at bestille, nemlig Octoberforlystelserne, der varer hele October. Vi forudsætte, at vore Læsere af Goethes Beskrivelse over det romerske Carneval allerede kjende denne Fest (eller henvise i al Fald dertil), og holde det altsaa for oversflødig at gjentage det her. Saaledes som Carnevalet skildres i hiin Beskrivelse, blev det høitideligholdt førend den franske Revolution udbredte sine Virkninger til Rom. Bachovilles Mord i Vinteren 1793 og det dermed foranleddigede Folkeopløb var den første Anledning til denne Fests Forstyrrelse. Den berømte Maccoli-Aften paa Carnevalets sidste Dag, hvor Tummelen og Fornøielsen Raseri naaede den høieste Grad, udeblev allerede dengang; og saaledes har man her siden den Tid ikke mere seet noget fuldstændigt Carneval. Nogle Aar senere, da Friheds-Epidemien bestandig havde grebet videre om sig, blev ved den pavelige Regjerings Mistro

ogſaa Maſkerne forbudne. Under Republikken blev af lignende Grunde Carnevalets Feſt aldeleſt forbuden, under det Paaskud, at den var en for Sæderne for= dærvelig Levning af Hedenskabet. Men ſelv efter den pavelige Regjerings Gjenoprettelse har man hidindtil endnu ikke voyet at tilbagegive det romerſke Folk den ellers ſædvanlige Maſkefrihed, der egentlig var Sjælen i denne Feſt; Carnevalet indſtrænkede ſig ſenere blot til et Heſtevæddeløb, hvormed ellers enhver Carne= valsdag endtes kort for Solens Nedgang. Naar Carnevalet holdes uden Maſke, bortfalde naturlig= viis ogſaa alle de forlyſtende Scener, de uſtyldige Spøg og Drillerier, de groteſke Optog, ſom kun kunne finde Sted under Maſke; Glædens Binger ere lammede, og kun Perſoner af Folkets Bærme have den Driſtighed, ved lave Buffonader og ſmudſige Udtryk at opvække Bøbelens Latter; men deres af uſle Pjalter ſammen= ſliffede Garricaturer ere ſnarere Gjenſtand for Væmmelse end for Morſkab.

Det egentlige Corso eller Heſtevæddeløb er et meget uhenſigtsmæssigt indrettet Skueſpil, ſom ſpænder en talloſ Mængdes Forventning, uden at fornøje dem paa en tilfredsſtillende Maade; thi enhver af de utallige Tilſkuere, der ere forſamlede langs med den hele Corso, og i Særdeleſhed paa Pladsen del Popolo, hvor Løbet begynder, kan paa ſit Standpunkt kun ſee et Moment af Skueſpillet, aldrig det Hele, enten blot Begyndelsen af Løbet, eller Heſtens Forbiſhyven, eller deres Ankomſt

til Maalet, hvor de igjen blive standsede. Det interessanteste Standpunkt er imidlertid ved Løbets Begyndelse (alla mossa) hvor Hestene bag et strammet Reeb maae oppebie Tegnet til Bæddeløbet. Disse Heste (barbari kaldede) tilhører fordetmeste adelige Besiddere og blive flere Dage i Forveien forberedede til dette Bæddeløb derved, at man daglig fører dem nogle Gange op og ned ad Corso, og ved Enden af samme (alla ripresa) fører dem med Havre. Derved bliver Hestens Begjærlighed efter at komme til Maalet saa ægget, at de ofte, endnu før Rebet falder, med rasende Utaalmodighed springe over det, og undertiden slæbe deres Førere en Strækning med sig. Dyrene ere desuden, for under Løbet at fremsskyndes, behængte med spidse Rugler, der slaae den i Siderne, og tjene istedetfor Rytterens Sporer. Endelig gives Tegnet, og med Hestenes Aflob hæver sig et vildt Jubelsfrig af Folkemængden, der tilligemed hine løber op ad den hele Corso. Det er sjældent at et saadant Bæddeløb gaaer af uden Skade. Den tætte Folkemasse, der fylder den ikke brede Corso, aabner sig kun i det Moment, da de fremstyrende Heste ile igjennem, og luffer sig strax igjen bagefter dem. Naar da uformodentlig en Hest bliver sty, og vender tilbage saa opstaaer der en skræffelig Forvirring; Mange blive kastede til Jorden, trykkede, lemlæstede, fortraadte og ikke sjældent tilsætter en eller flere Tilskuere Livet. Langt henstgtsmæssigere var Circuslegene i det gamle Rom, hvor enhver Tilskuer fra sit Sæde uden Fare

kunde overflue det hele Bæddeløb. Den saakaldte palio, et med Guld og Sølv gjennemvirket Stykke Stof, som hver Aftens Seierherre erholder til Belønning, maae Jøderne levere paa deres egen Beføstning. Sædvanlig aabner Regjeringen denne Folkfest med en Hængescene; thi for at være sikker paa Folkets Rolighed i disse den glade Tummels Dage, holder den det for nødvendigt, først at skrække det ved Henrettelsen af eet eller flere af Retfærdighedens Slagtoffer, hvoraf aldrig mangles rigeligt Forraad. — Henrettelsen skeer paa den første Carnevalsdag kort før Middag, paa Piazen del Popolo, ved Siden af de for Corso allerede oprettede Sæder; og neppe er den Hængtes eller Radbrækkedes Liig ført bort af et sort maskerert Broderskab, og Galgen igjen nedbrudt, førend Kloffen paa Capitolinum giver det sædvanlige Tegn til Carnevalets Aabning; og hvor saa Minutter tilforn den af Præster og maskerede Brødre ledsagede Forbryder opgav sin Aand, der gjør nu Harlequin og Pulcinell deres latterlige Lazzi.

(Fortsættes).

J. Em. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 39.

Løverdagen den 24de September 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Selskabelige Fornøielser, Folkefeste og offentlige Forlystelser hos Romerne i Begyndelsen af det nittende Aarhundrede.

(Sluttet.)

Under Carnevalet er her syv til otte Theatre aabnede; paa tre eller fire af dem opføres opera seria og buffa, og paa de øvrige gives afveklende opera buffa, Skuespil og Farcer. De herværende Theatre ere nu sjældent fortrinligt besatte; thi Improsarii frygte for at anvende store Summer dertil i denne Stad, der er saa fattig paa Penge, og hvor Hoffet desuden ikke interesserer sig virksomt for deres Foretagende. Imidlertid holdes dog det romerste Publicum for et af de meest dannede i

Italien, og det tjener i andre store Stæder til en foreløbig Anbefaling for en Opera, naar den har behaget i Rom. Romerne gaae ikke i Theatret for Skuespillets, men for Conversationens Skyld, der under Forestillingen holdes i Logerne, hvor de Tilstedeværende afvexlende modtage og aflægge Besøg. Han er altsaa heller ingen Ven af saadanne theatraliske Forestillinger, der kræve en vedholdende Opmærksomhed. For hans Diemed er Operaen det meest Passende; under Recitativerne er Samtalen i Logerne og Parterret saa almindelig og tydelig som paa en Børs, og man hører intet af Sangerens Foredrag, som forgjæves søger at overtone Husets Støi. Kun naar der forekommer en Arie eller Duet, opstaaer en pludselig Stilhed, der varer indtil Kastratens eller Sangerindens kunstige Løb og Triller ere forbi, og ender sig med larmende Klap og Bravo-raab, hvorpaa da Conversationen igjen tager sin Begyndelse. Denne Skik er almindelig herskende i Italien. Af denne Grund bliver ogsaa kun sjældent opført Tragoedier. Publicum finder kun liden Smag deri, og Ifflands Dramaer ere næsten slet ikke bekjendte. Italienerne vil forlystes og mores paa Comoedien, ikke røres eller rystes, og saa ligegyldig han end i det virkelige Liv kan see paa Blodscener, synes han dog at have Affkye for dem paa Theatret. Opera buffa, Comoedier og Farcer ere derfor hans Unglingestykker. Italienerne ere af Naturen Mimikere i fortrinlig Grad og mere end alle andre Nationer i Europa, og have et

særdeles Anlæg til det Comiske og Budseerlige. Paa et lille Theater d' buratini kaldet, bliver givet extemporeerte Farcer med Duffer, der ere tre til fire Palmer høie, og bevæges med en Traad. Dette Duffespils Skaber og Directeur har en særdeles Øvelse i at forfærdige og styre sine Figurer, og de øieblikkelige Skuffelser af den ofte naturlige Bevægelse gjøre en saa latterlig Carriatur med det Hele, at selv dannede Folk, der undertiden ønske at faae deres Mellemgulv rystet, besøge disse Sjøglespil. Ja der gives mange Italiener, der finde Burattini'erne mere underholdende end de fleste andre Skuespil og Operaer. De have maaskee ikke saa ganske Uret; thi de ere her sikke paa at naae deres Diemed, engang at lee sig mætte.

October er for Italien, hvad Mai er for de fleste nordligere Lande i Europa, den glade Livsnydelses Tid. Ligesom hos os Foraaret ved sin oplivende Varme vækker den af Kulden stivnede Natur, og besjæler alle Væsner med Lyst, saaledes frembringer Høsten i Italien, med sin behagelige Kjølighed en lignende Virkning. Vinterens store Mildhed gjør her Foraarets Tilbagekomst næsten umærkelig. Vegetationen forsvinder aldrig af Jorden under Vintermaanederne. Den altid grønne Eg, Olietræet, Pinien, Cypressen beholde deres grønne Farve. Pomeranger, Citroner og Appelsiner blomstre og modnes om Vinteren i fri Luft; Olivenhøsten indtræffer i Januar og Kjøkkenhaverne blive uafbrudt dyrkede hele Aaret igjennem. Om Sommeren derimod

hendsør Naturen under Solens brændende Straaler; Kilderne udtørres, Græs og Løv visner; i nogle Maaneder formørker ingen Sky Himlens klare Blaa, væder ingen Regn, ingen natlig Dug den vansmægtende Jord; stillestaaende Sumppe udaande deres giftige Dunster, der forpæste Luften, og Mennecker og Dyr smægte i den langvarige udmattende Hede, indtil endelig i Midten af September, milde vederqvægende Regnbyger vade de forbrændte Marker, og gjør en Ende paa den trykkende Hede. Da vender med en fjøligere Lufts Bisten ny Livskraft tilbage i alle Væsner. En anden Vaar, skjønnere end Foraarets, forynger Naturen, det spæde Græs fremspirer af Jorden; Træerne skyde friske Blade, og Himlen forbliver endnu fordetmæste klar og venlig indtil Enden af October. Og dette er da den almindelige Glædes Periode for Stad og Land. Allerede i Slutningen af September begynder her Viinhøstens Fest. Mænd og Qvinder drage hver Morgen før Dagens Anbrud hobevist med munter Sang ud til deres Viinbjerg, og vende mod Natten, liig Sværme af glade Bacchanter, syngende og dansende, og svingende brændende Fakler, tilbage til Staden. Med den første October hvile de offentlige Forretninger; alle Retsfale ere lukkede, Collegier og Skoler have Ferie. Alt er i glad Bevægelse, og iler ud i den længe ventede Villeggiatura. Hvo der eier en Villa, et Viinbjerg, et Landgods, tilbringer der October med sin Familie eller i Selskab med sine Venner. Selv Munkene forlade i denne

Maaned deres dumpe Gæller, og forsøge ogsaa engang som Mennesker at glæde sig ved Naturen. Albanerbjergenes yndige Landsbyer, Monteporica, Frascati, Marino, Castellgandolfo, Albano, Aricia, Genzano, vrimle af Romere, som enten opholde sig der i nogle Uger, eller gjøre daglige Lysttoure dertil. Ogsaa den romerske Adelsmand pleier i denne Tid at begive sig ud paa sine Landsteder; dog ikke for at nyde Landlivets Glæder, for hvilke han er sløv og ufølsom, men fordi Moden saaledes fører det med sig. Han fortsætter derfor ogsaa paa Landet sit sædvanlige Bylevnet, uden at bekymre sig om den skønne Natur, sover til henimod Middag, tilbringer nogle Timer ved Toilettet eller ved Frokostbordet, spiser til Middag henimod Aften, og fordriver Natten indtil den lyse Morgen ved Spillebordet. Er han endelig mæt af dette i nogle Uger fortsatte Landliv, saa vender han igjen tilbage til Staden. Hvo der ikke kan bestride Omkostningerne af en Villegiatura paa Landet, indskrænker sig til en Vignata, o: han besøger paa en skøn Octoberdag med sin Familie, eller i Selskab med nogle Bekjendtere, et Biinbjerg udenfor Rom. Selskabet tager selv sine Spisevarer ud med sig, og bliver af Biinbjergene beværtet med god Biin. Men egentlig er Monte testaccio med den Engmark, der omgiver det, Hovedpunktet for det romerske Folks Octoberforføielse. I denne mærkværdige Hvi, der i det gamle Rom efterhaanden har dannet sig af de opdyngede Skaar af Leerfar, og nu er omtrent 160 Fod høi og

500 Fod i Omfang, er rundtomkring i lige Linie med Jorden bygget Grotter, fra hvilke om Sommeren en overordentlig kjølig Luft strømmer ud, og der tjene de romerske Wiinhandlere som Magaziner, hvori Vinen holder sig saa kjølig og frisk som i en Iiskjælde. Her samles hver Eftermiddag i October, men fornemmelig Torsdag og Søndag, en talrig Folkemængde, for at nyde en glad Dag i det Frie. Ethvert Selskab medbringer, efter romersk Skik, sin egen Mundprovision, og man drikker ved de rundtom anbragte Borde, eller leiret i Græsset i Træernes Skygge, den kjølige Wiin fra Grotterne. Her har den Fremmede Leilighed til at overtyde sig om, at Romerne ere et muntert, godmodigt og i Nydelsen maadeholdende Folk. Her hvor Alle drikker, seer man ikke en eneste Beruset; ingen Riv og Strid forstyrer Selskabets Fred; Vinen begejstrer kun til Glæde og til glad Nydelse af de flygtige Timer.

Men ligesom om Glæden var en forbuden Frugt, og enhver glad Nydelse af Livet igjen maatte affones med Bøn og Faste, — umiddelbart ovenpaa enhver af disse Forlystelser, naar de neppe under lydelig Jubel ere endte, følger en dump Sørgetid. Religionen viser sig nu for de syndige Verdensbørn som en straffende Tugtemester i sin alvorlige, frygtelige Skikkelse, og sammenpresser paa eengang de for Glæden aabnede Hjerter ved truende Straffeprædikener og skrækkende Billeder paa Døden. Paa Carnevalets Tummel følger en Fyrgetyve Dages Faste. Med Midnatstimens Slag

paa den sidste Carnevalsdag maa enhver Glædeslyd forstumme; efter denne Stund at nyde endnu en Bid Kjød, vilde være Synd. Penitentsens og Afholdenhedens Tid er kommen. Alt er forberedt paa denne pludselige Omverling. Theatrene blive paa denne Dag tidligere aabnede for at kunne være luffede endnu for Midnat. Man gaaer tidligere tilbords end sædvanlig, for til Afsted endnu engang at spise sig ret mæt i Kjød og fede Spiser. Det er som om man saae hinanden for sidste Gang. Den følgende Morgen ere Glædens Træk udslettede af ethvert Ansigt; Gamle og Unge ile til Kirkerne, for at lade deres Hoveder bestroe med Aske; fra alle Prædikestole lyde Forbandelser over det syndefulde verdslige Levnet og Formaninger om Bod. Capucinere og Dominikanere ivre omkaps imod Modens Daarligheder, mod Philosophernes Ugudelighed, imod Fornuftens Afstundighed, mod Kjetternes blinde Forstokkelse, og imod Djævelens Snarer, den qvindelige Skjønheds Tilløffelser. Ligesom klart tilforn i Carnevalet Fornøielsens Tummel, saaledes stiger nu Andagtsens Tummel stedse crescendo indtil den sidste Fasteuge, da Bodsøvelserne blive hyppige, og Straffepredikenerne mere sønderknusende, og hvor da den høie Adel ikke glemmer at forrette sine Bodsøvelser i egne, deril bestemte Dratorier, med ligesaamegen Pragt som Devotion. Under disse Forberedelser nærmer sig den hellige Uge, da Alt skrifter og comunicerer. Foran alle Tunger, der bekjende den catholske Tro, sidde Præster i Skrifte-

stolene i Peterskirken med lange, tynde Stave i Haanden, hvormed de ved Absolutionen berøre den Frikjendtes Hoved. De store Høitideligheder i Vaticanet tage deres Begyndelse, indtil endelig, med Paaskefesten, denne Andagtsens Tummel ophører, og med Friheden til at spise Kjød og Pølse. Alt vender tilbage i sin gamle Orden.

Ligesaa sørgeligt aaffikkende er den Periode, der følger paa Octobersforfølelserne. I Begyndelsen af November indtræffe Alle Helgenes og Alle Sjæles Fests, hvilken sidste varer i otte Dage. Med denne indtræder ogsaa sædvanlig Regntiden, der med korte Afbrydelser varer denne og den følgende Maaned igjennem. Død og Tilintetgjørelse, Ild og Helvede ere nu de Estrækkes billeder, som i disse sørgelige Dage atter fortrænge de glade Følelser af Naturens Nydelse af Menneskenes Sjæle. Paa disse Dage bliver i alle Kirker læst Sjælemesser for de Døde til Lindring af deres Qualer i Ekfersilden. I nogle Klostre og Kirker ere Beenhvælvingerne aabnede, hvor Døden med alle dens Rædfler er udstillet til Skue. Paa Bæggene i disse Hvælvinger ere Dødningsbeen og Hjerneskaller lagte ovenpaa hverandre lige indtil Loftet, og danne Nischer, hvori er opstillet indtørrede Døde med grinende Ansigter, der yde et væmmeligt og rædsomt Syn. Disse Grotters Ornamentier, Indfatninger, Festsøns, Rosetter, ere med architectonisk Kunst ligeledes forfærdigede af Dødningsbeen. Ved Indgangen sidde sort maskerede Mænd, der ryste store Blikbøsser for de Indtrædende, og med dump Stemme formane dem til ved Almisse at lindre de arme Sjæles Angest, der pines i Ekfersilden. Dette Gjøgleri virker naturligviis meget paa den troende Mængde; de sorte Mænds Bøsser fyldes, og selv den Fattigste yder den listige Bindsyge sin ringe Ekfer, i det Haab at forskaffe sine i Ekfersilden glødende Paarørende nogen Lindring.

J. Cm. Larsen.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 40.

Løverdagen den 1ste October 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Skizzer fra Paris.

I.

Advocaten.

Paa en kold Novemberaften i Aaret 1825 bankede en Mand, tæt indhyllet i sin vide Kappe, paa Døren hos en berømt Advocat i Paris. Han blev lukket ind og ført til den lærde Jurists Contoir.

„Min Herre,“ sagde den Fremmede, idet han lagde en stor Paffe Acter paa Bordet foran sig, „jeg er riig, men jeg trues med en Proces, der fuldstændig vil ruinere mig, saafremt jeg taber den. I min Alder erhverver man sig ikke nogen ny Formue og som Følge

heraf vil jeg ved at tabe Processen blive givet til Priis for den største Glendighed. Jeg beder Dem derfor om Deres Raad. Her ere Sagens Acter; naar De ønsker det, skal jeg ikke undlade at give Dem nøiere Dplysning angaaende de nærmere Forhold."

Advocaten hørte opmærksomt paa den Ubekjendte, aabnede derpaa Bassen med Documenterne og undersøgte dem med sit øvede Øie.

"Min Herre," udbrød han dernæst, "den mod Dem fremkomne Klage er efter Ret og Billighed fuldstændig begrundet. Men ulykkeligviis, trods vore Loves beundringsværdige Fuldkommenhed, stemmer den juridiske Ret ikke altid overeens med den moralske Retfærdighed og i dette Tilfælde bliver derfor Retten paa Deres Side. Naar De vil støtte Dem hertil, naar De vil beraabe Dem paa alle de Retsgrunde, som ere Deres Sag gunstige og fremfor Alt, naar alle disse Grunde blive fremhævede med Klarhed og Tydelighed, vil Ingen kunne gjøre Dem den Formue stridig, for hvis Tab De nu svæver i Frygt."

"Ingen," svarede den Fremmede, "er bedre istand til at udføre, hvad De der siger, end De selv. En af Dem i denne Anledning udarbejdet og med Deres Underskrift forsynet Betænkning vil beskytte mig mod ethvert Angreb — jeg haaber, at De ikke vil aflaae mig en saadan Betænkning."

Advocaten besindede sig et Dieblif, gjennembladede atter Documenterne, som han efter den første Under-

søgelse paa sin sædvanlige brusque Maade havde kastet fra sig og erklærede, at han vilde skrive en saadan Betænkning, som da skulde ligge særdig Dagen efter til samme Tid.

Clienten indfandt sig punktlig til den fastsatte Tid; uden i mindste Maade at lægge Mærke til hans Complimenter og endnu mindre naturligtvis uden at besvare dem, rakte Advocaten ham Betænkningen med de Ord:

„Her er Betænkningen. Der findes ingen Dommer, som læser den og lader Sagen gaae Dem imod . . . Behag at betale mig 3000 Francs for den.“

Den Fremmede tabte et Dieblisk af Forbauselse Mælet.

„Det staaer Dem,“ begyndte Advocaten igjen, „frit for at beholde deres Penge og mig, at kaste dette Papis i Luerne . . .“

Med disse Ord gif han hen til Kaminen. — Clienten holdt ham imidlertid tilbage og erklærede sig villig til at betale den forlangte Sum.

„Jeg har for Diebliffet imidlertid kun det Halve af denne Sum hos mig.“ Og med disse Ord fremtog han af sin Brevtaske 1,500 Francs i Banknoter, — den Retklærde greb dem med den ene Haand, medens han med den anden lagde Betænkningen i sin Bult.

„Hvis De saa tillader,“ vedblev Clienten, „udstæder jeg en Vexel for Resten.“

„Jeg vil have Penge,“ var Advocatens forfattede Svar. „Bringer De mig ikke de endnu manglende 1,500 Francs, erholder De ikke en Stavelse.“

Det hjalp ikke; Klienten maatte finde sig i den bydende Nødvendighed. Han betalte ham altsaa Pengene, men holdt sig skadesløs ved at unde sig den Fornøielse overalt at fortælle denne Historie, som alle Bladene ivrig faldt over, og i Løbet af 14 Dage var der i Paris ikke et Blad, som ikke gjorde sig lystig over „den store Advocats Uegennyttighed.“ De, som ikke loe derover, beklagede, at en Mand med saa store Fortjenester kunde lade sin Gjerrighed saaledes løbe af med sig; hans Venner harmedes derover og bebreidede ham aabent hans Forhold. Istedetfor ethvert Svar traf han blot paa Skulderen og — som det gaaer i Paris, — blev denne Historie snart forglemt og Ingen talte mere derom.

Ti Aar forløb. En Dag stege Medlemmerne af Cassationsretten i deres røde Klæder ned af Justitspaladsets Trapper for at bivaane en offentlig Høitidelighed. Da trænger der en Kone sig frem, synker ned for Generalprocureurens Fødder og fører sine Læber til hans Klædning. Man anseer denne Kone for afsindig og vil lade hende føre bort.

„D lad mig blive, lad mig blive,“ raaber hun, „jeg kjender ham, ham er det, som har frelst mig! Ved hans Godhed er det blevet mig muligt at opdrage mine Børn, ved hans Godhed kan jeg tilbringe en

glædelig Alderdom! — O, naar man kun vidste det! Engang — jeg var til hiin Tid meget ulykkelig, — havde man raadet mig til at begynde en Proces mod en langtude Betslægtet af min afdøde Mand, som, saa sagde man, havde tilranet sig den Arv, der burde være tilfalden mine stakkels Børn. Jeg havde allerede solgt Halvdelen af mine Meubler forat skaffe Pengene tilveie til Processen, da der en Aften kommer en Herre til mig. „Anlæg ikke denne Sag,“ sagde han, „den moralske Ret har De paa Deres Side, men efter den juridiske vil De tabe Sagen. Behold nu hvad De har tilbage og tag derhos disse 3,000 Francs, som med Rette tilhøre Dem.“ Overraskelsen havde gjort mig stum — dog, da jeg atter kunde finde Ord og vilde bevidne ham min Tak, var han forsvundet. — Men Bungen med de 3,000 Francs laa paa mit Bord og den ædle Mand's Træk havde dybt indgravet sig i min Sjæl. Denne Mand, denne min Families Frelser, det er ham her —! O, lad mig takke ham for Guds og Menneskers Afsyn!“

Cassationsrettens Medlemmer vare blevne staaende stille, Generalprocureuren syntes dybt bevæget, men gjorde sig Umage for at bekvæmpe sine Følelser og sagde:

„Fører den stakkels Kone bort og sørger for, at der ikke tilstøder hende Noget — jeg troer, at hun ikke ganske er ved sin Forstand.“

Det var en Bildfarelse. Konen var fuldkommen ved sin Forstand. Men Advocatens ædle Handling levede i hendes Grindring, medens han selv havde forglemt den. Det var den hele Forskjel.

II.

Det persiske Gesandtskab.

I flere Maaneder i Begyndelsen af 1857 talte man i Paris kun om „Perserne,“ nemlig Gesandtskabet fra den persiske Schah; man kunde ikke undgaae herved at minde det Gesandtskab fra Persien, som i Aaret 1715 landede i Marseille.

Ludvig den 14de, gammel og trykket af Kjedsomhed, modtog med usfrømtet Glæde Efterretningen om denne ganske særdeles Begivenhed, som desuden kun kunde smigre hans Stolthed. Gesandten modtoges med store Vresbeviisninger af Baron Breteuil og Marschal Matignon, som Kongen sendte ham imøde.

Han holdt sit Indtog i Paris den 21de Januar under Klängen af Trompeter og Trommer og med en Glands, som egnede sig for hans Stilling; han var til Hest og blev ledsaget af et talrigt Tjenerskab; foran ham bares det persiske Banner.

Den fornemme Perser blev forestillet Kongen og overgav ham et Brev fra sin Fyrste tilligemed nogle faa Gaver af tvivlsomt Værd, som hundredefold bleve

erstattede ham. Hoffets Cavalerer, de høiere Embedsmænd og hiin Tids rigeste Bengemænd strede om den Ære at blive forestillede for „Hans Høihed“ og overhobede ham med Foræringer, som han modtog med orientalsk Rolighed.

Men en sjon Morgen var den ophøiede Perser forsvundet. Dennyegang gif det Hele mere stille af, og efter kort Tids Forløb mærkede Hoffet, at det havde ladet sig tage ved Næsen af en Eventyrer.

Den persiske Gesandt var en Portugiser ved Navn Rezabecq, som ingensinde havde seet hverken Bersten eller den Fyrste, som han repræsenterede. Kun Kongen alene fik aldrig Sandheden at vide, men døde i den salige Tro, at han havde modtaget en persisk Gesandt.

Faruf Khan, der i 1857 som Gesandt fra Bersten gjæstede Paris, var i det Mindste hvad det „rene Bæsen“ angif sin Forgjænger langt overlegen. Først lod han 4 Heste af tyrkisk Rac føre frem, som den persiske Schah sendte de Franskes Keiser som en Foræring og desuden overleverede han denne sin Souverains Portrait, et kostbart Perlehalsbaand, en med ægte Stene besat Krumsabel og en Mængde kostbare Smaating, saasom Armbaand, Ringe, Drenringe, Amuletter, o. s. v., som bleve anslaaede til en Værdi af 5 à 6 Millioner Francs.

Attache'erne ved Gesandtskabet generede sig ikke i mindste Maade for at tale Fransk, et tydeligt Beviis paa, at de ikke behøvede at tale Persisk forat gaae og gjælde for Persere.

Gesandten og hans Secretairer modtoges med Udmærkelse paa Ballerne i Tuilleriesne, hvor de viste sig i deres Nationaldragt; deres Sprog vidnede, som anført, ikke om, at de vare Fremmede. I deres ydre Fremtræden vare de dannede Verdensmænd og havde de ikke været saa ufølsomme mod en Polka eller en Vals, vilde man have antaget dem for Gentlemen, som vare paa Maskerade.

C. B.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 41.

Løverdagen den 8de October 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Udsættor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

Den ugifte, fireogtyveaarige Lieutenant Frederik v. Kennau tjente ved et Infanteriregiment, der laa i Garnison i den lille By Dreil i Kongeriget Hannover.

Kennau havde stedse kunnet glæde sig ved den hæderligste Dmtale, saavel hvad hans Forhold i som udenfor Tjenesten angik; han var en vakker Officeer, elsket og agtet baade af Foresatte og Kammerater, og en behagelig Selskabsmand; hans mandige Alvor, Tact og ligefremme Tænkemaade maatte hos enhver Fordomsfri vinde Anerkjendelse som Grundelementerne i en Charakter,

der var et tro Speilbillede af en fuldendt Aands- og Hjertes Dannelse.

Da den unge Lieutenant, endvidere hvad hans Ydre angik, heller ikke var stedmoderlig behandlet af Naturen, var det saa rimeligt, at han var en kjær Gjæst i de høiere Selskabskreds; især fandt han den meest forekommende Modtagelse i Regeringsraad v. Ollers Huus i Dreil. Men det var imidlertid let at see, at han isærdeleshed gjerne blev seet af Regeringsraadens attenaarige, blomstrende Datter Marie.

Det kunde ikke undgaaes, at ved Siden af den almindelige Agtelse og Kjærlighed, som Kennau var i Besiddelse af, Kammerater og Jevnaldrende, som hverken i Lykke eller Uand kunde maale sig med ham, gjorde ham til Gjenstand for deres Misundelse og Had.

Kennau var heller ikke uden Formue, og Marie blev for hans Skyld misundt af flere end Gen.

Imidlertid vidste man dog ikke, at Kennau havde aabenbare Fjender; tværtimod, i hans temmelig store Venfskabs- og Bekjendtskabskreds paastod man, at hans alvorlige og dannede Væsen vidste ved Hjælp af hans øvrige fortræffelige Egenskaber ikke sjelden at forskaffe ham Venner selv mellem dem, hvis Hengivenhed han ikke kunde glæde sig ved.

Endnu skal kun tilføies, at han aldrig var bleven omtalt som en Libertiner — det var meget mere lykkedes ham ved sin galante Optræden ligeoverfor Damer at bevare sin Roes for uoplettet Moralitet.

Hans Elskedes Fader, Regeringsraaden, — hendes Moder var allerede for lang Tid siden død — saae ingenlunde ugjerne sin Datters vorende Tilboielighed for den almeenagtede Officeer. Han begunstigede det endog snarere, og, efterat have hørt de Elskendes Erklæring, gav han uden Betænkning sit Samtykke til deres Forbindelse. Vi maae imidlertid forudskikke, at dette skete til en Tid, til hvilken Lieutenants endog saa fortroligste Venner kun havde en svag Formodning om det saaledes indtraadte Forhold.

Saaledes forenede Alt sig da for at lade den ungdommelige Lieutenants tilkommende Liv spille i Haabets meest rosenrøde Skjær.

Skjæbnen vilde det imidlertid anderledes.

Ligesaa overraskende som utrolig udbredte sig om Eftermiddagen den 24de Mai 1830 den Efterretning fra Huus til Huus i Dreil, at man nylig havde i en lille Skov, som laa knap en Miil udenfor Byen, fundet Liget af en Officeer, som, at dømme efter en affkudt Pistol, der var blevet fundet ved Siden af ham, syntes at have skudt sig. Den Dræbte var blevet gjenkjendt som Lieutenant Kennau.

I Begyndelsen fæstede man ingen Lid til denne Efterretning. Da Rygtet om den fundne dræbte Officeer imidlertid ved at gaae fra Mund til Mund syntes mere og mere at stadfæste sig, haabede man dog, at det maatte være en anden Officeer, som saaledes var kommet af Dage, og ikke den unge, livsglade og elsk-

værdige Lyffens Yndling, Lieutenant Rennau. Men efterhaanden maatte Tvivlen om, at det virkelig var denne, vige. At iøvrigt næsten samtidig med Efterretningen om det fundne Lig ogsaa et sikkert Nygte om et begaaet Selvmord kunde dukke frem, blev desuden ogsaa forklarligt deraf, at Physikatet i Dreil ifølge dertil af Criminalretten sammesteds givne Foranledning samme Dag afgav sin Erklæring, som snart blev bekiendt i Byen. I denne Erklæring bleve følgende Momenter fremhævede: Ved Siden af Liget var der fundet en Pistol, og Fingrene paa den høire Haand havde været sværtede, hvilken Farve aabenbart hidrørte fra det afbrændte Fængkrudt; Kuglen var forfra trængt ind i Brystet og havde banet sig en Vej gennem hele Legemet; den Afdøde var ikke blevet udplyndret*), og endelig var der aldeles intet Spor til eller Holdpunct for en Mistanke om, at den Afdøde var faldet for fremmed Haand. I Henhold hertil maatte det statueres, at Rennau selv, enten forsætlig eller tilfældig, havde bibragt sig Døden.

Vel kunde Ingen forklare sig, hvorledes den Afdøde, som efter almindelige Anskuelse ikke havde endog kun den svageste Anledning til Selvmord, dog alligevel i et skrækkeligt Dieblisk skulde have kunnet berøve sig Livet, ligesaalidt som man kunde forstaae, hvorledes en

*) Som nedensfor vil blive omtalt, blev der fundet baade Uhr og Penge hos ham.

Militair, der var faa vel øvet i og vant til at omgaaes med Skydevaaben, ved den blotte Uforsigtighed skulde kunne ende sine Dage. Men mod noget af dette kunde jo rigtignok indvendes, at det paagjældende Sted egnede sig godt til at fuldføre en saadan Daad.

Hvorledes imidlertid nu Sagen end forholdt sig, for Diebliffet i det Mindste maatte man troe, at det Ubegribeligste virkelig var skeet. Det vilde — faa haabede man — vel lykkes den allerede indlebede criminelle Undersøgelse at skaffe videre Lys i dette Mørke.

Forinden vi imidlertid indlade os paa Enkelthederne i denne Undersøgelse, som fuldkommen holdt, hvad den lovede, skulle vi med nogle faa Ord vende tilbage til det Moment, da Kennaus affjælede Legeme blev fundet.

Ikke langt fra Byen ligger en lille, flet bevokset Skov; tæt foran denne strækker sig en temmelig lang og bred Sandplaine, paa hvis vestlige Side et Fyrretræ udsender sine faa, tørre og nær ved Stammen afbrudte Grene.

Saaledes i det Mindste beskrive Sagens Acter os det Sted, hvor vort Drama fandt sin blodige Op-
løsning.

Det hele Skovparti med den tilgrændsende Sandplaine er sikkert ikke et Sted, som er egnet til at fængsle livsglade Personer; kun Lasten, Forbrydelsen eller Menneskehadet søger ind under den tarvelige Skygge

af Skovens faa, udtørrede Træer, og kun den stille, forborgne Kjærlighed kan det tilfredsstillende at vandre paa Skovens smalle Sti; dette Sidste var just Tilfældet den 24de Mai 1830.

Om Eftermiddagen den nævnte Dag gik Anton Fischer, en Skræder i Dreil, og spadserede her med sin Kjæreste, Julie Tenner; med langsomme Skridt nærmede de sig Udkanten af Sandplainen. Begge saae nu tæt ved denne et Menneske, som laa paa Ryggen, isørt det i Dreil garnisonerende Regiments Uniform med Officerdistinctioner. De gjorde nogle Skridt fremad, nærmede sig forsigtig den saaledes Liggende og opdagede, at det var et Liig. Fischer traadte hen til den Døde; hans Kjæreste fulgte ham, og begge gjenkjendte nu den dem, medens han var i Live, velbekjendte Lieutenant Kennau. Hans Kappe, Sabel og Eschako laae ved hans venstre Side, og umiddelbart i Nærheden af hans høire, noget sværtede Haand fandtes en Pistol, som Fischer strax undersøgte og fandt at være affkudt. Efterat han havde overbevist sig om, at Officeren var død, ilede han tilligemed sin Kjæreste tilbage til Byen, hvor han strax meldte, hvad han havde seet, til Politiet, ligesom han ogsaa i al Skyndsomhed meddelte det til Postementmager Frederici, hos hvem, efter hvad der var ham bekjendt, Lieutenant Kennau havde Qvarteer. Begge ilede nu til det paagjældende Sted, Frederici saa meget mere bestyrtet, som hans Beboer i 2 Dage ikke havde været hjemme.

Retten var alt sat paa Stedet og i Begreb med at foretage en Undersøgelse af Liget.

Fischer og Frederici gjenkjendte den Afvøde som den dem særdeles godt bekendte Lieutenant Kennau, ligesom ogsaa Frederici kunde kjende den i Nærheden af Ligets høire Haand forefundne Pistol som tilhørende Lieutenanten, til hvem den, efter forudgaaet Bestilling, for ganske kort Tid siden var forfærdiget af en Bøsse-mager, som var en god Ven af Frederici.

I den Afvødes Klæder fandt man hans Guld-repeteruhr, der var gaaet istaa, og en grøn Silke-pengepung med adskillige Guld- og Sølvmonter, til et omtrentligt Beløb af flere Daler. Altsaa Beviis nok for, at her ikke forelaa et Mord, forbundet med Røveri.

(Fortsættes).

Blandinger.

Beviis ved Tal.

„Af hvilken Sygdom døde Deres Kone?“ spurgte man en Enkemand, som ikke havde været lykkelig i sit Ægteskab, og denne gav til Svar: „Ganske sikkert veed man det ikke, men maaskee deraf, at hun levede for hurtigt.“
— „Hvorledes det?“ „Jo, paa vor Bryllupsdag var hun, efter hvad hun selv sagde, 3 Aar yngre, men da hun døde, var hun efter sin Døbeseddel 9 Aar ældre end mig.“

Ulykken.

Den rige, men gjerrige Mægler J.'s gamle og velhavende Moder saae stedse sin Søn gaae omkring i en paafaldende luvslidt Kjole; flere Gange gjorde hun ham Bebreidelser derfor, som han stadig besvarede med: „For Diebliffet kan jeg ikke anskaffe mig en ny!“ „Det er dog ikke længere til at holde ud,“ sagde endelig Moderen; „her er 16 Rigsdaler, gaa dog hen og køb Dig en ordentlig Kjole.“ Sønnen lod imidlertid Pengene, men ikke den gamle Kjole, forsvinde, og da Moderen derfor skjændte paa ham, gav han til Undskyldning: „Jeg er kommet galt afsted med de 16 Rigsdaler, Du gav mig, Moder; de ere blevne blandede mellem mine andre Penge, og nu er jeg ikke Mand for at kunne finde dem igjen.“

G. B.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 42.

Løverdagen den 15de October 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Udsætor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41).

Det øieblikkelig tilfaldte Physicat fandt paa Uniformens Brystparti et rundt Hul, og Uniformen selv stærkt plettet med Blod, ligesom der ogsaa saavel ved Eiden af som under den Dræbte fremtraadte brede og dybe Spor af Blod, der iøvrigt allerede var hentørret. Efterat Uniformen var taget af Liget, erklærede man: „at det ovennævnte Hul var fremkommet ved den Kugle, som laa bag paa Ryggen mellem Vest og Skjorte; med sin runde Form, som den maatte have havt i Løbet af det

Skydevaaben, ud af hvilket den var kommet, var den, efterat være trængt ind ved det sidste sande Ribbeen i den venstre Side, gaaet igjennem Mavens, hvis øverste Deel den havde faaret, havde dernæst i en Længde af $4\frac{3}{4}$ Tommer gjennemboret Tolvfingertarmen og havde endelig banet sig en Udvei ved det første falske Ribbeen i samme Side."

Imidlertid fandt hverken Forhørsdommeren eller det Physicater overordnede Medicinalcollegium denne Beskrivelse af Saaret og den herpaa støttede Erklæring om, at her forelaa et Selvmord, tilstræffelig udtømmende. Medicinalcollegiet erklærede det afgivne Visum repertum for at være „saa løseligt og unøjagtigt, at man nødvendigviis maatte tage Indbildningskraften og adskillige Forudsætninger til Hjælp for at kunne faae et nogenlunde ydeligt Billede af det indtrufne Dødsilfælde." Derfor afgav ogsaa Collegiet, specielt hertil opfordrat af Dommeren, 4 Uger efterat Liget var fundet, nemlig den 24de Juni, sit Overtskjon derhen, „at Kennau sandsynligviis ikke var død som Følge af de af Physicater fremhævede Saar, men at hans Død snarere maatte ansees for at være fremkaldt ved en Dvæstelse eller Bestadigelse af det i Nærheden af de af Ruglen gjennemborede Dele beliggende, halvrunde Aarenet," — en Anskuelse, som Physicater i Dreil nu uden videre tiltraadte.

Nogen absolut Visshed for denne Anskuelses Holdbarhed lod sig iøvrigt ikke opnaae, eftersom Kennaus

Lig, allerede Dagen efterat det var blevet fundet, var blevet jordet i al Stillehed, blot indhyllet i et Klæde. Heller ikke blev den af Physiætet i Dreil saa overfladisk foretagne Undersøgelse af Liget efterfulgt af en grundigere; man lod sig med Hensyn til Dødsmaaden nøie med den nu stedfindende Dvercensstemmelse mellem de to Medicinalautoriteters Erklæringer.

Efterat Ketten derpaa havde taget den ved Liget forefundne Pistol, Klæderne, Bengepungen og hvad der ellers var blevet antruffet paa Stedet og muligen kunde være af Bigtighed for den videre Undersøgelse, derunder indbefattet Pistolkuglen, i Forvaring, samt efterat den havde givet Regimentet, ved hvilket Kennau var ansat, Underretning om det Passerede, skred den samtidig til den fornødne Skiftebehandling og til den ovenberørte Undersøgelse.

Den første var snart bragt i Orden, den sidste derimod stødte ved hvert Skridt, man foretog sig, paa nye Vanskeligheder. Det skal her kun foreløbig bemærkes, at det ved denne Undersøgelse lykkedes successive at afløre et andet Menneskes skjændige Nederdrægtighed, indtil det endelig paa den klareste Maade oplystes, baade at Kennau var faldet, ikke alene ikke for egen, men endog for fremmed Haand, og at saavel han som hans Modstander begge havde haft den Ulykke at blive Offre for en Andens Ryggeløshed og i Sandhed djævelske Ondskab.

Poffementmager Frederici, i hvis Huus Kennau, fom allerede omtalt, i 2 hele Aar og lige indtil fin Død havde boet, vidste ikke alt det Fortræffelige og Elskværdige, han kunde meddele om den Afdødes Charakter og Liv. Allerede Frederici's Udfagn begyndte at kaste noget Lys over Kennaus Dødsmaade.

„Kloffen 4 om Morgenen den 22de Mai hørte jeg Lieutenant Kennau gaae op og ned i fit Værelse. Da hans Tjener logerede et andet Sted, og jeg troede, at han maaskee ikke befandt sig vel, stod jeg op af min Seng og forhørte mig hos ham, om jeg ikke kunde hjælpe ham med Noget. Men paa sin sædvanlige venlige Maade afflog han mit Tilbud. Da jeg aabnede Døren til hans Værelse, saae jeg, at han just stod i Begreb med at stifte sine Pistoler i den indvendige Lomme paa sin Kappe, som han havde kastet om sig. Snart derefter gik han ned af Trapperne og forlod Huset. Da han passerede min Dør, aabnede han den og anmodede mig om at sige til hans Tjener, naar denne kom, at han strax skulde gaae ud til Felswind — Lieutenantens Landeiendom i Nærheden af Dreil — og underrette Forvalteren om, at der skulde dækkes et Middagsbord til 6 Personer. Tjeneren skulde forblive derude, indtil han (Lieutenanten) ankom. Dette lille Grinde har jeg ogsaa besørget, og lige indtil igaar, da Lieutenantens Liig blev fundet, har jeg staaet i den Formening, at Lieutenanten var paa Felswind.“ Han erklærede det derhos ligeud for aldeles umuligt,

at Kennau skulde have stude sig; „det maatte hænge ganske anderledes sammen med dette muntre, livsglade Menneſkes Død.“

Hvad de omtalte 6 Personer angik, kunde Frederici ingen nærmere Oplysning give, og Kennaus Tjener kunde i ſaa Henseende kun ad Formodningens Bei opgive Capitainerne Amberg og Keller samt Lieutenanterne Stopfel, Minzing og Triebel, alle nøiere Bekjendte af Kennau, som dem, til hvilke han paa ſin Herres gjen- tagne Ordre — Lieutenant Kennau havde nemlig allerede den 21de Mai givet ham de i ſaa Henseende fornødne Befalinger — havde beſtilt Middagsmad paa Felswind den 22de; „men“, tilføiede Tjeneren, „der kom rigtignok ſlet ingen af diſſe Herrer.“

Dette Bidne, der hver Dag og næſten hver Time paa Dagen havde været om ſin afdøde Herre, ſtafæſtede derhos ogſaa, „at enhver Tanke om Selvmord havde været hans Herre fremmed; Lieutenanten havde ſtedſe været allfor tilfreds med ſin Stilling og altid været for glad og munter til, at man nogenſinde kunde ane noget Saadant hos ham.“

Forhørsdommeren forelagde Tjeneren endnu det Spørgſmaal, om hans afdøde Herre havde havt Uvenner og i bekræftende Fald, om diſſe vare ham (Tjeneren) bekjendte. Men denne kunde ikke opgive en Gneſte, ſom han med Sikkerhed vidſte var fjendligt ſtemt mod hans Herre. Førſt mod Forhørets Slutning, og mere af egen Drift end ſom Følge af et derom fra

Dommeren fremkommet Spørgsmaal, nævne Tjeneren et Navn, som hidtil ikke var forekommet under Sagen. Da hans Herre nemlig om Aftenen den 21de Mai var kommet hjem fra et Besøg hos Regeringsraad Oller, havde Alsøesfor Zahns Huusholderske afleveret til Vidnet en med Udskrift til Lieutenant Kennau forsynet Billet, hvis Indhold ikke var kommet til Vidnets Kundskab.

Denne Angivelse, hvis Bigtighed først senere skulde vise sig, blev nu tilføjet Protocollen.

Forhørsdommeren aflagde derpaa til den ham overordnede Instans en udførlig Beretning om, hvad der hidtil var passeret i Sagen, og udtalte ved denne Leilighed i Modstrid med den afgivne Physicatserklæring aldeles bestemt sin moralske Overbeviisning om, at Kennau ikke havde fundet Døden for egen, men derimod for fremmed Haand.

I Henhold hertil anholdt Dommeren ogsaa om, „at han maatte udstrække Undersøgelsen til samtlige Militaire, og det uden Undtagelse og uden Nedsættelse af en extraordinair Ret, i hvilken ogsaa Militaire fik Sæde.“ At den første Deel af hans Andragende øieblikkelig blev bevilget, vil ikke undre Noget, som har Kjendskab til Forholdene; at man derimod ved denne Leilighed ogsaa fandt sig berettiget til at see bort fra Nødvendigheden af at sammensætte en extraordinair Domstol, vil rimeligviis forekomme de Fleste som et Brud paa Principet for det militaire Værnethings Uantastelighed. Imidlertid, denne Deel af Andragendet

blev ogsaa indrømmet, og fra nu af vare Alle, Civile og Militaire, Høie og Lave, kort sagt, samtlige Dreils Indvaanere i høieste Grad spændte paa Udfaldet af en Undersøgelse, i hvilken Enhver ikke kunde andet end tage den meest levende Deel.

Efterat Forhørsdommeren saaledes havde faaet fuldkommen frie Hænder, var det første Skridt, han foretog sig, efter Overenskomst med vedkommende Militairautoritet at suspendere samtlige i Dreil garniserende Officerers Ret til Permission, indtil Undersøgelsen var sluttet. Dommeren gif heri udelukkende ud fra, at Lieutenant Rennaus Død kun kunde tilskrives en Duel.

Allerede den først foretagne Forretning bestyrkede denne Dommerens Antagelse. Den i det affjælede Legeme foresfundne Kugle blev — hvad der, mærkeligt nok, hidtil ikke var skeet og hvad der vel i Grunden allerførst burde være skeet — sammenlignet med Omfanget af Saaret og med Kaliberet af Lieutenant Rennaus Pistol; den passede fuldkommen for det første, men aldeles ikke for den sidste, idet den nemlig var meget større end Løbet paa Pistolen, og denne kunde derfor umulig have været Skyld i det Saar, som var blevet fundet paa den Dræbtes Legeme.

Herved blev hele Medicinalerklæringen, forsaavidt den gif ud paa at statuere et Selvmord, fuldstændig underkjendt. At et Selvmord ikke havde endt Lieutenantens Dage, var nu

godtgjort med en næsten uomstødelig Visshed, og som Følge heraf blev hele den følgende Undersøgelse alene rettet paa at udfinde den Dræbtes Mordere.

(Fortsættes).

Blandinger.

Med Lidet holder man Huus.

Dr. Matteson var i 60 Aar Præst i Batterdale, i Westmoreland, og døde 96 Aar gammel. Kaldets Indtægter udgjorde i Almindelighed 12 Pund Sterling (omtrent 100 Rdl.) aarlig, i de bedste Aar 18 Pund (omtrent 170 Rdl.), aldrig derover. Han giftede sig, underholdt og opdrog 4 Børn, levede ikke som en Gnier, men holdt Huus med, hvad han havde, og efterlod sig ved sin Død 100 Pund (omtrent 900 Rdl.). Han begravede sin Moder, viede sin Fader ved dennes andet Egtekab, døbte sin tilkommende Hustru, viede alle sine Børn og dimitterede selv sin Søn til Universitetet.

G. W.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 43.

Løverdagen den 22de October 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Udsæes for v. Zahm.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41 og 42).

At disse Mordere ikke havde myrdet for at røbe, beviste den Omstændighed, at Kennau var i Besiddelse baade af sit Uhr og af sine Penge, da han, som høist rimeligt var, om Morgenen den 22de Mai var blevet dræbt. Ligeledes var der kun Lidet, som talte for, at Forbryderne vare at søge i de lavere Classer af Samfundet. Derimod talte Alt for at troe paa en sandsynligviis af personligt Fjendskab fremkaldt Duel og for at Fjenden maatte tilhøre den samme Samfundsklasse

som den Dræbte. I denne Retning førte ogsaa endeel af det, som Kennaus Tjener havde udsagt i Retten.

Regeringsraad v. Oller blev forhørt, men kunde herom aldeles ingen Oplysning give. Det Samme var Tilfældet med den Myrdedes ulykkelige Brud; — og dog vare saavel Morderen som hans Kammerat dem begge vel bekendte, dog havde de begge saa Dage iforveien optaget baade hiin og denne i deres Familiefreds, og i denne havde, naturligviis uden at hverken Fader eller Datter anede det, det frygteligste Had og den laveste Ondskab begyndt deres fordømmelige Epil.

I Mangel af andre Holdepuncter lod Forhørsdommeren sig det være magtpaaliggende at optage nøiagtige Forhør over de Officerer, hvis Navne Tjeneren havde angivet, for muligen i deres Udsagn at finde nye Tilfnytningspuncter.

Samtlige de anførte Militaire bleve derfor stævnedes til samme Tid, den Ene efter den Anden indkaldt til Forhør og de Andre hver for sig stillede under behørig Opagt, — en, naar man betragter dem som bestaaende mere af Bidner end af mistænkelige Personer, ganske vist temmelig streng Forholdsregel, som imidlertid paa Grund af Omstændighederne maa aldeles undskyldes og ligeledes forblev upaaklaget af de Bedkommende.

Saa meget mere paafaldende var det, som baade den Officeer, der først blev forhørt, nemlig Capitain Amberg, som og de 5 øvrige udsagde. Capitainen med-

deelte nemlig: Den 21de Mai — altsaa Dagen forinden Lieutenant Kennaus Drab — havde Lieutenanten tidlig om Morgenen sagt til ham i Casernegaarden, at han tænkte paa at arrangere et lille Landparti Dagen efter, den 22de, ude paa Fjeldsind, og at han, hvis dette Parti skulde komme istand, hermed strax vilde indbyde Capitainen til at tage Deel deri; han, Capitainen, havde imidlertid ikke opad Dagen hørt noget videre om denne saaledes paatænkte Tour og havde derfor allerede samme Dags Aften antaget, at den var opgivet.

Jøvrigt havde han sidst seet Kennau levende den 21de Mai om Eftermiddagen og senere slet ikke. Ganske paa samme Maade udtalte, som allerede bemærket, Capitain Keller, samt Lieutenanterne Stopfel, Minging og Triebel sig, saa at der altsaa ved disses Forklaringer ikke blev vundet noget synderligt Udbytte for Undersøgelsen.

Sandheden af sit Afgivne bekræftede Capitain Amberg med sin Ged som Mand og Officer, efterat man uforbeholdent havde ladet ham mærke, at man drog dets Rigtighed i Tvivl.

Medens disse Forhør imidlertid bleve afholdte, havde en meget nøiagtig Undersøgelse fundet Sted i Kennaus Qvarteer af samtlige der foresundne Papiere. Her bleve da saadanne Actstykker antrufne, hvis Indhold med eet Slag kastede et klart og fuldstændigt Lys over Sagens hidtilværende Mørke.

Disse Actstykker bestode af:

1) Et Brev, dateret den 20de Mai 1830 og undertegnet med Bogstaverne: „A. St.“, hvilket blandt Andet indeholdt følgende, meget paafaldende Passus:

„Jeg har talt med A. v. J. og paa en Maade, som ikke er saarende for Din Ære, gjort ham bekendt med Din Erklæring og Dit Dnske; han gik da bort for at meddele Baron v. L. samme. I dette Dieblif kommer imidlertid v. J. tilbage og erklærer, at han ikke kan bilægge Sagen i Mindelighed; det maa derfor have sit Forblivende ved den trufne Aftale. Han vil tale med Kl. og være Din Secundant. Jeg kan ikke være det — Du fjender mine Grunde. Gud beskjærme Dig!“

2) En Billet, dateret den 21de Mai 1830 og undertegnet „v. J.“, hvori det hed:

„Jeg har sørget for Alt; man venter Dem imorgen tidlig Kl. 4^{1/2} paa det aftalte Sted.“

Couverterne til begge disse Breve vare borte.

3) Et Brev fra den afdøde Lieutenant Kennau til hans Brud, Marie v. Oller, af følgende Indhold:

„Endelig, dyrebareste Marie! er jeg færdig med mine Forberedelser — med hvilke Forberedelser, hører jeg Dem spørge. Nu, Mennesket kan aldrig vide, hvad Fremtiden gemmer i sit Skjød. Man har udfordret mig til imorgen tidlig, til hvilket jeg — derom ville mine Grundsætninger og min inderlige Kjærlighed til Dem overtyde Dem, —

ingen Anledning har givet. Vel vil jeg endnu engang opbyde Alt, for at hindre denne Duel, naar Saadant blot paa en eller anden Maade kan forenes med min Ære; da jeg imidlertid ligesaa tidt kan beregne Følgerne af, hvad jeg vil foreslaae for at see det Hele bilagt, som Udfaldet af Duellen, saa sender jeg Dem disse Linier, fordi jeg anseer det for en uafviselig Pligt at meddele Dem Underretning om min Skjæbne, saaledes som den i værste Fald vil blive, og at give Dem endnu et ringe Beviis paa min ubegrændsede Kjærlighed og min dybtfølte Erkjendtlighed. I denne Hensigt modtager De, dyrebareste Marie, herved en til Dem lovformelig transporteret Forskrivning for 1,200 Frederiksd'orer, som jeg har tilgode hos Riddergodsbesidder Kliem paa Radesfeld med fuldkommen god Sikkerhed. Betragt denne lille Sum som Deres retmæssige Eiendom — det er den eneste, over hvilken jeg seer mig istand til at disponere uden min Families Samtykke. — Lev lykkelig! Tanken om engang at skulle gjensee Dem vil, hvis jeg nu maa gaae bort, lette mig min Afsted fra Livet! Bring Deres gode Fader min Tak for al hans Velvillie mod mig! — Jeg er for bevæget til at kunne skrive mere.

Indtil Døden Deres

Frederik Kennau.

Dreil, d. 21de Mai 1830, Kl. 11 om Natten.“

Det i dette Brev omtalte Afstaaelsesdocument fandtes vedlagt og var forsynet med Underskrift af Capitain Amberg og Lieutenant Stopfel som Bitterlighedsvidner.

Sidstnævntes Fornavn var Anton; Brevet Nr. 1 var skrevet af ham. Men at man i „A. v. 3.“ ikke behøvede at søge nogen Anden end Assessor v. Zahn, som allerede var Forhørsdommeren personlig bekendt, var ikke vanskeligt at udfinde. Den Dræbtes Tjener var ved Slutningen af Forhøret kommet paa Tanke om den Billet, Hr. v. Zahn senest havde tilsendt hans Herre. Ligeledes havde en Underofficer af Regimentet, Wiesand, allerede forinden hine skjæbnesvangre Papirer bleve fundne, edelig udsagt, at Stopfel og Zahn den 20de Mai om Formiddagen vare gaaede op og ned i Casernegaarden, efter deres Bevægelser at dømme i livlig Samtale om en vigtig Gjenstand. Denne Omstændighed havde imidlertid baade Lieutenanten og Assessoren, hvilken sidste blev indkaldt til et Forhør umiddelbart efter Officererne og endnu forinden disse bleve dimitterede, paa det Bestemteste benægtet.

Blot den i Stopfels Brev antydede „Baron v. L.“ og den hemmelighedsfulde „Kl.“ vare endnu Dommeren ubekjendte; han troede derfor saa meget mere at burde lade Capitain Amberg, Lieutenant Stopfel og Assessor Zahn hense i Fængsel, som det kun stod til at haabe ogsaa med Hensyn til disse 2 Ubekjendte at faae fornøden Dplysning, naar hine i Sagen allerede Implicerede

ved en Baretægtsarrest bleve i Birkeligheden hindrede fra til Skade for Undersøgelsen at conferere med nogen Trediemand. Usædvanlig Opsigt saavel i Byen som i Provindsen gjorde Arrestationen af disse 3 hidtil særdeles vel anseete Mænd, af hvilke de 2 gif og gjaldt for Officerer med et uplettet Rygte og den 3die var en høitstillet Civilembedsmand. Den ligesaa forsigtige som virksomme Forhørsdommer havde imidlertid ikke undladt at sørge for at kunne forsvare denne Forholdsregel ligeoverfor de vedkommende Militairautoriteter og Appellationsinstanser; han havde den Tilfredsstillelse, at hans Forsvar i saa Henseende begge Steder blev kjendt fuldkommen gyldigt og den af ham truffne Foranstaltning fuldkommen lovmedholdelig.

(Fortsættes).

Blandinger.

Stedfortræderen.

En med Forretninger overbehyrdet Geheimeraad arbejdede sammen med en anden Embedsmand. Man behøvede et Dokument og kaldte paa Tjeneren, for at denne kunde hente det, men Tjeneren kom ikke. „Jeg vil opsøge ham,” udbrød Embedsmanden og stod op. „Bliv De kun rolig siddende,” svarede Geheimeraaden, „jeg kjender min Johan. Sandsynligviis gaaer han

for Diebliffet og spadserer for mig, da han veed, at jeg paa Grund af mine mange Forretninger ikke selv kan overkomme det."

Overrastelsen.

Friseuren. „De udtalte, Herr Baron, igaar her paa min Stue Dnsket om til enhver Priis at komme i Besiddelse af en Lok af Grevinde Fichtelbergs Haar. Jeg er idag saa lykkelig at kunne opfylde dette Deres Dnske."

Baronen. „Nei virkelig? Hvorledes det?"

Friseuren. „Grevinden har idag sendt mig sit Forhaar til Reparation; det bestaaer af 10 Lokker, hver til en Priis af 3 Mk.; det Hele bliver altsaa kun en lille Udgift af 5 Rdl."

G. B.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 44.

Løverdagen den 29de October 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. H. Schulz.

Fra et Medlem af 4de Classes Repræsentation er indkommet det nedenstaaende Forslag til en gjennemgribende Forandring i Selskabets Virksomhed, med Begjering om dets Optagelse i Bladet; hvilket ønskes Opfyldelse Administrationen ikke har troet at burde modsætte sig.

„Forslag til det forenede Understøttelses-Selskabs Bestyrelse.

(Af L. F. Ararup, Repræsentant i 4de Klasse.)

Den lange og heldbringende Virksomhed, som det forenede Understøttelses-Selskab har udfoldet, nyder en saadan Anerkjendelse, at det synes at være noget vove-

ligt at søge Forandring tilveiebragt derved; alligevel har jeg dog, efterat være hædret med Valg til Repræsentant og deeltaget i Bestyrelsens Forhandlinger, følt mig forpligtet til at overveie, om der ikke var Mulighed for, med de Kræfter Selskabet er i Besiddelse af, at udvide Belgjørenheds=Virksomheden, hvortil det forekommer mig at der er stor Trang, og jeg skulde tage meget fejl, om ikke Enhver, der har deeltaget i Forhandlingerne om Understøttelse, dybt har beklaget, at mange Ansøgninger, hvor baade Trang og Værdighed til Understøttelse var tilstede, maatte afvises paa Grund af Mangel paa Midler.

Opgaven bliver altsaa, at udfinde Maaden hvorved Understøttelsesfondet i de to forskjellige Retninger, nemlig ved Laan og Gaver, virke, kan udvides ved de forhaandenværende Midler.

For at komme til Resultat i saa Henseende, bliver det nødvendigt først at betragte de Understøttelsesformer, som nu benyttes i Selskabet. Disse ere:

- a) Gaver, under Navn af Pensioner og Gratificationer, som jeg anseer for eensbetydende i det heromhandlede Forhold; og
- b) rentefrie Laan.

Gaver er jo den almindeligste Maade, hvorved Understøttelse skeer, og er den eneste anvendelige, hvor Modtageren, formedelst Mangel paa Sjæls= eller Legemskræfter, er ude af Stand til selv at virke tilstræffelig til Erhvervelsen af sine Fornødenheder. At bidrage til

at lindre sine lidende Medmenneskers Kummer og Nød er en saa stor Behagelighed, at der vist ikke behøves noget Forsvar, allermindst i dette Selskab, hvis Hovedformaal Velbædighed er, for et Forslag, hvis Formaal er, at Grændserne derfor udvides saa meget som muligt.

Den anden Understøttelsesform „Rentefrie Laan“ forekommer mig derimod mere tvivlsom. Ingenlunde vil jeg benægte, at af de mange rentefrie Laan, som ere givne af Selskabet, en Deel have stiftet megen Nytte og maaskee forebygget mangen Families Ruin, men om alle troer jeg ikke at det tør paastaaes.

Et rentefrit Laan er en Blanding af Gave og Laan, som det forekommer mig ikke er heldigt, og som frembyder store Vanskeligheder ved Afgjørelsen om det bør tilstaaes eller aflaaes. Den Forarmede maa ikke tilstaaes Laan, da den Forudsætning maa være tilstede, at Laanet tilbagebetales. Vel har Selskabet Cautionisten at holde sig til, men jeg troer, at det har en uheldig moralsk Indvirkning paa Laantageren, naar saaledes Cautionisten nødes til at betale, og den Mindretrængende faaer derved en langt større Understøttelse, end han som Meretrængende vilde faae. Det bliver vel en Sag imellem Laantageren og Cautionisten, men da det rentefrie Laan dog er et Offer fra Selskabets Side, om ogsaa Bestemmelserne om Tilbagebetalingen opfyldes, maa Selskabet ogsaa være berettiget til at have Indseende med Hensigtsmæssigheden af dette Offer. Den Velhavende maa eiheller tilstaaes rentefrit Laan, da

derved formindstes Midlerne til Gaver til de aldeles Trængende. Linierne for Grændserne af den Klasse, som bør tilstaaes Laan, blive derfor meget nærløbende, og det er meget vanskeligt at undgaae Overskridelsen af samme. Skeer dette, da kan et rentefrit Laan let gjøre mere Skade end Gavn. Naar saa dertil kommer, at disse Laan formindste Selskabets Evne til den egentlige Understøttelse til Trængende med mange Hundrede Rigsdaler aarlig, saa forekommer det mig, at der ikke er Grund til at beholde denne Understøttelsesform.

Derfor man heraf vil uddrage den Slutning, at jeg anseer den Maade at understøtte ved Laan som uheldig, da er det aldeles feilagtig; tværtimod antager jeg, at Selskabet, ved de Midler det er i Besiddelse af, kan virke til uendelig megen Gavn for den store Mængde Ubemidlede, som ere Medlemmer deraf, ved Laan; men om for at stifte Gavn ikke behøve at være rentefrie. Det er ikke Rentefriheden, der gjør disse Laan saa søgte, det er mere den lempelige Afbetaling.

Om den Afbetalingsmaade, som nu er lovbestemt i Selskabet, nemlig 2 pCt. om Maaneden, er den heldigste, skal jeg ikke afgjøre; mig forekommer den at være altfor lempelig, idet den trækker for længe ud, og varer over 4 Aar forinden Laanet er afgjort. I Førstningen er det jo meget rart at slippe med et saa ringe Afdrag paa den Hjælp man har faaet, men naar længere Tid er gaaet, og de Goder man har skaffet sig for Laanet

ere forbrugte eller forsvundne, da bliver den maanedlige Afbetaling vist ofte en trykkende Byrde.

Med Ordningen af saadanne Forhold bliver det en Umulighed at træffe det Rigtige for alle Tilfælde, da det jo beroer paa de særlige Omstændigheder hos enhver af de Paagjældende, hvad der passer bedst; men en moderat Afbetaling og en billig Rente er det, som oftest vil passe, og som vil forebygge at Laanet forverles med Gave. En Afbetaling af 5 pCt. maanedlig troer jeg vil være ret passende, og naar dette skeete 21 Gange, hvormed Capital og Rente var betalt, da opoffrede Selskabet Intet, og mangen Laan- tager vistens dog stor Tjeneste derved.

Herved vil maaskee blive bemærket: en saadan Maade at hjælpe paa kan et Selskab, som kalder sig Understøttelseselskab, ikke være bekjendt; den er jo saadan, at den for kort Tid siden vilde have været aldeles lovstridig og være hjemfalden til Straf; skjøndt dette ikke kan benægtes, tør jeg dog appellere til alle de af Bestyrelsens Medlemmer, som have nogen Kjendskab til hvorledes saadanne Laan ordnes, og til hvor stor Fordeel det er ved Leiligheder, hvor saadanne Smaasummer (fra 50 til 300 Rd.) ere nødvendige, at have den contante Skilling paa Haanden fremfor at benytte Credit eller andre Udveie, og jeg troer at det vil indrømmes, at den Laansøgende intet andet Sted kan blive hjulpet paa saa lempelig Maade, som her efter dette Forslag. — Vel maa det tilstaaes, at Laanene

derved tabe Bræget af Velgjørenhed, men dette troer jeg ikke er skadelig, da Laan kun maae benyttes, hvor der er Gyde og Kræfter til deres Anvendelse, hvorved Tilbagebetalingen bliver mulig; i andet Tilfælde skal Understøttelsen skee ved Gave.

De laansøgende Medlemmer af Selskabet vil jeg derimod søge hjulpen ved at udvide Laanenes Antal (den i Loven bestemte Størrelse fra 50 til 300 Rd. anseer jeg for passende), hvorved de mange Afslag paa Laanansøgninger, som nu maae gives formedelst Mangel paa disponibel Capital, kunde undgaaes. Der behøvedes da blot at tages Hensyn til Værdighed og Sikkerhed enten hos Skyldneren eller Cautionisten. Trangen blev da ikke af saa stor Bigtighed; naturligviis skulde Selskabets Capitaler ikke udlaanes til rige Folk, eller til Saadanne, som ved Ager eller ved anden utilbørlig Brug vilde gjøre dem frugtbringende.

Midlerne til denne udvidede Virksomhed er Selskabet i Besiddelse af i sine betydelige Capitaler, som nu ere anbragte i Statspapirer. Denne Anbringelsesmaade er unægtelig temmelig sikker, og meget beqvem for Bestyrelsen; men jeg er overbeviist om, at der vilde stiftes mere Nytte for den store Fleerhed af Selskabets ubemidlede Medlemmer, naar en Deel af dets Capitaler bleve anvendte paa den ovenantvandede Maade.

Vel vilde enkelte Tab ikke kunne undgaaes, men med de Kræfter, som Selskabet ved sine Repræsentanter og hele Organisation er i Besiddelse af, troer jeg ikke

at Tabene ville blive betydelige, naar Sagen behandles med Kraft og Alvor.

I medfølgende Bilag „Forflag til Regler for Laan“ vil forefindes den Maade, hvorpaa Udlaanene og Tilbagebetalingen maae foregaae; og disse Regler maae strengt overholdes.

Repræsentanternes Forretninger ville jo forøges noget derved, men dog antager jeg ikke, at derved vil fremstaae uoverkommelige Vanskeligheder. Selskabet tæller iblandt sine Medlemmer mange velstaaende og godt localiserede Mænd, der ikke ville undslaae sig for at paatage sig denne noget strengere Tjeneste, naar de faae Overbeviisning om, at de derved virke til deres mindre heldigt stillede Medmenneskers sande Gavn.

Kassereeren faaer jo megen Forøgelse i Arbeide, hvorfor han ogsaa maa have Forøgelse i Lønner. Denne mener jeg kan fremkomme ved den Forskjel, som er imellem 4 pCt., som jeg antager maae hæves af de til Laan anvendte Capitaler til Gaverivirksomheden, og det Udbytte, som Laanene afgive, hvilket formenes at blive 5 à 600 Rd. aarlig. Det beroer naturligviis paa hvor stor Sum der bliver stillet til Laanivirksomheden; men da Arbeidsforøgelsen bliver afhængig af samme Bestemmelse, saa vil derved neppe fremstaae nogen Vanskelighed.

Som Følge af det her Fremførte foreslaaes, a) at de rentefrie Laan ophøre, og de Summer, som derfra indkomme, anvendes til rentebærende Laan, b) at Sel-

skabet realiserer en Deel af de det tilhørende Obligationer, navnlig de 3 pCt. Obligationer, og ligeledes anvender den derfor indkomne Sum til Udlaan paa den Maade, at der for hvert Hundrede betales 5 Rd. maanedlig 21 Gange.

Hvilken Forskjel i Selskabets Virksomhed dette Forslags Udførelse vilde foranledige, vil jeg søge at fremstille ved at sammenligne det offentliggjorte Regnskab for Aaret 1857 med det Regnskab, som vilde være fremkommet, dersom denne Forandring da havde været iværksat.

Følge det afslagne Regnskab indkom i 1857:

Contingenter	8,925 Rd. 62 ¢.
Legat.....	150 —
Renter.....	5,687 — 38 —
	14,763 Rd. 4 ¢.

Udgift:

til Gaver	9,877 Rd. 48 ¢.
Lønnings- og andre	
Omkostninger ...	3,643 — 84 —
Formueforøgelse ...	1,241 — 64 —
	14,763 Rd. 4 ¢.

Efter dette Forslag vilde Indtægten have været:

Contingenter	8,925 Rd. 62 ¢.
Legat.....	150 —
Renten af 100,400 Rd. i Obligationer	4,016 —
Renten af den udlaante Capital (ca.	
Transport... ..	13,091 Rd. 62 ¢.

Transport... 13,091 Rd. 62 $\frac{1}{2}$.

70,000 Rd., hvilket rigelig vilde
være indkommet ved Salget af 6,400 $\frac{1}{2}$;
de udestaaende Laan 13,500 Rd. og
Kassebeholdning ca. 8,000 Rd.).. 3,500 —

16,591 Rd. 62 $\frac{1}{2}$.

naar deraf afholdes Udgifterne til Løn-
ninger 3,650 Rd.

Kassereens Tillæg..... 500 —

Formueforøgelse 1,000 —

5,150 —

forbliver til Gaver..... 11,441 Rd. 62 $\frac{1}{2}$.

imellem 15 og 16 Hundrede Rigsdaler mere end nu.

Skyggesiden ved Foretagendet er, at Selskabets
Medlemmer blive berøvede Understøttelsen ved rentefrie
Laan;

Lysfiden, at der bliver 15 à 16 Hundrede Rd.
mere til Understøttelser ved Gaver, og at fem Gange
saa mange kunne blive hjulps ved de her foreslaaede
Laan, der vel ikke for Laantageren ere saa fordeelagtige,
som de der nu tilstaaes, men ved mange Leiligheder
vare til stor Hjelp.

Den Bestemmelse i Loven, at intet nyt Laan maa
tilstaaes Noget, som ikke fuldstændig har afgjort noget
forhen erholdt Laan, anseer jeg ikke for nødvendigt at
bibeholde, hvorimod jeg antager, at det ret vel kunde
tillades, at en Laantager, som havde afbetalt mindst

det Halve af et erholdt Laan, igjen kunde tilstaaes Laan; dog at der Ingen blev Debitor til Selskabet for større Beløb end det vedtagne Maximum for et enkelt Laan. Foruden den sædvanlige Sikkerhedsstillelse maa endnu til et gjentaget Laan knyttes den Betingelse, at Afbetalingerne paa det hidtil havte Laan ere erlagte prompte og uden Krævning. En saadan Spore til uopfordret nviagtig Dpfyldelse af indgaaede Forpligtelser anseer jeg for meget gavnlig for de Paagjældende, som derved vænnes til Noget, der ogsaa er ønskelig i andre Forhold. Meningen med Forslaget om denne Bestemmelses Ophævelse er dog ingenlunde, at et eengang erholdt Laan skulde give Rettighed til gjentagende at faae Laan fremfor andre Laansøgere, men kun at give Bestyrelsen frie Hænder i saa Henseende.

Med en saadan Udvidelse af Laanewirksomheden vil der, trods al Forsigtighed ved Udlaanene, dog neppe undgaaes noget Tab. Dette er ogsaa betænkt ved den opstillede Beregning, da der kun er beregnet 5 pCt. af Capitalen, hvorimod den antydede Betalingsmaade giver omtrent $5\frac{1}{2}$ pCt., hvorved der bliver $\frac{1}{2}$ pCt. til Dækning af Tab, hvilket jeg haaber vil være tilstrækkelig. Ligeledes maa vel noget Rentetab forvoldes ved at Capitaler undertiden ere ledige, da Søgningen om Laan vil være større paa nogle Aarstider end paa andre, og ved det maanedlige Afdrag vil hver Maaned indkomme endeel Summer, som helst maae søges anvendte saasnart muligt, saavel for at undgaae Rentetab for Kassen,

som ogsaa for at Laansøgerne kunne blive hjulpede. Til disse Niemedes Opnaaelse er det i „Reglerne for Laan“ foreslaaet: At saasnart et Laan er tilstaaet, bliver af Kassefereren derom at gjøre Meddelelse til Laansøgeren, med Tilføielse om til hvilken Tid Capitalen hos ham kan faaes udbetalt. Derved vil for Bestyrelsen og Kassen fremkomme den Fordeel, at der paa een Gang kan tages Bestemmelser om, saavel de Summer, som ere i Kassen, som de der komme ind i de Maaneder, hvorfor Bestemmelsen tages. Frygt for, at Kassen derved kunde komme i Forlegenhed for Resourcer til at opfylde de saaledes givne Tilfagn, troer jeg dog ikke kan have, da man dog nok tør stole paa at de fleste Afdrag vilde indkomme; skulde nogle udeblive, da indkommer i de ugentlige Contingenter saameget som vil behøves til at dække de ved Afdragsudeblivelse fremkomne Huller i Kassebeholdningen. For Laanerne har det den Fordeel, at de ikke behøve at afdrage og forrente Laanene før de have Brug for Pengene, hvortil kommer endnu den Fordeel, at et saadant tilstaaet Laan kan benyttes før det er hævet, da et saadant Tilfagn, behørigt ordnet, i de fleste Tilfælde vil kunne benyttes som rede Penge.

Den nuværende Bestemmelse, at Glasfernes Repræsentanter høres førend Laan eller Gave tilstaaes, bør efter min Formening bibeholdes, dog med den Forandring, at saavel de særlige Glasfeforsamlinger som de almindelige Repræsentantsforsamlinger til Uddeling blive

at afholde, istedetfor nu een Gang, for Fremtiden to Gange aarlig.

Derved vil ogsaa for de Gaveerholdende opnaaes den Fordeel, at Gaverne kunde erholdes udbetalte paa hensigtsmæssigere Tider end den nu stedfindende, som er om Foraaret, efterat den strenge Aarstid Vinteren er overstaaet. Vel vide vi Alle, at en Gave kommer den Trængende tilpas til enhver Tid, men nægtes kan det dog ikke, at en Understøttelses Værdi forøges ved at den kommer, naar den haardest tiltrænges. Huusleien er for Mange den besværligste Udgiftspost. Kan det indrettes saaledes, at Gaverne udbetales halvaarsviis, kort for hver Flyttetid, da er det vist en ønskelig Forandring."

Herefter følger i Forslaget de specielle Forandringer i Lovene, som ville blive en Følge af samme, men som man for Bladsens Skyld ikke har fundet fornødent at indføre heri Bladet.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 21de October 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Lauthrup. C. Nothe.

Mannestab.

Extract

af

trede Quartals Regnskab 1859,

for

det forenede Understøttelses-Selskab.

Indtægt.

	Rd.	ß.
Beholdning fra forrige Kvartal	3133	14
A. Ugentlige Indtægter for Ugebladets 71de Aargang Nr. 27 à 39 incl.	1132	88
B. Laans-Restancer fra 2det Kvartal 1859 . . . 529 Rd. anviste Laans-Uddrag fra 3die do. 1859 . . 1675 —		
2204 Rd.		
heraf er i 3die Kvartal 1859 indbetalt . . . 1736 —	1736	"
saaledes Laans-Restancer den 30te Septbr. 1859 468 Rd.		
C. Contingents-Restancer fra 2det Kvartal 1859 488 Rd. 16 ß.		
deraf er i 3die Kvartal 1859 indbetalt 142 — 4 -	142	4
saaledes Contingents-Restancer den 30te Septbr. 1859 346 Rd. 12 ß.		
D. Af Justitsraad Gibeschütz's Laans-Legat	500	"
Rd. . .	6644	10

Udgift.

	Rd.	ß.
1. Uaffordrede Pensioner fra 1ste og 2det Kvart. 1859 25 Rd. " ß.		
Anviste Pensioner for 3die do. do. . . . 1,329 — " -		
1,354 Rd. " ß.		
deraf er i 3die Kvartal 1859 udbetalt 1,322 — 72 -	1322	72
saaledes uaffordrede Pensioner for 1ste, 2det og 3die Kvart. 31 Rd. 24 ß.		
2. Betalt Resten af Laanet i Banken samt Renter med .	1406	77
3. Do. Lønninger for 3die Kvartal 1859	475	"
4. Do. for Ugebladets Trykning med Papir	176	30
5. Do. generelle Omkostninger	16	24
Saldo, Beholdning:		
i Vikuben 500 Rd. " ß.		
og Contant 2,746 — 95 -	3246	95
Rd. . .	6644	10

Kjøbenhavn, den 30te September 1859.

Overensstemmende med Controllen.

J. C. Bondrop.

C. N. Laurup.

C. Rothe.

G. Primon,
Kassierer.

Mannestad.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 45.

Løverdagen den 5te November 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. H. Schulz.

Assessor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41, 42 og 43).

Den nøiagtigste Huusundersøgelse, som imidlertid ikke gav noget videre Udbytte, ledsagede Arrestationen af de Mistænkte og overværedes af disse.

Den 30te Mai bleve de 6 Officerer og Assessor v. Zahn stillede for Forhør; den samme Dag bleve hine Actstykker, som stærkt compromitterede 3 af disse Personer, foresundne, og neppe 24 Timer efter skulde det lykkes at opdage og arrestere de 2 i denne Sag Implicerede, der hidtil havde figureret med Navnene „Baron v. L.“ og „Kl.“

I 2 Maaneder havde der i Dreil opholdt sig en Baron v. Linsmar, født i Fischberg i det Preussiske; han havde, efter at have tilbragt sine første Ungdoms-
aar hos en Slægtning paa mødrene Side, en Marquis de Vieuville, som boede i Nærheden af Amboise i Frankrig, studeret Cameralvidenskaberne ved Universiteterne i Halle og Göttingen og ligeledes der taget Afgangsexamen. Hans Hensigt var at opnaae en fast Stilling ved Kammerretten i Dreil, og derfor havde han taget Op-
hold i Byen. Ung, smuk og rig, dertil af gammel Adel, var det ham en let Sag at finde Adgang til Byens høiere Selskabskreds, og det lykkedes ham saaledes ogsaa at blive introduceret hos Kammerdirecteur Maier, Regeringsraad v. Oller og Assessor v. Zahn. Hans Bekjendtskab med denne Sidste skulde, som vi senere ville see, desværre blive hans Ulykke. For Diebliffet indskrænke vi os til en Bemærkning om, at Linsmar virkelig var den, om hvem der var Tale i Stopfels Brev. Baronen havde opslaaet sin Bolig i Hotellet „zum Kaiser“ og havde leiet indtil Juni 1830. Det maatte derfor blive Gieren af Hotellet, saaledes som han senere havde Leilighed til at yttre for Forhørsdommeren, temmelig paafaldende, at hans Leier, saanart Assessor v. Zahns og hans Medskyldiges Arrestation rygtedes, med vensynligt Hastværk opsgavde sin Bolig, underrettede Gieren om, at han havde besluttet snarest muligt at reise bort og fra Politiet i Dreil requirerede et Reisepas til Italien, hvilket han da ogsaa

paa Grund af Omstændighederne uden Henstand fik udfærdiget. Han stod just i Begreb med at pakke sin Kuffert og vilde et Dvarteer senere have havt Dreil bag sig, da Retfærdighedens Arm naaede ham. Der var bleven gjort Anmeldelse til Retten om Linsmars forestaaende og saa pludselig bestemte Bortreise; Baronens Forhold saavel til Regeringsraad Ollers Familie som til Kennau og v. Zahn var paa samme Tid kommet til Rettens Kundskab; der opstod derfor hos denne en særdeles stærk Formodning om i ham at kunne finde den estersporede „v. L.“ — og Forhørsdommeren begav sig derfor uførtøvet til Hotellet „zum Kaiser.“

Linsmar blev ligbleg, da Rettens Betjente traadte ind til ham og gave sig tilkjende som saadanne. Ved de første Ord af Dommeren, som gjorde ham bekjendt med Aarsagen til sin Indskriden, yttrede han i den synligste Forlegenhed: „Af, jeg kan allerede tænke mig det.“

Paa Opfordring til at angive, hvad det var han kunde tænke sig, blev han mere og mere forvirret, stammede og formaaede ikke at modstaae Dommeren, som trængte ind paa ham.

Med den Yttring: „Til min store Ulykke kom jeg til Dreil! Gud, hvad ville mine Forældre sige!“ af lagde han følgende Bekjendelse:

„Den 22de Mai, mellem Klokken 4 og 5 om Morgenen, har jeg i den lille Skov tæt udenfor Dreil skudt Lieutenant Kennau i en Duel. Jeg er blevet

ægget dertil. Havde Assessor v. Zahn ikke været, var Alt blevet jævnet; — da Kennau sank til Jorden, var det ikke langt fra, at jeg med et andet Skud havde givet mig selv Døden.“

Han gav derpaa et Billede af det Hele — og Undersøgelsen stadfæstede senere, at han havde talt Sandhed, — i hvilket Assessor v. Zahn fremtraadte som en Djævel i menneskelig Skikkelse, han selv derimod som en Forsørt og en Ulykkelig, hvem man ikke kan nægte sin Medlidenhed.

I Regeringsraad v. Ullers Familiekreds fandt der i 1830 selskabelige Aftensammenkomster Sted, til hvilke Officererne og Byens høiere Embedsmænd i Reglen bleve indbudne. Paa vort Dramas Tid vare næsten samtlige ovennævnte Personer indførte i denne Kreds, og fortrinsviis vare Lieutenant Kennau, Baron v. Linsmar og Assessor v. Zahn næsten hver Aften tilstede. Husets smukke Datter Marie, som med Elskværdighed og Ynde ledede Underholdningen, var den Magnet, om hvilken denne Cirkel dreiede sig.

Om Aftenen den 12te Mai vare, som baade før og efter Tilfældet indtraf, Linsmar og Zahn tilstede, medens Kennau håndelsesviis var fraværende. I det Hele synes der denne Aften ikke at have været andre Fremmede end hine to.

Uden nogensomhelst ydre Anledning henvender Zahn pludselig, — og uden at Regeringsraaden eller Frøken Oller specielt havde lagt Mærke til de enkelte Ord — Falden til Baronens med den Bemærkning, at Kennau for ganske kort Tid siden havde tilladt sig at gjøre ham, Baronens, latterlig for Regeringsraadens Familie, idet han med en aabenbar spottende Mine og i en haanlig Tone havde ytret, at det dog varede grumme længe, forinden det lykkedes Baronens at opnaae en Ansættelse. „Overhovedet,“ vedblev Absessoren, „er Kennau et meget spydigt Menneſke; han er den, jeg mindst kan lide af Officererne, og han har flere Gange fornærmet mig med sin Ironi og sin Satire.“

Hos den ærefjære Baron vakte denne Uttring strax nogen Harm, thi Kennau syntes aabenbart at have draget hans aandelige Dygtighed i Tvivl. Baronens havde imidlertid en godmodig Charakteer, og hans Forbittrelse steg ikke til Had mod Lieutenanten, uagtet han paa Grund af at Marie gav ham Fortrinet just ikke var ham synderlig bevaagen.

Den 13de Mai henvendte Linsmar sig til Lieutenant Kleefeld, som var en Bekjendt af ham, med Anmodning om at tale med Kennau og spørge ham om, hvorvidt han havde brugt den ovenommeldte Uttring og fremført denne med en spottende Mine og i en haanlig Tone; saafremt Kennau bekræftede dette, skulde Kleefeld i Linsmars Navn udfordre ham paa Pistoler.

Endnu samme Dag talte Kleefeld med Kennau, og underrettede derefter Baronens om, at Kennau vel indrømmede, at han muligviis i en fortrolig Kreds hos Regeringsraad v. Oller havde brugt Ord af den anførte Natur, men dog aldeles ikke i den Hensigt dermed at ville fornærme Baronens, og endnu mindre, hvad der desuden heller ikke laa i den Adspurgtes Character, med en spottende Mine og en haanlig Tone.

Medens Kleefeld endnu befandt sig hos Linsmar og var ifærd med at overbringe ham Kennaus ovenangivne Forsikring, gif Døren op og Assessor v. Zahn traadte ind.

Han erkyndigede sig om Samtalens Indhold, og hverken Linsmar eller Kleefeld lagde Skjul paa samme. Med Haanlatter yttrede Assessoren: „Gi, der seer man de modige Cavalerer! Begge gjøre de Cour til Donna Maria; den skikkelige Linsmar lader sig slaae af Marken af Lieutenanten ved Manøvrer, som hos Damerne sjelden forfeile deres Maal, og er bagefter paa sin Vres Befostning tilfreds med i al Ro og Stilhed at fremlæse et pater, peccavi*.“

Disse med den meest bidende Spot fremførte Uttringer forfeilede ikke deres Hensigt. Baronens endnu ikke fuldkomment beroligede Stemning blev atter opirret, og Jalousten gjorde Resten. Man talte frem og tilbage,

*) Fader, jeg har syndet.

Forflag bleve fremsatte og forkastede, og endelig blev det i fuldstændig Harmoni med v. Zahns Raad bestemt, at den forhen omtalte Duel skulde finde Sted, medmindre Lieutenant Kennau uforbeholdent erklærede sig beredt til at gjøre Baronens Afvigti i Frøken v. Ollers Nærværelse.

(Fortsættes).

Blandinger.

„Nu ville vi Alle spare.“

En Lieutenant, som commanderede et lille engelsk Fort, bemærkede en Dag, at Fortets officielle Tvebaksforraad gjæstedes af Muus. Han indgav derfor til vedkommende Autoritet et Andragende om at erholde en Musfælde, men modtog den Bæf, at man ikke var bemyndiget til Anskaffelsen af lignende Sager. Han fornyede imidlertid sit Andragende, og nu oversendte man ham en Kat. Denne gjorde vel sin Skyldighed ligeoverfor Musene, men engang imellem trængte den dog ogsaa til anden Føde. Som Følge heraf sølte Lieutenanten sig opfordret til at tilstille Krigsministeriet et indtrængende Andragende om at tilstaaes „Bespiisningspenge“ til Katten, men erholdt Resolutionen „Kan ikke bevilges“ med den Motivering, at, saafremt der virkelig var saamange Muus i Fortet, som Lieutenanten havde

paastaet, maatte Katten ikke kunne lide Hungersnød. Men Lieutenanten lod sig ikke affpise hermed. I et nyt Andragende oplyste han, at Katten ikke vilde drikke Vand og umulig kunde tvinges til at drikke Muus. Herimod kunde man imidlertid ikke indvende Noget, og man tilstod derfor Katten daglig 6 sk. til Mælk, hvorefter Staten aarlig udbetalte circa 22 Rdl. for at Katten kunde drikke Mælk — fordi man ikke ansaae sig bemyndiget til at anskaffe en Musfælde til 24 sk.

Den ubestemte Betalingstermin.

Stræderen. „Min første Regning betalte De mig med et Portrait af min Kone og min anden med et af mig selv — men denne tredie her . . .“

Maleren. „Aah, Hvistærede, det haster aldeles ikke, jeg kan saa godt vente, indtil De faaer Dem en lille Arving.“

G. W.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsjendstyvende Aargang.

Nr. 46.

Løverdagen den 12te November 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Udsesfor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41, 42, 43 og 45).

Det var atter Lieutenant v. Kleefeld, som paatog sig at bringe den saaledes tagne Bestemmelse til Kennau. Den formentlige Fornærmer kunde ikke lade være at smile over den til ham stillede Dpfordring; imidlertid svarede han dog efter nogen Betænkning, at uagtet han aldeles ikke havde ved nogensohmhelst Leilighed og ganske specielt ikke ved de omtalte Udladesser, ved hvilke Linsmar havde følt sin Ære saa haardt krænket, havt til Hensigt at fornærme denne, var han dog villig til, endogsaa i Regeringsraadens og dennes Datters Nærværelse at

erklære dette. Med denne Afgjørelse var Linsmar tilfreds; — men det skulde imidlertid blive anderledes, eller snarere, det var anderledes bestemt.

Den 14de Mai om Formiddagen havde Kennau gjort sit Tilbud om at give Baronen den attraaede Erklæring i Overværelse af Regeringsraad v. Ollers Familie; men allerede den følgende Dag om Morgenen gjenfandt vi Hr. v. Zahn hos Baronen i Begreb med paa den nederdrægtigste Maade og i de meest faarende Udtryk at meddele ham Følgende: Den foregaaende Dags Aften, efterat, som omtalt, Kennau havde erklæret sig beredt til paa den forlangte Maade at afgive sin Erklæring, havde han fortalt hele Sagens Sammenhæng hos Ollers, og man vilde kunne begribe, at Baronens Forhold i Kraft af det gamle Ordsprog, at de Fraværende stedse have Uret, var blevet underkastet en skarp og skaanseløs Kritik.

Diebliffelig sendte Linsmar, ligesaa rasende som han nu blev, Kleefeld til Kennau og udfordrede ham, uden at ville modtage nogensomhelst yderligere Forklaring, paa Pistoler, samt bestemte den lille Skov ved Dreil til Kampplads. Men forinden Kleefeld endnu var kommet tilbage fra Kennau, havde Baronens Naseri igjen lagt sig. Han overtænkte baade sin og Kennaus Opførsel i denne Sag, maatte finde Kennaus fuldkommen dadelfri, men kunde ikke Andet end være meget misfornøiet med sin egen; da han derfor erfarede, at Kennau havde modtaget Duellen og ladet sin Ven og Kammerat,

Lieutenant Stopfel, falde, sandsynligviis for at anmode ham om at være hans Secundant, kunde han ikke længere berolige sig ved, hvad der nu syntes at ville skee. Han anmodede desaaarsag sin onde Genius, Assessoren, om at gaae til Stopfel for ved Mægling at faae Duellen til at gaae tilbage. Tilsyneladende indvilgede v. Zahn i dette Baronens Forlangende, men gif derimod, som han senere maatte tilstaae, alene af den Grund til Stopfel for, som han gav det Udseende af, ifølge Baronens Anmodning at spørge ham om, hvorvidt Kennau virkelig vilde møde til Duellen. „Linsmar tiltroede ham nemlig ikke det behørigte Mod hertil.“ Bragt i Harniss over denne Distring viste Stopfel Assessoren tilrette og bad ham paa en meget indtrængende Maade om at betage Baronen enhver Tvivl om Kennaus Mod, men ved Siden heraf at virke hen til at Duellen blev forhindret. Den bragte ikke Udfordrerens nogen Grev, men den kunde derimod overantvorde tvende unge Menneffer i deres bedste Alder og begge lige begunstigede af Lykken til en tidlig, beklagelsesværdig Død, og ganske sikkert tilintetgjøre dens Fremtid, som overlevede Duellen, maaskee i det lykkeligste Tilfælde begges. Skurken begav sig tilbage til Linsmar, ikke for at udrette det Grinde, der var betroet ham, men for at forsikre denne om, at det slet ikke mere var at tænke paa, at Duellen skulde kunne gaae tilbage. „Stopfel kunde ikke engang bringe Kennau til at ville opfylde sit først afgivne Løfte.“

I en let forklarlig Tilstand af indre Angest for og Skam over Følgerne af, hvad han allerede havde gjort lod Zahn fra dette Dieblif af den unge Mand være alene forat overlade ham til de bittre Samvittighedsnag, som om kort Tid endnu stærkere skulde pine ham; efter hvad han senere sagde, var Grunden imidlertid den, at han nu ikke kunde gjøre mere ved Sagen for ham, eftersom Kennau havde udkaaret ham til Secundant! — „Linsmar skulde blot ikke lade vente paa sig den 22de Mai, men ret tidlig om Morgenen indfinde sig paa det bestemte Mødested.“ For derhos at være aldeles sikker paa, at en Udjevning af det Passerede ikke skulde gaae for sig, gif Assessoren bort fra den fortvivlede Baron for at indbilde Lieutenant Stopfel — som han forsikrede ifølge Anmodning af Baronen — at det havde været ham aldeles umuligt at faae Linsmar til at tage sin Udfordring tilbage.

Alt dette fandt Sted den 20de Mai, og 2 Dage senere havde Assessoren den Glæde at see det Bærk, han baade havde udtænkt og sat i Gang, kronet med et blodigt Resultat. Endnu fortjener det at blive bemærket, at Linsmar, forinden Assessoren den 20de Mai forlod ham, udtrykkelig spurgte ham om, hvilken Straf man udsatte sig for, saafremt Duellen blev opdaget. Han, som kun nogle faa Maaneder havde opholdt sig i Landet, kunde ikke vide Bested hermed, hvorimod en Embedsmand, som i flere Aar havde været ansat ved en af Landets Domstole, vanskelig kunde

være uvidende herom, og desuagtet svarede Afsætsforen i den sikkreste Tone af Verden: „Ei hvad, de herværende Autoriteter luffe kun et Die til for den Slags Sager.“ Herved svandt Baronens sidste Forhaabning om at see en Duel forstyrret, paa hvilken han i Følelsen af sin Uret ikke længere havde synderligt Mod. Den 21de Mai — hvorledes Linsmar tilbragte denne Dag, siige Acterne os ikke — maa Anstifteren af det Hele, Afsætsfor v. Zahn, imidlertid være kommet paa det Rene baade med sig selv og sin Samvittighed; thi den hele Dag fordybede han sig i sine Embedsforretninger, udarbejdede af nogle voluminøse Acter et overordentlig indviklet Regnskab og sendte det, da han om Aftenen var blevet færdig med det, endnu i samme Time med en Led-sagelseskrivelse til Kammerpræsidenten, hvilken Skrivelse senere tjente som et særdeles vigtigt Beviismiddel mod ham.

Den samme Dag udfærdigede den ulykkelige Kennau det ovenfor omtalte Afstaaelsesdocument for sin Brud, skrev det hertil hørende og os allerede be- kjendte Brev — hans Livs sidste Gjerning — og lod sine Venner, Capitain Amberg og Lieutenant Stopfel, bede om at komme til sig, efterat, hvad her allerede kan ansøres, den Sidste alt ved Baronens første Ud- fordring den 13de Mai havde nægtet ham (Kennau) at være hans Secundant med den Bemærkning, at det var en lovstridig Handling, men derimod givet ham Løfte om „at opbyde Alt, forat søge Sagen forligt,

hvilket Kennau mindre for sin egen end for sin Bruds Skyld særdeles ønskede“.

Men den 21de Mai havde Kennau, som i Mellem-tiden havde modtaget Zahns Tilbud om at være hans Secundant, kun bedet Amberg og Stopfel hen til sig, for at de som Vidner kunde sætte deres Navne paa det Document, han præsenterede dem med de Ord, „at han havde tiltænkt sin Brud en lille Gave“; Amberg kjendte ikke den sande Anledning til denne Foræring, hvorimod Stopfel ahnede den. Da han satte sit Navn paa Documentet, „blev han grebet af en høist smertelig Følelse; det var ham, som om han underskrev Kennaus Testament.“ Og Vennens Ahnelse skulde ikke slaae fejl..

Hvor lidet iøvrigt endogsaa Kennau frygtede for en blodig Ende paa denne Duel og hvor meget snarere han endnu om Morgen den 22de Mai hengav sig til Haabet om en fredelig Udjevning, det bevises ved hans Arrangement af det lille Middagselskab paa Felswind, som kun skulde bestaae af fortrolige Venner og Kammerater og af hvilke Ingen uden Stopfel vidste Noget om den forestaaende Duel.

Og saaledes oprandt da den 22de Mai og Kloffen blev 4.

Lieutenant Kleefeld, Linsmars Secundant, var først paa Pletten; snart derefter viste Assessor v. Zahn sig og tilligemed ham Baron v. Linsmar, dens Modstander, som Assessoren havde tilsagt sin Understøttelse. Han havde afhentet ham paa Hotellet. Nogle Minutter

senere indfandt Kennau sig. Han gik rask hen til Linsmar og sagde disse formildende Ord til ham: „Forat give Dem Satisfaction, Herr Baron, er jeg kommet her, uagtet jeg er mig bevidst med mit Vidende ingen sinde at have fornærmet Dem.“

Baronen havde alt for længe siden ladet sin Brede fare og stod, klart overskuende de sandsynlige Følger af den hele Sag, i Begreb med at modtage den ham rakte forsonende Haand. Og ganske vist vilde Alt have faaet et fredeligt Udfald — havde blot Assessoren ikke været tilstede. Skjælvende af Raseri og lønligt frygtende for, at hele hans djævelske Plan skulde strande paa Kennaus forsonende Ord, udbrød han i en tilsyneladende ligegyldig Tone: „Mine Herrer, jeg har virkelig Andet at gjøre end at være Tilhører ved slige pathetiske Udraab — ophold Dem ikke for længe ved Indledningen, men behag at verle Deres Rugler.“

(Fortsættes).

Blandinger.

Forberedelsen til Kampen.

Den commanderende General: „Vil De altsaa, Herr Intendant, have den Godhed at sørge for et Lazareth paa 15,000 Senge.“

Intendanten: „Men Deres Excellence Deres Corps er jo kun 15,000 Mand stærkt — og dog skulle vi belave os paa 15,000 Saarede.“

Den commanderende General: „Ja, hvorfor ikke? Lader os vel betænke, at Mange blive saarede baade to og tre Gange. Forsigtighed er en god Ting.“

Bønnen hver Dag.

Lægen: „Lad mig see, lille Madame, at De pleier Deres Mand rigtig godt; De er selv tilaars og veed, hvad god Pleie har at betyde.“

Madamen: „Af ja, Herr Doktor, De har fuldkommen Ret, jeg beder ogsaa hver Dag til den gode Gud, at han snart vil tage En af os til sig, forat jeg kan tage i Huset hos min Datter paa Landet.“

C. W.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 47.

Løverdagen den 19de November 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Udseesfor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41, 42, 43, 45 og 46).

Nu kunde der ikke være Tale om at trække sig tilbage, og man blev enig om, at de Kæmpende skulde verle 3 Kugler. Kleefeld ladede Pistolerne og undersøgte dem endnu engang nøie; enhver Duellant beholdt sin egen Pistol, fordi de vare af en forskjellig Construction; Afstanden blev fastsat til 10 Skridt, dog blev denne Bestemmelse kun taget ifølge Kleefelds alvorligste Forestillinger, idet Zahn paastod, at den skulde bestemmes til 5 Skridt, „forat man kunde være sikker paa, at der kom til at flyde Blod.“ Kennau lagde Kappe, Kaarde

og Tschako fra sig og indtog sin Plads — een, to, tre! — Linsmar fyrede! Da Røgen var truffet bort — stod Kennau uskadt; Baronen havde ikke truffet! — Da hævede Lieutenanten sin Pistol; med sikkert Die og fast Haand tog han Sigte, trykkede af, og — som det endog forekom hans Modstander, skød han med Forsæt altfor høit. Kennau ønskede ikke at træffe og affyrede derfor sin Pistol i Luften! „Af lutter Glæde og Beundring kunde jeg have trykket den vakkre Mand til mit Hjerte“, yttrede senere Linsmars Secundant i Forhøret, og forøvrigt meente nu ogsaa denne, at Sagen hermed kunde være til Ende. Men et saadant Resultat stred ganske mod Assessorens Hensigter.

Assessor Zahn, som var Secundant hos den, der saa ædelmodig havde skaanet sin Fjendes Liv og hvis Liv det var hans Pligt at beskytte, ham var det nu, som — Bennen vægrer sig næsten ved at nedskrive det — under et passende Paaskud traadte hen til Linsmar, medens Kleefeld atter ladede Pistolerne. Han hvistfede ham i Øret, „at han maatte skyde bedre, træffe sikkrere og tage Sigte midt paa Manden; en Baron kunde ikke saaledes lade sig behandle en bagatelle“.

Atter staae Linsmar og Kennau ligeoverfor hinanden. Linsmar tager Sigte rolig og fast og, som han selv har tilstaaet, „alene med den Hensigt at træffe“.

Denne gang synker Kennau til Jorden. — —

Blodet pibler strax ud fra begge Sider paa den Trufnes Legeme. „Lad mig ligge!“ siger han med svag

Stemme — „jeg døer — redder Eder! Jeg tilgiver Dem, Baron — De var kun et Bærktøi i Zahns Haand, som — —“ her negtede Tungen ham sin Tjeneste. De sidste Ord, som den af Skræk og Fortvivlelse betagne Linsmar endnu hørte fra den Døende, vare: „Min ullykkelige Marie! — Jeg seer Dig igjen“. — Nogle frampagtige Bevægelser, en voldsom Zittren, som gjennemfoer hele Legemet, — og Kennau havde ud-
aandet.

Da den Ulykkelige styrtede om, raabte Lieutenant Kleefeld paa Lægen, som, efter hvad Zahn havde lovet, skulde opholde sig i et lille Skovhuus i Kamppladsens umiddelbare Nærhed, for at bringe den Hjælp, som maaskee endnu var mulig; men det viste sig, at Zahn havde opført sig som en Skurk ogsaa i denne Henseende. Der var nemlig ingen Læge tilstede. Kleefeld bebreidede ham ligesom hans Jammerlighed, men Zahn lod sig ikke ved denne Bebreidelse bringe ud af Fatning. Rolig og kold gjensvarede han blot Lieutenanten: „Gud veed, hvad det skulde have hjulpet, om her havde været en Læge tilstede?“

Medens de Dyrige i det første Qvarteers Tid, efterat Kennau havde fuldendt sin Døds-kamp, af Skræk og Forfærdelse vare aldeles raadvilde, tænkte derimod Udsesforen, som hurtig havde gjort sig fortrolig med Situationen, saa græbselig den end var, deels kun paa at sørge for Alles Sikkerhed, deels paa at beskæmmen den Ufdøde selv i Døden. Han foreslog

at give Liget en saadan Stilling, at det maatte faae Udseende af, at han havde taget sig selv af Dage. Kennaus endnu ladte Pistol maatte derfor fyres af og lægges ved Siden af det affjælede Legeme; dette skulde han nok besørge.

Som Maskiner udførte Kleefeld og Linsmar, hvad Assessoren paabød; Lieutenanten affød Pistolen og rakte Zahn den, som nu ved Linsmars Hjælp dreiede Liget fra den venstre Side, paa hvilken det var faldet, om paa Ryggen. Med særdeles Omhyggelighed bleve dernæst Kappen, Kaarden og Tschakoen lagte tilrette ved Siden af Liget, Pistolen lagt lige tæt til den høire Haand, medens Fingrene paa denne bleve sværte med det Sorte af Banden paa Linsmars Pistol. Endelig bleve alle Fodsporene i Sandet lige hen til den Faldne omhyggelig udflettede.

Alle tre forpligtede sig til at holde det Påsereede hemmeligt, og Zahn tilføiede specielt: „Han i det Mindste vilde Intet tilstaae, selv om de Andre gjorde det. Endog om de Allesammen skulde være saa schofle at bekjende ligeoverfor ham, saa vilde han dog benægte; han vilde hellere lade sig lægge paa Pinebænken, end tilstaae Nogetsombelst“, og, tilføiede han med en Gd, „han vilde være en Slyngel, om han nogenstinde skulde bekjende“. — Herpaa skiltes man ad, Zahn med det Løfte at sætte Stopfel i Rundskab om Duellens Udfald, og vendte ad forskjellige Veie tilbage til Dreil.

Endnu samme Dags Eftermiddag, som Ulykken var passeret, mødte Baronen og Assesforen hinanden paa Gaden. Denne fortalte da, hvorledes han havde havt den største Umage med at faae Stopfel til at fortie, hvad han havde meddeelt ham. Han havde været trostesløs over sin ulykkelige Vens Skjæbne, men havde dog endelig erklæret, „at han forat skaane sin Kammerat Kleefeld ikke skulde angive, hvad der var skeet, men kun sige Sandheden, saafremt hans Foresatte paa Embeds Vegne spurgte ham om Sagen“.

Forat fjerne Baronen, som nu maatte forekomme Assesforen noget farlig, raadede denne ham til snarest mulig at reise til Italien, for at være sikker mod alle Eventualiteter. — Opfyldt af Samvittighedsangst skrev Linsmar ogsaa strax til sine Forældre om Benge, forat kunne foretage en „Recreationsreise“. De fornødne Pengesummer erholdt han om Aftenen den 30te Mai, og han vilde, som vi allerede have seet, allerede den 31te om Morgenens have forladt Dreil og Tydskland, hvis han ikke var bleven arresteret.

Som Zahn ganske rigtig havde berettet, var Stopfel trostesløs over sin kjære Vens Død. Som han senere deponerede i Forhøret, „fastede Duellens Udfald ham paa Sygeleiet, og i flere Dage efter kunde han ikke rigtig komme sig;“ han kunde derfor heller ikke strax stedes til Forhør.

Kennau selv, der havde faaet 3 Dages Plemisston, blev af denne Grund ikke savnet i Regimentet hverken

den 22de eller den 23de; imidlertid skulde hans Lig dog blive fundet endnu forinden Pærmisssionens Udløb, ret ligesom om han ikke engang i Døden skulde svigte sin Punctlighed og Accuratesse.

Den 22de Mai, Kl. 4 om Morgenen, havde Zahn forladt sin Bopæl; henimod Kl. 6 vendte han tilbage. Da han kom hjem, forlangte han Vand til at vadske sig i; hans Huusholderse, som havde vækket ham om Morgenen, bragte ham det, og han vadskede sine Hænder. Hun bemærkede, at hans Haand var noget sort; da han gav hende Haandflædet tilbage, saae hun, at Noget af denne sorte Farve havde sat sig i det. Som Underføgelsen senere utvivlsomt beviste, hidrørte denne sorte Farve fra Krudt.

Hvorvidt Assessoren, da han vadskede sine Hænder, erindrede sig Macbeths Ord:

„Den Daad afvadsker os en Smule Vand —
Derfor saa let den er os“.

derom indeholde Acterne ingen Oplysning; heller ikke har Huusholderseken udtalt sig derom.

(Fortsettes).

Blandinger.

Jordens Befolkning.

Hvor stort Antallet er af de paa Jorden levende Mennesker, kan ikke med Bestemthed angives. Man

anflaaer det til omtrent 1,150 Millioner, som dog ere meget ulige fordeelte paa de forskjellige Verdensdele, idet Europa med 169,000 □ Mile har 300 Mill. Indb. (1,700 paa 1 □ Mil), Asien med 880,000 □ Mile har 650 Mill. Indb. (739 paa 1 □ Mil), Amerika med 546,000 □ Mile har 150 Mill. Indb. (270 paa 1 □ Mil), Afrika med 670,000 □ Mile har 50 Mill. Indb. (74 paa 1 □ Mil) og Australien med 160,000 □ Mile har 2 (?) Mill. Indb. (12 paa 1 □ Mil).

Det lille Europa er altsaa forholdsviis stærkest befolket af alle Jordens Dele, men det kunde dog endnu rumme et langt større Antal Indbyggere. Thi medens der f. Ex. i Belgien lever 8,400, i Holland 5,100, i England 5,000, i Italien 4,200, i Tydskland 3,800, i Danmark 2,200 Indbyggere paa 1 □ Mil, findes der i Spanien paa et lignende Rum kun 1,400, i Tyrkiet 1,300, i Rusland 612, i Sverige endog kun 375 og Norge 166. Ansætte vi Middeltallet af den Befolkning, der kan finde tilstrækkeligt Læveophold paa 1 □ Mil, til 4,000 Mennesker, vilde Europa istedetfor 300 Mill. kunne ernære 600 Mill. Da nu alle Lande paa Jorden tilsammen have en Udstrækning af 2,425,000 □ Mile, hvorfra man dog maa drage 650,000 □ Mil, der deels som Polarlande, deels som Ørkener, Stepper eller Bjerge ere lidet eller slet ikke beboelige, vilde dog altid henimod 7,000 Mill. Mennesker kunne leve paa Jorden; dens hele Befolkning kunde

altsaa blive næsten 7 Gange saa stor, som den nu er, førend man behøvede at frygte for Overbefolkning.

(Bolls Omrids af den physiske Geographi.)

Regen Tak!

En Dag i August f. A. købte en Tilreisende sig en Loge i den store Opera i Paris; han betalte den, modtog sin Billet og forvarede denne med stor Omhyggelighed i en Portemonnaie, i hvilken han desuden havde 5,000 Francs i Guld og Banknoter; han stikker Portemonnaien i Baglommen paa sin Frakke og vandrer over Boulevarden til de elysæiske Marker. Da han kommer hjem, savner han sin Portemonnaie, som undervejs var blevet praktiseret ham ud af Lommen. Diebliffelig underretter han Operaens Bestyrelse om Tabet af Billetten, og denne lader en Politibetjent postere udenfor Logen forat gribe den, som med Billetten skulde forsøge paa at indtage den Plads, paa hvilken den lod. Ganske rigtig, Kl. 7 ankommer den stjaalne Billet og bliver afleveret af en Herre, som ledsages af 2 Damer. Man kalder Herren til en Side og spørger ham om, hvorledes han er kommet til Billetten. Men neppe var dette Forhør begyndt, førend Damerne udbrøde i en lystig latter: den Paagrebne var just den Bestjaalne i egen Person. Nogle Timer forinden havde han nemlig med Posten modtaget Billetten, — men kun den alene. Den var ledsaget af en Skrivelse af følgende Indhold: „De har, min Herre, mod Deres Billie bevist mig en Tjeneste; jeg skal være høimodigere end De. Jeg kunde berøve Dem den Glæde at see den nye Ballet iasten — men jeg gjør det ikke. Det er altsaa Dem, som nu maa være mig taknemlig.“

G. W.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 48.

Løverdagen den 26de November 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. G. Schulz.

En ny Cuurmethode.

Under de første Uger af mit Ophold i Paris i Aaret 1854 havde Skjæbnen ladet mig fæste Bolig paa den sydlige Deel af Boulevarden Bourdon. Jeg havde derfra Udsigt til Arsenal-Canalen, en Deel af Pladsen Mazas, bekjendt for sit store Gellesængsel. Fra Canalen udgik to mindre Canaler, ved hvilke Badstuekonererne syngende og snakkende gjorde deres Arbeide, og som endte der, hvor Gaden de la Contrescarpe begynder. Jeg havde leiet hos et Par unge Ugtefolk, som kun havde været gifte omtrent et Aar og hvis hele Familie bestod i en fire Maaneders rask lille Dreng, der baade var sin Faders og sin unge, smukke Moders Afgud.

Herr Bernard, — det var den unge *Wgtemands* Navn, — var Assistent i Finansministeriet; hans unge Kone, der var Datter af en værdig Urtekræmmer i *Marais*, havde som Medgift bragt sin Mand en aarlig Rente af nogle Tusind *Francs*, og med en aarlig Indtægt af 3 til 4000 *Francs* førte de unge Folk et ret behageligt Liv. Den unge Frue var ligesaa dydig som smuk, og deres *Wgteskab* blev aldrig forstyrret ved den Slags *Optrin*, som høre til det daglige Liv i *Pariserverdenen* og gjerne ende med, at man gjensidig arrangerer sig, d. v. s. gjensidig giver hinanden Lov til at gjøre og lade, hvad man har Lyst til. Imidlertid — Enhver kjender *Jordelivets* Ustædighed og de Fristelser, det udsætter os for.

En Dag havde Herr Bernard det Uheld at træffe nogle Ungdomsvenner, som holdt deres Sammenkomster i *Caffe'en Percy*; de indbøde ham til en saadan Sammenkomst, ved hvilken man nød temmelig megen *Haut-Sauterne*, og under denne Nydelse spillede man hiint forfærdelig kjedsommelige *Domino*, i hvilket *Franskmændene* finde en Erstatning for saa megen anden forbuden Tidsfordriv. Denne Slags *Ungkarlesammenkomster* ere imidlertid farlige Klipper for *Wgtemænd*: *Ungkarleslivets* *Grindringer* og *Baner* dukke atter op, *Kneipelivets* forføreriske *Indflydelser* gjøre sig atter gjældende med hele deres Magt, og desto værre alt for hurtigt blev *Caffe'en Percy* Bernards andet Hjem, til hvilket han tog sin Tilflugt, saasnart *Contoirtiden* var forbi. *Amalie*,

— det var den unge Kones Navn — tog sig sin Mand's Forvandling meget nær, saa meget mere, som han i det Mindste 3 à 4 Gange om Ugen kom hjem meget seent om Aftenen med en lille Ruus.

Mine Bæreller vare kun ved en meget tynd Bæg adfilte fra de unge Folks Sovestue, og paa den Maade blev jeg ufrivillig Drevidne til den unge Kones veltalende og energiske Gardinprædikener.

Men — Banen er den anden Natur. Hos Herr Bernard bleve Aftenerne i Caffe'en laugt lettere til den anden Natur end han ved de Forestillinger, hans Kone, som saae lige saa dybt i Tingene som han i Flasken, gjorde ham, lod sig bringe tilbage til sin oprindelige Natur.

En Aften — det var i October — kom Herr Bernard atter hjem fra Caffe'en med en lille Blyhat. Jeg var vaagen og horte, hvorledes han med en lystig Vise paa Læberne traadte ind i sin unge Kones Sovestue.

„God Aften, min Elskede“, udbrød han, idet han forgjæves bestræbte sig for at antage en sikker Holdning.

Den unge Kone svarede ikke, og det var aabenbart, at hun kæmpede med en energisk Beslutning. Endelig fattede hun sig saa meget, at hun kunde tale; hun greb sin Mand's Haand, førte ham til den lille Gustavs Bugge, og med en Stemme, som maatte gjennembæve Enhver, som hørte den, udbrød hun:

„Hør mig, Bernard. Din nye Maade at leve paa vil ruinere os, den vil dræbe vor Lykke, den vil gjøre vort Barn ulykkelig. Jeg vil ikke udsætte mig for disse daglig tilbagevendende Pinsler, jeg gyser tilbage for denne langsomme, qvalsfulde Død og jeg sværger Dig derfor til, den næste Gang, Du saaledes kommer beskjænkert hjem, styrter jeg mig med vor Gustav i Armen i Canalen“.

Bed denne Trusel foer jeg uvilkaarlig sammen, thi jeg kunde ikke Andet end føle den Energi, der laa i den unge Kones Stemme. Dagsaa paa Bernard maae hendes Ord have gjort deres Virkning, thi han lovede sin Kone at forbedre sig, og i de to følgende Dage gif Altting godt. Naar Contoirtiden var forbi, kom Bernard hjem, og den gamle Lykke syntes igjen at have holdt sit Indtog i det lille, hyggelige Hjem paa Boulevarden Bourdon.

Men den Onde giver ikke saa let Slip paa sit Bytte! Paa den tredie Aften møder Bernard, da han gaaer hjem fra Contoiret, igjen nogle af Bennerne, og den letsindige unge Mand kommer hjem til sin Kone med en complet „Storm“. Klokken var over ti, og jeg laa endnu i aabent Vindue og saae ud i den stjernesklare Octobernat. Den unge Kone sagde ikke et Ord, da hendes Mand traadte ind, men satte stiltiende Lyset, som hun holdt i Haanden, fra sig paa Bordet, og forinden endnu hendes Mand kunde saae et Ord fremført, styrtede hun til Barnets Bugge, ilede, let som en

Jugl, med det ned af Trapperne, ud af Huset og hen til Canalen. Den ulykkelige Mand udstødte et vildt Skrig og løb efter sin Hustru. Men denne havde faaet et altfor stort Forspring, og han kunde kun naae hen til Canalen, for at høre den pladskende Lyd, som frembragtes ved Barnets Fald i Vandet, medens Amalie, som var hun grebet af Forfærdelse over hvad hun havde gjort, foer til sit Hjem. Det var i October, og Natten var allerede følelig kold; men Bernard styrtede sig uden et Diebligs Betænkning i Vandet, greb Sønnefen, hvis vide Natkjole forhindrede ham fra altfor hurtig at gaae tilbunds, og svømmede med ham til Land, hvor han, bævende af Frost og Glæde, trykkede et varmt Kys paa sin Søns Mund — men foer forfærdet tilbage, da han, istedetfor Gustavs røde Læber, kun mødte en børstet Snude og gjenkjendte sin Huuskat, som, omviklet med Barnets Klæder, nu bragte dettes Fader sin Tak for sin Redning fra det kolde Bad ved en ventlig imødekommende Miauen.

Læseren kan selv tænke sig Comediens videre Udvikling. Jeg skal kun tilføie, at Herr Bernard senere blev den fortræffeligste Høttemand og Amalie den lykkeligste Kone, der aldrig fik Anledning til at beklage sig over sin Mand's Udebliven om Aftenen.

Han var blevet cureret.

Blandinger.

Beviset.

En Adelsmand, der var udnævnt til Gesandt ved et fremmed Hof, paastod i en Strid med en Lærd om de 2 Ord „sende“ og „skikke“, at de vare aldeles eens-tydige. Den Lærde paastod det Modsatte, og da Adelsmanden paa ingen Maade vilde give efter for den Lærdes Grunde, men fordrede, at denne skulde anføre et Exempel, svarede han lakonisk: „De er sendt som Minister til et fremmed Hof, men De er sikkert ikke skikket dertil“.

Samme Grund.

En Rodemester kom til en Barber og krævede de sædvanlige Præstepenge. Da Barberen vægrede sig for at betale dem, sendte Rodemesteren ham en skriftlig Regning med Trusel om Udpantning, naar han ikke betalte de pligtfyldige Penge. Nu henvendte Barberen sig i egen Person til Præsten og meddeelte ham, at han ikke antog sig forpligtet til at betale Præstepenge, eftersom han aldrig kom i Kirken. „Det er ikke min Skyld“, gjensvarede Præsten, „Kirken har jo staaet aaben for Dem“. Det hjalp derfor ikke, Barberen maatte betale Præstepengene.

Bed Nytaar sendte Barberen en Regning til Præsten paa Barberløn. „Jeg har jo aldrig ladet mig

barbere hos Dem“, indvendte Præsten. „Det er ikke min Skyld“, svarede Barberen, „min Stue har staaet aaben for Dem hele Aaret“.

Et Underværk.

En Forpagter fra Landet var kommet til Byen og havde, efter sin Sædvane, figet lidt for dybt i Glasset. Til Lykke havde han en meget forstandig og taalmodig Hest, paa hvilken han om Aftenen red betænksomt hjem.

Nogle ubesindige unge Mennesker, som vilde have den stakkels Drufne tilbedste, passede paa ham paa et Sted, hvor han absolut maatte forbi, toge ham ned af Hesten, lode som om de tømt og plyndrede alle hans Lommer (omendstjondt de slet Intet toge fra ham), og satte ham derpaa bagvendt paa Hesten; dog bandt de ham fast paa den, forat han ikke skulde komme til Skade. — Den Drufne lod Alt gjøre ved sig uden Modstand.

Hesten spadserede rolig afsted med sin Herre og kom velbeholden hjem. Forpagteren raaber. Hans Kone aabner Porten for ham, fuld af Forundring over at see sin Mand i denne sære Stilling. „Men Gud!“ raaber hun, „hvad er der dog haendet Dig?“

„Al, Bolly“, svarede den stammende Forpagter, „Rovere! Rovere have plyndret mig, og de Skurke, seer Du —“ her begyndte han at græde — „— have endog skaaret Hovedet af min stakkels Hest“. —

En Examinationscene.

Professoren: „Hvilke ere Chinas vigtigste Producter?“

Examinanden tier.

Professoren: „Nu, hvad er det, som man sædvanlig nyder om Morgenens, naar man er staaet op? — Hvad nyder De om Morgenens?“

Examinanden: „Allebrød!“

Trosten.

En god Ven vilde trøste En, der laa meget farlig syg, idet han trykkede hans Haand. „Du maa ikke opgive Haabet; jeg kjender saamænd mangen En, der er kommet sig fort før sin Død og har levet længe efter“.

G. B.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 49.

Løverdagen den 3^{die} December 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. H. Schulz.

Assessor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41, 42, 43, 45, 46 og 47).

Dog — hvorfor maatte alt Dette saaledes ske? Hvorfor maatte Kennau døe? Hvorfor maatte Linsmar lade sig bruge til at dræbe ham, og hvorfor skulde der hos et saa forvorpent Menneske som Assessor Zahn opstaae en Plan, hvis Udførelse langt snarere synes at kunne være et pikant Romanstof end passende for det virkelige Liv?

Undersøgelsen giver herpaa det fuldstændigste Svar, og Forhøret over Regeringsraad Oller og hans Datter

opklarer, hvad der i saa Henseende endnu maatte være dunkelt.

Med Undtagelse af nogle ganske uvigtige Momenter stemme Regeringsraadens og hans Datters edelig bekræftede Udsagn saa nviagtig overeens, at vi her kunne lade dem smelte sammen.

Ikke længe efter at Assessor Zahn var blevet introduceret hos den Ollerste Familie, maatte saavel Regeringsraaden som dennes Datter faae Die for, at den smukke Marie ikke var Assessoren ganske ligegyldig; ja, ved flere Leiligheder tilkjendegav endogsaa Zahn dette og i Forbindelse hermed sit Ønske om at komme i et nærmere Forhold til Familien og om at kaldes en Søn af den. Imidlertid havde Frøken Oller ligesaa det første Dieblik af fattet en overordentlig Afsty for den paatrængende Frier og undlod heller ikke, saa ofte Assessoren gjorde Forsøg paa at tolke sine Følelser og Hensigter, ligefrem at lade ham mærke, at hans Følelser ikke bleve besvarede og hans Hensigter ikke deelte. Saaledes stode Sagerne, da Kennau og noget senere Baron Linsmar bleve introducerede i Familien.

Kjærligheden har skarpe Dine, Jalousien har dem endnu skarper. Det varede ikke længe, førend Zahn bemærkede Kennaus voxende Tilbøielighed for Marie. Da han var bleven vis i sin Sag, synes Zahn at have tilsvoret sig selv, at han vilde tilintetgjøre sin mere begunstigede Medbeiler; i det Mindste synes noget Saa dant med temmelig klare Træk at fremgaae af hans

første, skriftlige Tilstaaelse, til hvilken vi senere skulle komme tilbage.

Det var imidlertid ikke alene Kennau, der saaledes var bleven Gjenstand for Assessorens glødende Had og Misundelse; det Samme var Tilfældet med Linsmar, som Zahn havde al Anledning til at ønske fjernet fra det Ollerke Huus, hvor han paa Grund af sit fine og dannede Væsen og sin personlige Elskværdighed var ulige hellere seet end Zahn, som i alle Henseender var det ganske Modsatte. En kort Tid var Linsmar Skive for Assessorens Spot, og navnlig fandt han Leilighed til at gjøre dennes maafke lidt vel fremtrædende Adelsstolthed til Gjenstand for sine Bittigheder og til at lade denne Feil blive gjennemheglet paa den bitterste og spydigste Maade. Han tillod sig dog dette kun bag Linsmars Ryg.

„Jeg elskede Marie v. Oller. Jeg tilsvor baade hendes Forlovede og Linsmar, der ligeledes var vel seet hos Ollers, deres Undergang. Jeg har bragt Uenighed mellem dem og ved mine Intriguer faaet Duellen istand! Lad saa falde, tænkte jeg, hvem der vil — og Marie (o, jeg Daare!) bliver da min!“

Saaledes lyder den endelige Tilstaaelse af den Mand, „der staaer som et advarende Exempel paa, hvor lidet endog Aandens meest alsidige Dannelselse, naar denne ikke er parret med Hjertets Godhed og Gemyttets Reenhed, kan befrie Mennesket fra det dybeste Fald paa Sædelighedens Bane“.

Om Eftermiddagen den 12te Mai mødtes Kennau og Zahn i det Ollerske Huus. Zahn fandt, — som man vel tør antage, med frit Forsæt —, Anledning til at faae den mellem dem, Regeringsraaden og hans Datter førte, i Begyndelsen ligegyldige Samtale dreiet hen paa Linsmar, hvis Horoskop Zahn i Løbet af Samtalen stillede saaledes, „at han havde Udfigt til at blive indrulleret mellem de gamle Candidater“. Kennau, ved denne Leilighed som altid Manden af Ore, forsvarede den Fraværende, yttrede, at han ansaae ham for en særdeles dannet ung Mand, der for længe siden havde fortjent at finde en Ansættelse i Statens Tjeneste, som kunde staae i Forhold saavel til hans Dannelse som til de Kundskaber, han ganske sikkert var i Besiddelse af, og endte denne sin Udtalelse just med det Modsatte af det, vi have hørt Zahn berette Linsmar, nemlig en Bøn til Regeringsraaden om „ikke at undlade ved passende Leilighed at lade et indtrængende Ord falde paa høiere Sted til Fordeel for Baronens“.

Nogle Aftener senere gjenfinde vi atter Lieutenanten og Afsesforen hos Ollers; atter bringer Zahn — og denne Gang alene for at forfølge sin Plan — Baronens paa Bane. Som baade Regeringsraaden og hans Datter meget vel bemærkede, forsøgte Kennau at føre Samtalen bort fra Linsmar, og hans Hensigter hermed laae tydelig for Dagen; men først ad Omveie og senere uden Omsvøb anmodede Zahn da Kennau om at meddele ham sine Ansættelser om Baronens

aandelige Dygtighed og hans Udsigter til at gjøre den frugtbringende som Embedsmand. Kennau taug, Zahn trængte derimod stærkere paa. For ikke at faae Udseende af at være uhøflig, bemærker Kennau nu, at han paa Grund af sit korte Bekjendtskab til Baronen ikke kan finde sig kaldet til i den angivne Retning at optræde som hans Dommer, og at han som Følge heraf er aldeles ude af Stand til herom at have nogen begrundet Mening. „Forresten“, tilsviiede Kennau, „gjorde det ham meget ondt, at den Forbøn, han for et Par Dage siden i den bedste Hensigt havde nedlagt for Baronen hos Regeringsraaden, ikke alene var blevet bragt til ham i en forvansket og fordreiet Skikkelse, men endogsaa havde forskaffet ham (Lieutenanten) Ubehageligheder (nemlig Udfordringen den 13de Mai)“.

Saa vel Regeringsraaden som dennes Datter mærkede strax, at disse Ord vare møntede paa Zahn; de yttrede sig i høieste Grad misbilligende over, at det, som var omtalt i en fortrolig Familiesamtale, var bragt videre, hvilket var saa meget mere at dadle, som det var blevet forvansket og fordreiet, og de forstikkrede, at de ved første givne Leilighed skulde meddele Baronen, hvorledes det Hele var gaaet til. Hvad de indirecte tilsigtede ved disse Ord, opnaaede de ogsaa; Zahn, som følte, hvem det her gjaldt, anbefalede sig snarest mulig — men med Hjertet opfyldt af Raseri og Hævntørst.

Dg just af denne Grund og uagtet denne ham saaledes overgaaede Krænkelser, som iøvrigt kun over-

fladist kunde afficere et Menneſte af hans Charakter, løſrey Zahn ſig ikke fra ſine gruelige Planer. Som Offer for dem ſkulde Lieutenanten eller Baronen falde, om muligt begge.

Som anført, have vi af ſamtlige Bedkommendes overeensſtemmende Vidneſſebyrd modtaget Beretningen om, hvorledes det gik til med den uſalige Duel, ſaaledes at vi nu kunne henvende hele vor Dpmærksomhed paa Hovedmanden i Forbrydelsen.

Dog være det os tilladt foreløbigen her at anføre Følgende. Capitain Amberg, Lieutenant Stopfel og Aſſeſſor Zahns Arreſtation, der allerede fandt Sted den 29de Mai, altsaa kun 7 Dage efter Mordet, er ovenfor omtalt; men ogſaa Baron Linſmar blev, umiddelbart efter det over ham i Hotellet optagne præliminair Forhør, henbragt i Varetægtsarreſt, hvilket ligeledes blev Tilfældet med Lieutenant Kleefeld. Begge diſſe to afgave den meeſt uforbeholdne Tilſtaaelse om deres Deeltagelse i Duellen, ſaaledes at man nu paa Baſis af de 5 Arreſteredes Tilſtaaelser paa det Kraftigſte kunde rette Underſøgelsen mod den eneſte Deeltager, ſom endnu benægtede, nemlig Zahn.

Kaliberet af den Piſtol, ſom Baronen afgav til Retten med den Bemærkning, at det var den, med hvilken han havde ſtudt Kennau, blev ſammenlignet med den forefundne Kugle, og det viſte den fuldſtændigſte Overeensſtemmelse med den, hvad dens Volumen angik. Forhørerne over den angrende Lieutenant Stopfel og

over Capitain Amberg, hvilken Sidste benægtede ethvert Kjendskab til Duellen forinden dens Afholdelse og præsterede fuldgjaldigt Beviis for denne sin Uvidenhed, opklarede nu Alt, som efterhaanden er blevet meddeelt.

Da der ikke fremkom yderligere Data for, at Capitain Amberg havde været Medvider, blev allerede i de første Dage den over ham decreterede Arrest hævet. Næsten en lignende Begunstigelse blev Lieutenant Stopfel tildeel, efter at hele Officeercorpsset havde intervenseret for ham paa høieste Sted, og „under stor Jubel blev han ført ud af Arresthuset“. Saa heldig var Lieutenant Kleefeld derimod ikke; han var ikke i den Grad Gjenstand for den almindelige Agtelse og Kjærlighed og maatte under hele Sagens Behandling forblive arresteret, ligesom han og senere hjemfaldt til Straf. Iøvrigt var ogsaa han anseet for en i sin Tjeneste meget punktlig Officeer og havde utvetydig lagt sin levende Deeltagelse i denne sørgelige Begivenhed for Dagen.

(Fortsættes).

Blandinger.

Barnligt.

Følgende lille Træk fra den Berliner Børneverden har den bekjendte Eventyrdigter Jacob Grimm selv meddeelt:

En lille Pige paa omtrent 8 Aar og efter sit Udseende af god Familie ringede engang paa hos Grimm og sagde til Tjenestepigen, at hun ønskede at faae Professorens itale. Man troede, at den Lille havde et Grinde at udrette og lod hende træde ind hos Professorens, som modtog hende med Venlighed og spurgte hende om, hvad hun vilde. Hun saae paa ham med et alvorligt Blik og udbød: „Er Du den, som har skrevet de smukke Eventyr?“ — „Ja mit Barn“, gjensvarede den Tilstaltes, „min Broder og jeg have skrevet Huuseventyrerne“. — „Saa har Du vel ogsaa skrevet Eventyret om den lille floge Skræder, hvor der i Slutningen staaer: Den, som ikke vil troe det, skal betale 1 Daler“. — „Ja, ganske rigtigt“. — „Men den Historie troer jeg nu ikke, thi en Skræder kan aldrig faae en Brindsesse. En Daler kan jeg imidlertid ikke saaledes ligeud betale, men her har Du først 4 Skilling, Resten skal jeg efterhaanden erlægge“.

G. B.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 50.

Løverdagen den 10de December 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. G. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantsforsamling i Efterslægtselskabets Gaard, Østergade Nr. 52, Torsdagen den 29de December d. A. Eftermiddag Kl. 6, til hvilken Tid Dhrr. Repræsentanter anmodes om at give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 29de November 1859.

J. G. Bondroy. C. N. Laurup. C. Nothe.

Kannestad.

Udsættor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41, 42, 43, 45, 46, 47 og 49).

Carl v. Zahn, 27 Aar gammel, født i Dreil, hvor hans Forældre havde været bosiddende og hvor de ogsaa døde, frekventerede i sine første Ungdomsaaar Kreds-gymnasiet i sin Fødeby, besøgte derpaa Universiteterne i Göttingen og Jena, hvor han studerede Rettsvidenskab og Cameralia, og indtraadte i Statens Tjeneste, efter at have tilendebragt sine Studier og med Held afsluget sine Examiner. Hans Kundskaber, Flid og Duelighed lod ham inden nogle Aars Forløb stige til voterende Udsættor ved Kammerretten i Dreil.

Han var ikke uden Formue og var, som alt bemærket, særdeles brugbar som Arbejder og Forretningsmand. Derimod lykkedes det ham ikke i sine private Forhold at vinde en lignende Auerkjendelse, og som Grundtrækkene i hans Charakter fremhævede hans Foresatte: „Stolthed, Forsængelighed, Indbildskhed, Egentjærlighed, Praleri og et spottefygt Væsen“.

Kammerdirecteurens Vidnesbyrd om ham gik lige frem ud paa, „at Zahn hørte til den Classe ildefindede Mennesker, hos hvilke Satiren kommer frem ikke som Følge af en eller anden opdaget Usuldkommenhed, men af Skadefryd, og Bitterheden ikke af Satiren, men Satiren af Bitterhed. Zahn er trættefjær og ondskabsfuld; han

er upaalidelig og bagtalerist og et uudstaaeligt Parti-
menneske".

Denne Dom fandt kun altfor snart sin Bestyrkelse ved det første Forhør over ham. Han afgav strax ved Forhørets Begyndelse den Erklæring, at han aldeles ingen Bested vidste angaaende den savnede Lieutenant Kennau; han benægtede, at han Dagen forinden Duzellen havde fundet Sted havde gaaet op og ned i Casernegaarden med Lieutenant Stopfel, anerkjendte ikke den i Lieutenant Kennaus Dvarteer forefundne Billet som skrevet af sig og vedblev, endog efter at han var sat fast, paa det Bestemteste at benægte sin Deeltagelse i Gjerningen. Navnlig benægtede han — som Jurist selvfølgelig ikke ubekjendt med, hvilken Betydning en Tilstaaelse i denne Retning vilde faae — at have skrevet Billetten, endskjøndt tilfaldte Sagkyndige paa Ure og Samvittighed forsikrede, at alene han og ingensomhelst Anden kunde have skrevet den.

„Om I ogsaa bekjende Alting, jeg tilstaaer dog Intet, selv om I skulde være saa sjoske at bekjende under en Confrontation med mig. Hellere lader jeg mig lægge paa Pinebænken, end jeg bekjender; jeg vil være en Slynge, om jeg tilstaaer; jeg bekjender ikke, selv om I Alle vidne mod mig!“ Disse sine Udladelser maa Zahn ganske sikkert have havt i Minde, da han i et Forhør den 1ste Juli paa en raag og opfarende Maade som Inquisit erklærede: „at han nok skulde vide at forskaffe sig Opreisning saavel ligeoverfor Dommerne, som havde

foranlediget hans Arrestation, som ligeoverfor den høiere Ret, der havde stadfæstet den“.

Efter de af Einsmar og Kleefeld afgivne Tilstaaelser var Forhørsdommeren med Hensyn til Afsessor Zahn fattet paa, at han vilde faae med et meget haardnakket Individ at gjøre, der jo selv havde erklæret, „at han hellere vilde lade sig lægge paa Pinebænken end tilstaae —“, men imidlertid var han dog ikke fattet paa et saadant Sprog, som Zahn allerede i det første Forhør førte; han besluttede derfor strax kun at gaae frem med „den allerstørste Forsigtighed“ mod denne „ligesaa forslagne som frække Forbryder, og til den Ende lod han ham med de Ord: „Min Herr v. Zahn, De er i en altfor oprørt Stemning til at det kan nytte at fortsætte Forhøret“, atter bringe tilbage til Arresten.

Forat opnaae endnu kraftigere Beviismidler skred Dommeren til at tage flere i saa Henseende skikkede Personer i Forhør, deriblandt ogsaa Afsessorens Huusholderste. Vi have seet ovenfor, at Zahn havde efter sin Hjemkomst den 22de Mai vadsket sin sværtede høire Haand, og at der var blevet siddende noget Sort paa det Haandklæde, som han ved denne Leilighed havde benyttet.

Dette Haandklæde, som endnu ikke var blevet givet til Badsk, overgav Huusholdersten til Retten. Hun gjorde derhos opmærksom paa en Omstændighed, som paa en overrassende Maade tilsidst skulde bringe Afsessoren til at bekjende. Det randt nemlig Huusholdersten

i Hu, at Udsessoren samme Dag, en Timestid omtrent efter sin Hjemkomst, havde sagt til hende, at han om Morgenens havde gaaet en Tour med Baron Linsmar, og at han paa denne Tour havde tabt sin Signetring. Da Huusholderstuen derefter havde spurgt ham om, hvor han havde mistet den, havde Udsessoren blot givet til Svar: „at det hjalp ikke at gaae ud og lede efter den, da den sandsynligviis, især en Markedsdag som idag, for længe siden var blevet fundet af en eller anden Bonde“. Derfor havde Huusholderstuen opgivet at søge efter Ringen.

Forhørsdommeren gif nu ud fra, at hvis Zahns Ring virkelig var blevet tabt den Dags Morgen, da Duellen fandt Sted, var dette sandsynligviis skeet paa Kamppladsen; han lod derfor en meget nøiagtig Efter- søgning foretage og udlovede en Douceur til den, som fandt Ringen. En fattig Tjenestepige lykkedes det derefter under nogle Grantræer, som mod Vest omgave Sandplainen udenfor Byen, at finde en fin Skind- handske, i hvis ene Finger der laa noget Haardt.

Det var en Signetring af Guld, uden Tvivl den, som Udsessoren havde tabt; i Pladen var det Zahnske Baaben udgraveret, og ovenfor dette, tilhøire og til- venstre for Hjelmen, stode Bogstaverne „G. v. 3“; den blev af Huusholderstuen, som hver Dag og senest den 22de Mai om Morgenens, da Zahn skød den paa Fingeren, men ikke bragte den hjem med, havde Leilighed

til at see Ringen, paa det Bestemteste gjenkjendt som den af Assessoren tabte Ring.

Det kom nu blot an paa ligeledes at faae Assessoren til at anerkjende denne Ring som sin, og Dommeren gik i saa Henseende frem paa en ligesaa forsigtig som hensigtsmæssig Maade. Det blev, ligeledes under Forhøret over Huusholderstjenesten, oplyst, at Zahn den 20de Mai om Aftenen havde givet hende et lille Brev, som skulde besørges til Lieutenant Kennau, hvilket Brev hun derefter afleverede til dennes Tjener. Endvidere blev det oplyst, at hun næsten til samme Tid maatte ifølge Assessorens Ordre aflevere nogle Acter til Kammerpræsidenten — disse Acter have vi omtalt ovenfor — og at endvidere ogsaa disse Acter vare ledsagede af et Brev fra hendes Herre. Dette Brev skaffede Forhørsdommeren ogsaa tilveie; Brevet var dateret den 21de Mai Kl. 8 om Aftenen; Seglet, med hvilket det var forsynet, var et Afstryk af Baabenet i Zahns Ring, og Sagkyndige bevidnede den tilstedeværende Identitet af begge. Saaledes udrustet skred Dommeren paany til ved at foresholde Zahn alle de mod ham talende Omstændigheder, et Forsøg paa at bringe ham til at bekjende eller ialtsald at indvikle ham saaledes i hans eget Løgnenet, at Indicierne skulde vise sig tilstrækkelige til at præstere Beviset for hans Forbrydelse.

Det derefter den 6te Juli afholdte Forhør førte ogsaa til det forønskede Resultat: Assessoren tilstod endelig.

Zahn blev atter ført frem, alvorlig formanet til Sandhed og opfordret til at oplyse, hvor og hvorledes han havde tilbragt Dagen den 21de Mai. Han svarede, at han denne Dag havde fuldført et „meget presserende“ Arbeide, som holdt ham hjemme den hele Dag og beskæftigede ham lige til Aften. Paa Spørgsmaalet om hvori dette Arbeide havde bestaaet, gav han i Begyndelsen til Svar, „at han formeente, at han ikke behøvede her at give nogenfomhelst Dplysning om sin Virksomhed som Embedsmand“; men ikke desto mindre beqvemede han sig dog til i Overensstemmelse med Sandheden at angive Naturen af sit Arbeide. Paa yderligere Spørgsmaal om hvorvidt han om Aftenen den 21de Mai havde oversendt Kammerpræsidenten de af ham bearbejdede Acter og om dette var skeet med eller uden Følgeskrivelse, gjen svarede han smilende, „at han havde lagt et lille Brev ved Documenterne“, men tilføiede i en spottende Tone: „Jeg indseer ikke, hvor dette skal føre hen!“

Efterat han dernæst ubetinget havde vedkjendt sig det af ham til Præsidenten oversendte Brev, fremlagde man dernæst det Brev, der var blevet fundet i Kennaus Bolig, og som var undertegnet med „v. Z.“, og spurgte ham, om han ikke maatte indrømme, at begge Brevene hidrørte fra een og samme Haand?

Den Anklagede svarede rolig: „Der gives flere Hænder, som ligne hinanden. Det Brev, som er fundet hos Kennau, har jeg ikke skrevet; mig er det ganske ligegyldigt, hvem der har skrevet det“. Og da Inqui-

renten, aldeles som i Forbigaaende, bemærkede, at der ved dette Brev, for at det skulde gjælde som Bevismiddel, kun manglede Adresse og Segl, faldt Zahn ham hurtigt i Talem med de Ord: „Det er Tingene. — Det er lettere at skrive en Andens Haand efter end at stifte et Baaben. Billetter af denne Sort pleier jeg hvergang at lægge sammen og at forsegle med mit Baaben, aldeles som Billetten til Præsidenten“.

Forhørsdommeren havde nu faaet ham derhen, hvor han ønskede at have ham. Han lod Assessoren vedkjende sig sit Brev til Kammerpræsidenten og endnu engang forsikre, at han virkelig havde skrevet dette Brev, men gav derefter beredvillig Forhøret en anden Retning, hvilken Zahn selv angav. Dette skete, for ikke altfor hurtigt at lade ham faae Die for Vigtigheden af den af ham nu afgivne Tilstaaelse, og paa denne Maade lykkedes det virkelig ad en Omvei at naae til Maalet.

(Fortsættes).

G. B.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsfindstyvende Aargang.

Nr. 51.

Løverdagen den 17de December 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantforsamling i Efterslægtsselskabets Gaard, Østergade Nr. 52, Torsdagen den 29de December d. A. Eftermiddag Kl. 6, til hvilken Tid Dhrr. Repræsentanter anmodes om at give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 29de November 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Lantrop. C. Nothe.

Rannestad.

Udsættor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49 og 50).

Efterat nemlig Zahn endnu engang havde forsikret, at han først om Aftenen den 21de Mai havde skrevet Brevet til Præsidenten, og i den Anledning med Utaalmodighed bemærket: „Naa ja, det har jeg jo allerede sagt!“, spurgte han, tilsyneladende med den største Udvungenhed, efter Linsmar: „A propos, er Baron Linsmar endnu her? Han havde lovet at tilbagebetale mig nogle Penge, forinden han reiste til Frankrig. Skulde han muligen være her endnu, vilde jeg særdeles gjerne tale med ham“.

Dommeren bemærkede hertil, ligeledes tilsyneladende med den største Ligeegyldighed, at hvis Zahn tænkte paa den Linsmar, som havde logeret i Gæstgivergaarden „zum Kaiser“, da kunde han forsikre Udsættoren om, at han ikke længere var der; han havde allerede for flere Uger siden faaet Pas til Udlandet.

Bed denne Efterretning formaaede Zahn neppe at lægge Skjul paa sin Glæde; han affecterede dog, at han ikke var fornøjet med den. Derved at Baronen havde forladt Dreil kunde han muligen lide et Penge-tab, og ikke engang nu kunde han overvinde sig saa meget, at han jo skulde kaste en ny Mistanke paa sin Uven: „han havde aldrig havt synderlig Tiltro til denne unge Mand“.

Udsøgt om, hvor han havde opholdt sig den 22de Mai, forsikrede Zahn Forhørsdommeren, at han lige indtil Middag ikke havde forladt sin Bolig, en Angivelse, paa hvilken han endog gav sit Ord; han tog den imidlertid strax tilbage, da man bemærkede imod ham, at Vidneforklaringerne gik i en anden Retning og at navnlig en af hans egne Tjenestefolk havde udsagt og edelig bekræftet det stik Modsatte. Assessoren indrømmede nu, at han den 22de Mai om Morgenen Kl. 4 havde søgt Linsmar i Hotellet, for at faae sine Benge, fordi han nemlig var „kommet under Veir“ med, at Linsmar vilde reise bort samme Dags Morgen Kl. 6. Han tilsvædede endog, at han havde gjort en Spadsferetour med Baronen, men opgav, at den havde fundet Sted i en Skov, der laa i en ganske modsat Retning af Kamppladsen, og benægtede med den største Bedholdenhed, at de paa denne Tour vare trufne sammen med Andre, navnlig med Officerer.

Den Ring, der var blevet fundet, blev nu præsenteret ham; han erkjendte den for sin, men erklærede, at han for en 6—8 Ugers Tid siden havde foræret Linsmar den. Paa Spørgsmaalet om, hvorledes det da kunde være, at han endnu om Aftenen den 21de Mai havde kunnet forsegle et Brev til Kammerpræsidenten med denne Ring, forstummede han. Endelig tog han saa meget Mod til sig, at han beraabte sig paa Linsmar, der, hvis han kunde være tilstede her, maatte bekræfte, at han havde foræret ham Ringen; „han (Zahn) havde

flere saadanne Ringe hjemme, og med een af disse var omtalte Brev til Kammerpræsidenten blevet forseglet“.

Da blev Lieutenant Kleefeld hentet fra Arresten og stillet for ham; ligeledes Baron Linsmar. Bessjæmmet og tilintetgjort stod Assessoren da med samt sine Vogne om de udlaante Benge og den bortffjænkede Ring, og Forhørsdommeren foreholdt ham endnu engang alle de mod ham fremkomne Judicier, foreholdt ham, at Stopfel, Kleefeld og Linsmar havde bekjendt, foreholdt ham, hvad der var sagt i det Ollerste Huus, hvad han havde skrevet, hvorledes det hang sammen med det ham nu forelagte og af Krudtsarven endnu sværteede Haandflæde, og med Kennaus og Linsmars ligeledes ham nu præsenterede Pistoler, gjorde ham bekjendt med, hvor og hvorledes Ringen var fundet, og sluttede sine alvorlige Formaninger til ikke længere at benægte, men at sige Sandheden og ikke gjøre sig endnu ulykkeligere end han alt var, med de Ord: „Herr Assessor, De veed Alt, men Retten veed det ogsaa; derfor maa De ikke skuffe Dem med Hensyn til den Stilling, i hvilken De nu befinder Dem“.

Og da Zahn, uden at slaae Dinene op fra Gulvet i Forhørsstuen og hele Tiden pillende paa et Lomme-tørklæde, som han havde i sin venstre Haand, udbød: „Jeg er forvirret — — Skaan mig dog i denne skræffelige Stilling! — — Lad mig dog have Tid, indtil denne indre Kamp er dæmpet! — —“ og da Dommeren ikke ophørte med at trænge ind paa ham,

men spurgte ham: „Hviken Kamp, mener De, Herr Assessor, hvilken Kamp skal dæmpes?“ — — da begyndte den Glendige at græde og at hulke; han bedækkede sit Ansigt med Lommestørklædet, og Ordene: „At Gud, At Gud!“ vare de eneste, som han paa Dommerens fortsatte Spørgsmaal kunde bringe frem.

Med en ædel Skaansel af den til Gjennembrud endelig komne Følelse, men ogsaa med en klog Afbenyttelse af Diebliffet, tilbød Dommeren ham Pen, Blæk og Papiir. Zahn modtog Tilbudet, trykkede heftig Dommerens Haand og sagde under Taarer: „Jeg takker Dem, fordi De tidligere har befriet mig fra een Beskæmmelse og nu befrier mig fra en anden; jeg giver Dem mit Hresord paa, at jeg skal skrive Sandhed, og jeg skal Intet, aldeles Intet lægge Dølgemaal paa —“. Da han var kommet tilbage i Fængslet, holdt han sit Ord; allerede Dagen efter lod han Dommeren overlevere den efterfølgende, til denne rettede Skrivelse. Vi give den kun i et Brudstykke; dens characteristiske Affattelse er af større Interesse end dens Indhold:

„Kun altfor dybt føler jeg, at De maa have en Mængde Grunde til at foragte mig, og denne Følelse er mig i min nuværende Stilling den, som mest piner mig. Saae jeg endogsaa igaar, forinden De tilintetgjorde mig, en skjændig Triumph i, at jeg vilde være den Sidste, som tilstod, saa føler jeg nu den dybeste Anger over, at jeg ikke har været den Første, som sagde Sandheden. Men naar De tager i Betragtning, hvilken

Straf Loven har bestemt for mig, da vil De maaskee mindre kunne vredees paa mig; De vil have Medlidenhed med mig, naar jeg siger Dem, at allerede i mange Nætter har Sønnen, istedetfor at give mig Ro og Hvile, for mig kun været opfyldt af de forskædeligste Skrækkebileder og aandelige Rystelser, kun ladet min Sjæl gjennembæve af Naturens tilbagetrængte Følelser og undertrykte Grindringer! Jeg er jo Kennaus Morder; Linsmar var kun det Mordværktøi, med hvilket den Døende selv trøstede den Fortvivlede. Jeg elskede Marie v. Oller! — Hun vil forbande mig — — Jeg berøvede hende jo hendes Brudgom! Jeg svor baade ham og Linsmar Undergang, denne Sidste, fordi han ligeledes var mere velkommen hos Ollers end jeg: jeg satte Splid mellem Begge, og ved mine Intriquer bragte jeg Duellen istand! Lad falde — tænkte jeg — hvem der vil; den Anden maa da flygte, og (o, jeg Daare) Marie bliver da min! Her har De i faa Ord den skammelige og strafværdige Gjerning, som, selv om mit sidste Maal var blevet naaet, for bestandig vilde have berøvet mig Nydelsen af ethvert Gode i Livet. Befri mig for at meddele Dem alle de Intriquer, ved hvilke jeg vidste at hidføre Kennaus Død! for Dommeren, som skal dømme i Sagen, vil det være tilstrækkeligt, naar jeg aabenhjertig og uden Sky tilstaaer, at jeg bragte Kennaus velmeente Intringer om Linsmar i en forvansket Skikkelse til denne; at jeg bragte det dertil, at Linsmar udfordrede

Kennau paa Pistoler; at jeg skuffede Linsmars Tillid, efter som han ønskede, at jeg skulde optræde som Forligsmægler; at jeg selv tilbød mig som Secundant hos Kennau, for at være sikker paa, at Duellen ikke skulde gaae tilbage; at jeg har skrevet den Billet, som De har forelagt mig, afhentet Linsmar til Duellen den 22de Mai tidlig om Morgen og ved Duellen secunderet Kennau. Jeg vil tilstaae, at Kleefeld var Linsmars Secundant; at jeg — forat Duellen kunde faae en blodig Ende — bestemte Afstanden til 5 Skridt, hvilket Kleefeld dog ikke vilde tillade, og at jeg, forinden det andet Skud faldt, opfordrede Linsmar til at skyde bedre og for at være sikkrere paa at træffe til at tage Sigte midt paa Manden! — — Hy! Jeg seer i Kennaus Secundant en nederdrægtig Skurk — hører jeg Dem udbryde, og De har Ret! Jeg vil fremdeles tilstaae, at jeg ikke havde bestilt nogen Læge til at møde ved Duellen, omendskjøndt jeg havde sagt det Modsatte baade til Kennau og Linsmar; jeg var altfor optaget af min Idee om, at En af dem maatte blive paa Stedet! — — Jeg vil endvidere tilstaae, at jeg, efter at Kennau var faldet, fremkom med Forslaget om at kaste en Mistanke om Selvmord paa den Dræbte, og at vi paa vor Side have gjort Alt, hvad vi ansaae nødvendigt til Opnaaelsen af vort Maal. Dette vilde — saa troede jeg — bidrage til vor Sikkerhed og befordre min affhyelige Plan. Marie v. Oller vilde snarere glemme Selv-

morderen end den, som var faldet i en Duell! — — Jeg vil tilstaae, at jeg har lagt min Handske med Ringen i, for ikke at tilsmudse den ved vort Løgneværk, hen et eller andet Sted, har forglemt den der og ikke haft Mod til at søge efter den igjen. Jeg vil endelig tilstaae, at jeg for at opnaae min Hensigt har raadet Linsmar til at flygte til Italien!

Her har De hele mit affhyelige Værk! Meget kunde jeg have skjult, men nei! Jeg gav Dem mit Ord paa at ville tale Sandhed, og dette Ord har jeg nu indløst: min Samvittighed siger mig, at den ved denne min Tilstaaelse føler sig lettet for en svar Byrde.

Arresten i Dreil, den 7de Juli 1830.

Carl v. Zahn^u.

Den 8de Juli modtog Forhørsdommeren denne Skrivelse; den 9de s. M. vedkjendte Zahn sig dens Indhold, tilstod fra nu af Alt med den største Kuelse og kom, med Undtagelse af nogle ganske uvæsentlige Bipuncter, efterhaanden, under gjentagne Forhører, i fuldkommen Overensstemmelse med sine Medskyldige.

Han blev i Get og Alt staaende ved sine Forflaringer, bestræbte sig, saa godt han kunde, for at lette Undersøgelsens Gang, og saaledes kunde da endnu i Juli Maaned Sagen slattes og Acterne indsendes til Overretten.

(Slattes).

C. W.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 52.

Løverdagen den 24de December 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Bekjendtgjørelse.

Det forenede Understøttelses-Selskab afholder en Repræsentantforsamling i Efterlægtselskabets Gaard, Østergade Nr. 52, Torsdagen den 29de December d. A. Eftermiddag Kl. 6, til hvilken Tid Dhrr. Repræsentanter anmodes om at give Møde.

Administrationen for det forenede Understøttelses-Selskab,
den 29de November 1859.

J. C. Bondrop. C. N. Lantrop. C. Nothe.

Mannestad.

Assessor v. Zahn.

En Criminalhistorie fra 1830.

(Fortsat fra Nr. 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 50 og 51).

Ved Criminalrettens Dom, som ved allerhøieste Rescript af 19de August 1830 blev befalet publiceret for de Tiltalte, blev „forhenværende Assessor, nu Arrestant Carl v. Zahn, som ved egen Tilstaaelse i Forbindelse med de under Sagen oplyste Omstændigheder er overbevist om af Ondskab og til Opnaaelse af egennyttige Hensigter at have foranlediget den den 22de Mai d. A. stedfundne Duel mellem Baron v. Linsmar og Lieutenant v. Kennau, forhindret dem fra at blive forligte og secunderet Lieutenanten, som Lieutenantens Secundant paa underfundig Maade have ægget Baron v. Linsmars Brede og givet denne Anviisning paa, hvor han skulde træffe sin Modstander v. s. v. — i Henhold til Duellanordningen af 2den Januar 1708 (!!) dømt til at lide Dødsstraf“; samme Straf tilkjendtes Lieutenant v. Kleefeld, og skulde Begges Legemer begravnes paa Ketterstedet; Baron Linsmar blev dømt til taaarig Fængselsstraf, Lieutenant Stopfel til 6 Ugers Arrest, „fordi han havde Kundskab om den den 22de Mai stedfundne Duel, men ikke ved en Anmeldelse for vedkommende Dyrighed havde søgt at hindre den“. Capitain Amberg blev derimod fritaget for at deeltage

i Udredelsen af de med Undersøgelsen forbundne Omkostninger.

Denne Dom blev imidlertid ikke ereqveret. Ved Rescript fra Landsherren blev den Afsesfor v. Zahn tilkjendte Dødsstraf formildet til Fæstningsstraf paa 20 Aar, den Lieutenant Kleefeld overgaaede Dødsstraf formildet til Fæstningsstraf paa 3 Aar og den Baron Linsmar tilkjendte tiaarige Fængselsstraf nedsat til 8 Aar; Lieutenant Stopfel blev eftergivet al Straf og erholdt Tilladelse til strax at træde til Tjeneste som Officeer.

Alligevel blev Overretsdommen publiceret for samtlige Tiltalte, og Zahn erklærede ved denne Leilighed, „at han havde fortjent Døden og som Følge af denne sin Overbeviisning ikke vilde indgaae med noget Bønfrist paa høiere Sted; Linsmar derimod, saa lidet som Kleefeld, hvis Dom var skrevet med Blod, fortjente deres Straffe, og gjerne vilde han selv bøde for Linsmars Gjerning, hvis Loven kunde tillade det og den ham overgaaede Dødsstraf paa en saadan Maade kunde tænkes cumuleret“.

Den umiddelbart efter Domspublicationen fulgte Bekjendtgjørelse af Benaadningsrescriptet glædede Zahn overordentlig, ikke for hans egen, men for Kleefeld og Linsmars Skyld; „for ham var der dog Intet mere at leve for — han vilde have foretrukket Døden“.

Den 3die September 1830 bleve alle Tre førte til Fæstningen for at affone deres Straf; Linsmar og

Kleefeld bleve til deres Fængsel ledsagede af den inderligste Medlidenhed hos Alle, som havde Kundskab om deres sørgelige Skjæbne.

Endnu forinden Marsdagen fra Lieutenant Kennaus Død randt op, høinede Graven sig over Marie v. Oller. Kummer og Sorg over den Forudgangne dræbte hende; hun døde den 2den April 1831, efterat hun allerede siden Juli Maaned 1830 ikke havde forladt sit Sygeleie. Hendes Fader, nu sin Datters Arving, overlod den hende af den Faldne gjorde Foræring til sin Datters eneste Søster.

(Noue Pitaval, 24de Bind).

Det første Indtryk.

„Jeg elsker Dig“, jublede Arthur, idet han med Varme trykkede Gjenstanden for sine ymme Tølelser til sit Hjerte og røvede det første Kys fra hendes jomfruelige Læber.

„Din for evig“, læspede Therese, idet hun med en yndig Rødmen blidt besvarede hans Kys.

Thi hvad kunde det vel hjælpe, hvis vi længe vilde holde vore kjære Læsere bag Couliſserne og bære os ad som i Romanerne, hvor denne Tilstaaelse, naar Ro-

manen er i eet Bind, først kommer frem Pag. 120 og, naar den er i tre Bind, sjelden tidligere end Pag. 400. Nei, hos os erfarer man øieblikkelig og lige i den første Linie, at Arthur og Therese evig ville elske hinanden.

Dg dog — det forholder sig ganske mærkeligt med denne baade den korteste og indholdsrigeste af alle Tilstaaelser: Jeg elsker Dig! I Begyndelsen hører man de Elskende udtale det ti Gange i eet Aandedræt; i Forlovelsesperioden behøve de een Minut forat kunne gjentage det ti Gange; i den første Hvedebrødsuge finder Tilstaaelsen Sted ti Gange i Timen; efter nogen Tids Forløb tilstaaer man hinanden sin Kjærlighed ti Gange i een Uge; Tilstaaelser af dette Slags komme kun ti Gange for i det 2det Aar af Ægteskabet og endelig bevidner man hinanden sin ømme Kjærlighed kun een Gang i ti Aar.

Dog lader os ikke tale herom, ellers turde vore Dine maaskee ikke vente at gaae frie for Angreb af nogle nydelige Hænder med tilhørende Negle, eller maaskee vi kunde udsætte os for at blive tragtede efter Livet af en sentimental Elsker fra den første Periode.

Altsaa: Arthur og Therese elskede hinanden, hvilket iøvrigt ingenlunde maa opfylde Noget med Forbauselse, thi hun var en henrivende Blondine, og Arthurs forføreriske dreiede sorte lille Knebelbart var fuldt saa farlig for det lille Pigehjerte som Fiskekrogenes Hager for Forellerne.

Det Børste ved Kjærligheden er imidlertid, at til et saadant lille uskyldigt Forbund mellem tvende Hjerter hører en snart mindre snart større Mængde af andre Folk, som mere eller mindre have at give deres Beshy med i Anledning af denne Kjærlighed, hvorom Alting dreier sig. Saadanne overflødige og byrdefulde Bipersoner træffer man gjerne blandt Forældre, Formyndere, Tanter, Onkler og andre Familienmedlemmer, og det paagjældende elskende Par har Anledning til at ansee det for en ganske særdeles Begunstigelse af Lykken, naar Antallet af disse fedtsommelige Bipersoner er saa ringe eller saa godmodigt som muligt.

Antallet af Slægtskabshindringerne for Arthurs og Thereses Kjærlighed var yderst ringe, thi Arthur havde aldeles ingen Familie, og Therese havde kun tilbage een Onkel, som tillige var hendes Formynder.

Onkel Bjørnsen opholdt sig ikke der, hvor Therese boede, men han var Præst i Hovedstaden, medens den unge Pige var anbragt i sin Fødeby hos en anseet Familie. Her havde ogsaa Arthur gjort hendes Bekjendtskab og erobret hendes lille Hjerte. Imidlertid blev den unge Kjærlighed holdt saa hemmelig som mulig for denne Familie; saaledes troede i det Mindste de tvende Elskende, indtil Thereses moderlige Veninde bragte sin Pleiedatter til at tilstaae hende Alt.

Hvad Arthurs Forhold angik, da vare de kun lidet bekjendte. Han var en flot, ung Herre, med store Forhaabninger og — stor Gjæld. Men hvad skulde det

vel skade — de interessanteste Mennesker have stedse Gjæld, thi til at forskaffe sig en saadan hører jo et vist Geni; til at betale den derimod behøves der aldeles ingen aandelige Anlæg, men ene og alene — Penge.

I den ganske almindelig udbredte Mening, at Therese besad en anseelig Formue, fandt Arthur et særdeles Trøstemiddel til sine mangehaande Creditorer og en yderligere Anledning til at vise sin Elskede den mest udsøgte Opmærksomhed.

Hos Thereses Pleiemoder vidste Arthur snart at sætte sig i Gunst, og denne lovede ham at gjøre Sit til at stemme Thereses Dufel saa gunstig som mulig for ham. Naar Taler imidlertid kom paa Dufel Bjørnsen, leirede mørke Skyer sig paa den unge Piges ellers saa smilende Pande. Pastoren var nemlig en gammel Bebersvend og en afgjort Fiende af Ægtestanden; der skulde derfor ganske overordentlige Anstrengelser til for at faae denne saa vigtige Mand stemt for de unge Folks Planer og bevæget til at give sit Samtykke.

Arthur skuede derimod med Kjæthed ind i Fremtiden og stode paa sit behagelige og indtagende Bæsen, ved hvilket han troede sig sikker paa at kunne indtage den gamle Belærverdighed til sin Fordeel.

„Og ialtsald“, trøstede han den ikke fuldt saa kjække Therese, „maa Din strenge Herr Formynder i det Mindste have een svag Side, mod hvilken man tør vove en Storm paa hans haarde Hjerte“.

„Den er jeg aldrig blevet vaer“, svarede Therese med et Skuldertræk. „Han er en god Mand, men han synes kun om sin egen Stand, og hans Charakteer er saa fast, at Intet i den hele Verden kan bringe ham bort fra en Beslutning, naar han engang har taget den“.

„Som Følge heraf kommer det altsaa fremfor Alt an paa“, svarede Arthur skjodesløst, „strax fra Begyndelsen at gjøre det bedst mulige Indtryk paa Manden“.

„Ja, deri har Du fuldkommen Ret“, bemærkede Therese bekræftende.

„Naa, saa vær Du ubekymret“, sagde Arthur triumpherende, „thi det skal ikke falde mig vanskeligt. Jeg giver Dig mit Ord paa, at allerede i den første Time, vi ere samlede, skal Din Formynders rørt trykke mig til sit Hjerte og lægge vore Hænder i hinanden“.

(Sluttes).

G. W.

Borger-Vennen.

En og halvfjerdsindstyvende Aargang.

Nr. 53.

Løverdagen den 31te December 1859.

Udgivet af Understøttelses-Selskabet.

Trykt hos Universitetsbogtrykker J. P. Schulz.

Det første Indtryk.

(Sluttet).

Imidlertid var Onkel Bjørnsen af Thereses moderlige Veninde blevet underrettet om, hvorledes det stod sig til med hans Nieces og Myndlings Hjerter, og den kjære Kone havde ikke undladt i Overensstemmelse med sit Løfte at sige alt det Gode om Arthur, som var hende muligt.

Vel havde den strenge Herr Formynder i sin første Svarskrivelse aldeles udtalt sig imod et hvilket-somhelst Parti for Therese; da den gode Kone imidlertid

blev mere og mere paatrængende i sin Anbefaling for Sagen, skrev han tilbage, at hans Myndling ikke maatte gifte sig, forinden hun blev 25 Aar gammel, og at hun derfor endnu havde hele 6 Aar til nærmere at betænke Sagen. Nu forenede Therese sine Bønner med Pleiemoderens og skrev blandt Andet til Onklen, at Hestigheden i hendes Kjærlighed gjorde hende det ganske umuligt at vente indtil Udløbet af den af ham bestemte Frist, og at Sorg og Rummer vilde dræbe hende i det Mindste 100 Gange i denne Tid.

Paa disse beklagelige Forestillinger gjensvarede Onklen, at han med det Allersørste skulde indfinde sig for at tage den Udvalgte i nærmere Oiesyn, da det nu engang ikke var muligt at bringe Therese bort fra den Daarskab at gifte sig.

„Victoria, nu er Seiren vor“, jublede Arthur ved Modtagelsen af denne Efterretning. „Lad ham kun komme, den gode, gamle Onkel. Intet skal falde mig saa let, som inden en ganske kort Tid at faae ham til med Glæde at Samtykke i vor Forbindelse“.

Efter hiin Dag kunde ingen Bogn rulle igjennem den lille Byes Gade, uden at Therese med glødende Kinder ilede til Binduet og med Hestighed udbrød: „Han kommer“. Men mange hundrede Gange blev hendes Forhaabninger skuffede, thi den gamle Præst gav sig god Tid i den Forudsætning, at det slet intet Hastværk havde med Bryllupet.

Endelig efter 6 Ugers Forløb holdt ganske rigtig en Vogn for Døren, og den strenge Formynder viste sig i egen, hvøist mørke Person. Med et Glædesfrig fløi Therese i hans Arme og vilde strax sende Bud efter sin Arthur, for at Præsten usfortøvet kunde see, hvilket herligt Menneſke den Udkaarne var.

„Lad for Diebliffet dette være“, bød Formynderen. „Lader os vente dermed til iaften eller imorgentidlig, thi jeg ønsker først at tale med Dig om Dine Planer og Udsigter og undersøge dem lidt nøiere“.

Vel laa dette aldeles ikke i den unge Piges Hensigt, men her var jo ikke Andet at gjøre end at forholde sig rolig. Formynderen anstrengte endnu engang hele sin overbevisende Beltalenhed for overhovedet at bringe Therese bort fra dette Egteskab; han stødte imidlertid paa den meest afgjorte Modstand og efter en timelang Discuſſion maatte han med et Suk tilstaae, at man ligeoverfor Kjærligheden Intet kan udrette med Fornuſtgrunde.

Saaledes kom da den saa længselsfuldt ventede Aften og med denne den høitelskede Arthur. Skræderen havde opbudt Alt for at gjøre den unge Mand til et Mesterstykke af sine Skabninger; Arthur viste sig som en fuldkommen Parisermodei.

Therese havde afventet hans Ankomst i Entreen og bevidnede ham sin retsfærdige Beundring. Ak! hvor mange unge Piger drømme vel om, at Halvdelen af

deres Kjærlighed saa ofte skyldes den Udvalgtes Skræder.

„Oh, jeg er overbevist om, at det første Indtryk, Du gjør paa Onkel Bjørnsen, bliver et afgjort gunstigt“, udbød Therese.

„Vær sikker derpaa“, svarede Arthur modig, „det vilde ialtsald være førstegang, jeg ikke gjorde Indtryk“.

„Men Du maa ogsaa ved Din Tales overbevisende Kraft søge at stemme ham for os“, bad Therese. „Den gamle Mand er en løierlig Knark, men Du vil snart indsee, hvorledes han skal tages“.

„Forstaaer sig, Intet er lettere end det“, svarede Arthur. „Enhver har sin svage Side, de Herrer Geistlige altsaa ogsaa. Tro mig, inden en Time have vi vundet Spil“.

Opfyldt af denne Tro paa Seiren traadte nu Arthur ind i Bærelset, i hvilket Pastor Bjørnsen hos Pleiemoderens Familie afventede hans Ankomst. Med de fineste, mest udsøgte Manerer søgte Arthur at vinde Terrain, men han maatte snart sande, at det er langt lettere at erobre ti unge Pigehejter end een eneste gammel Onkel, thi hvad der bringer hine i Fyr og Flamme, gjør denne kold eller frembringer endog det ganske modsatte Indtryk. Som sagt, Herr Pastoren stirrede aldeles ikke med noget videre tilfreds Blik udover sine Brillen paa Damernes unge Afgud.

Saadanne gamle Cavalerer pleie undertiden at være

forfængelige, tænkte Arthur ved sig selv, og besluttede at indrette sin Plan efter denne Grundsætning.

Han havde snart indledet en Samtale med Onkel Bjørnsen, og begyndte med Sagkundskab at udtale sig om Hovedstaden, hvor Onklen levede.

„Har De opholdt Dem længe i Hovedstaden“, spurgte Pastoren ham blandt Andet.

„Næsten fire Aar har jeg tilbragt der“, svarede Arthur.

„Hvorfor opholdt De Dem der saalænge?“

„Hovedsagenlig for min videnskabelige Uddannelses Skyld“, svarede Arthur kjæft, uagtet han ikke havde bestilt Andet end deeltaget i alle mulige Fornøielser. Forsaaavidt det, at gjøre Gjæld, skulde kunne henregnes blandt Videnskaberne, havde Arthur ganske vist Fordring paa Doctorhatten.

„Har De ogsaa jevnlig besøgt de derværende lærde Selskaber og Foreninger“, spurgte Bjørnsen videre.

„Na ja, ganske vist, tre Gange om Ugen havde jeg helliget mig til den Slags Nydelse“, paastod Arthur driftig.

„Befynderligt“, mumlede Bjørnsen med en Hovedrysten, „jeg er Medlem af de fleste af disse Selskaber, og dog kjendes jeg ikke ved Deres Navn eller kan mindes Deres Ansigt, som jeg i saa Fald nødvendigviis maatte have seet“.

„De har sandsynligviis glemt mig“, vedblev Arthur

forgløs. For imidlertid at give denne Conversation en anden Retning, tilsvøiede han rast: „Desto bedre erindrer jeg mig Deres Ansigt, meget ærede Herre“.

„Mit?“ spurgte Bjørnsen med en tvivlende Stemme.

„Eller endnu snarere Deres Belværdigheds herlige Prædikener“, forsikkrede han i den Overbeviisning, endelig at angribe Mandens svage Side.

„Skulde De virkelig have hørt dem“, vedblev Præsten med et stikkende Blik paa den unge Mand.

„Jeg forsikkrer Dem“, bemærkede Arthur, „at jeg, saalænge jeg opholdt mig i Hovedstaden, kun sjelden manglede blandt Deres Tilhørere“.

„Velan da, min Herre“, udraabte nu Dnkel Bjørnsen med en Tordenstemme, idet han reiste sig op, „hvis De virkelig befandt Dem blandt mine Tilhørere, saa befaler jeg Dem øieblikkelig at forlade dette Huus, thi De maa i saa Fald være bekendt med, at jeg i Hovedstaden er ansat som — Tugthuuspræst.“

Som et Tordenstrald virkede denne skræffelige Efterretning paa Arthur, thi dette var ham aldeles ikke bekendt, dengang han gav sig ud for en af Bjørnsens Tilhørere; imidlertid var denne Feiltagelse ikke let at gjøre god iagen, thi uagtet de bestyrkede Damers forenede Bønner stod Dnklen fast paa, at Arthur øieblikkelig skulde forsoie sig bort.

Tilintetgjort og med et uendelig sørgeligt Blik paa Therese, som var en Almagt nær, forlod han Huset,

i hvilket der nu udbrod en Jammer uden Ende. Forgjæves bevidnede Therese sin Elskedes Ustyld, om hvilken hun selv var saa overbevist; den forbittrede Dufel havde kun eet Svar paa alle hendes Forsikringer: „Aldrig skal han blive Din Mand“.

Som vanvittig styrtede Arthur hjem, rev sig i sit herlige, omhyggelig friseerte Haar og væltede sig jamrende den hele Nat paa sit Leie. Da Morgenen frembrød, besluttede han sig til aabent at skrifte sin Løgn for den fornærmede Dufel og at bede om hans Tilgivelse. Han gjorde dette i et ydmygt Brev, som han sendte Præsten saa tidlig, som det var passende.

Efter et drøbende langt Dvarteer bragte Budet følgende Svar med tilbage:

„Min Herre!

Om jeg ogsaa nu nærer den Overbeviisning, at De aldrig har været blandt mine Tilhørere, saa bliver De dog derfor ligesuldt — en Løgner, og en saadan giver jeg aldrig min Nieces Haand.

Bjørnsen,
Præst“.

Da Arthur senere ilede til Thereses Bopæl for mundtlig at retfærdiggjøre sig, var hun just reist med sin Dufel til Hovedstaden.

Det vilde være utilgiveligt ligeoverfor de smukke Læserinder ikke at meddele dem, hvad jeg har af en

ganske paalidelig Kilde, at Therese for nogle Aar siden er blevet gift med — — en anden brav Mand.

Til sit Studium, at gjøre Gjæld, har Arthur efter hiin Historie føiet et nyt, det nemlig, med større Forsigtighed og Sikkerhed ved saa kritiske Leiligheder at beregne det første Indtryk.

G. B.
